

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 1.**

ONTVANGEN 28 AUG 2023

Brancheorganisatie voor
groen, grond en infra

Cumela Nederland

Nijverheidsstraat 13
3861 RJ Nijkerk

Postbus 1156
3860 BD Nijkerk

T (033) 247 49 00
E info@cumela.nl
I www.cumela.nl

Gemeente Maashorst
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 83
5400 AB Uden

[REDACTED]
KvK 40477842
[REDACTED]

Per aangetekende post

Nijkerk, 24 augustus 2023

Betreft : **Inspraak ontwerp omgevingsvisie gemeente Maashorst**

Geachte heer/ mevrouw,

De afgelopen periode is het ontwerp van de Omgevingsvisie Gemeente Maashorst opgesteld. Dit ontwerp doorloopt een zienswijze- en overlegprocedure voor de periode van zes weken, tot en met 25 september 2023.

Namens de cumelabedrijven (leden) van Cumela Nederland die in de gemeente Maashorst zijn gevestigd danwel werkzaam zijn, wordt een zienswijze ingediend in relatie tot de Omgevingsvisie. In deze zienswijze worden na de motivatie als belanghebbende, de activiteiten van de cumelasector en diens maatschappelijke uitdagingen nader toegelicht. Tot slot wordt ingegaan op enkele inhoudelijke thema's.

Belanghebbende

Cumela Nederland is de brancheorganisatie van de ondernemers die met mensen en materieel als specialisten in de groen-, grond- en infrasector werken. Dat doen zij als dienstverlener voor belangrijke opdrachtgevers als agrariërs, gemeenten, waterschappen, provincies, Rijkswaterstaat, bedrijven en natuurschappen. De werkzaamheden van cumelabedrijven bestaan onder andere uit (agrarisch) loonwerk, grondwerkzaamheden, cultuurtechnische werkzaamheden, mestaanwending, infrastructurele projecten, be- en verwerking van meststoffen, compostering en onderhoud van (openbare)groenvoorzieningen, natuurgebieden en oppervlaktewater.

Eén van de kerntaken van Cumela Nederland is het behartigen van de belangen van de bedrijven in deze sector in de breedste zin van het woord. Namens onze leden die in de gemeente Maashorst zijn gevestigd wordt deze zienswijze ingediend.

Binnen de gemeente Maashorst zijn deze bedrijven nagenoeg allemaal in het buitengebied en/of landelijk gebied van uw gemeente gevestigd. Deze bedrijven bieden een stabiele werkgelegenheid en dragen bij aan een sterk markteconomisch aandeel van het landelijk gebied. Deze ondernemingen 'bewerken' op enigerlei wijze, als cumelabedrijf in de vorm van verhuur of (onder)aanneming, op basis van inschatting 80 - 85% van de gronden (landbouw, watergangen, natuur, infrastructuur, groenblauwe sector, stedelijk gebied etc.) binnen de gemeente.

Cumela Nederland kan derhalve worden aangemerkt als belanghebbende. Om de belangen van en omgevingswaarden voor deze bedrijven in het buitengebied te beschermen, is deze zienswijze ingediend.

Maatschappelijke uitdagingen en verantwoordelijkheden van de cumelasector

De cumelasector speelt met haar dienstverlening een belangrijke rol bij veel maatschappelijke uitdagingen in het algemeen alsmede bij 'uitdagingen' welke u als gemeente ook grotendeels benoemd in onderhavige visie, waarvan de meeste direct of indirect een positieve bijdrage leveren aan:

- De verbetering van lucht- en water- en bodemkwaliteit;
- De verbetering van waterveiligheid;
- Ecologisch verantwoord beheer van de groene ruimte;
- Bestendigen van duurzame landbouw en voedselproductie;
- Het creëren van korte circulaire stromen waarbij minder afval ontstaat;
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid;
- Het versnellen van de energietransitie;
- Het versterken van het landschap en natuur;
- Het behouden en versterken van werkgelegenheid en participatie in plattelandsgemeenten.

Hoe dragen cumelabedrijven bij aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en wat hebben ze daarvoor nodig

Cumelabedrijven dragen bij aan deze maatschappelijke opgaven vanuit hun technologische kennis, hun natuurlijke drang om te innoveren en hun mentaliteit om altijd hard te willen werken en probleemoplossend bezig te zijn. Hieronder zijn de belangrijkste pijlers voor cumelabedrijven weergegeven.

1. Vakbekwaam en goed opgeleid personeel

De basis voor ieder cumelabedrijf is gemotiveerd, goed opgeleid en getraind personeel. Maatschappelijke ontwikkelingen verlangen een steeds bredere en diepere vakkennis van de ondernemer en diens medewerkers. Ze moeten niet alleen kunnen uitleggen wat ze doen, maar ook waarom ze dit doen. Ondernemers doen dit door hun vakkrachten voortdurend op te leiden, te trainen en bij te scholen. Naast persoonlijke opleidingen en trainingen maakt ook procescertificering op bedrijfsniveau hier onderdeel van uit. Bovendien hebben cumelabedrijven door hun jarenlange ervaring zeer nuttige regio-specifieke gebiedskennis waardoor zij hun werkzaamheden effectief en rendabel realiseren.

Kennis van cumelabedrijven door opleiding of certificering bestaat o.a. uit:

- **Veiligheid**
- Keuring en onderhoud machines
- Green Deal 'Het nieuwe draaien' (efficiënt & zuinig machines bedienen)
- Bodemkunde
- Bemesting & teelt (precisielandbouw)
- (Water-)bodemverbetering
- **Voedselveiligheid**

2. Innovatief machinepark & dito werkwijze

Naast vakbekwame mensen is het moderne machinepark de tweede belangrijke pijler voor een cumela-ondernemer. Cumela-ondernemers onderhouden hun machines zorgvuldig, maken optimaal gebruik van technologische mogelijkheden en innovaties en staan regelmatig zelf aan de wieg van nieuwe ontwikkelingen. Oplossingen die zij voor de maatschappelijke uitdagingen bedenken zijn zeer uiteenlopend en divers.

Concrete voorbeelden zijn:

- Precisielandbouw met gebruik van
  - o GPS-technologie
  - o Drone-technologie
  - o Drukwisselsystemen / lage bandendruk
- Natuurbeheer met gebruik van bovengenoemde systemen
- Gebruik van een jong machinepark, vervanging iedere 6 – 10 jaar
- Uitrusting nieuwe machines met
  - o Roetfilter en scr.-katalysator
  - o Hybride technologie
  - o Retrofit nabehandelingssystemen
  - o Gebruik schonere biobrandstoffen
- Ontwikkeling en aanschaf van emissievrije aandrijvingen
  - o Elektrisch
  - o Waterstof
  - o Mierenzuur

Cumelasector: De bedrijven in de cumelasector zijn uniek in hun soort. De sector bestaat uit circa 3.000 bedrijven met een gemiddelde bedrijfsomvang van circa 15 FTE per bedrijf. De gemiddelde bedrijfsoppervlakte bedraagt ongeveer 1,25 hectare. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat de cumelasector de grootste werkgever is voor personeel in (en uit) het landelijk gebied met een totale jaarlijkse bruto omzet van vier miljard euro. Circa 90% - 95% van de bedrijven in de cumelasector zijn gevestigd in het buitengebied.

Definitie cumelabedrijf: bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het leveren van goederen en diensten in het landelijk gebied, aan agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven en overheden, waaronder begrepen dienstverlening ten behoeve van landbouw, grondverzet, groenbeheer, natuur, bosbouw, cultuurtechniek en infra, waarbij gebruik wordt gemaakt van (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines / shovels) en transportmaterieel, met inbegrip van een strategische werkvoorraad aan hulp-, bouw-, grond- of reststoffen (circulariteit).

3. Moderne bedrijfslocaties, lokaal in het landelijk werkgebied

Cumela-ondernemers onderzoeken bij bestaande en nieuwe bedrijfslocaties steeds de mogelijkheden om de impact op de omgeving te minimaliseren en hun bedrijfsprocessen optimaal in te richten. Keuzes op het gebied van bovengenoemde maatschappelijke doelen worden weloverwogen gemaakt. Bij cumelabedrijven c.q. loonbedrijven heeft er de laatste jaren inherent aan de ontwikkelingen van het buitengebied in brede zin, een herverdeling van werkvelden plaatsgevonden. Niet enkel de agrariërs zijn beheerder van het buitengebied of opdrachtgever voor het uitvoeren van werken.

De feitelijke activiteiten en de aard van de cumelabedrijven op de bedrijfslocatie, zijn de afgelopen jaren beperkt gewijzigd. De ruimte van het bedrijfsterrein van een cumelabedrijf wordt hoofdzakelijk gebruikt voor:

- Stalling van landbouwmachines, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen en overige hulpmiddelen.
- Onderhoud en reparatie aan eigen materieel.
- Ruimte t.b.v. een strategische werkvoorraad van grond- en circulaire stoffen, welke primair vrijkomen bij eigen werkzaamheden en weer lokaal toegepast kunnen worden (hoofdzakelijk groen en grond).
- Voldoende rangeerruimte om veilig te kunnen werken.

Tot slot is de beschikbaarheid van een bedrijfswoning essentieel in de organisatie van de cumelabedrijven. Door de platte organisatie is een korte lijn tussen directie en uitvoering zowel bedrijfsmatig als economisch van groot belang.

Cumelabedrijven zijn hoofdzakelijk actief in het buitengebied. Het is derhalve essentieel dat deze bedrijven centraal in het werkgebied zijn gelegen met de bedrijfslocatie. Het is van groot belang dat deze positie van deze specifieke bedrijfstak in én voor het landelijk gebied (in brede zin) erkend wordt en behouden blijft, zodat deze bedrijven met inachtneming van de omgevingswaarden de bijdrage kunnen blijven leveren (continuïteit) voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Reactie ontwerp Omgevingsvisie gemeente Maashorst

Middels deze zienswijze verzoeken wij u, om het bestaansrecht van onze (lid-)bedrijven – in het buitengebied – te erkennen en om qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn inzake de fysieke leefomgeving. Dit geldt in relatie tot de vigerende vestigingslocatie alsmede aangaande de uitvoering van werken i.c. 'de plicht' die onze bedrijven hebben om invulling te geven aan de omgevingswaarden, beheer en behoud van de openbare ruimte in brede zin alsmede op het gebied van lokale circulaire economie en duurzaamheid. Wij vragen u dan ook om mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging in het buitengebied mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities.

Aangaande de ambitie in de visie vervullen de cumelabedrijven reeds een belangrijke rol voor het landelijk gebied in relatie tot aanleg, behouden en versterken van natuur, landschap, economie en passend hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.

Gezien de omvang van de activiteiten, deels agrarisch maar ook aanverwant niet-agrarisch, het materieel en materiaal dat wordt toegepast en de ligging ten aanzien van de opdrachtgevers (veelal in het buitengebied) is de ligging van de bedrijfslocaties van cumelabedrijven in het buitengebied essentieel. In de visie wordt ruimte gegeven aan de landbouw om zich duurzaam te transformeren. Dit

kan en gaat niet zonder de inbreng en participatie van de cumelabedrijven. Zij zorgen voor een groot deel van het agrarische beheer en productie van de landbouwgronden. Daarnaast dragen de bedrijven zorg voor de aanleg, het onderhoud en het beheer van de overige gronden binnen de gemeente.

Een belangrijk kenmerk hierbij is, zoals reeds genoemd, de vestigingsplaats van de cumelabedrijven in het buitengebied. Dit typeert deze bedrijfstak, alsmede de concurrentiepositie in de sector.

Door cumelabedrijven niet naar een industrieterrein te verplaatsen worden mogelijke hinderlijke situaties voorkomen. Ontsluitingswegen nabij een industrieterrein zijn niet altijd op de machines berekend en het werk is veelal in het buitengebied. Zo worden onnodige verkeersbewegingen voorkomen (hetgeen bijdraagt aan de ambitie in de visie inzake 'goede toegankelijkheid en veiligheid').

Vanuit Cumela Nederland nemen wij (tevens) onze verantwoordelijkheid aangaande landbouwverkeer, milieueffecten, natuur, biodiversiteit, energie en duurzaamheid alsmede circulariteit (circulaire economie).

Deze thema's zien wij ook reeds terug in uw visie. Aangaande deze onderwerpen kan de cumelasector een belangrijke bijdrage leveren in uw gemeente. De transitie naar een circulaire economie zal voor alle economische sectoren een omschakeling in productie- en logistieke processen betekenen. Uitdagingen hierbij zijn onder meer:

- de optimalisatie van de inzet van energie en grondstoffen;
- ketensamenwerking en het sluiten van kringlopen;
- zoeken naar andere productieprocessen en verdienmodellen.

Het hoogwaardig hergebruik van afval- en reststromen staat volop in de belangstelling. In september 2016 heeft het Kabinet het Rijksbrede programma Nederland circulair in 2050 gepresenteerd. Hierin zet zij het perspectief op een circulaire economie uiteen: een economie waarin onder meer biotische grondstoffen efficiënt worden ingezet en optimaal worden hergebruikt. Ook beleidsambities met betrekking tot de biobased economy leiden tot een herwaardering van (met name organische) reststromen, namelijk als grondstof voor hoogwaardige biobased producten.

Als organisatie en de afzonderlijke bedrijven zijn wij reeds doende met genoemde 'transitie'. Voormelde ontwikkelingen zijn voor opdrachtgevers en cumelabedrijven reeds aanleiding om 'anders' te 'kijken' naar de reststromen die zij produceren, bijvoorbeeld groenafvalstromen die vrijkomen bij het beheer van groenstroken en wegbermen of grond die beschikbaar komt als gevolg van verschraling van natuurgebieden. Niet langer zien zij deze stromen als 'waardeloos afval', maar veel meer als potentiële grondstoffen voor nuttige toepassingen.

Voor het uitvoering geven van een circulaire economie is voldoende (buiten)opslag noodzakelijk.

Resumé

Zonder uitputtend te zijn herkennen wij ons als organisatie (namens onze leden) reeds in grote mate in de voorliggende visie. Desalniettemin zijn er ook diverse thema's c.q. aspecten, zoals voormeld, welke specifiek en in belangrijke mate voor deze 'unieke' bedrijven bijzondere aandacht behoeven en redelijkerwijs erkend dan wel betrokken dienen te worden in de visie (en bij de verdere uitwerking van instrumenten in het kader van de Omgevingswet).

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 2.**

ONTVANGEN · 1 SEP 2023^{1/3}

Uden, 31 aug. 23

Aan Gemeente Maashorst/Omgevingsvisie
Markt 145
5401 EJ Uden

Van: Fiets Forum Gemeente Maashorst
Secretaris

Betreft: Zienswijze op Omgevingsvisie

Op de volgende 2 pagina's treft u de input van het fiets forum op de omgevingsvisie.

Met vriendelijke fietsgroeten,

Ontwerp omgevingsvisie Gemeente Maashorst

31 augustus 2023

Inleiding

Fiets Forum Gemeente Maashorst heeft met belangstelling kennis genomen van de ontwerp omgevingsvisie en wil graag een bijdrage leveren.

Fietsen in de omgevingsvisie

Het fietsforum is blij dat het belang van de fietser goed en helder beschreven in de diverse hoofdstukken.

4.3.1 Mobiliteitstransitie

FFGM is blij dat de gemeente in de toekomst bij de inrichting van de ruimte het STOMP-principe als norm wil hanteren. De gemeente gaat eerst uit van de voetganger (Stappen), vervolgens fietsers (Trappen), dan het OV (Openbaar vervoer en Maas (Mobility as a Service) en pas als vijfde de privéauto.

4.3.1.a

Gesproken wordt dat men gaat werken aan brede, groene en veilige wandel- en fietspaden. In de kernen een fijnmazig netwerk van aantrekkelijke, groene en veilige fietspaden en daarnaast een doorontwikkeling van goede lokale en regionale (snel)fietsroutes.

4.3.1.c

Bevorderen dat mensen gelegenheid hebben om de gemeente per fiets te bezoeken, door het realiseren van hubs bij de kernen met OV-fiets mogelijkheden.

Eén en ander nader uitgewerkt per kern in Hoofdstuk 5.

Wat het Fiets Forum graag toegevoegd wil hebben

De omgevingsvisie beschrijft de ambitie van de gemeente Maashorst en zal een bron van inspiratie zijn voor het beleid nu en in de toekomst.

Op bladzijde 84 ("Gastvrij, gemoedelijk en knus") is te lezen

We werken er hard aan om de meest aantrekkelijke gemeente van Brabant te zijn voor toerisme en recreatie.

Hoe mooi kan het zijn om dat ook op de fiets te ervaren!
En dat ook Nederland breed te kunnen verkondigen!

Om die reden zouden wij graag in hoofdstuk 4 toegevoegd willen hebben

4.3.2.x Gemeente Maashorst fietsgemeente van Nederland

Het is de ambitie van de Gemeente Maashorst om fietsgemeente van Nederland te worden voor 2030.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 3.**

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

RWS INFORMATIE

Gemeente Maashorst
T.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 83
5400 AB Uden

Rijkswaterstaat Zuid-
Nederland

Avenue Ceramique 125
6221 KV MAASTRICHT
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 41 50
F 088 797 41 51
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

adviseur ruimtelijke ordening

Datum 29 augustus 2023
Onderwerp Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Maashorst

Geachte Raad,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van de Ontwerp Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst (welke van 14 augustus tot en met 25 september 2023 ter inzage ligt).

Via deze weg wil ik mijn waardering uitspreken voor het feit dat er expliciet aandacht wordt besteed aan het thema water en bodem sturend. Het stemt mij ook positief dat u in uw visie aangeeft geen bebouwing toe te staan in de uiterwaarden en reserveringsgebieden voor waterberging langs de Maas.

Er worden ook nog andere thema's/ambities genoemd die een raakvlak hebben met Rijkswaterstaat Zuid-Nederland, zoals hoogwaardige openbaarvervoerverbindingen door middel van Bus Rapid Transit via de A50/A59.

Voor zover dit nog niet gebeurt, verzoek ik u bij een nadere uitwerking van genoemde thema's/ambities Rijkswaterstaat te betrekken. U kunt hiervoor contact opnemen met [redacted] adviseur Ruimtelijke Ordening (bereikbaar via [redacted]).

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,

Afdelingshoofd Netwerkontwikkeling en Visie
Rijkswaterstaat Zuid-Nederland,

Ons kenmerk

RWS-2023/33810

Uw kenmerk

Bijlage(n)

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 4.**

ONTVANGEN 11 SEP 2023

Aan de gemeenteraad
Van de Gemeente Maashorst
Postbus 83
5400 AB UDEN

Zeeland, 08 september 2023

Betreft: Zienswijze ontwerp omgevingsvisie gemeente Maashorst en zienswijze Ontwerp
omgevingseffectrapportage

Geachte leden van de raad,

Met deze brief wens ik mijn zienswijze kenbaar te maken op de ontwerp omgevingsvisie gemeente Maashorst en ook op de ontwerp omgevingseffectrapportage. Deze zienswijze is ook namens mijn zoon, de heer G. Jurgens geschreven. Hij is ook belanghebbende in deze kwestie.

Mijn bezwaren zien zich met name op de beoogde plannen om in de directe omgeving van mijn bedrijf de mogelijkheid te bieden om tientallen tiny houses te vestigen. Mijn bedrijf is gevestigd aan De Kuipersweg 6/6A te Zeeland. Het gaat om het project Peel Natuurdorpen. (PND)

De omgevingsvisie geeft een wat algemener beeld over de visie van de gemeente Maashorst. Een globale invulling van wat beoogd is wordt beschreven. Deze zienswijze richt zich echter op één specifiek onderwerp, namelijk de mogelijke vestiging van een aanzienlijk aantal tiny houses in de nabijheid van mijn bedrijf. Naar wat ik begreep is dit project uitgekozen als een pilot.

De beoogde locatie voor de tiny houses is onder andere ter hoogte van Graafsebaan 2 te Zeeland. Nu is dit nog agrarisch gebied. Naar mijn mening moet dit ook zo blijven. Er zijn immers meerdere landbouwbedrijven waaronder mijn bedrijf gevestigd in de directe omgeving van deze locatie.

Een gedeelte van het beoogde plangebied voor de tiny houses is aangewezen als EHS zone Maashorst Tongelaar.

Hierover zijn inmiddels al gesprekken geweest. Deze gesprekken hebben niet geleid tot het wegnemen van mijn zorgen. Ik geef daarom mijn grootste bezwaren alsnog via deze zienswijze op de omgevingsvisie aan u door. Ik wil hierbij wel nadrukkelijk opmerken dat ik het betreurt dat de plannen (een definitief PND plan) nog zo weinig concreet zijn dat het lastig is om deze zienswijze in te dienen. In juli hebben wij te horen gekregen dat er weer een nieuwe concept in de maak is, maar dat dit pas ergens in september mogelijk openbaar kan worden gemaakt. Ik wil u echter wel nadrukkelijk de zorgpunten aangeven.

De ontsluiting van het beoogde project is niet goed

De ontsluiting van het beoogde project komt te liggen op een afstand van maximaal 17 meter van de ontsluiting van mijn bedrijf vandaan. Deze is voorzien via de Kuiperstraat. Ik heb zojuist een vergunning gekregen voor het realiseren van een bouwwerk waar dagbesteding plaats kan vinden voor de cliënten van mijn zorgboerderij. Dit bedrijfsgebouw komt dus op een afstand van 17 meter van de ontsluiting vandaan. De cliënten die naar mijn zorgboerderij komen worden gehaald en gebracht, maar komen ook zelfstandig met de fiets. Bij een toename van het aantal verkeersbewegingen op de Kuiperstraat, wordt het automatisch ook gevaarlijker voor de cliënten. Het zit veel te dicht op elkaar.

Eerst was er een plan dat de ontsluiting verder weg op de Kuiperstraat zou komen, namelijk op een afstand van 200 meter. Uit de laatste plannen die ik heb gezien blijkt dat dit weer van de baan is.

Alternatieve ontsluiting

Ik ben van mening dat een ontsluiting via de Graafse Baan Reekse weg moet lopen, en niet via de Kuipersweg. De Kuipersweg is veel drukker met bestaande woningen/bedrijven. Er zit een boomkwekerij, tuindersbedrijf, caravan/camperstalling, meerdere melkvee en varkensbedrijven.

De Graafse Baan heeft na de ontsluiting van het PND plan slechts 1 dubbele woonlocatie. Dit betekent dat de Kuiperstraat in de huidige situatie al zwaarder belast wordt. Wanneer de uitrit voor de bewoners van de tiny houses ook nog via de Kuiperstraat loopt, dan wordt deze week rondom gevaarlijk en te zwaar belast. Dit ook omdat de Kuiperstraat veelvuldig wordt gebruikt als sluiproute voor verkeer vanuit de achterliggende plaatsen Langeboom en Mill Richting de A50 toe. Via de Kuipersweg rijdt veel schoolgaande jeugd naar basisscholen en middelbare scholen. Extra verkeer geeft extra risico op ongelukken.

Daarnaast ben ik van mening dat ontsluiting via de Graafse baan ook veel verkeersveiliger is. Zowel vanuit de richting Zeeland als vanuit de richting Reek ligt er een scherpe bocht. Hierdoor wordt het verkeer al goed afgeremd. Er is voldoende tijd wanneer de kruising genaderd wordt. Een ruim overzicht naar beide kanten van de weg toe. Daarnaast is het nu een 60 km weg, met gescheiden fietspaden. Dit komt de verkeersveiligheid ten goede.

Ik kan dus niet volgen waarom toch nu gekozen lijkt te worden voor de Kuipersweg. In ieder geval ben ik van mening dat hier een deugdelijke en adequate motivering aan ten grondslag moet liggen.

Gezondheidsaspecten

De straal van de tiny houses ten opzichte van de al gevestigde agrarische bedrijven is zo benoemd dat dit net voldoet aan de huidige wet- en regelgeving. Echter, de ontwikkelingen gaan snel. Er lopen allerhande onderzoeken in het kader van gezondheidsvraagstukken. Ik heb mijn vergunningen allemaal in orde. Het kan niet zo zijn dat ik straks alsnog belemmerd word bij de ontwikkeling van mijn bedrijf, door deze beoogde plannen. Mijn bedrijf zit hier immers al jaren. Dit geldt ook voor de andere agrarische bedrijven in de nabijheid van de beoogde locatie.

Het is nu nog onduidelijk waar de huisjes komen te staan. Voor zover ik nu op de eerste schetsen heb gezien komen deze op 120 tot 130 meter van mijn bouwblok. Wat als uit recent te verwachten onderzoeken blijkt dat deze straal toch niet groot genoeg is?

Wanneer de plannen toch concreter worden zal met dit vraagstuk voldoende rekening moeten worden gehouden. Er komt een woonfunctie binnen een hele cirkel van agrarische bedrijven.

Bewoners tiny houses hebben geen binding met de omgeving

De huizen zijn zeer klein. Ze heten immers niet voor niets tiny houses. Welke bewoners trekken deze woningen aan? De doorlooptijd zal groot zijn. Immers, de woningen zijn niet geschikt voor gezinnen. Dit bevordert niet de verbinding met de omgeving/buurtbewoners. Zeker als er een hoeveelheid van 40 tot 50 huizen alleen al in de pilot worden gerealiseerd, is het een gemeenschap op zich, met een naar alle waarschijnlijkheid snelle doorlooptijd.

Nu is de vraag naar tiny houses groot, omdat de woningnood structureel een probleem is. Hoe ziet dit plaatje er echter over een tijdje uit? Het is voor veel mensen een noodgedwongen tijdelijke oplossing in afwachting van een "volwaardige woning". Slechts een enkeling zal de oprechte ambitie hebben hier jaren te blijven wonen.

Bewoners ervaren agrarische bedrijven als overlast veroorzakend

De bewoners van de tiny houses zijn doorgaans niet direct verbonden aan de agrarische sector. Dit maakt dat ik als omliggende varkenshouder vrees om aan te worden gesproken vanwege geuroverlast of anderszins overlast. Ook wijs ik er in dit kader op dat mijn zorgboerderij opvang biedt aan een zeer kwetsbare doelgroep die een rustige en stabiele leefomgeving nodig heeft voor herstel en re-integratie in de maatschappij.

Mijn bedrijf is al jaren op deze locatie gevestigd. Het kan niet zo zijn dat deze nieuwe beoogde ontwikkelingen ten koste gaat van mijn bedrijf. Dat is wat mij betreft de omgekeerde wereld.

Verzoek

Ik begrijp dat deze zienswijze mogelijk te specifiek is voor een reactie op de ontwerp omgevingsvisie gemeente Maashorst. Ik ben echter wel van mening dat deze omgevingsvisie mede een grondslag vormt om de beoogde plannen voor de tiny houses door te ontwikkelen.

Ik verzoek u dan ook wel degelijk rekening te houden met hetgeen ik in deze zienswijze naar voren heb gebracht. Ik ben uiteraard altijd bereid tot het voeren van nader overleggen of tot het meedenken naar alternatieve oplossingen.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted address line 1]

[Redacted address line 2]

8-9-2023

[Redacted contact information]

[Redacted contact information]

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:

Achternaam:

Telefoonnummer:

Herhaal e-mailadres:

Tussenvoegsel(s):

--

Bedrijfsnaam:

Postadres:

E-mail:

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:

08-09-2023

Waarom bent u het niet eens met de omgevingsvisie?

zie bijlage /aangetekende brief

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?

Ja

Heeft u een of meerdere documenten of afbeeldingen die uw zienswijze ondersteunen? Voeg ze hier dan toe.

Bijlage 1:

tiny houses.1.jpg

Bijlage 2:

tiny houses.2.jpg

Bijlage 3:

tiny houses.3.jpg

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 5.**

Zeeland, 15-9-2023

Onderwerp zienswijze indienen

Geachte Heer/mevrouw,

Ik heb de plannen van de omgevingsvisie van de gemeente Maashorst door genomen en wil een heb tegen een aantal dingen bezwaar of wil graag dat dit herzien of beter beschreven wordt.

Ik zie in bij 4.2 B beschreven

- “De nevenactiviteiten dienen passend te zijn bij de ruimtelijke kwaliteiten van dit gebied. Over het algemeen kan gedacht worden aan recreatie, educatie, (kleinschalige) productiegebonden verkoop, en zorggerelateerde activiteiten. Ook het leveren van groenblauwe diensten en ecosysteemdiensten zijn een vorm van verbreding”.

Graag zou ik hier de groenblauwe diensten gespecificeerd hebben, voor duidelijkheid.

- “schil liggen ook kansen voor innovatie en vernieuwing, zoals andersoortige concepten die agrarische ontwikkeling en natuurontwikkeling combineren met prettig wonen en leven.

Wat wordt er bedoeld met agrarische ontwikkelingen en natuurlijke ontwikkelingen combineren met prettig wonen en leven? Ik zie dit als een verkapte manier om woningbouw toe te staan op bestaande landbouw bestemming!

Ook zie ik in de visie een probleem met duidelijkheid over plannen van de gemeente als ik het zo lees dan heeft de gemeente vrij spel om bepaalde regio's in te vullen omdat ik duidelijke kaders mis in de plannen. Er wordt niet naar de burgers gekeken ik heb nergens kunnen terug vinden dat aanpak van nieuwe initiatieven eerst met de omwonende wordt besproken en dat deze mening zwaar meegeteld moet worden.

Ook is het zo dat er in de schillen over buurtschappen wordt gesproken dit is naar mijn mening geen duidelijke kader. De buurt schappen in het buiten gebied zijn groot en de schillen lopen hier dwars door heen. Hoe weet ik nu aan welke kant van de schil ik woon?

Ook kan ik niet duidelijk krijgen waar de plannen liggen met betrekking tot energie productie dat ook als klimaatdoelstellingen door de landelijke overheid wordt gesteld. Waar worden deze plannen opgenomen? Hoever moeten deze van bewoning afstaan? Om hoeveel locaties gaat het en welke grote mag het zijn? Is er ook capaciteit om dit allemaal te realiseren op het stroomnet?

Dit zijn allemaal punten die ik niet terug vind en niet concreet beschreven zie.

Dit wil ik verduidelijk hebben en ook veranderd zien in de omgevingsvisie en de omgevingswet van gemeente Maashorst.

Met vriendelijke groet,

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 6.**

Gemeente Maashorst
Postbus 83
5400 AB Uden

Behandeld door: [REDACTED]
Telefoonnummer: 0412 458888

Bijlage(n):

Onderwerp: Omgevingsvisie gemeente Maashorst

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Registratienummer: **44867/44870**

Datum: 14 september 2023

Beste heer/mevrouw,

Met belangstelling hebben wij van de ontwerp-omgevingsvisie van uw gemeente kennis genomen. Wij complimenteren u met dit resultaat dat in goed overleg tot stand is gekomen. Wij maken graag gebruik van dit moment om onze zienswijze aan u voor te leggen.

In grote lijnen komen uw ambities overeen met die van Bernheze. Dus inhoudelijk is dat voor ons geen reden een zienswijze in te dienen.

De zienswijze heeft derhalve alleen betrekking op het vervolgproces.

Omdat onze ambities overeen komen stel ik u voor de komende tijd te verkennen hoe we samen kunnen werken bij het concretiseren van onze ambities. Ik denk dan aan het volgende:

- In de omgevingsvisie van Bernheze, die binnenkort ter visie gaat, willen we werken aan groene gezonde structuren (GGS), waarbij we gezondheid, bewegen, groen en biodiversiteit, recreatie en klimaat zoveel mogelijk bundelen en zo synergie bereiken. In uw omgevingsvisie toont u dezelfde ambities. Ik denk dat het een kans is om de GGS samen verder uit te werken en de samenwerking hierin te zoeken met andere partners, zoals de provincie en het waterschap;
- De inrichting van mobiliteit, w.o. de keuze waar mobiliteitshubs het meest kansrijk zijn en een hoogwaardig en veilig fiets- en wandelnetwerk naar de dorpskernen en het centrum van Uden
- De ontsluiting van het natuurgebied de Maashorst met o.m. Natuurpoorten
- Het benutten van door onze boeren geteelde biobased bouwmaterialen uit onze gemeenten bij de woningbouwopgave.

Ik stel voor dat we binnenkort verkennen of en hoe we een ontmoeting organiseren met een afvaardiging van beide colleges van B&W om de samenwerking bij het realiseren van onze omgevingsvisies vorm te geven. De gebiedsvisie Maashorst en het ontwikkelperspectief NOVEX de Peel. betrekken we hier vanzelfsprekend bij.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

Projectleider Omgevingsvisie Bernheze

Deze brief is met zorg opgesteld, maar vanwege geautomatiseerd verwerken niet ondertekend.

De gemeente Bernheze gaat geen verplichtingen aan via brieven met of door individuele medewerkers.

U kunt aan deze brief geen rechten ontleen, tenzij er een besluit bij zit.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 7.**

ONTVANGEN 21 SEP 2023

T.A.V. College van B en W
Postbus 83
5400 AB UDEN

Datum 19 september 2023
Ons kenmerk 0654361578
Uw kenmerk NL.IMRO.1991.SVomgevingsvisiemh-OW01
Doorkiesnr. [REDACTED]
Onderwerp ontwerp-omgevingsvisie gemeente Maashorst

Geacht College,

Op het moment ligt de ontwerp-omgevingsvisie gemeente Maashorst ter inzage. De visie, met een vooruitblik op de leefomgeving tot circa 2040-2050, schetst de ambities en doelen binnen de gemeente Maashorst op een heldere en inspirerende manier. We zijn zeer te spreken over de duidelijke ontwikkelrichting die jullie met de visie voor ogen hebben, met in het bijzonder de goede aandacht voor de waterbelangen binnen het gebied.

We zijn enthousiast over de vormgeving en de lay-out van het document. De interactiviteit van het pdf bestand maakt het document naast speels tegelijkertijd ook aantrekkelijk om in te navigeren. Ook zijn de kaarten mooi en overzichtelijk.

Het is prettig om te lezen hoe prominent water en bodem een plek hebben gekregen in jullie omgevingsvisie, met in het verlengde hiervan de aandacht voor het breukensysteem. De ambitie om ruimtelijke keuzes méér af te stemmen op verbetering van de kwaliteit van de ondergrond en de natuurlijke dynamiek van het water onderschrijven wij nadrukkelijk. De opgave om water vast houden aan de hoge "horst" zijde van de geologische breuklijnen en te gebruiken voor grondwateraanvulling is hiervan een mooi voorbeeld.

Qua natuur zijn wij enthousiast over de weergegeven robuuste verbindingen. Ook de aandacht voor natuurlijk systeem herstel komt mooi op de kaart terug.

Tevens verheugd het ons dat jullie ambitieus zijn om de bebouwde omgeving klimaatadaptiever te maken. Zowel het vergroenen als het opvangen van water maakt onze woonomgeving beter bestand tegen langere periodes van hitte & droogte en extreme neerslag.

Verder is het mooi te lezen hoe de ambities uit ons waterbeheerplan terugkomen in jullie omgevingsvisie. Zo onderschrijven we beide het belang van een peilverhoging van het grondwater op de Maashorst met 35 cm.

Complimenten hiervoor!

We hebben ook nog een aantal aandachtspunten voor de omgevingsvisie.

Op de kaart van de transitie landelijk gebied vinden wij het nog onduidelijk welke vorm van landbouw de gemeente waar wil stimuleren. Het wordt ons op de kaarten niet duidelijk welk schil (schil 1 (natuur centraal), schil 2 (gemengd samenleven) en schil 3 (agrarische productie)) waar komt te liggen. Wel herkennen we ons in de bijbehorende ambities van de drie schillen.

Verder moedigen wij het aan om in de omgevingsvisie de koppeling te maken met de reeds uitgevoerde klimaatstresstesten en de Klimaatonderlegger.

Ter overweging betreft het benoemen van het gebied tussen Uden en de Leijgraaf, wat een groot verval kent. Momenteel verkennen we samen of het wenselijk is om extra waterberging te creëren bij de Leijgraaf nabij de A50 (binnen het reserveringsgebied). Het lijkt ons goed om de potentie van een eventuele waterberging op te nemen in de omgevingsvisie.

We willen jullie graag bedanken voor de constructieve manier van samenwerken en de manier waarop onze adviezen zijn meegenomen in het ontwerp dat er nu ligt. We kijken uit naar de verdere samenwerking om onze gezamenlijke ambities vorm te geven.

Informatie

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben dan kunt u contact opnemen met [REDACTED] telefoonnummer [REDACTED] of via e-mail [REDACTED]. Wij verzoeken bij eventuele correspondentie ons kenmerk 0654361578 te vermelden.

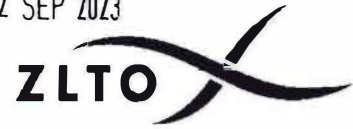
Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur,

[REDACTED]
afdelingshoofd Planadvies en Vergunningen

Deze brief is digitaal ondertekend.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 8.**

Zienswijze op de ontwerpomgevingsvisie voor de
Gemeente Maashorst

21 september 2023

Geachte heer/mevrouw,

Als ZLTO-afdeling Uden vinden we het goed dat de gemeente Maashorst de tijd heeft genomen voor het opstellen van deze omgevingsvisie. Er is op verschillende momenten de gelegenheid geweest om als stakeholder input te geven op deze visie. Daar hebben wij als één van de grotere stakeholders in het buitengebied ook gebruik van gemaakt. Ons vallen wel een aantal zaken op waar we (nogmaals) aandacht voor willen vragen.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische - ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarisch ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

Mochten er vragen zijn dan kunt u ons altijd bereiken.

Met vriendelijke groet

Voorzitter ZLTO Uden

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 9.**

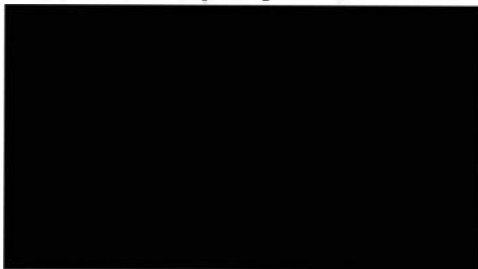

Uden, 21 september 2023

Beste mevrouw

Hierbij ontvangt u de reactie van het Uleco bestuur op de Ontwerp
Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst.

Met vriendelijke groet,

Inleiding

Stichting Uleco heeft met belangstelling kennis genomen van de ontwerp omgevingsvisie en wil graag een bijdrage leveren.

Energie Transitie

De voornemens voor wat betreft de energietransitie zijn beschreven in

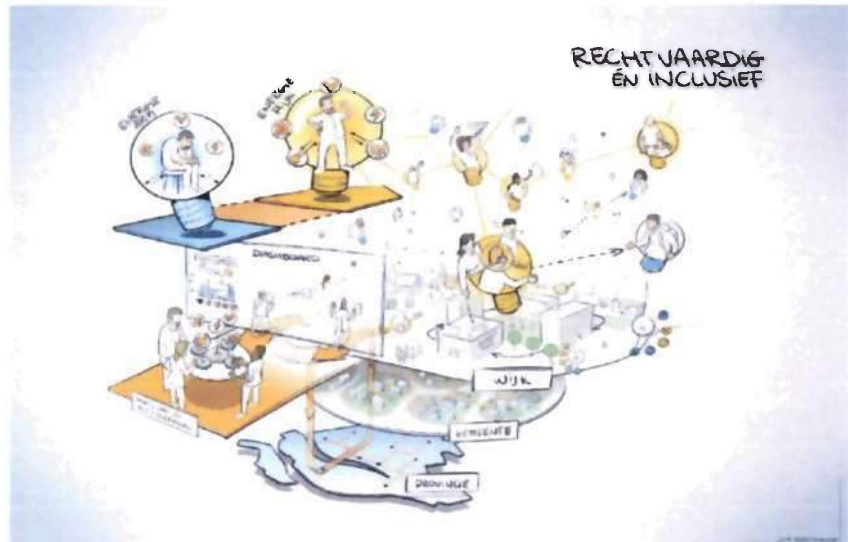
- Beleidsdocument "Beleid Grootschalige Energieopwekking Maashorst i.o. Zon en Wind op land" d.d. 09/03/21
- Addendum beleidsnotitie d.d. mei 2022

Wellicht dat dit daarom niet uitgebreid aan de orde komt in de ontwerp omgevingsvisie.

Op bladzijde 47 wordt bevestigd wat eerder beschreven in bovengenoemde documenten, namelijk de "zonneladder" v.w.b. de prioritering van locaties en de voorkeur voor plaatsing m.b.t. het landschapstype.

Bovenstaande geeft aan WAT men voor ogen heeft.

Maar beschrijf s.v.p. ook welke ambitie men heeft bij HOE men dit wil realiseren

De omgevingsvisie biedt kansen om de uitvoering van de realisatie van de energietransitie doelen op een "gemeente Maashorst" passende manier te doen.

Door intensieve communicatie met bijeenkomsten zorgen voor een breed draagvlak onder de bewoners.

Aantrekkelijk maken door:

- Zonneparken uitermate natuur inclusief te realiseren (a la de Kwekerij) *Op een groene manier.*
- Iedere bewoner van de gemeente Maashorst, ongeacht zijn of haar financiële situatie, in staat te stellen mee te participeren.
- En daarmee de gemeente Maashorst een voorbeeld te laten zijn voor andere gemeenten (*imago versterkend: gemeente Maashorst streek om te zijn!*).

Mobiliteitstransitie

In hoofdstuk 4.3 en uitgewerkt bij hoofdstuk 5 (visie per omgeving)

Iedere kern een hub. Een goede ontwikkeling.

En een kans!

In maart 2023 heeft de Tweede Kamer met een ruime meerderheid voor de motie van D66 gestemd die de regering oproept om de uitrol van zonnepanelen boven parkeerterreinen te verplichten en te subsidiëren. Raoul Boucke en Faissal Boulakjar dienden namens D66 in de Tweede Kamer de motie in. Boucke stelde begin maart voor om de uitrol van zonnecarports op parkeerplaatsen via de Omgevingswet te gaan verplichten.

In de 2de zonnebrief van minister Jetten van 6 juli 2023 (blz 8) schrijft hij

*Inzet is om de Voorkeursvolgorde Zon, de verplichting tot zon-PV boven nieuwe parkeerplaatsen en de "nee, tenzij" juridisch te verankeren voor **1 juli 2024**. Wij werken toe naar juridische verankering in provinciale regels met of zonder een Rijksinstructieregel in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In september zal daarover worden besloten. Tevens zal de impact van de "nee, tenzij" op de RES doelstellingen voor duurzame opwek middels zon-PV in kaart worden gebracht. De minister voor VRO en ik verkennen hoe invulling gegeven kan worden aan de motie van de leden Boulakjar en Boucke (Kamerstuk 32813, nr. 1181) om zon-PV boven bestaande parkeerplaatsen te stimuleren of verplichten, met in achtneming van schaduwwerking en transportcapaciteit op het elektriciteitsnet.*

Energie transitie en verhoogde mobiliteit voor de inwoners

1. De opgewekte energie bij de parkeerplaatsen gebruiken om de elektrische voertuigen bestemd voor hub-hub en hub-centrum vervoer te voorzien van goedkope stroom.
2. Gemeente wordt eigenaar van de parkeerplaatsen en de energie opwekking. *In het uitvoeringsprogramma paragraaf 7.3 staat dat de gemeente de mogelijkheid om een lokaal energiebedrijf in beeld wil brengen.*
Wellicht dat dit een mooie aanzet is.
3. Voortbordurend op (2) geeft dit mogelijkheden om bewoners mee te laten participeren in deze zonnepanelen projecten. Ons EVI doelstelling is ons streven om Energie Voor Iedereen bereikbaar te maken. Ook mensen met een mindere beurs moeten in staat worden gesteld mee te doen.
Ter stimulans om deel te nemen kan men overwegen om participanten korting te geven op een ritprijs.
4. Door (2) heeft de gemeente mogelijkheden om te werken met gedifferentieerde tarieven, afhankelijk van het inkomen van de inwoner (neutrale pasjes met digitale (niet zichtbare) korting) maakt dit vervoer voor iedereen bereikbaar.

Mobiliteit als middel

In de omgevingsvisie staat de ambitie om de meest aantrekkelijke gemeente van Noord Brabant te zijn voor toerisme en recreatie (blz 85).

De beschreven ambitie op het gebied van mobiliteit biedt mogelijkheden om het voor bezoekers aantrekkelijker te maken de gemeente Maashorst te bezoeken.

Op een makkelijke manier bij een hub parkeren en dan via de fiets of via elektrisch vervoer de gemeente te bezoeken, onderstreept het groene karakter van de gemeente.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan hop-on-hop-off routes, waar bezoekers met hun parkeerkaart gebruik kunnen maken van deze faciliteit.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 10.**

Aan het College van B&W van de gemeente Maashorst

Herpen, 20 september 2023

Geacht College,

in uw omgevingsvisie is er veel ruimte voor (groot) agrarische uitbreiding met bij behorend zwaar verkeer. Als inwoner van de gemeente Oss/Herpen komt het zware verkeer nu letterlijk al langs mijn deur op en met de aanstaande plannen voor uitbreiding van het agrarische in dit gebied zal dit nog meer worden. Dit zal ten koste gaan van alle recreatie, vermindering van de uitstoot en toename van gezonde omgeving.

Het verkeer scheurt op dit moment met hoge snelheid (hoogste gemeten 140 km/h) als met groot materiaal over het smalle landweggetjes waarbij het onmogelijk is om nog langs elkaar te rijden en je dus verplicht de berm in moet.

Wij als bewoners houden daar al rekening mee en laten onze kinderen niet meer fietsen, zien we regelmatig dat het net goed gaat met toeristen en ook dat het verkeerd gaat zoals met een caddie die door de lepels van een trekker wordt opengereten.

Naast alle spuit bewegingen over de landerijen, vergif, kunstmest, land verbetering en tot slot de afgelopen jaren bollen. Dezelfde bollen waar een discussie over gaande is in Nederland over het gebruik van gif en dit wordt nu nog steeds toegestaan in de buitengebieden van Maashorst.

Landerijen waar bij wijze van gister nog een sloot lag en een boom stond worden gedempt en omgehaald om meer gronden te hebben om op te telen. Voorstel tot snoeien van 175 bomen om wegen uit te kunnen breiden en breder te kunnen maken. Gronden die er schitterend bij liggen waar geen mol of mug meer te bekennen is, laat staan een haas of konijn.

- Hoe gaat het verkeer in het buitengebied geregeld worden, het is de laatste jaren alleen sneller, groter en lomper geworden. Handhaving is 0, de wijkagent is een onbekende, laat staan politie.
- Hoe ga ik met mijn kinderen fietsen om ze te laten genieten van de bewust gekozen beslissing om in het buitengebied te gaan wonen. Levensgevaarlijk is het nu al dus ze alleen naar school sturen op de fiets is niet mogelijk
- Hoe gaat er voorkomen worden dat we ziek worden van alle spuit- en vergif middelen. Middelen die nu al ter discussie staan in Nederland. Hoe wordt de gezondheid van mij en mijn gezin gewaarborgd als je dagelijks spuiten machines op de velden ziet.
- Hoe ga ik mijn kinderen vertellen wat dieren zijn die in Nederland nog leven, vogels die fluiten of insecten en vlinders zoeken.
- Hoe zorgt u dat alle recreanten die nu genieten van onze omgeving nog steeds veilig kunnen fietsen, wandelen en recreëren. Fietspaden zijn er nog steeds niet langs de meeste binnenwegen en knooppunten voor routes waar reclame voor wordt gemaakt.

Zaken die we met het blote oog kunnen zien en zelf kunnen meten wat schadelijk is voor mensen en omgeving wordt mijns inziens in de nieuwe omgevingsvisie gestimuleerd in plaats van geremd.

Ik had de hoop dat de gemeente Maashorst in al hun wijsheid zou beslissen om dit te remmen maar helaas. Ik zie veel ruimte in de omgevingsvisie voor uitbreiding naar grote agrarische bedrijven die op industrieterreinen thuishoren en niet in het buiten gebied.

Ik zou graag een veilig buitengebied zijn waar ik met mijn kinderen kan recreëren en zij later ook met die van hen. Zoals de toekomst eruit zie ik niet dat dit nog gaat gebeuren en het buitengebied letterlijk een industrie gaat worden met aan en aanvoer met zwaar materieel.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted contact information]

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 11.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:

Achternaam:

Telefoonnummer:

Herhaal e-mailadres:

Tussenvoegsel(s):

Postadres:

E-mail:

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:

14-08-2023

Naam bestemmingsplan:

Ontwerp-omgevingsvisie gemeente Maashorst

Waarom bent u het niet eens met het bestemmingsplan?

1. Verlagen van huidige geluid belasting voor omwonenden van de rondweg ter verbetering van het leefklimaat.
2. Uitbreiding industrie/ woningen mag niet leiden voor extra geluidbelasting op de gevel van omwonenden van de rondweg.

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?

Nee

Wij willen onze kwaliteit blijven verbeteren, zodat onze dienstverlening past bij de behoefte van onze inwoners. Daarvoor is jouw mening belangrijk. Het kan daarom zijn dat we je benaderen als je bij de gemeente een aanvraag hebt ingediend. Alvast hartelijk dank voor de feedback die je ons wil geven.

Label

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 12.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

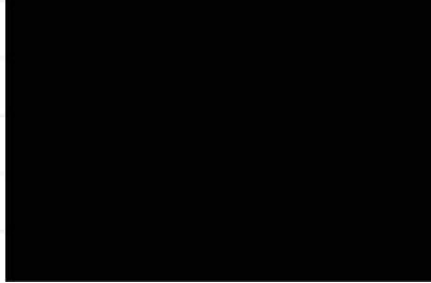
Voorletters:

Achternaam:

Herhaal e-mailadres:

Postadres:

E-mail:

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:

25-07-2023

Naam bestemmingsplan:

Zienswijze omgevingsvisie

Waarom bent u het niet eens met het bestemmingsplan?

Voorstel tot aanpassing van 2 punten: 1. Verlagen van huidige geluid belasting voor omwonenden van de rondweg ter verbetering van het leefklimaat.
2. Uitbreiding industrie/ woningen mag niet leiden voor extra geluidbelasting op de gevel van omwonenden van de rondweg.

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?

Nee

Wij willen onze kwaliteit blijven verbeteren, zodat onze dienstverlening past bij de behoefte van onze inwoners. Daarvoor is jouw mening belangrijk. Het kan daarom zijn dat we je benaderen als je bij de gemeente een aanvraag hebt ingediend. Alvast hartelijk dank voor de feedback die je ons wil geven.

Label

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 13.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:

[REDACTED]

Achternaam:

[REDACTED]

Telefoonnummer:

[REDACTED]

Herhaal e-mailadres:

[REDACTED]

Postadres:

[REDACTED]

E-mail:

[REDACTED]

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:

25-09-2023

Naam bestemmingsplan:

Gemeente Maashorst. Ambities voor de toekomstbestendige gemeente

Waarom bent u het niet eens met het bestemmingsplan?

Onderstaande 2 punten zijn onvoldoende meegenomen

1. Verlagen van huidige geluid belasting voor omwonenden van de rondweg ter verbetering van het leefklimaat.
2. Uitbreiding industrie/ woningen mag niet leiden voor extra geluidbelasting op de gevel van omwonenden van de rondweg.

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?

Nee

Wij willen onze kwaliteit blijven verbeteren, zodat onze dienstverlening past bij de behoefte van onze inwoners. Daarvoor is jouw mening belangrijk. Het kan daarom zijn dat we je benaderen als je bij de gemeente een aanvraag hebt ingediend. Alvast hartelijk dank voor de feedback die je ons wil geven.

Label

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 14.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:	
Achternaam:	
Telefoonnummer:	
Herhaal e-mailadres:	
Tussenvoegsel(s):	
Postadres:	
E-mail:	

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:	25-09-2023
Naam bestemmingsplan:	Omgevingsplan
Waarom bent u het niet eens met het bestemmingsplan?	<p>Bij deze de suggestie om vandaag een zienswijze in te dienen (voorstel tot aanpassing) en daarbij onderstaande 2 punten te benoemen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verlagen van huidige geluid belasting voor omwonenden van de rondweg ter verbetering van het leefklimaat. 2. Uitbreiding industrie/ woningen mag niet leiden voor extra geluidbelasting op de gevel van omwonenden van de rondweg.

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?	Nee
---	-----

Wij willen onze kwaliteit blijven verbeteren, zodat onze dienstverlening past bij de behoefte van onze inwoners. Daarvoor is jouw mening belangrijk. Het kan daarom zijn dat we je benaderen als je bij de gemeente een aanvraag hebt ingediend. Alvast hartelijk dank voor de feedback die je ons wil geven.

Label

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 15.**

Vanuit de Jongerenraad Odiliapeel hebben vanuit de Gemeente het document “Omgevingsvisie Gemeente Maashorst” mogen ontvangen.

Wij als Jongerenraad denken graag mee over de toekomst van ons mooie dorp. Hieronder onder onze opmerkingen over het doorgestuurde document. We horen graag dat deze punten worden meegenomen in het beleidsstuk. En horen ook graag als hier nog vragen over zijn die besproken kunnen worden met de Jongerenraad.

- **Woningbouw:**

Voor de dorpskern Odiliapeel ontbreekt de ambitie om voldoende nieuwe woningen te realiseren. Zowel de voorgenomen uitbereiding aan oostkant als toekomstige nieuw te ontwikkelen bouwgronden zijn belangrijk voor een leefbaar dorp. Het belang van nieuwe woningvoorraad stopt niet bij de onze generatie maar is ook voor volgende generaties heel belangrijk. Een generatie die wegtrekt heeft gigantische gevolgen voor voorzieningen in het dorp. Het verenigingsleven kan moeilijk blijven bestaan, maar ook scholen en winkels zullen het moeilijk krijgen als er een generatie weg is. In het verleden hebben we dit reeds kunnen zien. Uitbereiding met jaarlijks een passende hoeveelheid nieuwe betaalbare starterswoningen is wat wij willen.

- **TBV omnipark:**

In het concept ontbreekt de realisatie van het omnipark. Een sportlocatie maar eigenlijk zo veel meer. één locatie waar zowel binnen- als buitensport kan worden bedreven maar ook andere maatschappelijke en commerciële organisaties elkaar ondersteunen. Denk hierbij aan een ouderenbond, maar ook scouting of (para)medische specialisten. Feitelijk alles wat elkaar en het dorp kan ondersteunen.

- **Behoeftes vanuit het Dorp:**

Goed op een rij wat de behoeftes zijn van de inwoners van Odiliapeel: 24u zorg, woningbouw voor jong en oud, isolatie (geluidsoverlast).

We hopen dat de gemeente hier ook zijn schouders onder gaat zetten samen met de inwoners in Odiliapeel om aan deze punten te gaan werken.

Hierbij stellen het Peelsplatform en de Jongerenraad zich ook beschikbaar.

- **Kerk Odiliapeel:**

Nieuwe functie van de kerk. Dit is een uniek gebouw in het centrum van ons dorp waar nu minimaal gebruik van wordt gemaakt. Hierbij zijn al verschillende dorpsbewoners bezig geweest met de invulling van de toekomst van dit gebouw, maar hierbij niet gesteund door de gemeente. We hopen dat we samen hier iets moois van mogen maken.

- **Natuur:**

Bossen uitbreiden richting Volkel. De uitbreiding van de functie van de agroproeftuin. Een goed initiatief was zeker meer uitgedragen mag worden naar buiten.

- **En de laatste:**

Voor evenementen dient in het omgevingsplan een mogelijkheid opgenomen te worden om overal evenementen te kunnen organiseren zonder omgevingsvergunning. In de voormalige gemeente Landerd is dit reeds mogelijk, voor Odiliapeel (en andere kernen) zo dit op de zelfde manier moeten worden opgenomen. Door deze verlaagde regeldruk blijven vrijwilligers gemotiveerd en de besparing op de ambtelijke uren werkt positief uit naar de gemeentelijke begroting.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 16.**

Gemeente Maashorst / Omgevingsvisie
T.a.v. het college van B&W
Markt 145
5401 EJ Uden

Datum: Schaijk, 24-09-2023
Onderwerp: Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie

Geacht college,

Hierbij willen wij graag onze zienswijzen indienen ten behoeve van de ontwerp omgevingsvisie die nu ter inzage ligt. Hieronder volgen onze punten:

- We missen de overkoepelende visie op huisvesting van de volgende doelgroepen: arbeidsmigranten, internationale werknemers, vluchtelingen en asielzoekers. **Wij vernemen graag de visie op huisvesting van deze doelgroepen, welke van toepassing is op Schaijk.**
- In hoofdstuk 5, pagina 123 stelt u het volgende “Zeker in deze woonomgevingen én rondom de kernen Schaijk en Reek wordt ingezet op verbreding van de agrarische activiteit en het terugbrengen van de hinder van de agrarische hoofdactiviteit”. Dit is ons niet helemaal duidelijk. **Wat wordt exact bedoeld met de verbreding van de agrarische activiteit en het terugbrengen van de hinder van de agrarische hoofdactiviteit? Kunt u daar voorbeelden van benoemen?**
- In hoofdstuk 5, pagina 123 stelt u het volgende “Zeker in deze woonomgevingen en rondom de kernen Schaijk en Reek wordt ingezet op verbreding van de agrarische activiteit en het terugbrengen van de hinder van de agrarische hoofdactiviteit.” En er staat “Het gebied Rietbroek, ten noordoosten van Schaijk, is hier wat afwijkend aan. Hier is minder functiemenging en zijn enkele grote intensieve veehouderijlocaties gelegen. Hier liggen mogelijkheden voor wat grootschaligere agrarische productie”. **Graag vernemen wij een uitgebreide onderbouwing waarom gebied Rietbroek hier afwijkend voor is.**
Er is immers wel degelijk sprake van functiemenging. Daarnaast zal grootschalige agrarische productie enorme hinder opleveren voor Rietbroek en direct aanliggend woongebied waar sprake is van bebouwingslinten. Deze hinder bestaat uit onder andere (zware) verkeersafwikkeling van en naar mogelijk toekomstige agrarische productiebedrijven in Rietbroek. Deze intensivering van zwaar verkeer (landbouwvoertuigen, vrachtwagens, etc.) en personenvervoer levert ons als nadelig effect:
  - meer verkeer door de straten
  - verkeersonveilige situaties: er wonen tig kleine kinderen en zij gaan op de fiets naar school én het fietspad aan de Pastoor van Winkelstraat is onderdeel van het fietsroutenetwerk
  - meer trillingen op de huizen
  - meer geluidsoverlast
  - meer uitlaatgassen/fijnstof.

Schaijk is van oorsprong een lintdorp en in uw visie staat dat u deze structuur wil behouden. Afgelopen jaren zijn immers veel woningen toegevoegd aan het lint van de Pastoor van Winkelstraat, waar verkeersafwikkeling plaatsvindt van en naar Rietbroek. De intensivering van (zwaar) verkeer door de straten staat haaks op uw visie om het omliggende bebouwingslint aan de Pastoor van Winkelstraat uit te breiden, wat voor een groot deel al is gerealiseerd.

Waarom stelt u dat er minder hinder wordt ondervonden door de vestiging van agrarische productie in Rietbroek ten opzichte van andere woonomgevingen én rondom de kern Schaijk? In de Pastoor van Winkelstraat wonen immers een grote hoeveelheid bewoners die

hinder zullen gaan ondervinden bij vestiging van (grootschalige) agrarische productie in Rietbroek.

- De visie op nevenfuncties, specifiek in het gebied Rietbroek, kunnen wij niet direct herleiden uit de ontwerp omgevingsvisie. **Wat is uw visie hierop?**
- In hoofdstuk 5, pagina 125 stelt u het volgende “We kijken daarbij vooral naar zoekgebieden ten zuiden en ten oosten van bedrijventerrein De Louwstraat. Uitbreiding nabij de bestaande bedrijvigheid heeft de voorkeur, maar ook andere aspecten (zoals bereikbaarheid) zijn van belang”. Daarnaast stelt u dat u bedrijventerreinen in de gemeente Maashorst wilt intensiveren, transformeren en uitbreiden.

Bent u van mening dat de vestiging van agro-business / grootschalige agrarische productie ook plaats kan vinden op bedrijventerrein Louwstraat of een ander bedrijventerrein binnen de gemeente Maashorst?

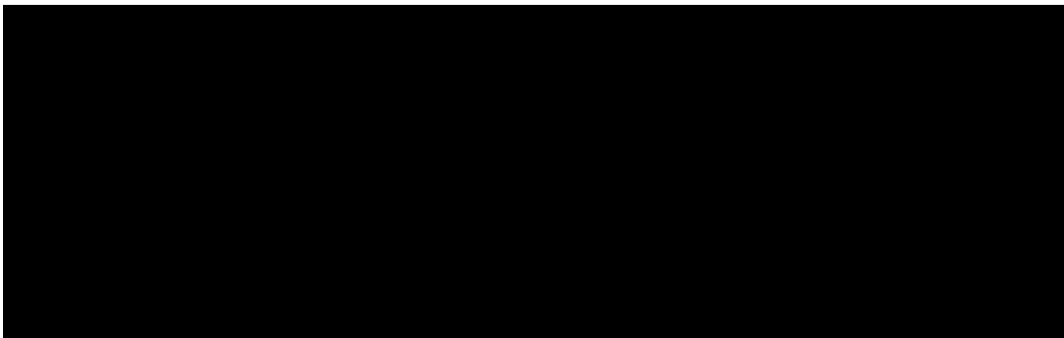
Gelet op het feit dat de vestiging gelegen is aan de provinciale weg, de bereikbaarheid naar de A50 goed is en dat er minder hinder wordt ondervonden door de beperkte hoeveelheid omwonenden. Immers, een bedrijventerrein is uitgerust met gepaste wegen, transportroutes en -ontsluiting voor zwaar verkeer én personenvervoer.

Bent u van mening dat vestiging van agro-business beter op een bedrijventerrein plaats kan vinden dan in Rietbroek?

Bent u van plan om deze agro-sector mee te nemen in de zoekgebieden ten zuiden en ten oosten van bedrijventerrein de Louwstraat dan wel in andere bedrijventerreinen binnen de gemeente Maashorst?

Bovenstaande punten zijn veelvuldig onderwerp van gesprek binnen onze buurtvereniging “De Stroet” / bewoners van de Pastoor van Winkelstraat. Graag vernemen wij een reactie op bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst Zienswijze
17.**

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Maashorst
Postbus 83
5400 AB UDEN

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Reactie provincie Noord-Brabant op ontwerp - omgevingsvisie Maashorst
NL.IMRO.1991.SVomgevingsvisiemh-OW01

Datum

22 september 2023

Ons kenmerk

C2319757/5328116

Uw kenmerk

Ontwerp omgevingsvisie gemeente
Maashorst

Contactpersoon

[Redacted]

Telefoon

[Redacted]

Email

[Redacted]

Bijlage(n)

-

Geacht college,

U heeft ons uw Ontwerp Omgevingsvisie Maashorst, Ambities voor een toekomstbestendige gemeente toegestuurd. Hartelijk dank hiervoor. Fijn dat we als provincie ook mee hebben kunnen denken in het proces van de totstandkoming. We waarderen het dat we nu ook de mogelijkheid hebben om te reageren op het ontwerp. Alhoewel wij beseffen dat de omgevingsvisie een zelfbindend karakter heeft, reageren wij graag op deze visie. We geven met deze brief aan welke provinciale belangen meer aandacht verdienen in deze visie of bij de nadere uitwerking.

Mooi resultaat

Allereerst willen we u complimenteren met het resultaat. Het is een mooi vormgegeven, goed leesbaar en overzichtelijk document. Het kaartmateriaal is aantrekkelijk vormgegeven en ook de foto's maken van de visie een prachtig document. Het document heeft een uitnodigend karakter. We zien veel aandacht en ambities voor natuur, wijst, water en bodem. Er ligt een stevige basis om ook in de toekomst samen op te trekken.

Provinciaal beleidskader

We baseren onze inbreng en deze brief op onze provinciale visie, onze beleidskaders en onze verordening. Het provinciaal omgevingsbeleid is vastgelegd in de Brabantse Omgevingsvisie en in diverse beleidskaders en uitvoeringsagenda's. Onze regels zijn opgenomen in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV). Daarnaast hebben Provinciale Staten de Omgevingsverordening Noord-Brabant vastgesteld die gelijktijdig met de Omgevingswet inwerking zal treden. U kunt alle stukken raadplegen via <https://www.brabant.nl/onderwerpen/omgevingsbeleid>.

Aandachtspunten voor verdere verbetering en toekomstige uitwerking

Datum

22 september 2023

Ons kenmerk

C2319757/5328116

Aandacht voor ontwikkelrichting in de tijd

Wij adviseren om in de visie meer aandacht te besteden aan de ontwikkelrichting in de tijd. De ontwikkelrichting is vooral gericht op het nu, zonder naar het verleden en beperkt naar toekomst te kijken. Dit komt onder andere doordat cultuur en archeologie onderbelicht zijn. Er zijn al duizenden jaren mensen aanwezig in de omgeving van Maashorst.

In hoofdstuk vier is de wens aangegeven om lokaal erfgoed te behouden en in te zetten als recreatieve trekpleister. Erfgoed en historie van een gebied kan ons meer vertellen over de ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling. De historische gebeurtenissen en thema's zoals het Duits Lijntje, Land van Ravenstein en de Zuiderwaterlinie hebben niet alleen een recreatieve waarde, maar geven vanuit de geschiedenis ook informatie over gewenste toekomstige ontwikkelingen.

Aandacht voor de ontwikkelrichting per gebied

De omgevingsvisie houdt veel open en is 'voorzichtig' geformuleerd. We hebben begrip voor deze keuze. Echter, bij de verdere planontwikkeling adviseren wij aandacht te schenken aan een nadere onderbouwing. Het uitwerken van een ontwikkelrichting per gebied kan hierbij helpen. Het valt op dat de visie grotendeels op hoofdlijnen geformuleerd is, maar soms ineens op een enorm detailniveau gaat. Waarom sommige onderdelen of initiatieven tot een detailniveau worden benoemd en andere onderdelen daarentegen niet, is niet duidelijk.

Met name in het buitengebied heeft het een meerwaarde de ontwikkelrichting per gebied nader uit te werken. Graag gaan we hierover met u in gesprek.

Verbetering van de leefomgeving

In de uitvoeringsparagraaf in uw visie gaat u in op 'uitnodigingsplanologie'. We waarderen de uitnodiging richting initiatiefnemers. Wij zouden graag zien dat u daarnaast ook meer nadruk legt op de verschillende rollen die de gemeente wil nemen in gewenste ontwikkelingen. Het is mogelijk onderscheid aan te brengen tussen faciliteren, stimuleren of initiëren als gemeentelijke insteek.

De lagenbenadering kan helpen keuzes te maken en prioriteiten te stellen voor de diverse thema's en gebieden.

Afstemming en samenwerking met de regio

Mobiliteit zit goed in visie en sluit aan op provinciaal beleid en regionale afspraken. We adviseren u bij de uitwerking van uw plannen afstemming met de regio te zoeken en op een hoger schaalniveau naar de waarden en kenmerken van het gebied te kijken.

Inzicht in waarden en kenmerken van de regio kan helpen bij een integrale aanpak van opgaven met meer partijen. Als voorbeeld noemen we hierbij een samenwerking met Veghel, Eindhoven en Land van Cuijk. U kunt de landschapskenmerken inzetten als inspiratiebron. We zien kansen in het

gezamenlijk herstellen van de wijstgronden in combinatie met de opgaven rond waterberging, recreatie en landbouwtransitie.

Tot slot

Wij blijven graag met u in gesprek over zowel de provinciale als de ambities van Maashorst en de uitwerking van de visie. We zien in uw visie een mooie basis voor de verbetering en ontwikkeling van de gemeente. Bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie van de gemeente in concrete omgevingsplannen gelden naast de aandachtspunten in deze brief altijd de provinciale belangen en de regels uit de (interim) omgevingsverordening. Als u nog vragen heeft over deze brief over het vervolg, dan kunt u contact opnemen met bovengenoemd contactpersoon.

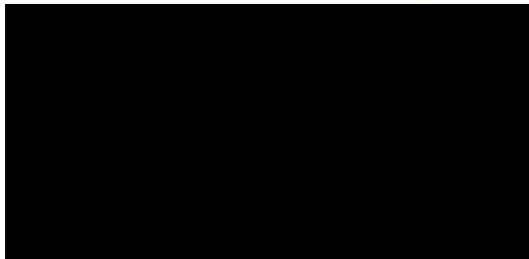
Datum

22 september 2023

Ons kenmerk

C2319757/5328116

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

programmamanager Wonen, Werken en Leefomgeving

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst Zienswijze
18.**

Gemeente Maashorst

Postbus 83

5400 AB Uden

Per e-mail: info@gemeentemaashorst.nl

Herpen, 25 september 2023

Onderwerp: zienswijze ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente Maashorst

Geacht college,

Hierbij geven wij, inwoners van Herpen-Zuid, te kennen bezwaar te hebben tegen enkele passages uit de ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente Maashorst, meer in het bijzonder tegen de mogelijkheden die daarin worden gelaten aan het gebied Rietbroek. In het navolgende lichten wij dat toe en verzoeken wij uw Omgevingsvisie aan te passen, zodat rekening wordt gehouden met onze (gezondheids-)belangen en die van de natuur in onze gezamenlijke omgeving.

Eerste indruk van de ontwerp-omgevingsvisie

In Hoofdstuk 4, pagina 48, staat: *"In de gemeente Maashorst zijn de akker- en tuinbouw en veehouderij sterk aanwezig. De ambitie is dat landbouw daarbij wel een ontwikkeling doormaakt waarbij het en bijdrage levert aan de doelen voor volksgezondheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, waterkwaliteit, ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn, en daarmee op de transitie van he landelijk gebied."*

Dit voornemen kunnen en willen wij van harte onderschrijven en ondersteunen!

Op pagina 50 stelt u vervolgens: *"In onze gemeente onderscheiden we drie soorten agrarische gebieden (schillen), die van elkaar verschillen ...*

2. De schil rondom de dorpskernen, veelal historisch waardevol cultuurlandschap: gemengd samenleven staat hier centraal."

Ook op pagina 50 geeft u in een tabel een overzicht van de doelen welke u nastreeft.

Ook dit voornemen kunnen wij van harte onderschrijven en ondersteunen!

Op pagina 52 stelt u vervolgens: *"Om de doelen voor deze schil te behalen, is het belangrijk om het extensiveren van de agrarisch activiteiten te faciliteren. ... In deze schil liggen ook kansen voor innovatie en vernieuwing, zoals andersoortige concepten die agrarische ontwikkeling en natuurontwikkeling combineren met prettig wonen en leven."*

Wat opvalt is dat hier de tuinbouw niet wordt genoemd.

Vervolgens stelt u in het kader op pagina 52: *"Binnen deze schil zijn twee gebieden die iets anders van aard zijn. Rietbroek, ten noorden van Schaijk en Reek, heeft een wat andere verschijningsvorm en gebruik. In dit gebied liggen mogelijkheden voor wat grootschaligere kringlooplandbouw, mits er uiteraard wordt bijgedragen aan de benoemde doelen."*

Deze omschrijving is vaag en biedt naar onze mening ruimte aan activiteiten die in strijd zijn met de in de tabel op pagina 50 genoemde doelen. Later in onze zienswijze komen wij daarop terug.

Ten slotte geeft u op pagina 119 aan ten aanzien van Schaijk: *“Hinder van agrarische activiteit verminderen rondom buurtschappen en kern;”*

Paragraaf 4.1 eindigt met: *“Ambitie in schil 2: gemengd samenleven. ... Schil 2 betreft het gebied rondom de kern Reek. ... Ten noorden van Reek is de invloed van de Maas duidelijk zichtbaar. Het noordelijkste gedeelte, waar nu het stroomgebied van de Hertogswetering ligt, heeft tot 1942 deel uitgemaakt van de Beerse Overlaat. Dit is nog steeds zichtbaar door de openheid en beperkte aanwezigheid van functies in dit gebied. ... In dit gebied blijven de mogelijkheden voor wat grootschaligere agrarische productie bestaan, mits er een bijdrage wordt geleverd aan de natuurdoelen die hier gelden (zie par. 4.2).”*

Ligging Rietbroek

Het Groot Rietbroek en Klein Rietbroek waren van oudsher kleine, natte weilandjes mede in gebruik bij enkele Herpense boeren. Een aantal nog aanwezige kleine boerderijen gelegen aan de Erfdijk herinnert hier nog aan. Rietbroek ligt dan ook tegen de kern Herpen aan en de voorgenomen ontwikkelingen zoals u die schetst zijn vooral ook van invloed op de leefomgeving en het welzijn van de bewoners aan de zuidzijde van Herpen. Wat opvalt is dat Herpen echter niet in de omgevingsvisie wordt genoemd.

Mooie doelen

Zoals reeds gezegd kunnen wij een aantal voornemens zoals genoemd in uw ontwerp-omgevingsvisie van harte onderschrijven en ondersteunen. Wij zijn vooral blij met het voornemen dat de gemeente Maashorst ernaar streeft dat de landbouw wel een ontwikkeling doormaakt waarbij het een bijdrage levert aan de doelen voor volksgezondheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, waterkwaliteit, ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn, en daarmee op de transitie van het landelijk gebied.

Bezwaar tegen passage over grootschaligere kringlooplandbouw

Het voornemen om het Rietbroek mogelijkheden voor ‘wat grootschaligere’ agrarische productie aan te wijzen is wat ons betreft in strijd met uw algemene voornemens en doelen. In het navolgende lichten wij dit toe.

1. Als inwoners van de zuidzijde van Herpen liggen onze percelen aan de grens van het gebied ‘Rietbroek’. Uw omgevingsvisie wekt de indruk dat alleen rekening wordt gehouden met dorpskernen uit de in de gemeente Maashorst gelegen dorpen en niet die van de omliggende dorpen. Wij maken ons zorgen over de ontwikkeling van de ‘wat grootschaligere kringlooplandbouw’ in dit gebied, meer in het bijzonder vragen wij ons af of er voldoende rekening wordt gehouden met de invloed daarvan op de veiligheid en gezondheid van de inwoners uit Herpen. Wij zouden graag zien dat u het belang van de inwoners uit Herpen opneemt in dit specifieke deel van uw Omgevingsvisie, zodat toekomstige plannen de gezondheid van de inwoners uit Herpen niet in gevaar brengen.
2. De Erfdijk te Herpen en de Munsche Wetering, gelegen in of aangrenzend aan het gebied Rietbroek, zijn aangewezen als ecologische verbindingszone Keent-Herperduin. Het gebied is daarmee een belangrijke migratiezone voor planten en dieren, waaronder de das, kleine vuurvliinder, modderkruiper en diverse padden en kikkers. Deze ecologische verbindingszone (EVZ) verbindt de natuurgebieden Herperduin en Keent en houdt deze in balans. Deze projecten worden o.a. ondersteund door de Provincie Brabant, Waterschap Aa en Maas en de gemeente Oss. Deze migratiezone wordt bedreigd door gifstoffen onder meer gebruikt

door bedrijven in de kringlooplandbouw. Ook mag het aanwezige leefgebied van de dassenpopulatie zoals aanwezig op de Erfdijk volgens de Wet Natuurbescherming niet anderszins worden verstoord, bijvoorbeeld door het ontnemen van het fourageergebied van de das. Indien er bijvoorbeeld uitsluitend prei groeit in de eerste kilometer rondom de burcht, zal de das verdwijnen (het totale foerageergebied van een das ligt tot ongeveer 1,5 tot 12 kilometer van de burcht. Er moet echter voldoende foerageergebied liggen binnen 500 meter tot enkele kilometers gerekend vanaf de burcht). Wij achten het dan ook van groot belang dat in uw Omgevingsvisie aandacht wordt besteed aan het bestaan van deze EVZ (met in het bijzonder de daarin aanwezige beschermde diersoorten zoals maar niet uitsluitend de das) en dat toekomstige plannen het bestaan daarvan niet in gevaar mogen brengen.

3. De omschrijving betreffende de mogelijkheden voor het gebied Rietbroek zijn dermate vaag dat wij vrezen voor een toename van activiteiten welke in strijd zijn met de in de tabel op pag. 50 gestelde doelen. In de ontwerp-omgevingsvisie geeft u te kennen: *"Om de doelen voor deze schil te behalen, is het belangrijk om het extensiveren van de agrarisch activiteiten te faciliteren."* De ruimte die u laat voor Rietbroek levert hieraan mogelijk een tegenovergestelde ontwikkeling op, namelijk intensiveren in plaats van extensiveren.

Meer specifiek zouden wij graag zien dat u de plannen en ontwikkelingen voor Rietbroek op hoofdlijnen noemt in de Omgevingsvisie. De omgevingsvisie moet op grond van de in januari 2024 in te treden Omgevingswet immers in elk geval de volgende elementen bevatten:

- a. Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (wat is er en wat is de kwaliteit daarvan)
- b. De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied (wat gebeurt er/gaat er gebeuren aan ontwikkelingen en instandhouding van het grondgebied);
- c. De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid (wat zijn de na te streven doelen en op welke manier worden die bereikt). De fysieke leefomgeving is breder dan alleen de ruimtelijke aspecten.

De wet noemt verplichte aspecten die integraal terug moeten komen in de omgevingsvisie. Daarin zit bijvoorbeeld het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, **activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt** en het nalaten van activiteiten. Ook ontwikkelingen op het gebied van cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, **landbouw, landschap, milieu, natuur en water** worden volgens de memorie van toelichting bij de wet meegewogen en beschreven.

Gezien voornoemd kader verzoeken wij u de plannen en ontwikkelingen voor Rietbroek reeds nader vorm te geven en meer concreet te beschrijven in uw Omgevingsvisie, zodat deze voldoet aan de eisen zoals de Omgevingswet daaraan stelt.

4. De ruimte welke de ontwerp-omgevingsvisie biedt aan het gebied Rietbroek lijkt toegeschreven naar uw voornemen medewerking te verlenen aan de verplaatsing van tuinbouwbedrijf Jonkergouw naar de Broksteeg. Reeds een groot aantal percelen in Rietbroek is of eigendom van de firma Jonkergouw of gepacht door deze firma. Er wordt nu al op (te) grote schaal intensieve tuinbouw gepleegd, met toepassing van grote volumes mest (dierlijk en kunstmest), bestrijdingsmiddelen, een nagenoeg jaarrond gebruik van de gronden en toepassing van wisselteelt door het telen van bloembollen. Wellicht hebt u

recent vernomen uit literatuur en/of media dat de toepassing van gewasbestrijdingsmiddelen wordt gerelateerd aan de ziekte van Parkinson. Hieraan worden wij nu al bijna wekelijks blootgesteld.

Voorts zijn enkele percelen grenzend aan de eerder genoemde EVZ Keent-Herperduin nu al in gebruik bij c.q. eigendom van Jonkergouw. De intensieve vorm van tuinbouw zal een extra belasting gaan betekenen voor de EVZ als gevolg van eutrofiering, vermesting en uitspoeling. Intensivering van deze activiteiten doet afbreuk aan de doelstelling en kwaliteit van de EVZ. De waterkwaliteit van de Munsche Wetering zal onder grote druk komen te staan. Ook zal deze intensieve en eentonige vorm van land-/tuinbouw negatieve gevolgen hebben voor de eerder genoemde en al al decennia aanwezige dassenpopulatie op de Erfdijk.

Gezien het voorgaande maken wij ons grote zorgen over de mogelijke intensivering van de landbouw aangrenzend aan onze percelen, zowel voor onszelf, onze kinderen, alsmede voor de aanwezige natuur en dieren. Laat uw verantwoordelijkheid voor welzijn, gezondheid en welbevinden van burgers (en van ons dus) prevaleren boven het belang van een/enkele ondernemer(s).

Ons verzoek aan u

Wij hopen en gaan er van uit dat u, gelet op uw streven naar een ontwikkeling voor het landelijk gebied, waarbij deze ontwerp-omgevingsvisie een bijdrage levert aan de door u genoemde doelen voor volksgezondheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, waterkwaliteit, ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn, en daarmee op de transitie van het landelijk gebied, in de meest brede betekenis van toepassing laat zijn voor het landelijk gebied van de gehele gemeente Maashorst, en dus ook voor Rietbroek. Daarbij verzoeken wij u specifiek rekening te houden met de veiligheid en gezondheid van de inwoners van de zuidzijde van Herpen, alsmede met het milieu in de ecologische verbindingzone Keent-Herperduin. Wij verzoeken u dat tevens terug te laten komen in uw Omgevingsvisie, zodat het toekomstige Omgevingsplan en daaruit voortvloeiende besluitvorming daarmee rekening dient te houden.

Naast het voorgaande verzoeken wij u ingevolge artikel 3 Omgevingswet en de achterliggende memorie van toelichting tevens om de plannen en ontwikkelingen voor het gebied Rietbroek nader vorm te geven en concreter te omschrijven, waarbij wij u verzoeken een afweging te maken en te benoemen in de belangen van de burgers ten opzichte van het belang van een (enkele) ondernemer.

Wij hopen te kunnen vertrouwen op een weloverwogen Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst welke recht doet aan onze rechten als burger, alsmede de instandhouding van natuur en milieu. In verband met gezamenlijke belangen, sturen wij een kopie van deze brief aan de gemeente Oss (en de politieke partijen), het Waterschap Aa en Maas, Landschapsbeheer Oss en Dorpsraad Herpen.

Hoogachtend,

Te bereiken via:

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst Zienswijze
19.**

Zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst

Aan: gemeente Maashorst

Van: [REDACTED]

Uden, 21 september 2023

Hierbij vind u onze zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische – ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarisch ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een

volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

Maar er moet ons ook wat ergernis van het hart, wat ons beкроop bij het lezen van hoofdstuk 4.2.

De meeste mensen die meegeschreven hebben aan deze visie, hebben totaal geen kijk op de landbouw. Weten absoluut niet waar we mee bezig zijn en hoever we al in transitie zijn. Er wordt hier net gedaan alsof er de laatste 10-30 jaar niets gebeurd is. En als wij niet reageren op deze visie hebben we straks geen recht van spreken meer. Maar dan wordt deze 'visie' wel gebruikt om weer een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied (wat nu dan weer 'omgevingsvisie' moet gaan heten) te maken terwijl de inkt van het laatste Bestemmingsplan Buitengebied nog maar net droog is.

Deze ontwerp-'visie' geeft ons een heel vervelend gevoel:

Noodzaak van transitie landelijk gebied

We hebben zelf een melkveehouderij aan de oostkant van Uden. En wat wij hier lezen is een vergaande bemoeienis met de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven. Er mogen haalbare doelen gesteld worden maar hoe die doelen bereikt gaan worden is aan de ondernemers. Zij hebben de kennis en kunde en kennen het gebied als geen ander. Bovendien moet dit uitgaan van landelijk/Europees beleid, want milieu kent geen grenzen.

Verder worden hier een aantal zaken genoemd die blijkbaar op het bord van de agrarische sector worden geschoven terwijl daar ons inziens de hele maatschappij 'schuldig' aan is:

- **Verdroging:** De gronden aan de oostkant van Uden zijn droog, maar dat waren ze niet altijd! Voordat de wijken Melle eo zijn gebouwd was het hier nat. Daar had men bij de bouw van de nieuwe wijken indertijd ook last van en daarom zijn er vijvers gemaakt. Daardoor zakte het grondwaterpeil aan de oostkant van de Industrielaan behoorlijk. Gevolg: zonder berekening geen oogsten..... Is dat de landbouw aan te rekenen? En iets dergelijks zal ongetwijfeld voor meer plekken in de gemeente gelden.
- **Verschraling van de biodiversiteit:** het bouwen van nieuwe wijken brengt ook verschraling teweeg. Dat kan niet anders, want natuur wordt bebouwd, versteent dus. En natuurlijk: we hebben woningen nodig, maar het gevolg daarvan moet niet gezien worden als een resultaat van de werkwijze van agrarische bedrijven. Juist die agrariërs zijn bezig met steeds mildere gewasbeschermingsmiddelen te werken. Daardoor moeten ze wel vaker terug naar een perceel maar er wordt heel precies gewerkt door de techniek die nu beschikbaar is. Daarentegen kunnen burgers allerlei middelen verkrijgen en er naar hartenlust mee strooien/sproeien zonder kennis van zaken.
- **Waterkwaliteit:** Als er één sector is die belang heeft bij een goede bodem- en waterkwaliteit dan is het de landbouw wel. Wij beregenen niet voor de lol en veel liever hebben we dat het niet nodig is want het kost een kapitaal, maar we willen wel zo goed mogelijk kunnen oogsten.
- **Bodemkwaliteit:** Als je oogst, vraag je een en ander van de bodem. Dus die bodem voeden wij zo goed wij kunnen en ons is toegestaan. En dat doen we door die bodem te laten onderzoeken in een laboratorium om te kijken waar die bodem behoefte aan heeft. Verder is het zo dat we bij ZLTO het project BodemUp hebben waarbij we samen kijken naar hoe het beter kan met bestaande en nieuwe handvatten. Maar het is helaas ook zo dat ambtenaren al sinds jaar en dag voorschrijven hoe wij met onze bodem moeten omgaan. Daardoor is er een kans dat wij de eerste generatie zijn die

de bodem armer doorgeeft aan de opvolger dan onze voorgaande generaties. Daar kun je met deze 'visie' niets aan veranderen. Bovendien wordt er kalenderlandbouw toegepast: een teken van grote onkunde en met weinig kennis van het klimaat.

'In de gemeente is en blijft ruimte voor de landbouw. De ambitie is dat de landbouw daarbij wel een ontwikkeling doormaakt waarbij het een bijdrage levert aan de doelen voor volksgezondheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, waterkwaliteit, waterkwantiteit, ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn'

Dit citaat....er wordt nogal wat verwacht.... Maar dit moet van ELKE burger verwacht worden! Bovendien: de landbouw maakt al heel lang een ontwikkeling door naar schoner en beter... dat is een proces dat altijd gaande blijft. En daardoor zijn we de beste in de wereld... Besef dat maar eens: jullie hebben de beste boeren van de wereld in het omringende buitengebied zitten....Daar werk je mee samen, daar heb je respect voor. En dat respect missen wij zeer in deze visie. Dat blijkt wel uit bovenstaand citaat.

Ook heeft de samenleving zelf een grote rol: wat te denken van het afval dat achter gelaten wordt na een evenement? Het plastic vliegt je om de oren. En dat is echt niet allemaal meer weg te krijgen van de bodem.... Wij vinden flessen en soms hele kratten in de wei. Kleine stukjes glas zouden in het voer terecht kunnen komen....En wat er met een opschoningsdag in maart allemaal opgeraapt wordt hier langs de weg en uit de sloot.... Daar kan men zich beter druk om maken dan over een boom meer of minder in de wijk, want veel van dit afval breekt niet natuurlijk af.

Even ter illustratie: Bij het CBS terug te lezen welke resultaten we al bereikt hebben binnen de sector betreffende stikstof en fosfaat. Die informatie is gewoon voor iedereen beschikbaar:

	Stikstofuitscheiding (N) Totaal stikstofuitscheiding	Stikstofverliezen in stal en opslag Totaal stikstofverliezen (N)	Ammoniakemissie (N)	Overige gasvormige stikstofverliezen (N)	Spuiwater luchtwassers (N)	Stikstof in opgeslagen mest en weidemest	Fosfaatuitscheiding (P2O5) Totaal fosfaatuitscheiding
1990	691 200 kg	92 400 kg	80 800 kg	11 800 kg	0 kg	598 700 kg	229 100 kg
2000	549 100	73 000	63 400	9 500	0	476 100	190 900
2010	489 700	68 500	57 100	8 900	2 500	421 200	178 900
2017	512 000	70 000	53 100	9 000	7 800	442 100	169 000
2018	503 400	69 200	51 000	9 100	9 100	434 200	161 800
2019	489 700	65 900	48 000	8 800	9 200	423 700	155 500
2020	489 400	66 300	48 100	8 800	9 500	423 100	150 700
2021	473 700 kg	65 100 kg	47 300 kg	8 700 kg	9 100 kg	408 800 kg	149 000 kg

Daarbij is het ook zo dat afnemers van onze producten ook eisen stellen teneinde een beter en verantwoord product te krijgen. Ook daar worden wij er op afgerekend. Daar heb je geen gemeentelijke visie voor nodig.

En dan gaat het nog verder:

'Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van hoogproductieve kringlooplandbouw die past binnen het bodem- en watersysteem. Maar ook in de vorm van extensieve, natuurinclusieve kringlooplandbouw'.

Hier blijkt duidelijk de onwetendheid van de schrijvers:

- Onze landbouw IS al hoogproductief, onze landbouw DOET al generaties lang aan kringlooplandbouw, sterker nog: landbouw IS een kringloop; en het heeft altijd gepast binnen het bodem en watersysteem.... Anders was daar geen landbouw geweest. Dat systeem was zoals het was en daar moest men het mee doen. In de jaren 60 en 70 is er wel eea aangepast om het allemaal makkelijker te maken voor de bewerking (ruilverkaveling), maar dit was toen wat de maatschappij van de sector vroeg: goed, goedkoop en veel voedsel. Het was een ontwikkeling die ook een keerzijde had, zoals elke ontwikkeling een keerzijde heeft.
- En wie kan ons vertellen wat 'natuurexclusieve landbouw' is? Landbouw is per definitie natuurinclusief!
- 'Extensief': de moderne tijd is ook doorgedrongen in de agrarische wereld en bovendien, als extensief dan het toverwoord is, waarom fuseert de gemeente dan? Dat is toch ook bedoeld om efficiënter te kunnen werken? Bovendien maak je de footprint van de boer alleen maar groter als je extensiever wordt. En dat willen we toch juist niet?
- En 'het juiste bedrijf op de juiste plek'..... wat is daar de bedoeling van? Bedrijven zitten vaak op een bepaalde plaats, gegroeid vanuit het verleden. Dan is dat toch de juiste plek? Anders zaten ze er niet. Of denkt men dat eea makkelijk te verplaatsen is?

Gebiedsgerichte aanpak toekomstbestendige landbouw

Hier wordt per schil aangegeven wat de opgaven zijn voor de gebieden....Hieronder leest u wat onze doelen zijn voor 2050:

De Nederlandse land- en tuinbouwsector heeft de ambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn. De agrarische sector is bij uitstek de sector die doelen op een natuurlijke manier kan behalen – door vastleggen, opwekken, en uitstoot te verminderen. De agrarische sector speelt nu al een belangrijke rol bij het behalen van klimaatdoelen. Zo wordt een groot deel van alle duurzame energie in Nederland opgewekt op het boeren erf. Ook heeft de sector vanaf 1990 aantoonbaar bijna 20% van de klimaatemissies gereduceerd en gaat hiermee door. Deze stappen kunnen boeren en tuinders zetten zolang er zicht is op voldoende beleidsruimte, financiële ondersteuning om stappen te nemen en met behoud of liever nog versterking van het verdienvermogen.

Investerings in de landbouw kennen echter een lange terugverdientermin. Een gemiddelde rundveestapel wordt bijvoorbeeld gebouwd om minimaal één generatie mee te gaan.

Minder dan één zesde van de Nederlandse uitstoot vindt plaats in de agrarische sector.

Daarnaast heeft de land- en tuinbouw een unieke positie. Voedselproductie gaat door de natuurlijke processen vanzelfsprekend gepaard met uitstoot van broeikasemissies. Maar een deel van die emissie komt ook weer terug in de kringloop door afbraakprocessen in de atmosfeer en doordat gewassen en bodem CO2 opnemen.

U ziet het: wij zijn al lang bezig.....Het zou u gesierd hebben als dit ook duidelijk in dit rapport naar voren kwam.

Er is een rapport "Een Duurzaam Evenwicht". Het was goed geweest om bij het maken van deze visie daar eens kennis van te hebben genomen of de plaatselijk ZLTO afdeling mee te nemen in het opstellen van deze visie. En dan kunt u zeggen: 'het buitengebied is niet alleen van de agrariers'.... Dat is waar en dat pretenderen we ook niet maar wij moeten hier wel onze boterham verdienen en dat hoeven burgers niet. En dan is het niet meer dan terecht dat je daar ook iets over te zeggen hebt.

Dan nog een opmerking over zoönose: Het is mogelijk bij de DierenartsenPraktijk (DAP) De Herkwauwer of DAP Aadal een voorlichting te krijgen over zoönose. Want ook hierop wordt de landbouw altijd scheef aangekeken. Maar hebben jullie er al eens bij stil gestaan hoe dat met huisdieren zit? Die liggen tegenwoordig ook in bed bij mensen, worden gekust ...heel mooi allemaal maar... dat is niet zonder gevaar! Goed voor de bewustwording. We hebben zelf eens zo'n bijeenkomst gehad: een echte eye-opener! En er zijn heel veel huisdieren (en ook die scheiden eea uit!).

Daarbij zijn (loslopende) honden echt een risico voor rundvee: als zij een bepaald virus bij zich dragen kan dat tot abortus leiden bij dragende koeien als die besmet worden.

Gemengd samenleven

Als je leest wat van de sector gevraagd wordt, dan mag de sector ook vragen om te accepteren dat je soms wat ruikt, dat er machines rijden in het weekend en gewassen beschermd moeten worden om een goede opbrengst te bewerkstelligen, aan degenen die in dit gebied wonen. Het kan en mag niet zo zijn dat zij het agrarische werk kunnen gaan belemmeren. Zij kiezen ervoor om hier te gaan wonen, zij zijn niet met het gebied verbonden.

En in dit licht: welke regels gaan er gelden voor de 'tiny houses' die men in het buitengebied (in de natuur) wil plaatsen? Wat wij er van horen is dat zij in de natuur/land van de boer komen te wonen. Hoe zit het dan met rioolaansluitingen e.d.?

Blz 53: 'ontwikkelingen die een verslechtering voor het milieu teweegbrengen'.... Hoe gaat bepaald worden wat de verslechtering is en in welke mate?

Verslechtering van het milieu: wat te denken van de geluidsoverlast van de vliegbasis en evenementen zoals open dagen van de vliegbases, Festiland, de kermis en de carnaval? Gezien het milieu is een open dag van de vliegbasis natuurlijk niet meer van deze tijd. Al onze inspanningen worden in die weken voor jaren teniet gedaan.... Maar dat zal niemand willen horen.

De geluidsoverlast van de andere genoemde evenementen: je wordt gewoon weggeblazen door het geluid. Vooral de afgelopen kermis hebben we veel klachten gehoord over het enorme geluidsvolume... en dat kwam niet van de kermisklanten.... In het buitengebied(!) was dat luid en duidelijk te horen. Hoe moet dat voor bezoekers en omwonenden zijn?? Dat je meer herrie hebt dan anders, dat hoort erbij maar zoals het de laatste jaren steeds erger wordt met geluid.....Dat valt toch ook onder volksgezondheid? Als wij in onze stallen zo'n herrie op de dieren loslieten, zou Nederland te klein zijn. We willen maar zeggen: het is wel selectief allemaal.

Zonneladder:

Wij zijn van mening dat men geen waardevolle en schaarse landbouwgronden moet offeren voor zonnepanelen. Dat moet expliciet in de visie staan. Er zijn genoeg gebouwen te vinden waar zonnepanelen op het dak kunnen. Ook in de parken in Uden kunnen zonnepanelen

geplaatst worden in de vorm van 'bomen' zoals ze langs de 'weg van de Toekomst' staan in Oss. En op de geluidswallen langs de snelweg aan de zijde van de weg. Daar heeft niemand last van en die wanden staan er toch.

Toerisme:

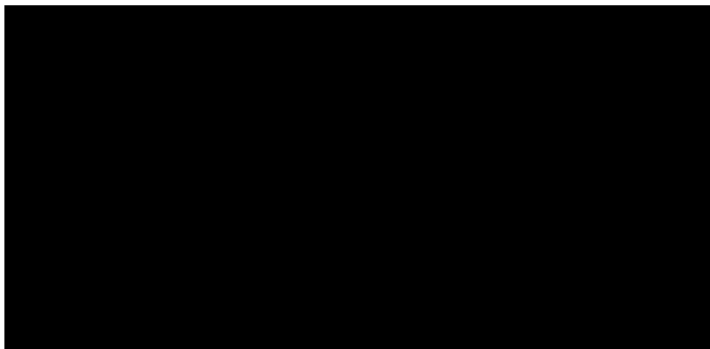
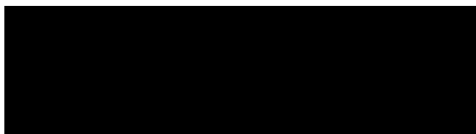
Eenzijds vraagt de gemeente nogal wat van de agrarische sector maar wij denken dat de winst, die dit moet opbrengen, teniet gedaan wordt door het toerisme. Immers, veel mensen zullen met de auto naar de toeristische trekpleisters in de 'natuur' komen. Daarvoor moeten parkeerplaatsen en horecavoorzieningen gebouwd worden (verstening). De natuur wordt verstoord.... Mensen laten een hoop rommel achter.... Hoe is dat te rijmen met elkaar?

We hebben een mooie woonplaats en een gemoedelijke bevolking..... dat moeten we zien te behouden. En dan is deze visie, die op allerlei vlakken tot tig plaatsen achter de komma zit te beschrijven hoe het allemaal moet worden in de ogen van een groepje mensen, niet bevorderlijk voor de samenleving.

Bovendien vragen we het gemeentebestuur zich niet op te laten jagen door het landelijk beleid, want daar vragen ze het onhaalbare. De KDW die in de wet staat is niet te halen, ook niet als alle landbouwhuisdieren weggevaagd zijn. Als de normen gelijk gesteld worden met Duitsland is het hele stikstofprobleem opgelost.... En dan nog zal onze sector doorgaan met verbeteringen.

En een tip: laat als gemeentebestuur/Raad je gezicht eens spontaan zien als er ergens een open dag is. Dan toon je betrokkenheid en interesse. Want wat wij doen is ook in ieders belang: elke dag gezond en veilig voedsel produceren.

Wij wensen u wijsheid toe en bredere kijk op het buitengebied, en vergeet niet dat de wereld met respect kijkt naar de Nederlandse Landbouw!

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 20.**

Stichting Jongerenraad Maashorst
Kapelstraat 13
5401 EC UDEN

Gemeente Maashorst
t.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 83
5400 AB UDEN

Onderwerp: zienswijze Omgevingsvisie (NL.IMRO.1991.SVomgevingsvisiemh-OW01.)

Uden, 22 september 2023

Geachte Raad van de Gemeente Maashorst, geacht College, beste raads- en burgerleden,

Welkom bij de zienswijze van de Jongerenraad Maashorst op de Omgevingsvisie van de Gemeente Maashorst. De Jongerenraad Maashorst is een in 2021 in het leven geroepen orgaan, dat gevraagd en ongevraagd advies geeft aan gemeenten. Wij doen dit met een positieve invalshoek. We zien dat er veel goed gaat en dragen graag actief bij aan het mooier maken van de Gemeente Maashorst. Dit doen we niet enkel voor jongeren, maar ook namens jongeren. We kijken verder dan onze eigen belangen en geven onze jonge ideeën voor de hele samenleving weer. Bij deze zienswijze zijn ongeveer vijftien jongeren in de leeftijd van 14 tot 25 jaar, met begeleiding van jongerenwerkers, betrokken.

Deze zienswijze is op een vergelijkbare manier ingestoken als de Omgevingsvisie zelf. Namelijk: thematisch gericht, maar met integrale samenhang. De zienswijze zal puntsgewijs worden weergegeven en richt zich (achtereenvolgend) op de volgende onderwerpen: 'algemeen', 'bereikbaarheid', 'diversiteit en inclusie', 'voorzieningen' en 'recreatie'. We nodigen u van harte uit om met ons mee te denken en deze punten mee te nemen in de Omgevingsvisie. Wanneer dit niet lukt, gaan we graag met jullie in gesprek over hoe de idealen anderszins kunnen worden verwezenlijkt en/of hoe we een bijdrage kunnen leveren.

Algemeen

Ten eerste is met 168 pagina's is de Omgevingsvisie een behoorlijk groot document geworden. We begrijpen dat dit stuk een belangrijk onderdeel uitmaakt van de implementatie van de nieuwe Omgevingswet en bovendien veel thema's omvat. Toch zou het ons helpen als er een wat begrijpelijker, 'to-the-point' versie kwam. We denken hierbij aan bijvoorbeeld een stripverhaal.

We geven jullie graag de suggestie mee om AI/ChatGPT te gebruiken om het document in te korten wanneer het handmatig niet lukt.

Ten tweede missen we een duidelijke begrippenlijst. In de Omgevingsvisie worden bepaalde bedingen en begrippen opgenomen die mogelijk flinke rechtsgevolgen kunnen hebben. Zoals het woord 'extensief', dat op vier verschillende wijze wordt gebruikt (in het kader van maaibeleid, in het kader van bedrijvigheid, in het kader van (recreatie)landschap en in het kader van 'winkels aan de Schakelplein Volkel'). Dit brengt onduidelijkheid en (rechts)onzekerheid met zich mee.

Bereikbaarheid

Een thema waar we belang aan hechten is bereikbaarheid. Als jongeren zijn we veel aangewezen op openbaar vervoer en de fiets, waardoor we onszelf graag als ervaringsdeskundige op dit gebied zien. We willen de Gemeente een compliment geven voor wat er allemaal op het gebied van fietspaden is gebeurd in de Gemeente Maashorst en wat er nu over opgenomen staat in de Omgevingsvisie. Met name zijn we super tevreden over de manier waarop er aan de fietsers is gedacht bij de herinrichting Land van Ravensteinstraat. Een dergelijk fietspad zouden we ook graag terugzien op andere grote verkeersaders in de Gemeente Maashorst. Hierbij denken we aan bijvoorbeeld het smalle fietspad naast de Industrieweg. Met de grote vrachtwagen en hardrijdende auto's zou het prettig zijn als er een fietspad à la Land van Ravensteinweg ook door die weg heen gaat. Ook met name de verkeersaders die naar die weg leiden, zoals de Loopkantstraat, zouden zich hier uitstekend voor lenen. Momenteel zien we in de Omgevingsvisie vaak dat de fiets terugkomt in het kader van positieve gezondheid of de mobiliteitstransitie. Ook zien we dat het ruimte geven aan wandelaars en fietsers met veilige paden benoemd staat. Dat vinden we goed. We denken, wanneer het zover is dat een weg wordt aangepakt, graag mee vanuit het perspectief van de jongere fietser.

Diversiteit en inclusie

Onder diversiteit en inclusie verstaan we kortgezegd dat iedereen in de Gemeente Maashorst mag meedoen en kan zijn wie hij/zij/hen is. Daarbij kijken we naar de fysieke kenmerken van een persoon, maar ook de geestelijke of onzichtbare. In de Omgevingsvisie Maashorst zien we terug dat de Gemeente ook belang hecht aan diversiteit en inclusie (waarbij overigens deze begrippen in verschillende contexten worden gebruikt), maar zien we niet terug hoe dit dan concreet in de periode tot 2040 kan worden verbeterd. Hier heeft de Jongerenraad Maashorst wel concrete ideeën over, die we graag opgenomen zien in de Omgevingsvisie:

- Rolstoeltoegankelijkheid kan worden verbeterd. We zouden graag alle (nieuwbouw)wijken in Maashorst toegankelijk zien, met verlaagde en voldoende brede stoepen. Dit zou ook publiekrechtelijk afdwingbaar moeten kunnen zijn in nieuwe projecten.
- Het centrum van Uden mag beter toegankelijk zijn voor rolstoelen. Vooral de drempels bij ter hoogte van het busstation zijn te steil.
- De prikkelarme middag van de kermis vinden we fantastisch en zouden we graag uitgebreid zien naar een volle dag.
- We zouden graag meer wc's zien in het centrum die ook toegankelijk zijn voor mensen die niet staand plassen.

Voorzieningen

We vinden het fijn om te zien dat in de Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst aandacht is voor voorzieningen. Echter kunnen we ons niet scharen achter de invulling die aan dit onderwerp wordt gegeven.

Zo wordt in de Omgevingsvisie gesteld dat men het liefst een basisaanbod aan voorzieningen in de kernen 'combineert op 1 plek om natuurlijke ontmoeting van jong en oud te stimuleren' (pagina 67 van 168). Dit klink sympathiek, maar zal niet altijd of zomaar tot een succes leiden. Een aantal pijnlijke voorvallen die zich voordeden bij bijvoorbeeld ontmoetingscentrum Muzerijk leerde ons dat het voor jongeren moeilijk is om zich welkom te voelen in een dergelijke omgeving. De politie werd in bepaalde instanties zelfs gebeld, omdat de aanwezigheid van jongeren in de ogen van sommigen

overlastgevend was. Hangende ouderen zijn de norm, jongeren zijn 'hangjeugd'. Als jongeren binnen zaten voelden ze zich weggekeken of kregen ze opmerkingen wanneer iemand zich op een manier gedroeg die in de ogen van de oudere generatie niet passend was. Dat brengt geen ontspannen setting met zich mee, die jongeren vaak wel verlangen. Jong en oud gaat nu eenmaal niet perfect samen en dat moeten we minder dusdanig dwingen. Om die reden zouden we graag willen pleiten voor een bredere uitrol van jeugdvoorzieningen, ook in de andere kernen. De voorzieningen voor jongeren zijn geconcentreerd op Uden – en al vinden jongeren het MC een fijne plek – zouden we ook graag in andere kernen dit verbreed willen zien. Dat hoeft niet per se te betekenen dat in iedere kern een MC wordt gevestigd – zo zien we bijvoorbeeld dat in Zeeland jongeren ook in het dorps huis op een fijne manier terecht kunnen – maar vinden we wel dat er per kern een maatwerkvoorziening voor jongeren moet zijn. Zo zouden we graag in Schaijk meer doen voor jongeren. We noemen dit alles MC-kwadraat (MC²). We zouden mogelijkheden hiervoor graag opgenomen zien in de Omgevingsvisie Maashorst en we zien ook het bestaande graag hierop genuanceerd.

Recreatie

Graag bespreken we eveneens het onderwerp recreatie. Een onderwerp dat wel 225 keer voorkomt in de Omgevingsvisie van Maashorst. Volgens de Omgevingsvisie is Maashorst in 2040 een bekende en welbezochte toeristische gemeente. Met een combinatie van unieke natuur, cultuurhistorie en veelzijdig toeristisch en recreatief aanbod. Er is van alles te beleven in de kernen, maar tegelijkertijd ervaar je hier rust en Brabantse gemoedelijkheid.

Daar worden we helemaal enthousiast van. Wij geven jullie daarom graag onze dromen op het gebied van recreatie mee, en hopen dat deze in 2040 werkelijkheid mogen worden. Een datum dat we hopelijk allemaal nog mee gaan maken. De volgende dromen zien we graag opgenomen in de Omgevingsvisie Maashorst

1. Een bolderhal

Het lijkt ons fantastisch als er een klimplek zou zijn in de Gemeente Maashorst. Onzes inziens past het uitstekend bij de rust en sereniteit, in combinatie met het stoere karakter van de Gemeente. In de regio zijn deze plekken weinig te vinden, waardoor het volgens ons van grote meerwaarde zal zijn. Wij komen in ieder geval graag klimmen.

2. Een buitenzwembad

We zouden het ook super vinden om een innovatief en nieuw zwembad te verwelkomen in de Gemeente Maashorst. Het zou uitstekend passen bij onze historie, omdat we eerder al een groot buitenzwembad in Maashorst hadden. We stellen voor er een innovatieve beleving van te maken, met bijvoorbeeld een helofytenfilter. Een voorbeeld van natuur en mens samen.

3. Een prachtige sup-route door de Maashorst (Maashorst Sup-proof)

Zoals je ziet, zien we Maashorst als een waterland. De plek waar de Maas eerder doorheen stroomde mag die beleving wat ons betreft opnieuw ontdekken. Een kano of een sup geeft ons de vrijheid die we zoeken, en we zouden het geweldig vinden als we dit langs eeuwenoude routes in de Maashorst kunnen herbeleven. De bedrijven, zoals Let's Row, hebben we al! Nu de routes nog...

We zouden het prachtig vinden als de route bij Bedaf hierop kan worden afgestemd. Bijvoorbeeld door het aanbrengen van een steigertje, in combinatie met het verbeteren van de toegankelijkheid van de Aa/de Leijgraaf. Het zou bijvoorbeeld erg helpen als het omzeilen van de supergevaarlijke sluisen wat wordt vergemakkelijkt. Als we het echt grondig aan willen pakken, kunnen we zelfs wat watergangen verbreden. We denken en doen graag mee. Onze sups liggen al klaar.

De Kindervakantieweek

Tot slot willen we graag aandacht vragen voor de kindervakantieweek en haar verenigbaarheid met de huidige Omgevingsvisie. In de Maashorst vinden momenteel verschillende kindervakantieweken plaats, waarvan de Slabroekweek en het Incakamp zich in het hart van natuurgebied de Maashorst bevinden. In de laatste week van de schoolvakantie komen kinderen hier bij elkaar om te wennen aan het ritme, aan elkaar en om met plezier de natuur in te duiken. Dit in samenwerking met vele bedrijven en instanties, zoals de brandweer en geheel op vrijwillige basis. Decennialang vinden hier al verschillende activiteiten plaats die in het collectieve geheugen van de echte Maashorstenaren zijn gegrift, zoals waterspeeldag, het schuimbad en de spooktocht.

In de Omgevingsvisie wordt nu gesproken over 'versterking van de natuurkwaliteit' in Maashorst. De mensen die de politiek in Maashorst goed volgen, weten dat het dan onder andere gaat over het terugbrengen of het uitbreiden van de leefgebieden van de zogenaamde 'grote grazers'. De stelling dat mens en dier in harmonie in 'Oergebied Maashorst' samen kunnen leven, berust op de (onjuiste) aanname dat de mens moet waken voor de onvoorspelbaarheid van het dier en bovendien iedereen die in de Maashorst verblijft een redelijk risico-inschattingvermogen heeft. In het geval van kleine kinderen kan per definitie die vlag niet opgaan. Ik wil erop wijzen dat onze verzorgingsstaat en de Omgevingswet in het bijzonder de plicht kent om een veilige leefomgeving voor mensen te creëren en in stand te houden. We moeten daarom ervoor waken dat de wijze waarop we de Maashorst als natuurgebied willen herinrichten of 'versterken' op een dusdanige wijze plaatsvindt dat de veiligheid voor de kinderen die verblijven in het natuurgebied en deelnemen aan de kindervakantieweek gewaarborgd blijft. Daarbij willen we ook als kanttekening meegeven dat de bestaande locaties voor de kindervakantieweken minimaal gewaarborgd dienen te blijven, omwille van veiligheid en continuïteit en de grote (maatschappelijke) meerwaarde die deze initiatieven voor de samenleving van Maashorst hebben.

Ten tweede moet er in de Maashorst mogelijkheid blijven bestaan voor kortstondige intensieve recreatie. Momenteel wordt enkel het gebied tussen Schaijk en Zeeland met o.a. de vakantieparken, het gebied rondom Hemelrijk, het centrum van Uden en de dorpskernen aangeduid als plaats met 'mogelijkheid tot intensievere vorm van recreatie'. Echter betekent extensieve recreatie dus volgens het Encyclo 'een ontspanningsmogelijkheid [...] waaraan weinig mensen tegelijkertijd en op dezelfde plek deelnemen, [...]'. En op dit moment staat op pagina 78 van 168: 'in de natuurkernen zijn alleen zeer extensieve vormen van recreatie mogelijk'. Dit betekent dus dat, als we deze definitie volgen, onduidelijkheid kan bestaan over het antwoord op de vraag of dit betekent dat er nog ruimte voor de kindervakantieweken in Maashorst volgens de Omgevingsvisie is. Daarbij komt dat we veel tegenstrijdigheden zien in het document op dit onderwerp, nu al op pagina 83 wordt gesteld: 'in de zone van extensieve recreatie kunnen kleinschalige overnachtingsaccommodaties worden ontwikkeld als nevenactiviteit', hetgeen dus in strijd is met het eerdergenoemde harde 'verbod'.

In de commissievergadering van 21 september 2023 is door de wethouder toegezegd dat uitbreiding van het begrazingsgebied alleen op logische plekken zal zijn, waar de kindervakantieweken hun activiteiten niet laten plaatsvinden. Daar zijn we erg blij mee. We willen u vragen om in de Omgevingsvisie dit op te nemen, op dit onderwerp de Omgevingsvisie te verduidelijken en om specifiek en expliciet ruimte toe te kennen voor initiatieven als de kindervakantieweek.

We zijn tot een einde gekomen van onze zienswijze. De Jongerenraad Maashorst wil jullie veel succes wensen met de nieuwe Omgevingsvisie. We hopen van harte dat we onze visie terug zullen zien in de definitieve versie van de Omgevingsvisie en zouden het op prijs stellen om met jullie in gesprek te gaan over de invulling hiervan.

Met vriendelijke groet,

Jongerenraad Maashorst.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 21.**

ONTVANGEN 26 SEP 2023

Uden, 22 september '23

Aan Gemeente Maashorst,

postbus 83

5400 AB UDEN

Onderwerp: reactie op ontwerp omgevingsvisie

Gearichte heer

Omdat we eerder betrokken zijn geweest in het participatietraject van de omgevingsvisie en daar als partij ook in gekend zijn wil ik namens de Udense Centrum Ondernemers (UCO) reageren op de voorliggende ontwerp-omgevingsvisie.

Vooropgesteld, vinden we dat de in 2021 uitgebrachte centrumvisie aan moet sluiten op de omgevingsvisie. Aan de hand van deze centrumvisie hebben wij een centrumplan ontwikkeld dat als leidraad geldt voor ons beleid. Het zou vreemd zijn als een aantal van de daarin opgenomen passages niet meer aan zouden sluiten op de nieuwe omgevingsvisie.

In grote lijnen kunnen we ons prima vinden in de ontwerp omgevingsvisie. Toch zijn er een paar zienswijzen die ons zorgen baren en die we middels deze brief kenbaar willen maken. Ondanks dat er in het concept al enkele nuances aangebracht zijn willen we voorkomen dat er in het sterke streven naar vergroening en mobiliteitstransitie voorbij gegaan wordt aan de bereikbaarheid en parkeermogelijkheden voor autoverkeer.

In heel veel paragrafen wordt er verwezen naar het vergroenen van de leefomgeving, waarbij ook specifiek naar de vergroening van het centrum. Dat is een prima streven waar wij als centrumorganisatie natuurlijk ten volle achter staan. Echter deze vergroening mag niet ten koste gaan van de toegankelijkheid en parkeergelegenheid voor auto's.

65% van onze centrumbezoekers komt van buiten Uden. Dat betekent dat het overgrote deel van onze consumenten met de auto naar Uden komt. Deze consument is op dit moment in de gelegenheid om zijn auto vrij dicht op het centrum te parkeren. Deze mogelijkheid dragen we als centrumorganisatie dan ook sterk uit en beschouwen dit als een sterk USP. Ook voor de toekomst voorzien wij geen verandering in de mobiliteitskeuze en zullen goede bereikbaarheid, dichtbijgelegen parkeerplekken en betaalbare parkeertarieven belangrijke argumenten blijven om Uden Centrum te blijven bezoeken

Natuurlijk moeten we er ook voor zorgen dat Uden Centrum gemakkelijk met de fiets te bereiken is en moeten er voldoende mogelijkheden zijn om je fiets (veilig) te stallen. Maar laten we niet vergeten dat ons centrum een groot regionale functie vervult waar consumenten van ver moeten komen en dus vaak op de auto zijn aangewezen.

De ambitie om het autovervoer terug te dringen en deze op de laatste plaats te stellen gaat voorbij aan de realiteitszin dat we in een landelijk gebied wonen en niet in een grootstedelijke woonagglomeratie. Hoe zeer men ook probeert om mensen voor openbaar vervoer te laten kiezen, zal dat voor de bezoekers van Uden Centrum een zeer lastige kwestie blijven. Uit veel omliggende plaatsen is er zelfs geen rechtstreekse verbinding met U.C. (Boekel, Erp, Gemert enz.). Dat zal in de toekomst ook niet veranderen omdat vervoersmaatschappijen dat niet rendabel krijgen.

Zoals gesteld zullen nu en in de toekomst veel consumenten Uden met de auto blijven bezoeken. Daarom zouden wij u willen adviseren om in de omgevingsvisie een zeer terughoudende positie in te nemen met het terug saneren of het omvormen van parkeerterreinen naar groene verblijfsgebieden. Beter zou het zijn om de bezoeker zelf de keuze te laten maken en indien hij voor de auto kiest hem daar ook te faciliteren. Ons centrum is immers economisch sterk afhankelijk van zijn bezoekers.

Hopelijk zijn onze argumenten van toegevoegde waarde en kunnen deze verwerkt worden in de nieuwe omgevingsvisie.

Graag worden we op de hoogte gehouden van verdere ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Namens bestuur Uden Centrum Ondernemers (UCO)

[Redacted]
voorzitter

Geachte,

Omdat we eerder betrokken zijn geweest in het participatietraject van de omgevingsvisie en daar als partij ook in gekend zijn wil ik namens de Udense Centrum Ondernemers (UCO) reageren op de voorliggende ontwerp-omgevingsvisie.

Vooropgesteld, vinden we dat de in 2021 uitgebrachte centrumvisie aan moet sluiten op de omgevingsvisie. Aan de hand van deze centrumvisie hebben wij een centrumplan ontwikkelt dat als leidraad geldt voor ons beleid. Het zou vreemd zijn als een aantal van de daarin opgenomen passages niet meer aan zouden sluiten op de nieuwe omgevingsvisie.

In grote lijnen kunnen we ons prima vinden in de ontwerp omgevingsvisie. Toch zijn er een paar zienswijzen die ons zorgen baren en die we middels deze brief kenbaar willen maken. Ondanks dat er in het concept al enkele nuances aangebracht zijn willen we voorkomen dat er in het sterke streven naar vergroening en mobiliteitstransitie voorbij gegaan wordt aan de bereikbaarheid en parkeermogelijkheden voor autoverkeer.

In heel veel paragrafen wordt er verwezen naar het vergroenen van de leefomgeving, waarbij ook specifiek naar de vergroening van het centrum. Dat is een prima streven waar wij als centrumorganisatie natuurlijk ten volle achter staan. Echter deze vergroening mag niet ten koste gaan van de toegankelijkheid en parkeergelegenheid voor auto's.

65% van onze centrumbezoekers komt van buiten Uden. Dat betekent dat het overgrote deel van onze consumenten met de auto naar Uden komt. Deze consument is op dit moment in de gelegenheid om zijn auto vrij dicht op het centrum te parkeren. Deze mogelijkheid dragen we als centrumorganisatie dan ook sterk uit en beschouwen dit als een sterk USP. Ook voor de toekomst voorzien wij geen verandering in de mobiliteitskeuze en zullen goede bereikbaarheid, dichtbij gelegen parkeerplekken en betaalbare parkeertarieven belangrijke argumenten blijven om Uden Centrum te blijven bezoeken

Natuurlijk moeten we er ook voor zorgen dat Uden Centrum gemakkelijk met de fiets te bereiken is en moeten er voldoende mogelijkheden zijn om je fiets (veilig) te stallen. Maar laten we niet vergeten dat ons centrum een groot regionale functie vervult waar consumenten van ver moeten komen en dus vaak op de auto zijn aangewezen.

De ambitie om het autovervoer terug te dringen en deze op de laatste plaats te stellen gaat voorbij aan de realiteitszin dat we in een landelijk gebied wonen en niet in een grootstedelijke woonagglomeratie. Hoe zeer men ook probeert om mensen voor openbaar vervoer te laten kiezen, zal dat voor de bezoekers van Uden Centrum een zeer lastige kwestie blijven. Uit veel omliggende plaatsen is er zelfs geen rechtstreekse verbinding met U.C. (Boekel, Erp, Gemert enz.). Dat zal in de toekomst ook niet veranderen omdat vervoersmaatschappijen dat niet rendabel krijgen.

Zoals gesteld zullen nu en in de toekomst veel consumenten Uden met de auto blijven bezoeken. Daarom zouden wij u willen adviseren om in de omgevingsvisie een zeer terughoudende positie in te nemen met het terug saneren of het omvormen van parkeerterreinen naar groene verblijfsgebieden. Beter zou het zijn om de bezoeker zelf de keuze te laten maken en indien hij voor de auto kiest hem dan ook te faciliteren. Ons centrum is immers economisch sterk afhankelijk van zijn bezoekers.

Hopelijk zijn onze argumenten van toegevoegde waarde en kunnen deze verwerkt worden in de nieuwe omgevingsvisie.

Graag worden we op de hoogte gehouden van verdere ontwikkelingen.

Met **hartelijke** groeten,

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 22.**

Gemeente Maashorst / Omgevingsvisie
Markt 145
5401 EJ UDEN

Volkel, 25 september 2023

Inzake : zienswijze ontwerp-omgevingsvisie

Geachte heer, mevrouw,

Wij als Stichting Circuit Scheiweg te Volkel maken van de gelegenheid gebruik om een zienswijze in te dienen tegen de ontwerp-omgevingsvisie die momenteel ter inzage ligt. Hierin staan, zoals het wordt verwoord op de website van de gemeente Maashorst, de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. De omgevingsvisie is bindend voor de gemeente en de gemeente zal en moet zich inspannen om de in deze visie vastgestelde doelen te realiseren. Dat betekent ook dat bij het inzetten van de andere gemeentelijke instrumenten van de Omgevingswet (zoals het omgevingsplan) de gemeente rekening zal houden met de Omgevingsvisie.

Het circuit is destijds, op instigatie van de provincie en met de instemming van de gemeente (Uden destijds) onder het motto 'geluid bij geluid' geprojecteerd nabij de Vliegbasis Volkel. De motorcrossactiviteiten vinden slechts voor een beperkte duur plaats. Jaarlijks vindt hier een tweetal wedstrijdweekenden plaats en de wens van de Stichting is om ook de trainingsactiviteiten op woensdag en zaterdag weer op te kunnen pakken. Op werkdagen vindt er regelmatig vliegverkeer plaats. Aldus is de locatie geschikt voor het circuit. Het niet bieden van een crosslocatie binnen de gemeente werkt bovendien wildcrossen in de hand. Als het circuit op deze locatie geen toekomst wordt geboden, wordt dat probleem afgewenteld op de maatschappij. De overlast die gepaard gaat met het wildcrossen is vele malen groter dan de beweerdelijke hinder die het circuit op de locatie aan de Scheiweg locatie eventueel teweegbrengt. Bovendien is er behoefte aan het crossen.

De gemeente heeft de Stichting altijd een warm hart toegedragen. De Stichting beschikt echter nog steeds niet over de gewenste toestemmingen (planologisch en milieu). In de recent bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State gevoerde procedure is namens het college nog aangegeven dat zij tot een oplossing probeert te komen en gesprekken daarover gaande zijn met de provincie. Dat is een langdurig traject.

De Stichting ziet haar circuit in de ontwerp-omgevingsvisie (en met name in het thema recreatie – Volkel e.o.) helaas niet terug. Een van de thema's in de visie is vrijetijdsbesteding, recreatie en toerisme. Ingezet wordt op een sterke en gevarieerde recreatieve en toeristische

sector, met volop mogelijkheden voor actieve ontspanning en recreatie. Ook crossen is een manier van ontspannen en recreatie die een plek dient te krijgen binnen de gemeente Maashorst en dus naar de mening van de Stichting als zodanig terug dient te komen in de Omgevingsvisie. Zeker ook omdat het de bedoeling is van de gemeente om medewerking te verlenen aan de benodigde toestemmingen voor het circuit. Juist ook met het oog op onder meer het omgevingsplan (als vervanger van het bestemmingsplan) is het belangrijk het circuit terug te laten komen in de omgevingsvisie.

Ik verzoek u bij het vaststellen van de omgevingsvisie het circuit daarin dan ook een plek te geven. Uiteraard zijn wij bereid om hierover nader met u in overleg te treden. Helaas is de Stichting niet gekend in het participatietraject, maar dat zou natuurlijk alsnog kunnen gebeuren.

Met vriendelijke groet,

Stichting Circuit Scheiweg,

Namens deze (penningmeester).

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 23.**

Odiliapeel, 21-09-2023

Betreft: Zienswijze Concept Omgevingsvisie

Aan: Gemeente Maashorst,

Beste Gemeente,

Na bestudering van het ontwerp Omgevingsvisie hebben we als sportvereniging nog enkele opmerkingen. Onze opmerkingen gaan met name over het paragraaf 4.4h en de bijbehorende visie per omgeving voor Odiliapeel.

4.4 h Versterken sport en recreatie

We zorgen voor bereikbare sportvoorzieningen voor alle inwoners. Sportlocaties liggen zoveel mogelijk in een groene omgeving, zijn bereikbaar, toegankelijk en multifunctioneel inzetbaar. Daarnaast stimuleren we het bewegen in de buitenruimte door deze aantrekkelijk en veilig te houden.

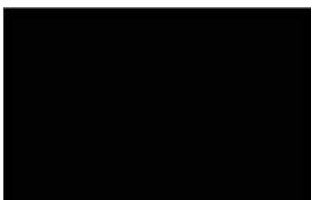
In Odiliapeel voldoen we met ons sportpark aan deze doelstelling. We liggen in een groene omgeving, zijn bereikbaar, toegankelijk. Helaas is het nog niet multifunctioneel inzetbaar. Vandaar ook onze opmerkingen over de omgevingsvisie. Odiliapeel is een dorp met een zeer hechte gemeenschap. Echter door het beperkt sportaanbod (zowel binnen als buiten) zien we dat steeds meer inwoners naar andere dorpen trekken om daar de door hun gewenste sport te kunnen beoefenen. Denk hierbij aan tennis, padel, atletiek o.id.. De huidige sportaccommodaties in Odiliapeel kunnen hier helaas niet in voorzien. Als sportvereniging in Odiliapeel zouden wij graag een concretere visie willen zien v.w.b. de mogelijkheden voor een multifunctioneel sportpark in Odiliapeel. Op dit moment zijn wij het enige dorp in de gemeente Maashorst met maar 1 buitensport nl. voetbal. Meer buitensporten kunnen we op dit moment niet faciliteren. Ondanks dat sport en recreatie is van cruciaal belang voor een dorp als Odiliapeel.

In Hoofdstuk 5 (Visie per omgeving) wordt bij omgeving Odiliapeel in geen enkel hoofdstuk gesproken over een sportvoorziening. Dit ondanks het enorme belang van een uitgebreid sportaanbod in Odiliapeel.

Het zou voor Odiliapeel goed zijn als er onder het hoofdstuk Recreatie – Odiliapeel e.o. expliciet vermeld wordt dat een multifunctionele sportpark van essentieel belang is voor Odiliapeel en dat hier alle nodige aandacht naar toe gaat. Nu staat er niks over een multifunctionele sportaccommodatie benoemd behoudens de korte tekst in paragraaf 4.4h. De mogelijkheden, behoefte en intenties zijn er immers.

Graag zouden we bovenstaande verwerkt zien in de omgevingsvisie. Mochten er nog vragen zijn of hoeft aan verduidelijking dan vernemen wij dit graag. We zijn bereid om bovenstaand nader toe te lichten.

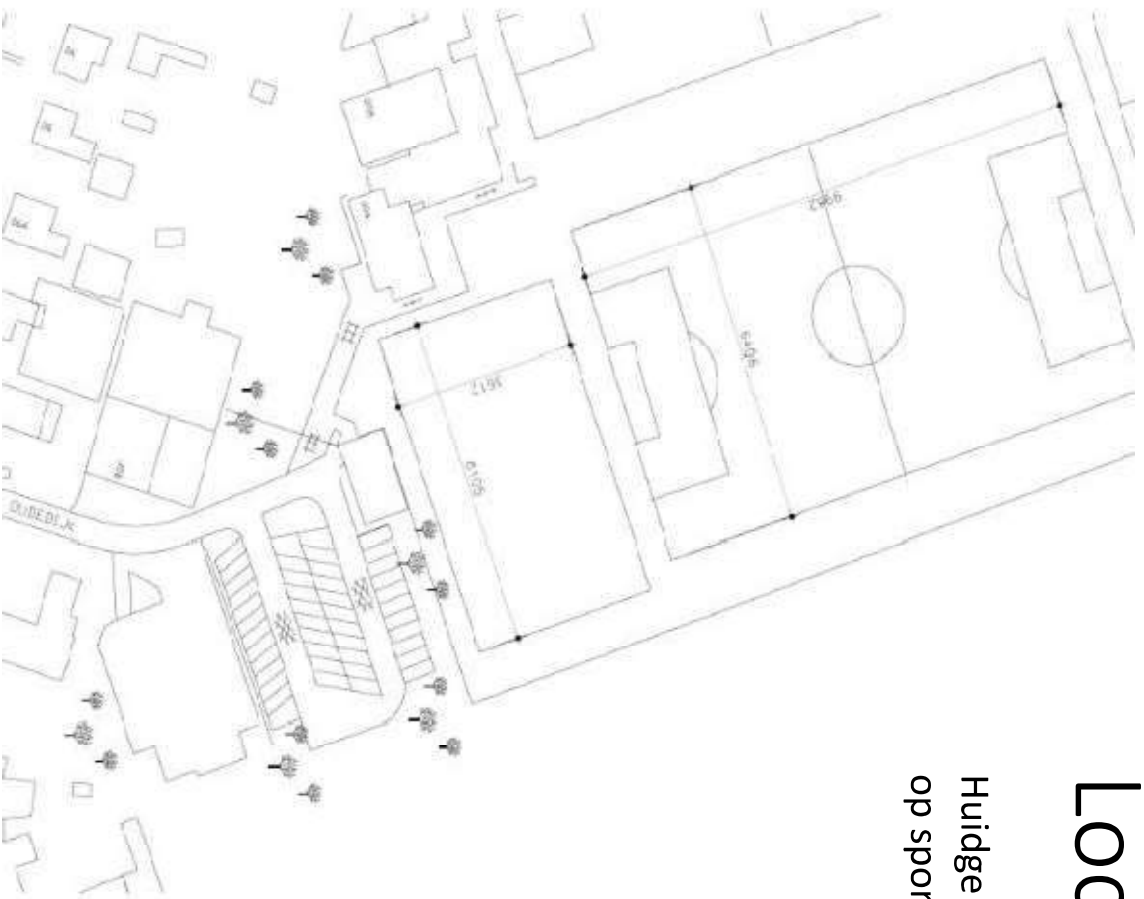
Namens RKSv Odiliapeel / Braks Groep

Secretaris RKSv Odiliapeel / Braks Groep

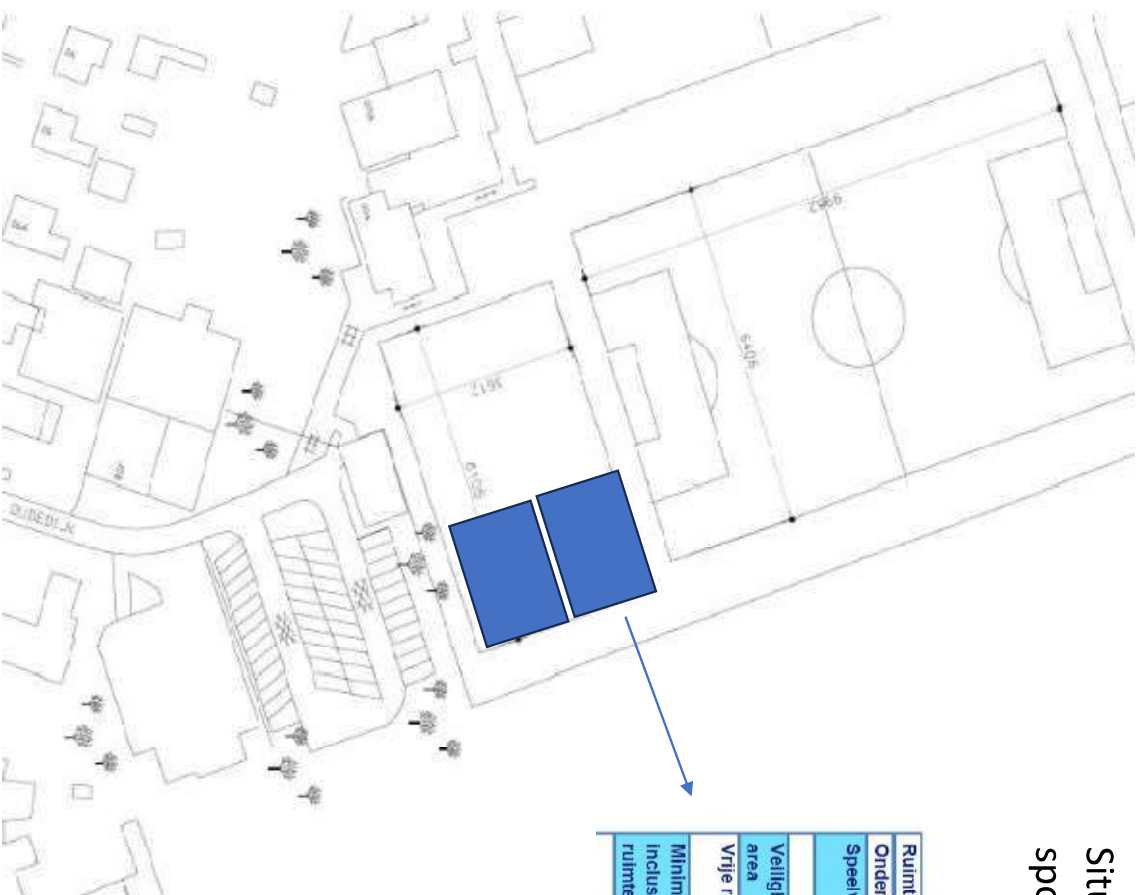
Locatie Padelbanen

Huidge situatie: Geen padelbanen
op sportpark de Smelen

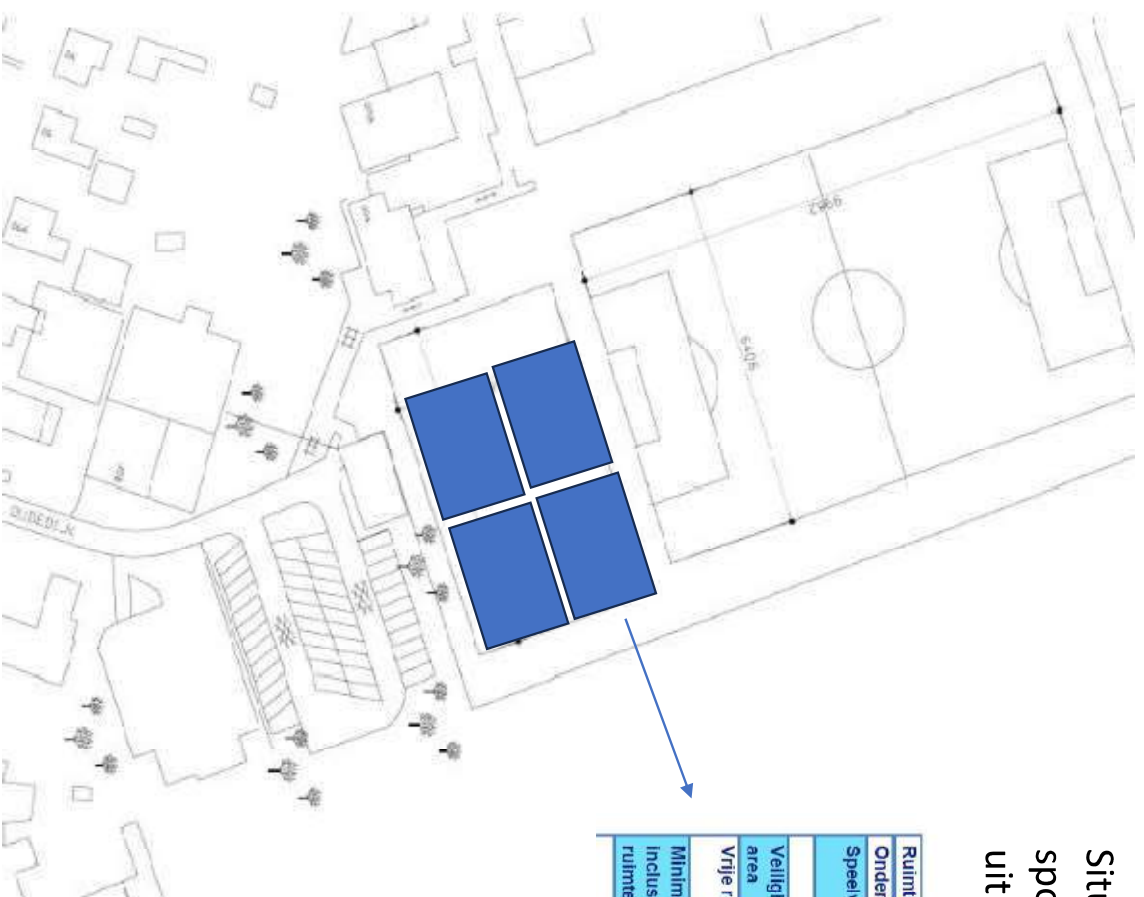
Situatie 1: 2 padelbanen op sportpark de Smelen

Ruimtebehoefte één padelbaan		
Onderdeel	Afmeting	Tolerantie
Speelveld	20 x 10 meter (exclusief kooiconstructie)	+/- 50 mm in de lengte en breedte
Veiligheidszone = out of court area	Lengte 8 meter Breedte 2 meter (obstakelvrij)	
Vrije ruimte overige zijden	Minimaal 1,20 meter (bv achterzijde)	
Minimaal benodigde ruimte, inclusief veiligheidszone en vrije ruimte	22,40 x 14 meter	

Situatie 2: 4 padelbanen op sportpark de Smelen bij evt uitbreiding

Ruimtebehoefte één padelbaan		
Onderdeel	Afmeting	Tolerantie
Speelveld	20 x 10 meter (exclusief kooiconstructie)	+/- 50 mm in de lengte en breedte
Veilighedszone = out of court area	Lengte 8 meter Breedte 2 meter (obstakelvrij)	
Vrije ruimte overige zijden	Minimaal 1,20 meter (bv achterzijde)	
Minimaal benodigde ruimte, inclusief veiligheidszone en vrije ruimte	22,40 x 14 meter	

Type constructie

RKSV Odiliapael is voornemens twee padelbanen te plaatsen van het type “Pilaar systeem kooi”.

Zie voor referentie documentatie van de KNLTB

Padelkooien			
ALGEMEEN			
Maatvoering	Inwendige vrije maat	10 x 20 meter (Ixb)	
Hoogte	Kopse kant	4 meter kopse kant	4 meter (laatste 2 meter)
	Zijkant	3 meter	
Kopse kant	Glazen wand	10 x 3 meter (Ixn)	Op glazen wand
	Gaas hekwerk	4 x 1 meter (Ixn)	
Zijkant	Glazen wand	4 x 3 meter (Ixn)	
(vanaf kopse kant)			
	Gaas hekwerk	2 x 1 meter (Ixn)	Op glazen wand
Zijkant	Gaas hekwerk	12 x 4 meter (Ixn)	Alleen gaas hekwerk
middenstuk			
	<ul style="list-style-type: none"> Voor alle kooien geldt dat het gebruik van “zelfappers” dient te worden vermeden ter voorkoming van roest! Alle bevestigingsmaterialen uitvoeren in RVSi 		
Inwendige vrije maat	Panoramakooi	Framekooi	Pilaar systeem kooi
	10 x 20 meter	10 x 20 meter	10 x 20 meter
Foto			
	GEEN tussenstanders	Horizontale en verticale framebalken	Losse standers. Glas of gaas hekwerk zorgt voor verbinding → Bewegelijk
	Glas steunt af op bovenregel/frame en op de vloer	Glas steunt af op de kolommen en/of een onderregel	Glas steunt af op de kolommen. Geen onderregel
	Stevige bovenregel	Tussenkolom dubbel uitgevoerd	Tussenkolom enkel uitgevoerd
	Volledig glas kopse kant		
	4 of 5 glasplaten Niet gekoppeld	5 glasplaten	5 glasplaten
Glasdikte	≥ 12 mm	≥ 10 mm	≥ 10 mm
Opmerking	Mooie kijk in kooi bij Center court. Duurste systeem	Framekooi veelal duurder dan pilaar systeem kooi. Bewat >25% staal	Niet toepassen op zettingsgevoelige ondergronden. Pas op voor gebruik zelfappers!

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 24.**

Melkveebedrijf [REDACTED]

[REDACTED]
kamer van koophandel nr. [REDACTED]
[REDACTED]

Aan Gemeente Maashorst
Postbus 83
5400 AB Uden

Odiliapeel, 22 september 2023.

Onderwerp: Zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst

Geacht heer, mevrouw,

Hierbij heb ik de volgende opmerkingen op het ontwerp van Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische - ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonerings en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarische ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 25.**

21 september 2023

zienswijze omgevingsvisie Maashorst 2023.

Verkeersveiligheid

Het gaat over Helstraat-oost in Reek.

In de ontwerp-omgevingsvisie onderdeel Reek hoofdstuk 4, Recreatie, zijn in de verbeelding de verkeersstromen ,waaronder recreatieve, naar en vanaf de Maasdijk weergegeven, alsmede dat de recreatieve functie bevorderd moet worden. De verkeersstromen verband houdend met deze recreatieve functie lopen altijd via de Noordkant van Reek.

In de ontwerp-omgevingsvisie is , net als het ,ten onrechte, niet vermelden van de Helstraat als onderdeel van de historische verbindingswegen, ook hier verzuimd aan te geven hoe deze stromen lopen,vanaf , naar, en door de Noordzijde van Reek. Het is van wezenlijk belang dit wel te borgen in de omgevingsvisie.

De bewoners van Helstraat-oost weten uit de praktijk dat dit intensieve verkeersstromen kunnen zijn, omdat recreanten vanaf de Maasdijk nagenoeg volledig afbuigen naar Helstraat-oost , of vandaar afbuigen richting Maasdijk.

De Helstraat is slechts 4 meter breed, en geldt voor de Langstraat ongeveer hetzelfde.

De woningen staan dicht op de weg.

Er is geen fietspad, geen fietssuggestiestroken en geen wandelpad. Inwoners van Reek en daarbuiten maken als wandelaar veelvuldig gebruik van de route via de Noordhoek door het oostelijk deel van De Helstraat en gaan dan linksaf door de Langstraat of nemen de omgekeerde route.

Voor alle verkeer, fietsers, auto's en ander verkeer moeten wandelaars van de weg af in de berm voorzover dit op die plek mogelijk is.

Van belang is te weten dat , onafhankelijk van het dagelijkse bestemmingsverkeer, de route Langstraat Helstraat Oost richting de Maasdijk, en omgekeerd dus vanaf de Maasdijk, zeer intensief en in toenemende mate

wordt gebruikt door recreanten, zoals wandelaars, (tour)fietsers, en in colonne..motoren, oldtimers, oude tractoren en andere vervoersvormen. (Toer)fietsers en gemotoriseerde recreanten nemen nagenoeg allemaal de afslag Helstraat-oost of gaan via Helstraat-oost richting de Maasdijk.

Helstraat (oost) en Langstraat zijn niet toegerust om een veilige omgeving te bieden voor weggebruikers, met name voor fietsers, wandelaars, personen met kinderwagens, achter rollators en die minder goed ter been zijn.

Toevoegen aan omgevingsvisie, de vereiste aanpassingen tbv Kernplangebied/ Bebouwde kom zoals opgenomen onder toelichting bij 2c.

2a verkeersremmende maatregel, toevoegen aan omgevingsvisie

het is van belang overleg te voeren op welke wijze in Helstraat-oost ,op een weg van 4 meter breed, een verkeersremmende maatregel kan worden gerealiseerd zodat snelheid en passeerdruk ter hoogte van genoemde woningen in overeenstemming wordt gebracht met het maximaal toelaatbare, 30 km per uur.

2b. Mogelijkheid wandelpad, toevoegen aan omgevingsvisie

Aan de zuidzijde van de Helstraat tot aan de afslag Langstraat en aan de oostzijde van de Langstraat zijn de bermen zodanig breed dat er voor de veiligheid van wandelaars een wandelpad kan worden gerealiseerd.

Tevens verzoeken wij op zijn minst fietssuggestiestroken aan te brengen in Helstraat -(oost) en Langstraat, of beter nog deze wegen volledig oranje te kleuren.

In de omgevingsvisie onderdeel Reek hoofdstuk 4 staat een wandelroutenetwerk vermeldt dat Reek verbind met de Maasdijk. Zoals aangegeven gaat het merendeel van de recreanten door Helstraat oost, waar de weg niet aan de minimale eisen voldoet en in het geheel geen voorzieningen biedt voor recreanten.

2c. vereiste aanpassingen tbv Kernplangebied/Bebouwde kom-Helstraat-oost.

aanduidingen "Bebouwde kom" dienen te worden verplaatst waardoor de verkeersveiligheid zal verbeteren. De T-splitsing zal na wijziging worden gepasseerd met een maximale snelheid van 30 km, en geldt dit ook voor de 7 woningen in Helstraat-oost, en de ingang van de orthopedagogische praktijk "Jij en Ik", daarnaast levert dit aanzienlijke veiligheidswinst op voor aanwonenden, wandelaars, fietsers en andere recreanten.

het bord aanvang en einde- "bebouwde kom" ter plaatse van de T-splitsing Noordhoek/Steeg/Helstraat wordt verplaatst van zuidelijk van genoemde T-splitsing naar het noorden voorbij deze T-splitsing en voorbij de woning aan de Steeg 1. Gelijktijdig een nieuw bord aanvang en einde bebouwde kom te plaatsen in westelijke richting voorbij de 7 genoemde woningen en voorbij de woning aan Helstraat 4 en Helstraat 9.

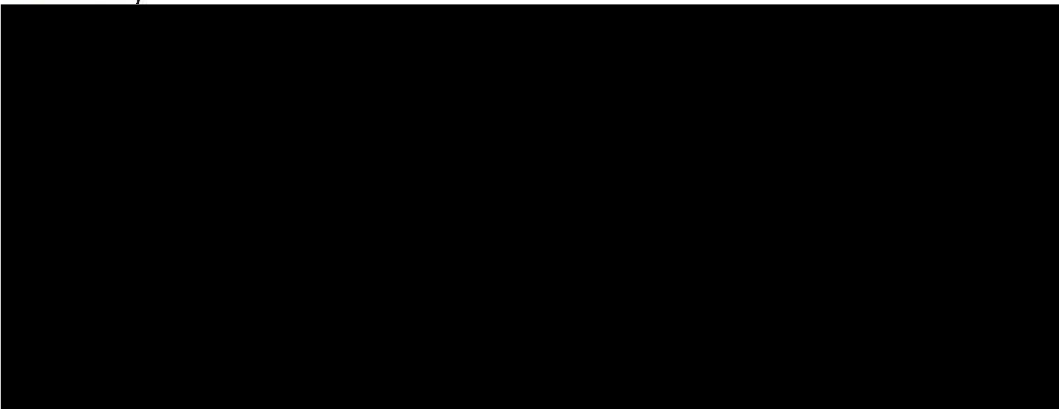
Daarnaast op de genoemde plaatsen de Max-snelheidsaanduidingen 30 km-zone.

Hiermee wordt bereikt dat naderend verkeer voor de kruising Steeg-Helstraat, en in de Helstraat voor de woningen hun snelheid kunnen aanpassen, en hiermee een veiligere situatie ontstaat.

Daarnaast zijn andere genoemde verkeersvoorzieningen vereist om te komen tot de noodzakelijke veiligheid voor aanwonenden recreanten en ander verkeer.

2D.

De zienswijze Verkeersveiligheid Helstraat-oost Reek, is ingebracht namens;

21 september 2023

5

Zienswijze omgevingsvisie Maashorst 2023.

Betreft Verkeersveiligheid Helstraat-oost.

Ondertekening,

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 26.**

Vertrouwelijk

21 september 2023

Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente Maashorst. Betreft Helstraat-oost / het noorden van Reek, wonen, leefbaarheid en gebied.

Het is tijd voor verbetering en verandering.

Inwoners van Maashorst zijn uitgenodigd om te participeren in de omgevingsvisie hun inbreng te leveren om te komen tot breedgedragen nieuw beleid.

De Rijksoverheid en het IPLO, zie toelichting ("bijlage omgevingsvisie bij Helstraat-oost".) geven door gemeente te hanteren criteria en werkwijze.

Geachte Raadsleden,

Deze zienswijze op de ontwerp-omgevingsvisie gaat over Helstraat-oost / het noorden van Reek. Getracht is een duidelijk beeld te schetsen omtrent problematiek, doelstellingen, onvolledigheden en onjuistheden in de ontwerp-omgevingsvisie en vereiste aanpassingen.

Hetgeen in deze zienswijze onder uw aandacht wordt gebracht leidt tot verbetering van de leefbaarheid, de omgevingskwaliteit, veiligheid, het wonen, en welzijn in brede zin.

Wij vertrouwen erop dat de Raadsleden van Maashorst zullen borgen dat onze visie en verzoeken worden opgenomen in de omgevingsvisie en alles in het werk zullen stellen om deze verzoeken mogelijk te maken.

De zienswijze bestaat uit 4 delen;

- 1- inleiding
- 2- toezeggingen gemeente Landerd
- 3- gebied

-4-toelichtingen

Deze zienswijze is ingebracht namens;

Deel-1- INLEIDING

1a. Helstraat-oost te Reek

In de ontwerp-omgevingsvisie onderdeel Reek, wordt Reek gekarakteriseerd als historisch Lintdorp met een eeuwenoude hoofdwegenstructuur, en zijn daar genoemd de mgr.Borretstraat (naar het zuiden), mgr.Suijsstraat (naar het westen richting Schaijk) en Heijtmorgen, (naar het oosten).. is er dan niets in het noorden? Ja toch wel,...Ten onrechte is De Helstraat (en Noordhoek) in het noorden van Reek niet vermeld in de omgevingsvisie, als zouden deze wegen er niet toe doen. De Helstraat is de historische doorgaande weg die Reek richting Herpen, Berghem,Oss verbindt en een intensief gebruikte verbinding, richting de Maasdijk, en naar andere Maasdorpen. Ten onrechte is dit in de ontwerp-omgevingsvisie niet opgenomen.

Verzoek om de Helstraat (en Noordhoek) in de omgevingsvisie op te nemen als deel van de historische Lintdorp en als deel van eeuwenoude hoofdwegenstructuur.

Daarnaast de Helstraat (en Noordhoek) in de omgevingsvisie te vermelden/toe te voegen op alle relevante plaatsen waar de Helstraat binnen de onderdelen en doelen van de omgevingsvisie een functie vervult.

Aan de oostelijke zijde is de Helstraat dmv een T-splitsing verbonden met "De Steeg" (richting Maasdijk) en de "Noordhoek". In de vroege ontwikkeling was er langs genoemde doorgaande wegen uitsluitend sprake van lintbebouwing.

In de eerste 200 meter van het oostelijk deel van de Helstraat staan 7 aaneengesloten burgerwoningen, en is dit de vroege oorspronkelijke

bebouwing, waarvan een aantal van voor en rond het jaar 1900. Deze woningen vormden (aan de Noordkant) het (aaneengesloten) begin van het dorp Reek, en volgens huidige begrippen, in de zin van ruimtelijke ordening, het begin van de bebouwde kom of kernplangebied. Echter dat begrip bestond op dat moment nog niet, en zou daar pas in 1963 verandering in komen.

1b. Kernplangebied (sinds 1963)

Naast het bestaande begrip volgens de Wegenverkeerswet werden gemeenten in Nederland in 1963, volgens de Boswet, verplicht een "Bebouwde komgrens" vast te stellen, zo ook voor Reek.

De Boswet stelde regels aan houtopstanden, maar had dit toen, en ook nu nog steeds, niets te maken met welke woningen tot de bebouwde kom/ kernplangebied volgens het huidige ruimtelijke ordeningsbegrip moeten of kunnen worden gerekend. Tot op heden worden de in 1963, in het kader van de Boswet, getrokken lijnen toegepast in de regelgeving van ruimtelijke ordening, terwijl, na 1963 en tot op heden, de ontwikkeling toepassing reikwijdte en visie op ruimtelijke ordening volledig is gewijzigd.

Ten onrechte is gemeentelijke regelgeving nooit aangepast ten behoeve van het hedendaagse begrip, en is een van de gevolgen dat gebied dat feitelijk tot het kernplangebied moet worden gerekend, nagenoeg volledig op slot is gezet, waardoor ook de recente visie en aanbevelingen van de minister voor Volkshuisvesting en de Rijksbouwmeester, door de gemeente wordt geblokkeerd. de gemeente beperkt zich hiermee in zijn mogelijkheden maar geldt dit nog meer voor betreffende inwoners.

1c. Kernplangebied actualiseren. (Opnemen in omgevingsvisie)

Om gestelde doelen, leefbaarheid, en toezeggingen Landerd ten aanzien van wonen te kunnen realiseren en binnen bereik te brengen van de doelgroep, dient het kernplangebied zodanig geactualiseerd te worden en in de omgevingsvisie geborgd dat de 7 woningen in Helstraat-Oost, met een woon en verblijfsfunctie, tot en met Helstraat 9, die een ononderbroken lint vormen met de woningen in de Noordhoek, en verder, zowel op historische en hedendaagse gronden en "recente ontwikkelingen"(zie toelichting) en de

feitelijke situatie, worden gerekend tot het kernplangebied bebouwde kom in de zin van ruimtelijke ordening en in de zin van de Wegenverkeerswet.

-Voor vereiste aanpassingen tbv Kernplangebied/Bebouwde kom zie onder toelichtingen bij 4a.

1d. Brede herziening (in omgevingsvisie opnemen)

Ook in bredere zin zijn er zeer goede redenen om de oude (in 1963) getrokken lijnen, die niet bedoeld waren en zijn om te bepalen of woningen zich binnen of buiten het kernplangebied bevinden, tegen het licht te houden om de grenzen te herzien en te actualiseren, en volgens hedendaagse criteria zonder dogma of beperking, recht doend aan de belangen van inwoners en maatschappij, en volgens Nieuwe en toekomstige visies vanuit de Rijksoverheid op ruimtelijke ordening om bouwen mogelijk te maken waar dit nodig en mogelijk is.

Ook biedt het de mogelijkheid om onjuiste en onterechte uitsluiting uit het verleden te herstellen.

Het biedt vereiste flexibiliteit, en leidt tot Versterking omgevingskwaliteit en leefbaarheid in brede zin.

Deel-2-toezegging gemeente Landerd

2a-1.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Landerd hebben eerder besloten dat zij medewerking verlenen, en het planologisch mogelijk is, om woningen te bouwen in het lint van genoemde 7 woningen in Helstraat-oost, en betreft dit concreet op het perceel van Helstraat 3, en op het perceel van Helstraat 4. Gemeente Landerd heeft daarbij aangegeven geen belemmeringen te zien en het initiatief voortvarend te zullen doorlopen en ondersteunen. Wij mogen verwachten dat nu Landerd deel uitmaakt van Maashorst dat eerdere besluiten en toezeggingen van B&W Landerd, betreffende Helstraat-oost, worden gerespecteerd en nagekomen, daarbij rekening houdend met huidige ontwikkelingen zoals bij de Rijksoverheid ten aanzien van woningbouw en ruimtelijke ordening.

Realisatie van de door Landerd toegezegde woningen, dient op grond van meerdere onderbouwde redenen, tot stand te worden gebracht volgens de

5

Procedure voor "inbreiding".

2a-2.

In de Ontwerp omgevingsvisie Bij nr. 3 een leefbaar en vitaal Reek: woningbouw

Is vermeld; "Ontwikkeling aan de rand van Reek biedt meer en betere mogelijkheden" **aan ontwerp omgevingsvisie toevoegen;**

-Dit moet ook gelden voor Helstraat-oost, -voor een sterke en zelfredzame gemeenschap levensloopbestendige woningen op de plaats waar Reekse mensen hun hele leven al wonen, en ervoor te zorgen dat inwoners in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen, conform toezeggingen gemeente Landerd,

-door Helstraat oost toe te voegen aan het kernplangebied

-de door Landerd toegezegde woningen in Helstraat oost als inbreiding te realiseren

-het bestaande karakter wordt niet aangetast, maar juist verbeterd.

2b. Wij verzoeken de raadsleden van de gemeente Maashorst deze toezegging van B&W Landerd te ondersteunen, te borgen in de omgevingsvisie zodat in elk geval de door Landerd toegezegde (levensloopbestendige) woningen kunnen worden gerealiseerd op grond van inbreiding (dan wel vrijstellingen) dus onderdeel uitmakend van het kernplangebied/bebouwde kom in de zin van ruimtelijke ordening.

-Voor vereiste aanpassingen tbv Kernplangebied/Bebouwde kom zie onder toelichtingen bij 4a.

Realisatie van toegezegde woningen (en verbetering veiligheid van de verkeerssituatie) verbetert de leefbaarheid, en welzijn van bewoners en omgevingskwaliteit in de Helstraat, er komen woningen beschikbaar en het bevordert de doorstroming.

2c. Noordelijke buurdorpen zoals oa. oud-Velp met vergelijkbare situatie en (lint)bebouwing als in Helstraat-Oost/Noordhoek, worden ook daar gerekend tot het kernplangebied/bebouwde kom, en vindt (uitbreiding) woningbouw

plaats op grond van inbreiding dan wel vrijstellingen.

2D. Visie Rijksoverheid; De Minister en Rijksbouwmeester.

-Hugo de Jonge spreekt zich met regelmaat uit dat gemeenten er voor moeten zorgen dat er ook gebouwd moet gaan worden in randen van gemeenten. Dit geldt zeker voor Helstraat-oost, dat feitelijk deel uitmaakt van het kernplangebied, en waarbij gemeente Landerd op specifieke adressen realisatie van woningen heeft toegezegd.

Rijksbouwmeester Veenstra zegt over bouwen voor en door ouderen onder andere;

-omdat er niet gebouwd wordt voor ouderen kunnen zij niet doorstromen, en komt er geen ruimte voor jongeren.

-woningen voor ouderen moeten terecht komen op plekken waar die ouderen nu wonen, zodat er een werkelijk alternatief ontstaat om eventueel het huis te verlaten,

-en zonder dwang door in plaats van dwang een goed alternatief te bieden.

-2e. Helstraat-oost behoudt eigen geurnorm".

Er is toegelicht dat Helstraat-oost op historische gronden en op grond van recente ontwikkelingen en feitelijke verbindingen onderdeel dient uit te maken van het kernplangebied/bebouwde kom, zoals dat ook bij buur-kerkdorpen aan de Maas het geval is.

Van belang is dat Helstraat-oost zijn eigen geurnorm behoud dat op dit gebied van toepassing is, op het moment dat dit gebied wordt gevoegd bij het kernplangebied/bebouwde kom. Mogelijkheden voor belanghebbenden in het gebied worden hierdoor niet gewijzigd, en ontstaan geen belemmeringen voor omgeving en gebied.

Voor meer informatie en uitspraak Raad van State, zie onder toelichtingen "**Helstraat-oost behoudt eigen geurnorm".**

Deel-3. Gebied.

In de ontwerp-omgevingsvisie, zijn mogelijk onjuistheden vermeld, het is van belang de onjuistheden te verwijderen, zodat de omgevingsvisie geen basis vormt voor onjuiste beeldvorming en besluiten in de toekomst.

Onder Reek, bij 1. bodem water & natuur,
Hertogswetering staat vermeld als polder,
De Hertogswetering en of het gebied ten noorden van Reek, is pertinent geen polder, komt niet overeen met de definitie polder, en wordt zo ook niet genoemd. deze tekst dient verwijderd te worden.

De tekst "Het gebied tussen de dijk en Reek is aangewezen als barro reservering,"

Deze tekst is onvolledig en moet aangevuld worden met de tekst;
Het reserveringsgebied is het gebied ten oosten van de Steeg en ten noorden van de Heijtmorgen richting Velp.

Onder 2, onze ambitie in schil 2

Hier is vermeld dat het Rietbroek ten noorden van Reek ligt dit is onjuist
Deze tekst dient te worden verwijderd.

Het gebied ten noorden van Reek zijn, "de Kampen" en is dit terug te vinden op de kaarten van Reek.

Het Rietbroek ligt direct ten oosten van Schaijk

Onder 4.2, is vermeld dat "grootschalige agrarische productie " ten noorden van Reek blijft bestaan onder voorwaarde van bijdrage aan natuurdoelen, hier dient te worden zeker gesteld / toegevoegd;

in dit gebied;

- geen intensieve veehouderij
- geen Megastal
- geen bollen-levieteelt, en fruitteelt
- terugdringen gewasbescherming
- omschakeling naar biologische teelten
- Onder natuurdoelen in het noordelijk gebied nabij de Hertogswetering,

waarmee rekening moet worden gehouden, valt ook de daar aanwezige fauna, waaronder , das, ree, bever, patrijs, fazant, water- en andere broedvogels, alsmede bloeiende drachtplanten die belangrijk zijn voor oa insecten en voedselketen.

Deel-4-Toelichtingen

4a. Toelichting vereiste aanpassingen tbv Kernplangebied/Bebouwde kom-Helstraat-oost.

De hierna genoemde aanpassingen geven de herziene grenzen van het kernplangebied bebouwde kom in de zin van ruimtelijke ordening en in de zin van de Wegenverkeerswet.

aanduidingen "Bebouwde kom" dienen te worden verplaatst. De T-splitsing zal na wijziging worden gepasseerd met een maximale snelheid van 30 km, en geldt dit ook voor de 7 woningen in Helstraat-oost, en de ingang van de orthopedagogische praktijk "Jij en Ik", daarnaast levert dit aanzienlijke veiligheidswinst op voor aanwonenden, wandelaars, fietsers en andere recreanten.

het bord aanvang en einde- "bebouwde kom" ter plaatse van de T-splitsing Noordhoek/Steeg/Helstraat wordt verplaatst van zuidelijk van genoemde T-splitsing naar het noorden net voorbij deze T-splitsing en voorbij de woning aan de Steeg 1. Gelijkijdig een nieuw bord aanvang en einde bebouwde kom te plaatsen in westelijke richting voorbij de 7 genoemde woningen en voorbij de woning aan Helstraat 4 en Helstraat 9.

Daarnaast op de aangewezen plaatsen de Max-snelheidsaanduidingen 30 km-zone.

Toelichting Recente Ontwikkeling Helstraat-oost / Noordhoek

Recentelijke ontwikkelingen ter plaatse aan de Noordhoek zijn onder andere de uitbreiding van de orthopedagogische praktijk "Jij en Ik" met 8 slaapplekken (een verblijfsfunctie) en gaat de bebouwing aan de Noordhoek

daarmee tot voorbij de T-splitsing Noordhoek-Steeg-Helstraat, daarnaast is er sprake van een directe aansluiting/ verbinding tussen percelen / tuinen aan de Noordhoek met die van de 7 oorspronkelijke woningen aan de Helstraat, waardoor het ononderbroken lint tussen Noordhoek en Helstraat-Oost nog meer is versterkt tot een gesloten eenheid.

Toelichting; Helstraat-oost behoudt eigen geurnorm

Toevoeging van gebied aan de bebouwde kom behoeft niet te leiden tot wijziging (van de geurverordening) en blijven hiermee de mogelijkheden voor belanghebbenden ongewijzigd, ontstaan er geen nieuwe belemmeringen voor de omgeving en gebied en kan er conform toezegging van B&W Landerd gebouwd worden op grond van inbreiding en of vrijstellingen.

Voorkomen dient te worden dat een onjuist beeld zou kunnen ontstaan waar het gaat om het aspect geur en mogelijke gevolgen op het moment dat Helstraat-oost is toegevoegd aan het kernplangebied/bebouwde kom.

Een gemeente kan voor de bebouwde kom voor verschillende gebieden een ander geurniveau vaststellen, en geldt dit ook voor aan de bebouwde kom toe te voegen gebied, zoals Helstraat-Oost.

Helstraat-oost dient zijn eigen geurnorm te behouden dat op dit gebied van toepassing is, op het moment dat dit gebied wordt gevoegd bij het kernplangebied/bebouwde kom.

Toevoeging van gebied aan de bebouwde kom behoeft niet te leiden tot wijziging (van de geurverordening) en blijven hiermee de mogelijkheden voor belanghebbenden ongewijzigd, ontstaan er geen nieuwe belemmeringen voor de omgeving en gebied en kan er conform toezegging van B&W Landerd gebouwd worden op grond van inbreiding en of vrijstellingen.

Dit wordt gestaafd door een uitspraak van de Raad van State;

Verordening hoeft niet persé te gelden voor alle delen van de gemeente

ABRvS, 20110695/1/A4, 20 maart 2013: "6. (...) Volgens [appellant sub 1] is de geurverordening onverbindend, omdat hierin in strijd met de Wet geurhinder en veehouderij en met algemene beginselen van behoorlijk bestuur voor verschillende delen van de bebouwde kom van de gemeente Laarbeek verschillende geurnormen zijn vastgesteld.

6.1. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 8 december 2010 in zaak nr. 200909639/1/R3 (<http://www.raadvanstate.nl/>) [deze uitspraak staat hieronder], waarin de verbindendheid van de geurverordening eveneens aan de orde was, volgt uit artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij niet dat, indien een gemeentelijke geurverordening wordt vastgesteld, de daarin opgenomen afwijkende waarden voor de geurbelasting dienen te gelden voor alle delen van het grondgebied van de gemeente die behoren tot de bebouwde kom of daartoe zullen gaan behoren. In de uitspraak van 8 december 2010 heeft de Afdeling geen grond gezien om de geurverordening onverbindend te achten. Hetgeen [appellant sub 1] aanvoert, geeft geen aanleiding om thans anders te oordelen. De beroepsgrond faalt."

Bijlage omgevingsvisie, bij Helstraat-Oost

1. onlangs is gesproken met de Rijksoverheid en is informatie ingewonnen inzake de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de gemeentelijke omgevingsvisie (GOVI), de werkwijze, de vroegtijdige participatie betreffende Helstraat-oost, de feiten, de inbreng, de onderbouwing en gang van zaken tot nu.

Zij hebben aangegeven;

- a. Dat niet het bestaand beleid en ontwikkelingen van een gemeente als filter kan en mag dienen om ingebrachte ideeën en plannen uit te sluiten,
- b. dat onderbouwde plannen niet genegeerd kunnen worden
- c. dat als dit wel gebeurt het gevolg is dat burgers/bedrijven worden ontmoedigd resp. Daardoor worden gedwongen tot het afzien van

ingebrachte plannen

d. of dat de gemeente indieners er toe dwingt dat ingebrachte visies middels zienswijzen moeten worden ingebracht ter beoordeling van gemeenteraad.

d. genoemde werkwijze/benadering geen recht doet aan de bedoeling van (vroegtijdige) participatie van burgers voor een breedgedragen toekomstig te ontwikkelen beleid en omgevingsplannen.

2. Het informatiepunt leefomgeving (IPL0) geeft aan;

a. dat bij de gemeente sprake dient te zijn van een open houding ten opzichte van maatschappelijke initiatieven van burgers en bedrijven.

b. De gemeente ruimte dient te maken voor ontwikkelingen, en burgers en bedrijven te beoordelen middels het "ja, mits"-principe, in plaats van het "nee, tenzij"-principe.

c. Huidig bestaand beleid en ontwikkelingen binnen de gemeente niet (uitsluitend) het afwegingskader is of kan zijn voor de toekomst, en geldt dit zeker voor het kerkdorp Reek.

d. dat initiatieven en ideeën van burgers en bedrijven niet uitgesloten maar geborgd dienen te worden in de omgevingsvisie, waardoor er juist voor gezorgd wordt dat er een breed gedragen afwegingskader ontstaat voor toekomstig beleid.

3. Het mogelijk voorsorteren door de gemeente op voortzetting van bestaand beleid en in verband hiermee uitsorteren van visies die , gestoeld op oa.

meningen of bestuurlijke en of operationele beperkingen binnen de gemeente, niet in dit beleid zouden passen en in verband daarmee buiten de omgevingsvisie worden gehouden, schaden de kwaliteit , het belang en inzet van burgers en bedrijven en daarmee de toekomstbestendigheid van de omgevingsvisie.

De omgevingswet beoogt oa., het ruimte maken voor ontwikkelingen, en dient de omgevingsvisie open te staan voor deze ontwikkelingen door de inbreng van burgers en bedrijven in de omgevingsvisie op te nemen.

Eerder verstrekte informatie

De strekking van deze zienswijze is eerder, op 7 juni 2023, tijdens de raadsvergadering en behandeling van de Kadernota ingesproken en als document aan de raadsleden verstrekt., alsmede

Op 29 juni 2023 aangevuld en opnieuw als integraal document aan de raadsleden verstrekt, ten behoeve van de commissie ruimte economie en financiën.

---

21 september 2023

Zienswijze omgevingsvisie Maashorst 2023.
Betreft Leefbaarheid, wonen, RO, Helstraat-oost.

Ondertekening,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 27.**

Concept omgevingsvisie gemeente Maashorst

Reactie van Koninklijk Horeca Nederland afdeling Uden

Introductie KHN afdeling Uden

Het werkgebied van de KHN afdeling Uden omvat de voormalige gemeente Uden. De navolgende zienswijzen bezien vanuit het belang van de horecabranche in de kernen (inclusief buitengebied) Uden, Volkel en Odiliapeel. Waar niet specifiek is beschreven dat een zienswijzen een specifieke kern betreft dient begrepen te worden dat de drie kernen inclusief bijbehorend buitengebied bedoeld wordt.

Waar het betreft het gemeentelijke horecabeleid in de fusiegemeente Maashorst bestaat een samenwerking met KHN afdeling Landerd. KHN Landerd zal desgewenst een separate zienswijze aanleveren ten aanzien van hun eigen werkgebied (Schaijk, Reek, Zeeland).

Zienswijzen

2.5 paragraaf onder “Gemeente Maashorst”

Hier is vermeld dat “het centrum van Uden een belangrijke regionale (detailhandels)functie vervult”. Omdat de horecafunctie tenminste zoveel impact heeft binnen Uden Centrum zou dit hier expliciet aan toegevoegd dienen te worden zodat direct een compleet en correct beeld van Uden Centrum ontstaat.

2.6 Uitvoering klimaatakkoord pagina 19

Hier is vermeld dat de “elektrische infrastructuur binnen en buiten de bebouwde kom in 2050 dient te zijn aangepast op het toekomstige gebruik.” Deze ambitie is zeer ruim gesteld; er bestaat nu in 2023 al een oplopende krapte in de elektriciteitsvoorziening in het hele land. Feitelijk loopt de overheid nu al ver achter bij de gestelde transitiedoelen omdat de elektrische infrastructuur eenvoudigweg niet op tijd aangepast is. Deze ambitie voor onze gemeente dient steviger neergezet te worden, dus voor elektriciteitsvoorzieningen in de gemeente Maashorst niet gericht worden op 2050 maar veel dichterbij in de toekomst. Feitelijk moet men met de elektrische infrastructuur per direct al voortvarend aan de slag, en niet richten op de (te) verre toekomst.

2.7 Klimaatadaptie pagina 19 – onder “Gemeente Maashorst”

De ambitie om de leefomgeving te vergroenen ondersteunen wij, echter dient vergroening van het openbaar gebied in Uden Centrum niet ten koste te gaan van toegankelijkheid en belangrijke basisfuncties zoals parkeren.

2.8 Mobiliteitstransitie onder “Gemeente Maashorst” pagina 20

Hier staat dat “onze gemeente sterk op de auto georiënteerd is” echter is ook van belang hierbij te vermelden dat vooral Uden Centrum sterk van de (regionale) autoconsument afhankelijk is. De stelling “door meer met de fiets te verplaatsen, wordt de gezondheid verbeterd en wordt de bereikbaarheid van de kernen ruimte-efficiënt versterkt” lijkt wat kortzichtig en komt vooral over als een persoonlijke visie/voorkeur van de auteur(s). De fiets

is niet voor iedereen (veel ouderen, mensen met een handicap) en ook niet altijd een geschikte vervoerswijze (bijv. bij slecht weer, bij vervoer boodschappen, voor consumenten van verder weg). Om de economische regiofunctie van Uden Centrum te kunnen behouden zal men tegemoet moeten blijven komen aan **de vrije keuze en wensen van de consument**, ook de autoconsument. Dus optimale bereikbaarheid van het centrumgebied en voldoende en betaalbare parkeergelegenheid nabij de bestemming. Doet men dit niet dan zal de consument uit de regio een andere gemeente verkiezen om inkopen te doen en/of uit te gaan. Er bestaan voorbeelden waarin te ideologisch en dwingend gemeentebestuur ten aanzien van het weren van autoverkeer enorme schade aan retail en horeca in de binnenstad heeft veroorzaakt. Bijvoorbeeld in Nijmegen heeft men jaren nodig gehad om de economische schade in de binnenstad vanwege eerder gevoerd anti auto beleid te herstellen. Deze weg mag Maashorst/Uden Centrum niet inslaan!

Hoofdstuk 3 onder “een sterke en vitale netwerkeconomie” pagina 26

De hier beschreven ambitie om “te blijven inzetten op goede bereikbaarheid en regionale verbondenheid” is op zich prima, echter is van belang dat onder goede bereikbaarheid wordt begrepen een bereikbaarheid voor alle actuele vervoersvormen, dus vanwege de sterke regioafhankelijkheid van Uden (Centrum) zeker ook het autoverkeer.

4.3.1. Mobiliteitstransitie pagina 62

Verwezenlijking van de hier beschreven ambitie om autovervoer op de laatste plaats te gaan zetten (“daarmee komt de personenauto in de toekomst op de laatste plaats”) zal de economie en leefbaarheid van Uden respectievelijk van Uden Centrum enorme schade toebrengen! Deze ambitie lijkt vooral gebaseerd op persoonlijke en ideologische voorkeuren van de auteur(s) waarbij geen rekening gehouden wordt met het gegeven dat vooral Uden Centrum bovengemiddeld afhankelijk is van de regioconsument. Het “verjagen” van de auto zal rampzalig uitwerken naar Uden Centrum, met daarmee gepaard gaande effecten zoals oplopende leegstand en afname van de werkgelegenheid.

Het idee dat men de consument kan dwingen om actieve vervoersvormen zoals lopen en fietsen te verkiezen is een misvatting. Wanneer Uden Centrum de autoconsument gaat weren dan zal deze consument eenvoudigweg een andere gemeente verkiezen om te shoppen of uit te gaan.

Het idee dat “actieve mobiliteitsvormen zoals lopen en fietsen bijdragen aan de gezondheid en het contact met de omgeving stimuleren” is op zich wel juist maar gaat eraan voorbij dat deze vervoersvormen voor een deel van de consument (zoals een deel van de ouderen, mensen met een handicap) eenvoudigweg niet mogelijk zijn. Voor die groepen die geen gebruik kunnen of willen maken van actieve mobiliteitsvormen moet het gewoon mogelijk zijn om ongehinderd voor een andere vervoerswijze te kiezen.

Voorts is ook het openbaar vervoer niet altijd voor iedereen een haalbare optie. Met name horecabezoek en zakelijke reisbewegingen kunnen doorgaans lastig met openbaar vervoer onderhouden worden. Wanneer bedrijven niet meer kunnen functioneren in de gemeente Maashorst, doordat autoverkeer niet meer goed mogelijk is, zullen ze uiteindelijk vertrekken.

Naast het personenvervoer dient men voor de toekomst ook rekening te houden met het voor de plaatselijke economie noodzakelijke vrachtvervoer, zoals beleving van de bedrijven

in Uden Centrum.

Het is voor onze gemeente verstandiger om aan te sluiten bij landelijke ontwikkelingen op het gebied van vervoer dan hiertoe een "eigen" gemeentelijk vervoersbeleid te ontwikkelen waarbij vooral de autoconsument uit de gemeente verjaagd wordt. Waar autoverkeer wordt overwogen in relatie tot het klimaat/vervuiling dient men te realiseren dat autotechniek steeds schoner is geworden en die ontwikkeling nog steeds volop gaande is. In plaats van verjagen van de autoconsument uit Uden Centrum en het omvormen van bestaande parkeerterreinen tot 'groene verblijfsgebieden' zou deze omgevingsvisie meer constructief zijn door zich te richten op optimalisering van de bereikbaarheid en parkeerfaciliteiten in Uden Centrum. De consument, met welke vervoerssoort dan ook, dient zich welkom te voelen in Uden Centrum en diens vervoermiddel comfortabel te kunnen parkeren.

ONDERGRONDS PARKEREN

De enige verantwoorde optie bij omvorming van bestaande parkeerterreinen in groene verblijfsgebieden is wanneer de aldus weggenomen parkeerfunctie gelijktijdig en op nagenoeg dezelfde positie ondergronds vervangen wordt; ondergrondse parkeergarages dus!

Wellicht zou daarbij overwogen kunnen worden om deze ondergrondse parkeergarages een extra functie te geven door deze tevens geschikt te maken als schuilkelder voor allerlei denkbaar onheil zoals extreme weerssituaties of oorlog.

Uitzonderingen: Overigens blijft voor de Markt en de Nieuwe Markt dat omvorming naar groen verblijfsgebied sowieso ongewenst is omdat hier jaarlijks belangrijke evenementen zoals de Kermis en Uden on Ice plaatsvinden en op de Markt ook de weekmarkt op maandagochtend en de versmarkt op vrijdagochtend plaatsvinden. Invulling met een parkachtige verblijfsomgeving zou die belangrijke evenementen blokkeren.

4.3.2. Voorzieningen pagina 66

De in de eerste regel beschreven ambitie als dat Maashorst een aantrekkelijke plek wil zijn om te bezoeken is dit volstrekt in tegenspraak met de onder 4.3.1. beschreven ambitie om autoverkeer in de gemeente Maashorst te ontmoedigen ("de auto voortaan op de laatste plaats"). Als we in onze gemeente graag bezoekers willen ontvangen dan zal de infrastructuur en voorzieningen hierop ingericht dienen te zijn, en waarbij de bezoeker de vrije keuze heeft op welke wijze hij in gemeente Maashorst 'op bezoek komt'.

Waar de horeca voor heel veel consumenten reden vormt om Uden Centrum te bezoeken is het opmerkelijk dat de horeca niet benoemd wordt bij de beschreven voorzieningen. Wij verzoeken de horeca hier als belangrijke voorziening te benoemen.

Wat zijn onze ambities in het leefgebied van Uden? Pagina 129

Ten aanzien van Uden Centrum is hier als ambitie beschreven "Regionale positie Uden Centrum (op toekomstbestendige wijze) doorontwikkelen en kansen voor verstedelijking centrumgebied benutten." Deze ambitie is te beperkt en te weinig concreet beschreven, zeker gezien de betekenis van Uden Centrum binnen de gemeente Maashorst.

De elders beschreven ambities ten aanzien van mobiliteitstransitie (“de auto op de laatste plaats”) hebben grote impact op de ontwikkeling van Uden Centrum en zijn regelrecht strijdig met het voornemen om de regionale positie van Uden Centrum door te ontwikkelen. Het verdrijven van de autoconsument uit Uden Centrum zal enorme schade toebrengen.

3. Mobiliteitstransitie, voorzieningen en verstedelijking – Uden e.o. pagina 135

Onder “Centrum Uden”:

Hier staat de ambitie om de belangrijke centrumfunctie van Uden Centrum te behouden. Daartegenover is ook in deze paragraaf weer het afbouwen van het autogebruik als speerpunt vermeld en wordt aangegeven dat men “op termijn zelfs bestaande parkeerterreinen (deels) wil omvormen naar meer groene verblijfsgebieden.”

Kortom de auteur wil de auto grotendeels uit Uden Centrum laten verdwijnen en dat voornemen staat haaks op de ambitie om de centrumfunctie van Uden Centrum te behouden. Het verjagen van de autoconsument uit Uden Centrum zal immers desastreuus uitwerken voor de centrumfunctie en de hier gevestigde bedrijvigheid, vooral de retail en horeca.

Onder “Mobiliteitstransitie” pagina 135

Het verdrijven van de automobilist uit Uden Centrum lijkt een van de belangrijkste speerpunten in deze omgevingsvisie te zijn. Ook wordt in deze paragraaf een directe relatie gesuggereerd tussen autovervoer en klimaatopgaven. De auto als “boosdoener” tegenover het klimaat, echter die bewering is nogal gekleurd en lijkt meer anti-auto dan dat hier concrete onderbouwing voor klimaatbelangen wordt gegeven. De huidige generatie auto’s is/wordt steeds schoner o.a. met de toename van elektrische en hybride auto’s. De vraag is dan ook of het wel noodzakelijk is om de auto vanwege klimaatbelangen uit Uden Centrum te weren, juist ook vanwege de enorme (economische) gevolgen.

Het weren van de auto vormt immers een regelrechte bedreiging voor de toekomst van Uden Centrum: het centrum van Uden beschikt over meer dan dubbel zoveel winkels en horecabedrijven als voor de lokale bevolking nodig is. De regioconsument is voor Uden Centrum dus van levensbelang! Daarmee dient bereikbaarheid en gastvrijheid voor de regioconsument topprioriteit te blijven.

Het is een illusie te denken dat een gemeente als Maashorst de consument kan dwingen om een bepaalde vorm van vervoer te kiezen. De hedendaagse consument is zelfstandig en maakt eigen keuzes. Mocht de gemeente Maashorst toch besluiten om autoverkeer naar/in Uden Centrum te ontmoedigen dan zal dit zonder twijfel direct een enorme negatieve weerslag hebben op de bezoekersaantallen. De consument blijft dan massaal weg en zal zijn Euro’s voortaan elders besteden. De bedrijven in Uden Centrum zullen daarvoor een enorme prijs betalen! Gevolgen als oplopende leegstand en afnemende werkgelegenheid zullen het logische gevolg zijn.

Dat actieve vormen van vervoer, voor de doelgroep die daarvan gebruik kan maken, vanuit de gemeente gestimuleerd wordt is prima mits hier geen dwang wordt opgelegd. Het individu (regioconsument en lokale bewoner) dient zelf de keuze te kunnen maken op welke wijze men zich dient te verplaatsen.

Zie hieromtrent ook onze voorgaande opmerkingen onder 4.3.1.

4. Recreatie- Uden e.o.

Onder “Verblijfskwaliteit en cultuurhistorie in centrum Uden” pagina 137:

Hier staat de ambitie om de publieksfunctie van het centrum verder te ontwikkelen. Deze ambitie staat haaks of het voornemen om de autoconsument uit Uden Centrum te verdrijven.

Ook staat hier de ambitie dat men o.a. in wil zetten op “veel groen en evenementen”; Ten aanzien van evenementen hieronder onze visie.

Onder “Natuur en recreatiewerk in balans” – pagina 137 tweede punt:

Hier staat ten aanzien van Uden Noord de ambitie “We zetten in op versterking van deze al aanwezige functies” hierbij onder andere verwijzend naar eerdergenoemd ‘hotel en foodcourt’. Echter uitbreiding van horecafuncties in dit gebied is ongewenst in het belang van Uden Centrum en strijdig met de hieromtrent al door de gemeenteraad bekrachtigde centrumvisie. Verdere uitbreiding van de horecafunctie in dit gebied dient in het belang van de horeca in het centrum, respectievelijk de aantrekkelijkheid van Uden Centrum als geheel, achterwege te blijven.

“Verblijfskwaliteit en cultuurhistorie in centrum Uden” – pagina 137

De in deze paragraaf benoemde ambitie om evenementen te stimuleren vraagt om een nadere onderbouwing. Het klakkeloos uitbreiden van het aantal evenementen is niet in het belang van Uden of Uden Centrum. De kern Uden kent al decennialang een goedgevulde evenementenagenda waarvan een groot deel in of direct nabij het centrumgebied plaatsvindt. Het gaat hierbij om jaarlijks terugkerende evenementen die een hoge kwaliteitsstandaard hebben en veel publiek naar Uden trekken. Voorbeelden daarvan zijn de Kermis en winterfestival Uden on Ice.

Het zou goed zijn om in het gemeentelijk evenementenbeleid per kern een aantal kwaliteitsnormen en voorwaarden te formuleren waaraan evenementen dienen te voldoen.

Bijvoorbeeld Uden Centrum is gebaat bij kwalitatieve, publiekaantrekkende en/of imagooversterkende evenementen die het functioneren van het centrumgebied niet frustreren.

Een overdaad aan activiteiten en evenementen in Uden Centrum waarvan een deel niet aan een redelijke kwaliteitsstandaard voldoet (kwalitatief, publiekaantrekkend, imagooversterkend) is juist nadelig voor Uden en Uden Centrum.

Terughoudendheid en zorgvuldigheid nodig bij afsluiting van Uden Centrum

Als het voor een evenement nodig is om het centrumgebied van Uden af te sluiten dan zou de gemeente bij de beoordeling van dergelijke vergunningaanvraag uitermate zorgvuldig en terughoudend dienen te handelen omdat hier belangen van derden in het geding zijn. Wetende dat afsluiting van de infrastructuur in het centrum direct ten koste gaat van commerciële partijen die in het centrum gevestigd zijn (o.a. horeca en retail) is een voorafgaande objectieve belangenafweging door de gemeente onvermijdelijk.

De commerciële partijen die in het centrum gevestigd zijn moeten in aanleg niet in hun functioneren belemmerd worden door ingrijpende afsluitingen ten behoeve van evenementen. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een evenement in het centrum dient overwogen te worden of die activiteit van toegevoegde waarde is voor het centrum en de hier gevestigde commerciële partijen en of het wel noodzakelijk is dat het aangevraagde evenement in het centrum gehouden wordt. Een grote mate van zekerheid over een aanzienlijke publiekaantrekkende werking dient als basisvoorwaarde te worden gesteld.

Een voorbeeld van een evenement dat niet van toegevoegde waarde is gebleken voor Uden Centrum is de "Ronde van Uden", een amateurwielervedstrijd die in 2022 en 2023 op zondagen in juni in het centrum gehouden is en waarvoor het centrumgebied van Uden nagenoeg volledig afgesloten werd. Vaste centrumbezoekers konden het centrumgebied slechts zeer moeizaam bereiken waardoor veel centrumbedrijven (horeca en winkels) aanzienlijke omzetschade hebben ondervonden. Het evenement zelf bleek nauwelijks publiek te trekken, ondanks een upgrading met entertainment in de 2023 editie.

De gemeente heeft initiatiefnemers twee jaar tijd gegund om de haalbaarheid van dit wielerevenement te ondervinden; die werkwijze is niet efficiënt omdat de uitwerking van het evenement voor gevestigde commerciële partijen zoals horeca en retail onnodig schade veroorzaakt. Bij sommige evenementen zoals een amateur wielervedstrijd kan men op voorhand al inschatten dat de publieke aantrekkingskracht zeer beperkt zal zijn. Deze wielerronde is in de loop der jaren al op meerdere locaties in Uden (wijk Hoeveneseveld / bedrijventerrein) georganiseerd zonder veel publieke belangstelling. De motivatie van de organisatoren om het centrum op te zoeken was vooral gelegen in de hoop daarmee de nodige publieke belangstelling te genereren van het publiek dat normaliter al in het centrum aanwezig is. In de praktijk bleek dat dit evenement een groot deel van het gebruikelijke centrumpubliek juist weghield uit het centrum.

Tevens dient bij de overweging om evenementen toe te staan ook rekening gehouden te worden met de overlastbelasting voor centrumbewoners, zowel v.w.b. impact per evenement als ook v.w.b. het aantal keren dat evenementen toegestaan worden.

Voor de kerkdorpen Volkel en Odiliapeel dienen, bij voorkeur in overleg met plaatselijke organisatoren, 'maatwerk' normen te worden vastgesteld die toegespitst zijn op het dorpse en/of specifieke karakter van evenementen en de omvang daarvan.

Verbeterpunt: Omgevingskwaliteit Uden Centrum

De aantrekkelijkheid van een centrumgebied wordt gevormd door een combinatie van factoren zoals een ruim en gevarieerd aanbod van winkels en horeca, optimale bereikbaarheid en parkeerfaciliteiten, en kwaliteit van de openbare ruimte. In de kwaliteit van de openbare ruimte kan Uden Centrum zich verder verbeteren. Het betreft dan bijvoorbeeld de kwaliteit van de bestrating maar ook de staat van onderhoud en het schoonhouden. Juist op dit laatste punt is verbetering mogelijk; op zaterdag, de drukste winkeldag van de week, wordt het centrum standaard niet door de gemeente schoongeveegd. Dit is ook het geval op koopzondagen en op sommige feestdagen. Er wordt

vooral gestuurd op beschikbaarheid van gemeentelijke buitendienstmedewerkers. In andere winkelgemeenten lukt het ook om de schoonmaaktaak in de weekenden en tijdens koopzondagen te vervullen, dus zou gemeente Maashorst dat ook voor Uden Centrum moeten kunnen regelen. Deze verbetering dient op de kortst mogelijke termijn gerealiseerd te worden.

KHNUden-september2023

Namens het bestuur van KHN afdeling Uden.

 secretaris

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 28.**

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland

AANGETEKEND

Gemeente Maashorst
T.a.v. Gemeenteraad van Maashorst
Postbus 83
5400 AB UDEN

CLASSIFICATIE
DATUM
ONZE REFERENTIE
BEHANDELD DOOR
TELEFOON DIRECT
E-MAIL
AANTAL BIJLAGEN

C1 - Publieke Informatie
13 september 2023
GFO-N-RE 23-0965

1

BETREFT Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs is bekend gemaakt dat bovengenoemd plan ter inzage ligt. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen maakt TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) bij deze graag gebruik.

Binnen de grenzen van het nu ter inzage liggende bestemmingsplan bevinden zich de bovengrondse 150 kV hoogspanningsverbindingen Oss-Uden en Uden-Aarle Rixtel, evenals het station Uden 150 kV die in eigendom en beheer zijn van TenneT.

Algemeen TenneT

TenneT is bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") aangewezen als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet van 110 kV en hoger. Het landelijke hoogspanningsnet is door het ministerie van EZK als vitale infrastructuur aangeduid. TenneT is hiermee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van het landelijke hoogspanningsnet.

De kerntaken van TenneT zijn het optimaal beheren, onderhouden en veiligstellen van bestaande en nieuwe ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen. De hoogspanningsverbindingen van TenneT zijn, zowel boven- als ondergronds, dan ook ruimtelijke relevant. Deze vitale infrastructuur moet daarom een gepaste bescherming krijgen en behouden in ruimtelijke plannen en besluiten. Het uitgangspunt hierbij is een ongestoorde ligging gedurende de gehele levensfase van de hoogspanningsverbinding.

De aanwezigheid van deze hoogspanningsverbinding kan beperkingen opleveren voor het gebruik van de gronden. Om de veiligheid van personen en goederen te waarborgen gelden er bijvoorbeeld aan te houden veiligheidsafstanden. Bovendien is het van belang dat hoogspanningsverbindingen te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor onderhoud, storingen en/of calamiteiten, ten behoeve van de leveringszekerheid en het zo efficiënt mogelijk gebruik kunnen maken van onze assets.

Om de gevaren zoveel mogelijk te beperken voor de medemens en om er mede op toe te kunnen zien dat er geen aantasting plaats kan vinden van het doelmatig en veilig functioneren van ondergrondse-/bovengrondse hoogspanningsverbindingen, streven wij ernaar om een juiste planologische borging te krijgen en behouden.

TenneT wil voorkomen dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de bescherming van de belangen van onze hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstation. Daarom treft u onze *bijlage 1 algemene visie* aan. Hierin worden onderwerpen welke onder andere ook in uw Omgevingsvisie naar voren komen vermeld. Wij verzoeken u vriendelijk om hier kennis van te nemen en rekening te houden bij het concretiseren van uw plannen in de toekomst.

Magneetvelden

Herijkt voorzorgbeleid magneetvelden (d.d. 3-7-23)

Magnetische velden

Overall waar stroom doorheen loopt ontstaat een magnetisch veld. Zo ook rond opstijgpunten, onder-/bovengrondse hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations. In Nederland zijn geen wettelijke limieten voor blootstelling aan deze magneetvelden. Sinds 2005 is er wel voorzorgbeleid voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen. In april 2023 is het voorzorgbeleid herijkt. Dit herijkte beleid is van toepassing op netcomponenten (hoogspanningsverbindingen, -kabels en -stations) van het hoogspanningsnet. De doelstelling van het voorzorgbeleid is om de blootstelling aan magneetvelden van alle netcomponenten, waar mogelijk en proportioneel, beperkt te houden. Dit wil de Minister bereiken door het nemen van proportionele bronmaatregelen bij de aanleg van nieuwe netcomponenten of het wijzigen van bestaande netcomponenten, waardoor de magneetvelden van deze netcomponenten zo klein mogelijk worden gehouden dan wel worden verminderd.

Daarnaast blijkt uit de kamerbrief "voorzorgbeleid voor magneetvelden bij elektriciteitsvoorzieningen (kenmerk: DGKE-DRE / 26746813, d.d. 21-04-2023)" dat wordt geadviseerd zo mogelijk afstand te houden tussen bovengrondse hoogspanningsverbindingen en gevoelige bestemmingen. In het kort is het advies zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat nieuwe gevoelige bestemmingen ontstaan binnen de berekende magneetveldzone van 0,4 microTesla (jaargemiddeld). Onder gevoelige bestemmingen vallen woningen, scholen crèches en andere woonvormen waar mensen langdurig verblijven (zoals verpleeghuizen en instellingen voor mensen met een beperking).

Het Rijk adviseert de magneetveldzone uit te (laten) rekenen als er plannen zijn om binnen de rekenafstand in de RIVM-netkaart een gevoelige bestemming te realiseren.

Voor overige netcomponenten geldt dit advies om afstand te houden niet en acht de Minister het voldoende om enkel de proportionele bronmaatregelen te treffen.

De voor- en nadelen en de specifieke lokale omstandigheden kunnen ertoe leiden dat er wordt besloten om gevoelige bestemmingen toch toe te staan. Gemeenten, provincies en het rijk moeten hierbij hun eigen verantwoordelijkheid nemen bij het maken van keuzes. Voor vragen over magneetvelden is online het kennisplatform elektromagnetische velden beschikbaar. Het platform betreft een samenwerking tussen onder meer het RIVM en de GGD. Voor meer informatie kunt u terecht op www.kennisplatform.nl.

Plannen voor zonneparken

TenneT adviseert om bij de voorbereiding van plannen voor de aanleg van grote zonneparken in de nabijheid van de hoogspanningsverbindingen van TenneT tijdig contact op te nemen. Door vooraf de ontwikkelplannen te bespreken, kan worden beoordeeld of de verwezenlijking ervan mogelijk is. Dit is mede afhankelijk van de afstand tussen de hoogspanningsverbinding van TenneT en het te realiseren zonnepark en de aansluitmogelijkheid op het hoogspanningsnet.

Opnemen vooroverleg

In artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is voorgeschreven dat het bestuursorgaan dat is belast met de voorbereiding van een bestemmingsplan, overleg pleegt met de besturen van eventueel betrokken andere gemeenten, het waterschap, de provincie en met die diensten van het Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. TenneT behartigt het beheer van het landelijke hoogspanningsnet vanaf 110 kV in opdracht van het Ministerie. Wij verzoeken u om binnen uw gemeente TenneT TSO B.V. op te nemen als vooroverlegpartner, zodat wij vroegtijdig bij (ingrijpende) plannen worden betrokken en tijdig aan kunnen geven of de plannen (technisch) uitvoerbaar zijn, zonder dat de leveringszekerheid en veiligheid en leveringszekerheid van onze hoogspanningsverbinding in het geding komen.

Om de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in goede banen te leiden, met betrekking tot timing, capaciteit van mensen en middelen, kostenefficiëntie en ruimtelijke afstemming over gemeentegrenzen heen, is **continue afstemming tussen de regionale overheden en de netbeheerder noodzakelijk**. De netbeheerders en gemeenten zijn gebonden aan wet- en regelgeving, maar door goede samenwerking kunnen slimme keuzes worden gemaakt in het haalbaar en betaalbaar houden van het elektriciteitsnetwerk. Afstemming en regie aan de voorkant betekent ook dat gemeenten onderling en in samenspraak met de netbeheerder de bestaande capaciteit in een gebied zo goed mogelijk kunnen benutten.

Bij toekomstige plannen of beleidsdocumenten die keuzes omvatten die relevant zijn voor het landelijke hoogspanningsnet, zouden wij het prettig vinden om deel te nemen aan het vooroverleg. Op deze manier worden wij vroegtijdig bij plannen betrokken wat maakt dat wij ook tijdig kunnen beoordelen of de veiligheid en leveringszekerheid van onze hoogspanningsverbindingen in het geding komen en of de plannen (technisch) uitvoerbaar zijn. De plannen of documenten kunnen gestuurd worden naar ruimtelijkeplannen@tennet.eu. Hierbij tevens het verzoek om dit e-mailadres binnen uw gemeente op te nemen.

Staalkaart TenneT

TenneT heeft, in samenwerking met Netbeheer Nederland, de staalkaart "Elektriciteit en gas in het Omgevingsplan" inclusief bijbehorende voorbeeldregels opgesteld.

De staalkaart betreft een handreiking om gemeentelijke ambities in samenhang met ambities op het gebied van energievoorzieningen bij elkaar te brengen in het Omgevingsplan.

Bijgaand treft u de link aan waar u de Staalkaart kunt vinden:

https://www.netbeheernederland.nl/upload/Files/Staalkaart_NBNL_Elektriciteit_en_gas_in_Omgevingsplan_januari_2022_241.pdf

De Staalkaart is een 'levend' document en zal worden aangepast naar de kennis en ervaring die TenneT en gemeenten gaan opdoen met de Omgevingswet.

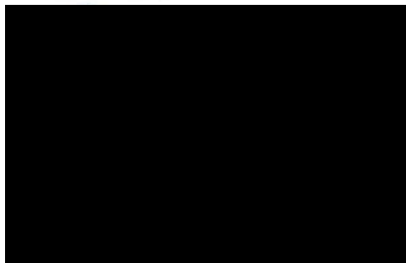
TenneT nodigt uit om gebruik te maken van de Staalkaart bij het opstellen van een Omgevingsplan en vervolgens samen met u mee te denken in het op duurzame wijze opnemen van het hoogspanningsnet in Omgevingsplannen. U kunt hiervoor contact opnemen met de behandelaar van deze brief.

Heeft u nog vragen?

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief, dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van deze brief. Eventuele correspondentie (met vermelding van onze referentie) kunt u eveneens richten aan deze persoon.

TenneT ziet uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
TenneT TSO B.V.

Relatiebeheerder Ruimtelijke Plannen

BIJLAGE 1

Windturbines

Wanneer windturbines in de buurt van een hoogspanningsverbinding worden opgericht, dan verzoeken wij u om bij het aanwijzen van gebieden hiervoor rekening te houden met het Handboek Risico Zonering Windturbines. TenneT acht het risico van windturbines op hun infrastructuur aanvaardbaar wanneer wordt voldaan aan de afstanden zoals vermeld in het handboek. Indien niet kan worden voldaan aan deze afstanden, adviseren wij om contact op te nemen met ruimtelijke plannen, te bereiken via mail ruimtelijkeplannen@tennet.eu.

Voorwaarden voor kleinschalige windturbines opnemen

Wij verzoeken uw medewerking bij het toestaan van locaties voor kleinschalige windturbines (tot 15 meter) dat rekening wordt gehouden met een werpafstand van 2x nominaal toerental. Deze afstand dient aangehouden te worden ten opzichte van een bovengrondse hoogspanningsverbinding of een hoogspanningsstation. Met betrekking tot ondergrondse hoogspanningsverbindingen dient een minimale afstand van 25 meter vanaf de buitenste kabel te worden aangehouden.

Naar aanleiding van jurisprudentie door de Raad van State is in de uitspraak o.a. bepaald dat regels moeten worden gesteld om daarmee de kans op falen van de windturbine en daarmee een risico op onderbreking van de energielevering te voorkomen. Dit dient te worden geborgd in de regels van een bestemmingsplan en/of een (omgevings)vergunning. Vandaar dat wij graag een uitzondering opgenomen willen hebben dat hierop getoetst wordt door het bevoegd gezag, door een aanpassing van de beleidsregels.

Vogelweidegebieden

Wij willen u erop attenderen dat bij het aanwijzen van vogelweidegebieden een grote kans is op stijging van draadslachtoffers en het onderhoud van de hoogspanningsverbindingen wordt bemoeilijkt. TenneT is hier geen voorstander van en vragen derhalve uw medewerking om bij het aanwijzen van deze gebieden rekening te houden met de hoogspanningsverbinding(en).

Zonnepanelen

In toenemende mate worden zonneparken gerealiseerd. Wanneer een zonnepark binnen de belemmerde strook van een hoogspanningsverbinding zou worden gerealiseerd, is het noodzakelijk dat TenneT de plannen kan toetsen of een realisatie van een park ook technisch uitvoerbaar, danwel toelaatbaar is. Op het kabelbed van een ondergrondse verbinding is een zonnepark niet toegestaan.

Wij verzoeken om hier rekening mee te houden bij het aanwijzen van gebieden waar zonnepanelen worden toegestaan en dat vooraf overleg met ons wordt gehouden.

Waterretentiegebieden

Wij verzoeken medewerking om bij het aanwijzen van een waterretentiegebied rekening te houden met onze hoogspanningsverbindingen en af te stemmen met TenneT. Wanneer de ondergrond van masten en/of een kabel wijzigt, kan dit gevolgen hebben voor de leveringszekerheid en veiligheid van een hoogspanningsverbinding.

Voor een bovengrondse verbinding kan er bijvoorbeeld instabiliteit ontstaan voor de masten door de vernatting van de bodem en hierop zijn de masten niet berekend ten tijde van aanleg.

Ondergrondse hoogspanningskabels en masten van bovengrondse verbindingen moeten altijd bereikbaar zijn en blijven voor onderhoud en calamiteiten en als een gebied onder water komt te staan is dit niet het geval. Dit kan gevaarlijke situaties veroorzaken en belemmert TenneT in het beheer van de hoogspanningsverbindingen.

Bij het eventueel aanleggen van dijken en/of taluds (om het retentiegebied heen) dient er ook rekening te worden gehouden met hoogspanningsverbindingen in verband met wijzigende zetting van de grond, welke van invloed kan zijn op het niet goed (meer) functioneren van een leiding of mast. Ten tijde van de aanleg van een kabel of mast is dit berekend op de grondzetting.

Versterken/verhogen waterkeringen

Indien er waterkeringen worden versterkt/verhoogd binnen de belemmerde strook van een hoogspanningsverbinding, dan verzoeken wij u om vooraf overleg met TenneT te plegen. Reden hiervoor is dat wij aan veiligheidsnormeringen moeten voldoen qua afstand tussen de ondergrond tot aan de draden van een hoogspanningsverbinding. Op deze manier kunnen wij toetsen of wij nog aan de normen voldoen of dat er wellicht een reconstructie van de hoogspanningsverbinding noodzakelijk is.

Natuurgebieden/Groen/NNN

Bij de ontwikkeling en/of aanwijzing van een natuurgebied (groen) verzoeken wij ook rekening te houden met de hoogspanningsverbindingen. Binnen de belemmerde strook van een bovengrondse hoogspanningsverbinding mogen geen hoogopgaande beplanting of bomen worden aangebracht en/of verwijderd. Binnen de belemmerde strook van een ondergrondse kabel mogen geen diepwortelende struiken of bomen worden aangebracht en/of verwijderd.

Ook dit heeft te maken met de leveringszekerheid, de bereikbaarheid en de veiligheid van de omgeving. Wanneer bomen te hoog worden kunnen ze overslag veroorzaken en wanneer ze te diep wortelen kunnen ze rondom een kabel gaan wortelen. TenneT streeft naar een duurzame inrichting binnen de belemmerde strook door bijvoorbeeld heide en/of andere laagblijvende beplanting toe te staan.

Externe Veiligheid

Omdat assets van TenneT niet vallen onder de werkingssfeer van de wetgeving inzake externe veiligheid is er geen onderzoek nodig voor het aspect externe veiligheid bij realisatie van hoogspanningsstations en verbindingen van TenneT. Dit wordt ondersteund doordat in onderzoek van TNO in 2010 is geconstateerd dat de omgeving van TenneT geen zodanige risico's ondervindt als gevolg van hoogspanningsstations. Dit omdat de effecten van de activiteiten op de stations nagenoeg altijd binnen de inrichtingsgrens van een station blijven. Het treffen van maatregelen (en het instellen van een onderzoek hiernaar) is dan ook in principe niet noodzakelijk.

Er dient wel rekening te worden gehouden met de invloed van het falen van masten op de omgeving. Deze omgeving kan zijn een andere bovengrondse hoogspanningsverbinding of bijvoorbeeld een Buisleiding. De masten kunnen dan een risicoverhogend object zijn.

In dat geval is bijna altijd onderzoek nodig naar de mate waarin dit het geval is alsook naar wat het risico dan zou kunnen zijn.

Aanvraag omgevingsvergunningen

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning willen we u adviseren om de initiatiefnemers, vooraf aan de verlening, een gesprek aan te laten gaan met TenneT. Op deze manier kan TenneT voorwaarden stellen voor de uit te voeren (bouw)werken en toetsen of de plannen (technisch) realiseerbaar en toelaatbaar zijn. Eventuele wijzigingen kunnen dan worden verwerkt in de tekening en dan kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning verlenen aan de hand van de juiste tekeningen.

Overigens is een bevoegd gezag verplicht om advies in te winnen bij de netbeheerder volgens de regels van een bestemmingsplan voordat een omgevingsvergunning kan worden verleend.

Vergunningvrije activiteiten

Onder de toekomstige Omgevingswet heeft een bevoegd gezag meer zeggenschap over wat wel of niet is toegestaan binnen de gronden van een gemeente. Eveneens mag zij aan gaan geven wat wel/niet vergunningsvrij mag worden gebouwd.

Zoals hiervoor al aangegeven brengt de aanwezigheid van onze assets beperkingen met zich mee. Voor het toestaan van vergunningvrije activiteiten is het aan te bevelen om hier een uitzondering te maken in gebieden waar zich de belemmerde strook van een hoogspanningsverbinding bevindt. Bijvoorbeeld het vergunningvrij toestaan van een uitbreiding van een schuur binnen de belemmerde strook kan risico's met zich meebrengen. Ten eerste in verband met de veiligheidsnorm waar TenneT aan moet voldoen. Dat is de afstand tussen de draden en de ondergrond. Indien dit niet (meer) voldoende is, dan is de veiligheid van de omgeving niet meer gegarandeerd.

Ten tweede kan dit gevaarlijke situaties tot stand brengen voor personen die zich binnen de belemmerde strook begeven met hoge(re) werktuigen en ten derde is de ongestoorde werking van het hoogspanningsnet dan niet meer gegarandeerd. De leveringszekerheid is een wettelijke taak van TenneT en die nemen wij heel serieus. Grootschalig falen van het landelijk hoogspanningsnet kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting.

We zijn daarom benieuwd welke afwegingen de gemeente heeft of worden gemaakt bij het toestaan van vergunningvrij bouwen, indien dit binnen de belemmerde strook van een hoogspanningsverbinding is en willen u verzoeken om hiervoor een beperkingengebied op te nemen in het omgevingsplan.

Eveneens voor het (vergunningvrij) plaatsen van kleinschalige windturbines dient een acceptabele afstand ten opzichte van bovengrondse- en ondergrondse hoogspanningsverbindingen te worden aangehouden zoals hiervoor vermeld.

Ontwikkeling bedrijventerrein

Bij de ontwikkeling van een bedrijventerrein verzoeken we om een uitsluiting van BRZO bedrijven in de directe nabijheid van hoogspanningsinfrastructuur.

Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand- of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden.

Voor TenneT geldt dat vooral BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen)-bedrijven met

explosiegevoelige stoffen en/of brandbare materialen in de directe omgeving van invloed kunnen zijn op de leveringszekerheid.

Wijzigen bestemming

Het wijzigen van een bestemming kan nadelige gevolgen hebben voor een hoogspanningsverbinding. Er dient door ons getoetst te worden of wij nog voldoen aan de NEN veiligheidsnorm. Voor de meeste bestemmingen zijn verschillende afstanden geldig. Zo is de afstand van de bestemming "verkeer" anders dan de afstand van de bestemming "agrarisch" of bijvoorbeeld "industrieterrein".

Het advies is dan ook om altijd afstemming met TenneT te hebben over gewenste ontwikkelingen.

We zullen graag de bovenstaande punten toelichten in een overleg. Voor een afspraak kunt u een mail sturen naar ruimtelijkeplannen@tennet.eu.

Uiteraard kunt u ook van hetzelfde mailadres gebruik maken voor vragen.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 29.**

A. Gezondheidsrisico's en Milieueffecten

- 1 Opnemen van een apart onderdeel van 4.1: ambitie ten aanzien van lucht kwaliteit
- 2 Uitgebreide Indicatoren: Breid de tabel met doelen en indicatoren uit met gezondheidsrisico's zoals zoönose en de aanwezigheid van schadelijke chemicaliën in de lucht en het water.
- 3 Risicobeoordeling: Voeg een risicobeoordeling toe voor de volksgezondheid, met name in gebieden die het meest worden beïnvloed door intensieve landbouw.

3. Meer Aandacht voor Intensieve Landbouw

1. Specifieke Secties: Voeg specifieke secties toe die de impact van intensieve landbouw, tuinbouw en veehouderij bespreken.
2. Case Studies: Geef concrete voorbeelden van de problemen die deze vormen van landbouw kunnen veroorzaken in de lokale context van Maashorst.

4. Ruimtelijke Zonering

1. Stel de lijst met indicatoren voor zonering bij met o.a. bestrijdingsmiddelen ten behoeve van later concretisering in zonering, zowel rond natuurgebieden, verbindingszones als rond woonkernen

5. Transparantie en Monitoring

1. Openbare Gegevens: Maak gegevens over het gebruik van pesticiden en andere chemicaliën openbaar.
2. Monitoringssystemen: Stel een framework voor om de bodemkwaliteit en luchtkwaliteit te monitoren en rapporteer deze op een toegankelijke manier aan het publiek.

6. Pachtbeleid en Regulering

1. Duurzaam Pachtbeleid: Werk een gedetailleerd pachtbeleid uit dat duurzame landbouwpraktijken bevordert.
2. Regulering en Handhaving: Beschrijf de mechanismen voor regulering en handhaving van duurzaamheidsnormen in de pachtvoorwaarden.

7. Voor de besluitvorming

1. Duurzaamheidsscan, integreer een duurzaamheid scan ter voorbereiding van de besluitvorming
2. Participatie, voer een burgerberaad in ter voorbereiding van besluitvorming

Door deze aanbevelingen te integreren, kan het visiedocument een meer holistische en realistische weergave bieden van de uitdagingen en kansen in het landelijk gebied van Maashorst. Het zal ook helpen om een meer duurzame en gezonde toekomst voor de gemeente te waarborgen.

Herinnering "Pas op de plaats-beleid gemeente Landerd" ft

Reactie op Omgevingsvisie Maashorst per paragraaf v.d. OV

Inleiding

De gemeente Maashorst heeft een mooie open omgevingsvisie uitgebracht. Een goed te lezen visie als uitgangspunt en toetssteen voor toekomstige plannen.

Een visie die aandacht geeft aan de gezondheid van mens en dier, de omgevingskwaliteit (biodiversiteit) en werkt aan een duurzame samenleving.

Maashorst wil dan ook de groenste gemeente van Brabant worden.

Jarenlang stond de landbouw in het teken van maximale voedselproductie, vaak met verwoestende effecten op bodem, water en lucht.^{3) 5) 6) 7)}. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om alle aspecten van het leven te beschermen en te behouden, niet alleen verre ecosystemen maar ook onze lokale gemeenschap en zelfs onze eigen achtertuin

Gelukkig wordt er de laatste jaren veel onderzoek gedaan naar het levensweb en de biodiversiteit ^{3) 5) 6) 9)12)}. Wat blijkt? Een rijke biodiversiteit kan ons juist ondersteunen in efficiënte en duurzame voedselproductie. Dit vereist wel een fundamentele verandering in onze benadering: we moeten af van het idee dat we alles wat 'in de weg staat' moeten uitroeien om te kunnen overleven.

Als we deze omslag in denken maken, kunnen we in de maashorst een landbouwsysteem creëren dat niet alleen voedsel oplevert, maar ook bijdraagt aan een bloeiende lokale (bio)diversiteit Het is hoog tijd om te stoppen met landbouwpraktijken die meer kwaad dan goed doen, zoals het onnodig gebruik van pesticiden en het verspillen van kostbare natuurlijke hulpbronnen

Als we anders omgaan met de voedselproductie hebben we tegelijk een rijke biodiversiteit aan planten en dieren naast voedsel voor ons allen, onze gemeente, ons land, onze aarde. We moeten stoppen met de onnodige teelten die ons niet voeden, waarvoor we veel energie verspillen, veel vervuilen, bestrijdingsmiddelen gebruiken en water onttrekken aan de bodem.

Zie verwijzingen voor de nr. 1 tm15

Hoofdstuk 1. Inleiding 2

1.1 De Omgevingsvisie 7

1.2 Doorlopen proces 9

1.3 Onze missie, en relaties met overig beleid 10

Er zijn grote **zorgen over de kwaliteiten van volksgezondheid/omgeving/leefbaarheid** in de gemeente Maashorst. De gemeente is primair verantwoordelijk dus aanspreekbaar voor die kwaliteit. Hoewel de omgevingsvisie op plaatsen in de tekst stelt dat deze kwaliteiten de grootste prioriteit hebben worden die niet verder expliciet uitgewerkt. Leefbaarheid zou een apart hoofdstuk verdienen.

In ieder geval zou aan hoofdstuk 4 ambities de ambitie **Lucht (kwaliteit)** moeten worden toegevoegd.

Op pag. 11, t.a.v. Duurzame keuzes en toekomstige generaties:

Om het maken van duurzame keuzes bij bv beleidsvoornemens te formaliseren stellen wij voor een duurzaamheid **scan** uit te voeren. Bijvoorbeeld een Telos scan. Zie bijlage 1.3

Hoofdstuk 2. Maashorst in een veranderende wereld 15

Hoofdstuk 3. Waar de gemeente Maashorst voor staat 23

3.1 Visie op onze omgeving 25

Toevoegen: De Omgevingswet verplicht de gemeenten rekening te houden met een aantal principiële uitgangspunten: Artikel 3.3 (doorwerking beginselen): In een omgevingsvisie wordt rekening gehouden met het **voorzorgsbeginsel**, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

3.2 Uitwerking: vier thema's en zeven omgevingen 27

> Overzicht inhoud visie (index)

3.3 Sturingsprincipes 32

3.4 Alternatieve beleidsopties 35

Hoofdstuk 4. Ambities voor een toekomstbestendige gemeente 37

De huidige tekst is een mooi ambitieverhaal maar vrij algemeen en mist concrete actiepunten of meetbare doelen. Als je het concreter wilt maken is te overwegen toe te voegen:

Specifieke Doelen: Bijvoorbeeld, "Vermindering van stikstofuitstoot binnen de gemeente met 20% in de komende 5 jaar" of "Verbetering van waterkwaliteit tot minimaal niveau X conform EU-richtlijnen".

Actieplannen: Welke stappen gaat de gemeente concreet ondernemen? Bijvoorbeeld, "Introductie van duurzame landbouwpraktijken" of "Aanleg van groene corridors tussen natuurgebieden".

Tijdlijn: Wanneer moeten de doelen bereikt zijn en wanneer starten de verschillende initiatieven?

Monitoring & Evaluatie: Hoe wordt de voortgang gemeten en wie is daarvoor verantwoordelijk?

Hiermee maak je de visie niet alleen ambitieus, maar ook haalbaar en meetbaar.

Zoals onder 1.3 a vermeld verwacht je in dit hoofdstuk ambities op het vlak van **kwaliteiten van volksgezondheid/omgeving/ leefbaarheid**, die bij elke beslissing van de overheid voorop zouden moeten staan. Praktisch betekent het dat aan 4.1 zou moeten worden toegevoegd de ambitie Lucht(kwaliteit)

4.1 Ambitie bodem, water, **LUCHT** en natuur 38

Aan de drie ambities dient de gemeentelijke ambitie ten aanzien van de **lucht (kwaliteit)** te worden toegevoegd.

Lucht en geur: Schone en frisse lucht! Actiepunten kunnen zijn:

- acties in verband met **SLA**, het landelijke schone lucht akkoord
- beleid ten aanzien van alle gezondheid aspecten samenhangend met gevolgen van **Intensieve landbouw**.
- terugdringen van **hout-stook**, tuinafval verbranden/ open vuur
- het regelen of beter een gemeentelijk verbod op **vuurwerk**.

4.1.a ruimte voor water 40

4.1.b breukenstelsel en wijst verschijnsel

4.1.c water vasthouden

4.1.d vernatting

4.1.e voldoende schoon en gezond water

4.1.f vitale bodem Zie verwijzing 5)

4.1.g natuur en landschap versterken

4.1.h robuust natuurnetwerk

Om een robuust natuurnetwerk kansrijk te laten zijn voor bescherming en ontwikkeling van natuurwaarden waaronder biodiversiteit zijn de volgende punten van belang.

1. **Aantal hectares:** Op de eerste plaats door het **aantal hectares** dat uitgebreid/veilig gesteld moet worden tot minimaal 30 %. Dit is in lijn met het VN-akkoord biodiversiteit: in 2030 moet 30 procent van de aarde beschermd natuurgebied zijn.
2. **Sterke verbindingen** tussen de natuurgebieden. Een dergelijke natuurlijke verbinding bestaat uit een combinatie van landbouw en natuur. Natuur inclusieve (kringloop)landbouwbedrijven en biologische bedrijven passen goed in die majeure verbindingen.

4.1.i de maashorst

In het natuurgebied De Maashorst wordt de waterafvoer zoveel mogelijk gestopt zodat het water vrijwel alleen ondergronds door de grindpakketten naar de lagere delen kan stromen, naar De Graspeel e.a.

Het oppompen van grondwater wordt gestopt evenals het gebruik van bestrijdingsmiddelen in het natuurgebied. We hebben dan bron van zuiver regenwater ofwel een berg zuiver regenwater. Hiermee kunnen we het water lager in het systeem reinigen en is er wellicht een bron voor Toekomstig drinkwater?

4.1.j natuur tot in de kern

4.1.k kern vergroening

De gemeente vergroent parkeerterreinen, schoolpleinen, plantsoenen, sportterreinen en industrieterreinen onder meer door gebruik te maken van half-verhardingen en inheemse, klimaatbestendige plantensoorten. De gemeente neemt bijvoorbeeld deel aan 'Operatie Steenbreek'4. Alle terreinen worden ecologisch beheerd. Burgers worden actief gestimuleerd natuur inclusieve maatregelen rondom hun huizen te nemen zoals het afkoppelen van regenpijpen. Voor de vergroening van tuinen kent de gemeente een beloningssysteem, bijvoorbeeld voor tuinen die zijn ingericht volgens het principe 'levende tuinen'

4.1.l biodiversiteit buitengebied verbeteren

In het buitengebied streven we naar biodiversiteit in bodem, water **en de lucht**. Denk aan het verdwijnen van de Kievit, Wulp, Boerenwaluw, insecten, vlinders e.a. Ook de enorme afname van de inheemse planten in sloten, bermen en op het land die een intieme relatie hebben met de insecten.

Een kleine 45 maal wordt het begrip **biodiversiteit** in de OV genoemd echter dit wordt niet nader geduid. Goed om deelname van de gemeente aan het **deltaplan biodiversiteit** hier te noemen. Daarbij een indicatie te geven van wat deelname aan het Deltaplan voor de OV impliceert.

Toevoegen ook:

Ecologisch bermbeheer

De gemeente beheert alle wegbermen en sloten zowel binnen als buiten de bebouwde kom op ecologische wijze, zodat de bermen in Maashorst optimaal kunnen functioneren. De gemeente neemt bermen die (deels) zijn ingenomen door andere gebruiksvormen weer in gebruik als wegberm.

Natuurcompensatie

De gemeente stelt op zijn minst **natuurcompensatie verplicht** voor alle ruimtelijke ontwikkelingen met impact op natuur en milieu. Uiteraard is verbetering van bestaande natuur het uitgangspunt, en waar dat niet mogelijk is: natuurbehoud. Als het echt niet anders kan vindt natuurcompensatie plaats onder de volgende strikte voorwaarden.

Verlichting openbare ruimte en particuliere tuinen

De gemeente gaat lichtvervuiling tegen. Op plekken waar dat kan wordt niet of minder verlicht.

Burgerparticipatie.

Het is belangrijk dat mensen binnen de gemeentelijke kaders voor groenbeleid betrokken zijn bij hun eigen leefomgeving en hier invloed op mogen hebben. Daarom is het belangrijk dat er in ieder gebiedsteam, in ieder dorp of wijk één persoon verantwoordelijk is voor het thema natuur en biodiversiteit. Deze persoon is zichtbaar en vindbaar als aanspreekpunt.

Hetgeen gezegd wordt t.a.v. biodiversiteit in het buitengebied geldt eveneens voor de bebouwde kom.

4.2 Ambitie transitie landelijk gebied p 48

In reactie op de sectie '4.2 Ambitie Transitie Landelijk Gebied' van de Omgevingsvisie willen we een aantal kritische kanttekeningen en aanbevelingen plaatsen. We adviseren een substantiële sectie toe te voegen aan de Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst om de impact van intensieve landbouw en veeteelt te adresseren. Deze vormen van landbouw spelen een belangrijke rol in de lokale economie maar hebben ook significante gevolgen voor het milieu en de volksgezondheid. Het doel van deze aanbeveling is een meer evenwichtige en realistische strategie te stimuleren voor een duurzame toekomst van het landelijk gebied in Maashorst.

4.2.1. Impact van Intensieve Landbouw en Veeteelt

Impact van Intensieve Landbouw en Veeteelt op de Gemeente Maashorst

Het probleem van intensieve landbouw en veeteelt in de Maashorst gemeente is niet slechts een kwestie van toekomstige zorg; het is een actueel en dringend probleem dat directe aandacht vereist. Met een aanzienlijk percentage van de landbouw in de gemeente bestaande uit intensieve vormen zoals veeteelt en tuinbouw, kunnen we niet langer de andere kant op kijken. Deze sectoren, hoewel economisch belangrijk, vormen een groeiende bedreiging voor zowel de volksgezondheid als de ecologische integriteit van onze gemeente.

Recente gegevens van het RIVM bevestigen dat de situatie alarmerend is: wonen binnen 500 meter van een geiten- of pluimveehouderij geeft een significant hoger risico (26 tot 60%) op longontsteking. Bovendien is de kwaliteit van lucht, bodem en water in de afgelopen 50 jaar dramatisch verslechterd en behoort nu tot de laagste categorieën in Europa.

Het is van essentieel belang dat de Omgevingsvisie deze intensieve vormen van landbouw expliciet benoemt en oppakt. Zonder deze cruciale stap zullen we falen in het bieden van een veilige en duurzame omgeving voor de inwoners van Maashorst.

Huidige Status in de Omgevingsvisie

Het valt op dat de huidige Omgevingsvisie veelvuldig spreekt over diverse vormen van duurzame landbouw maar de impact van intensieve landbouw inclusief de veeteelt nagenoeg negeert. Termen als 'gangbare landbouw', 'extensivering' en 'natuur-inclusieve landbouw' worden frequent genoemd, maar de vormen die de grootste impact hebben op de omgeving, zoals intensieve tuinbouw en veehouderij, komen nauwelijks aan bod. Dit is een significante omissie, vooral omdat deze vormen van landbouw zowel prominent aanwezig zijn in de gemeente als verantwoordelijk zijn voor veel milieuproblemen.

Het enige moment waarop intensieve agrarische activiteit wordt genoemd is op pagina 33 van het visiedocument. Dit is verre van voldoende om de complexiteit en de ernst van de problemen die deze sector veroorzaakt, aan te pakken. Het niet benoemen van deze sectoren kan als een grote tekortkoming worden gezien, en het roept vragen op over de effectiviteit van het toekomstige beleid.

Gezondheidsrisico's van Intensieve Landbouw en Veeteelt

De gezondheidseffecten van intensieve landbouw en veeteelt zijn niet te negeren. Inwoners van Maashorst die in de buurt wonen van een van de vele intensieve landbouwbedrijven in de gemeente lopen een significant hoger risico op gezondheidsproblemen. Niet alleen luchtkwaliteit is een issue; ook bodem- en watervervuiling kunnen gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Hier volgen enkele specifieke aandachtspunten:

1. **Luchtkwaliteit en Respiratoire Aandoeningen**: Volgens het RIVM is er een verhoogd risico van 26 tot 60% op longontsteking voor mensen die binnen een straal van 500 meter van een geiten- of pluimveehouderij wonen. Dat is van toepassing op inwoners in deze gemeente. Deze cijfers zijn alarmerend en vereisen verdere onderzoek en beleidsaandacht. Zeker gezien de extra kwetsbaarheid voor het Corona virus van mensen met bekende respiratoire aandoeningen.
2. **Zoönosen**: De overdracht van ziektes van dieren op mensen, zoals MRSA en ESBL, is een groeiend probleem. Dit thema verdient een gedetailleerdere behandeling in de Omgevingsvisie, inclusief preventieve maatregelen.
3. **Risico's Bestrijdingsmiddelen**: Het gebruik van bestrijdingsmiddelen zoals glyfosaat, neonicotinoïden en organofosfaten vormen serieuze gezondheidsrisico's. Er zijn sterke aanwijzingen dat blootstelling aan deze chemicaliën kan leiden tot neurodegeneratieve ziekten zoals Parkinson en Alzheimer. Het gebruik van deze chemicaliën is wijdverbreid in intensieve landbouw en veeteelt. Dit maakt het des te belangrijker om grondig onderzoek te doen naar deze correlaties en passende maatregelen te nemen om de blootstelling aan deze stoffen te beperken. Het is aan te raden om gewasbeschermingsmiddelen als een specifieke indicator voor luchtkwaliteit op te nemen in de omgevingsvisie. Deze toevoeging is belangrijk omdat het een directe relatie legt met de volksgezondheid en helpt bij het gerichter vormgeven van beleid.
4. **Waterkwaliteit**: De intensieve veehouderij leidt tot een overvloed aan stikstof en fosfaat in het water, wat niet alleen ecologische, maar ook potentiële gezondheidsrisico's met zich meebrengt.
5. **Cumulatieve Effecten**: Het is belangrijk om niet alleen naar deze risico's op zichzelf te kijken, maar ook naar de cumulatieve gezondheidseffecten van meerdere vervuilende factoren in de tijd te kijken.
6. **Vulnerable Groepen**: Bijzondere aandacht moet uitgaan in de omgevingsvisie naar kwetsbare groepen, zoals kinderen, zwangere vrouwen en ouderen en mensen met luchtweg-aandoeningen, die nog gevoeliger zijn voor de negatieve gezondheidseffecten van intensieve landbouw inclusief intensieve veeteelt.

7. **Specifieke Gewassen en Teelten**: Naast de algemene impact van intensieve landbouw en veeteelt, is het van belang om specifieke gewassen en teelten te benoemen die in de Maashorst gemeente prominent aanwezig zijn. Bijvoorbeeld, intensieve teelt van bloembollen en aardbeien gebruikt vaak een groot aantal chemische middelen voor onkruid- en plaagbestrijding. Deze middelen kunnen niet alleen de bodem en het water vervuilen, maar ook de luchtkwaliteit beïnvloeden. Hierdoor worden omwonenden blootgesteld aan potentieel schadelijke stoffen, wat gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

Deze uitgebreide lijst van gezondheidsrisico's benadrukt de noodzaak voor een gedegen aanpak in het beleid. Het is van cruciaal belang dat deze risico's worden aangepakt in de Omgevingsvisie om een meer holistische en gezondheidsgerichte benadering van landbouw en veeteelt in de gemeente Maashorst te waarborgen.

Beleidsuitdagingen rond Intensieve Landbouw en Veeteelt

De uitdagingen op beleidsniveau zijn talrijk en complex, gezien de veelzijdige impact van intensieve landbouw en veeteelt op milieu en gezondheid. Hier zijn enkele kritische punten die aandacht verdienen:

1. **Onvolledige Presentatie in de Omgevingsvisie**: De huidige Omgevingsvisie kent een duidelijke lacune als het gaat om de behandeling van intensieve vormen van landbouw. Zonder een volledige en evenwichtige weergave kunnen er geen effectieve beleidsbeslissingen worden genomen.
2. **Vergunningsbeleid**: Gezien de zorgwekkende gezondheidscijfers en de milieu-impact is het van groot belang om het huidige vergunningsbeleid te herzien, vooral met het oog op toekomstige uitbreidingen van bedrijven in deze sector.
3. **Transparantie en Data**: Er is een gebrek aan transparante, toegankelijke informatie over het gebruik van bestrijdingsmiddelen en andere risicovolle praktijken. Dit is een belemmering voor zowel beleidsmakers als burgers om geïnformeerde keuzes te maken.
4. **Beschermende Maatregelen**: Zonering, gebaseerd op eerdere reconstructieplannen, zou effectief zijn om te specificeren welke beschermende maatregelen waar van kracht zijn. Dit is van belang voor zowel natuurgebieden als woongebieden; Zowel in schil 1 rond natuur als in schil 2 rond dorpskernen. In de praktijk zal van belang zijn hoe breed de beschermende schillen worden rond natuur en dorpskernen en welke maatregelen waar van kracht zijn. Goed zou zijn aan te sluiten bij de zonering die is uitgewerkt voor de reconstructie indertijd. Schil van 250 m. Waar het gaat om bestrijdingsmiddelen zijn niet alleen de dorpskernen van belang maar ook de bescherming van diffuse woonbebouwing in het buitengebied. Met name vragen wij aandacht en regels voor het reduceren van de heftige effecten van bv de reguliere bollenteelt op de volksgezondheid van bewoners in de nabijheid van deze middel intensieve teelten.
5. **Duurzame Alternatieven**: De focus moet niet alleen liggen op het beperken van schade, maar ook op het stimuleren van duurzamere vormen van landbouw.
6. **Lokale vs Landelijke Regels**: Hoewel de gemeente gebonden is aan landelijke regels, kan ze een voorbeeldfunctie vervullen, bijvoorbeeld via aanpassingen in het pachtbeleid.
7. **Betrokkenheid van Stakeholders**: Voor een effectief beleid is het essentieel dat alle stakeholders, van boeren tot bewoners en van lokale ondernemers tot milieuorganisaties, betrokken worden in het besluitvormingsproces.
8. **Pachtbeleid van de Gemeente**: Een van de beleidsinstrumenten waarover de gemeente beschikt, is het pachtbeleid voor landbouwgronden. Dit kan worden gebruikt om duurzamere landbouwpraktijken te stimuleren. Bijvoorbeeld, de gemeente kan in de pachtvoorwaarden opnemen dat "teelt volgt waterpeil" of dat "geen gebruik mag worden gemaakt van kunstmest en chemische gewasbescherming". Dit zou in lijn zijn met het beleid van de provincie Noord-Brabant, die op haar gronden geen bestrijdingsmiddelen meer toestaat. Door deze voorwaarden op te nemen, kan de gemeente een belangrijke voorbeeldfunctie vervullen en bijdragen aan een duurzamere landbouwpraktijk.

Deze beleidsuitdagingen vormen een blauwdruk voor de noodzakelijke aanpassingen aan de huidige Omgevingsvisie. Het adresseren van deze punten zal bijdragen aan een meer evenwichtige en realistische benadering van intensieve landbouw inclusief veeteelt in de Maashorst gemeente.

Aanbevelingen voor een Duurzamere Aanpak

Op basis van de eerder genoemde uitdagingen en risico's zijn de volgende aanbevelingen geformuleerd om de Omgevingsvisie meer evenwichtig en realistisch te maken:

1. Completer Beeld in Omgevingsvisie: Voeg een uitgebreide sectie toe aan de Omgevingsvisie die specifiek de intensieve landbouw en veeteelt behandelt, inclusief hun milieu- en gezondheidsimpact.
2. Herzien Vergunningsbeleid: Gezien de milieu- en gezondheidsrisico's is een herziening van het vergunningsbeleid essentieel, met strengere criteria voor intensieve landbouw en veeteelt.
3. Transparantie: Maak data over het gebruik van bestrijdingsmiddelen en andere risicovolle praktijken openbaar en gemakkelijk toegankelijk.
4. Zonering en Beschermende Maatregelen: Implementeer gedetailleerde zonering om specifieke beschermende maatregelen in te stellen, zowel voor natuurgebieden als woongebieden.
5. Stimuleren van Duurzame Alternatieven: Promoot duurzamere vormen van landbouw door bijvoorbeeld subsidies of andere financiële prikkels.
6. Lokale Voorbeeldfunctie: Gebruik het lokale pachtbeleid om duurzamere landbouwmethoden te stimuleren, in lijn met de beleidsdoelen van de provincie Noord-Brabant.
7. Stakeholder Betrokkenheid: Organiseer regelmatige consultaties met alle betrokken partijen om een breed gedragen beleid te formuleren.
8. Monitoring en Evaluatie: Stel duidelijke indicatoren en tijdslijnen vast voor het monitoren van de impact van nieuwe beleidsmaatregelen.

Door deze aanbevelingen te implementeren, kan een meer holistische en realistische benadering van de intensieve landbouw en veeteelt in de Maashorst gemeente worden bereikt, met als doel een gezondere en duurzamere toekomst voor alle inwoners.

Samenvattend

De impact van intensieve landbouw en veeteelt op de gemeente Maashorst kan niet langer genegeerd worden in het beleid en de Omgevingsvisie. Deze sectoren hebben niet alleen een significante economische rol maar brengen ook ernstige milieu- en gezondheidsrisico's met zich mee. De huidige Omgevingsvisie vertoont hierin duidelijke tekortkomingen en mist daardoor de kans voor effectieve beleidsvorming.

De bovenstaande aanbevelingen bieden een concreet pad voor het aanpakken van deze uitdagingen, en dienen een plaats te krijgen in de Omgevingsvisie. Ze zetten aan tot een meer inclusieve, transparante en data gedreven aanpak die alle belanghebbenden in de gemeente betreft. Het uiteindelijke doel is een evenwichtiger en realistischer Omgevingsvisie, die de basis vormt voor een duurzamere en gezondere toekomst voor de gemeente Maashorst en haar inwoners.

4.2.a schil 1: natuur centraal

4.2.b schil 2: gemengd samenleven, dorpskernen

4.2.c schil 3: agrarische productie p53

4.2.d andersoortige teelten (biobased bouwmaterialen en natte teelten)

4.2.e energietransitie

4.2.f landshapsbeheer en biodiversiteit

4.2.g wonen in het buitengebied

4.2.h ondersteunende nevenactiviteiten (zorg/ recreatie/educatie)

4.2.i agroproeftuin de peel en doorontwikkeling tot groene campus

Het concept van een agro proeftuin is niet alleen innovatief maar ook uniek, en verdient daarom volop aandacht, zelfs als het niet direct de focus trekt van grote internationale instituten zoals Wageningen. In de lokale gemeenschap zijn sterke voortrekkers op het gebied van natuur-inclusieve landbouw, wat bijdraagt aan een snelle transitie naar duurzamere praktijken. Daarnaast biedt dit project een uitstekende gelegenheid voor meer burgerparticipatie. Het betrekken van de lokale bevolking, en niet alleen ondernemers, kan worden gestimuleerd door inwoners van de Maashorst kansen te bieden voor het lanceren van nieuwe agrarische projecten.

Deel alle bevindingen van de "Groene Campus" op het platform "Deltaplan Biodiversiteit", inclusief zowel de positieve resultaten als de leerpunten en uitdagingen. Door een volledig beeld te geven, kunnen anderen van

deze ervaringen leren en kunnen we gezamenlijk werken aan een effectievere aanpak voor het bevorderen van biodiversiteit.

4.2.j experimenteerruimte - regelgeving

4.2.k samenwerken regiopartners (netwerken)

4.3 Ambitie mobiliteitstransitie, voorzieningen & verstedelijking 62

4.3.1. mobiliteitstransitie

4.3.1.a meer ruimte voor het actievere vervoer

Toevoeging:

Om het gebruik van auto's en andere motorvoertuigen zo veel mogelijk terug te dringen, verbetert de gemeente de wandel- en fietsroutes in en buiten de bebouwde kom. Deze routes worden zo veilig en groen mogelijk gemaakt, zodat de inwoners worden uitgenodigd om deze routes te gebruiken. Om woon-werkverkeer per fiets te stimuleren worden bestaande fietspaden verbeterd en snelfietspaden aangelegd. Op diverse plekken horen daar vanzelfsprekend goede fietsenstallingen bij. Voor nieuwe wijken is een "kindlint" uitgangspunt. Kinderen kunnen veilig alleen naar school en hoeven niet door hun ouders (met de auto) te worden gebracht. Om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren, zorgt de gemeente voor voldoende (buurt)buslijnen die aansluiten op de dienstregeling van het treinverkeer.

4.3.1.b hoogfrequente regionale verbinding (BRT)

4.3.1.c mobiliteitsnetwerk en hubs

4.3.1.d lokale/ sociale vormen van mobiliteit

4.3.2 voorzieningen versterken van de sociale basis in de wijken

4.3.2.a draagvlak houden voor voorzieningen

4.3.2.b goed bereikbare voorzieningen

4.3.2.c toegang tot zorg en onderwijs

4.3.2.d detailhandel, horeca en dienstverlening

4.3.2.e voorzieningen ten behoeve van een gezonde arbeidsmarkt

4.3.3 verstedelijking

4.3.3.a duurzame verstedelijking

Natuur-inclusief bouwen

Alle bouwprojecten in opdracht van de gemeente worden natuur-inclusief uitgevoerd. Daarnaast hanteert de gemeente een puntensysteem voor projectontwikkelaars, zoals bijvoorbeeld het Puntensysteem Natuur-inclusief bouwen van de gemeente Amsterdam en een vergelijkbaar systeem in gemeente Deventer.

Natuur-inclusief bouwen focust op het verbeteren van de leefomgeving en biodiversiteit, terwijl het ook voldoet aan wettelijke en lokale eisen. Adviseurs werken in Deventer samen met projectontwikkelaars om natuur-inclusieve concepten te realiseren. Er is een checklist met punten voor maatregelen zoals nestgelegenheden en groene daken. Het doel is om minimaal 15 punten te verzamelen om een bouwplan als natuur-inclusief te bestempelen. Deze aanpak leidt niet tot veel extra kosten en is flexibel, aangepast aan de unieke kenmerken van elke kavel en woning. [Verwijzing 16]]

Specifiek is hout(skelet)bouw in de Maashorst een goede en duurzame keuze bij nieuwbouw. Het is CO2-neutraal, want gedurende de tijd dat de woning er staat groeit er voldoende hout voor een nieuwe woning. Tevens slaat het CO2 op.

4.3.3.b gezonde woon- en leefomgeving

Aanbeveling t.a.v. Gezonde woon- en leefomgeving: Hoewel de gemeente Maashorst als missie heeft om de gezondheid te bevorderen, komt dit erg weinig terug in het visiedocument. Dit verdient meer diepgang en uitwerking, vooral als het een hoofdambitie is. Belangrijke onderwerpen zoals fijnstof, endotoxinen en geurhinder, vooral in relatie tot intensieve veehouderij, moeten meer aandacht krijgen.

Maar ook de hinder van verkeer, industrie en de impact van schadelijke chemicaliën in de land- en tuinbouw als indicator moeten worden toegevoegd. Specifieke lokale gezondheidsrisico's (**Zoönosen, Infectieziekten en resistente bacteriën**) zoals Q-koorts, MRSA moeten grondig worden besproken en aangepakt.

Tenslotte zou het onderkennen van **duisternis en stilte** als waardevolle beschermingswaardige kwaliteiten van een gezonde leefomgeving de tekst veel sterker maken.

'nabijheid geitenhouderij en verhoogde kans op longontsteking' [Verwijzing 17]]

- 4.3.3.c woningbouwlocatie (uitbreiding)
- 4.3.3.d wonen in het landelijk gebied en buurtschappen
- 4.3.3.e ontwikkeling bedrijvigheid
- 4.3.3.f duurzame bedrijventerreinen
- 4.3.3.g behoud karakteristieke kenmerken en identiteit
- 4.3.3.h groen wordt mee ontwikkeld
- 4.3.3.i warmte en energie transitie

4.4 Ambitie recreatie 78

De gemeente is er op de eerste plaats voor de eigen inwoners. Het is de vraag hoever de gemeente in haar ambitie recreatie moet gaan in het bevorderen van intensieve recreatie en toerisme. Zeker in een gemeente waar de druk op het buitengebied al zo hoog is.

Wij vragen dan ook op dit punt op te nemen dat plannen voor toerisme aan een duurzaamheidsscan worden onderworpen zodat dat aspect meegewogen kan worden ten behoeve van de besluitvorming.

4.4.a versterken extensieve recreatie

Ommetjes, het is heel goed dat er aandacht is in de OV voor het stimuleren van een gevarieerd aanbod van ommetjes en daarmee het stimuleren van gezonde extensieve recreatie. Inspanningen voor deze voorzieningen kunnen rekenen op een hoge score in een duurzaamheid scan.

4.4.b versterken intensieve recreatie

Zie algemene opmerking

- 4.4.c kleinschalige cultuurlandschappen behouden/herstellen
- 4.4.d lokaal erfgoed behouden en inzetten als recreatieve trekpleister
- 4.4.e geopark realiseren
- 4.4.f recreatie als agrarische nevenfunctie
- 4.4.g verblijfsrecreatie
- Zie algemene opmerking**
- 4.4.h versterken sport en recreatie
- 4.4.i recreatie als aanjager voor integrale gebiedsontwikkeling
- 4.4.j natuurpoorten en recreatieve entrees versterken

Hoofdstuk 5. Visie per omgeving 87

Maashorst

Odiliapeel

Reek

Gemist wordt de nationale reservering voor het geplande Maas-overloop gebied ten noorden van Reek

Schaijk

Uden

Volkel

Zeeland

Hoofdstuk 6. Uitvoeringsparagraaf 159

- 6.1 Uitnodigingsplanologie 161
- 6.2 Beleidscyclus en monitoring Omgevingsvisie 162
- 6.3 Beleidsprogramma's 164
- 6.4 Omgevingsprogramma's en omgevingsplan 165

6.5 Kostenverhaal en financiële bijdrage 166

6.6 Rolverdeling samenleving en overheid (**participatie**) 167

Participatie is al en wordt in de toekomst nog belangrijker. Toch wordt er in OV slechts in de marge over gesproken. Te weten naast een verwijzing op pag. 10 in verband met positieve gezondheid alleen op pag. 167 de laatste pagina van de OV waarvan de strekking is dat de gemeente participatie van belang vindt.

OV Pag. 10 Positieve gezondheid is een brede kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies, en wordt in het sociale domein gebruikt bij beleid en uitwerking. Het gaat niet om wat iemand niet meer kan door ziekte of ouderdom, maar juist om wat iemand wel kan, belangrijk vindt en eventueel wil veranderen en in hoeverre men gebruik kan maken van

*'Wat er is' in de directe leefomgeving. Het gaat dus niet alleen om de lichamelijke kanten van gezondheid, maar vooral om het vermogen je aan te passen aan de omstandigheden: welbevinden, eigen regie, veerkracht, **participatie** en zingeving.*

t.a.v. participatie:

Participatie krijgt in de OV geen verdere aandacht. Deze beperkte aandacht die de gemeente geeft aan dit onderwerp is onbegrijpelijk gezien het belang van het onderwerp.

De Omgevingswet vereist een integrale, samenhangende aanpak van de leefomgeving. Participatie is daarbij een Vereiste. De manier waarop die vormgegeven wordt, is aan de gemeente. De gemeente zal echter in haar omgevingsbeleid duidelijk moeten aangeven op welke manier ze participatie vorm gaat geven bij haar beslissingen.

Wij hebben een duidelijke visie op hoe er optimaal gebruik gemaakt kan worden van de betrokkenheid van inwoners en organisaties om samen te werken aan die samenhangende aanpak. Wij pleiten voor een stevige (niet vrijblijvende) verankering: **het burgerberaad**.

Verwijzingen

- 1) David Quammen "Van Dier naar Mens".
- 2) Imke de Boer "Past het dier nog op ons bord".
- 3) Dave Goulson "Stille Aarde".
- 4) Natuurmonumenten "Puur natuur" herfst 2023.
- 5) Jeff Lowenfels en Wayne Levis "Het bodemvoedselweb".
- 6) Jan Willem Erisman, Wim de Vries e.a. "Stikstof"
- 7) Thomas Oudman "Uit de shit".
- 8) Caspar Janssen "Toxische relatie "De Volkskrant 30 aug,2023.
- 9) Nico Ettema "Stand van de Natuur in De Maashorst".
- 10) Marjon Koopmans "Vogelgriep"NPO1.
- 11) Bas Bloem "Parkinson in relatie met bestrijdingsmiddelen "Radboud Universiteit Nijmegen
- 12). Wageningen Universiteit & Research "Natuur-based Solutions".
- 13) RIVM 2022
- 14) CBS 2022
- 15) zie BKZ Brabants Kenniscentrum Zoönose,
- 16) <https://nestnatuurinclusief.nl/puntensysteem-natuurinclusief-bouwen-deventer/>
- 17) Artikel: 'nabijheid geitenhouderij en verhoogde kans op longontsteking' <https://www.rivm.nl/nieuws/relatie-nabijheid-geitenhouderij-en-verhoogde-kans-op-longontsteking-bevestigd>

Bijlagen

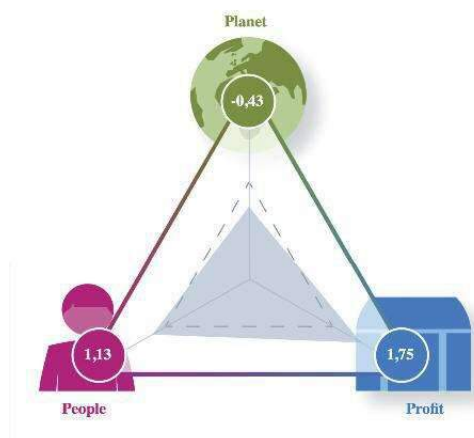
Tav 1.3 gemeentelijke missie pag 10

'Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld in gevaar te brengen'
VN, Brundtland commissie (1987)

En : Duurzame ontwikkeling dient te worden geborgd in het gehele domein van de fysieke leefomgeving. Wij stellen ons daarom als doel dat de keuzes die wij maken (in-) direct een bijdrage leveren aan het behalen van doelen uit onder andere: het Klimaatakkoord, het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, het uitvoeringsprogramma Circulaire Economie en het Schone Lucht Akkoord.

om het maken van duurzame keuzes bij bv **beleidsvoornemens** te formaliseren stellen wij voor een zogenaamde duurzaamheids scan uit te voeren.

Bij voorbeeld de TELOS duurzaamheidscan als hulpmiddel om tot duurzame ontwikkeling te komen ontwikkeling voorziet in de behoeften van de huidige generatie maar zorgt er tegelijkertijd voor dat ook toekomstige generaties in hun behoeften kunnen voorzien. Hier en elders op de wereld. Duurzame ontwikkeling gaat dus over de vraag hoe we willen dat onze samenleving er in de toekomst uitziet en hoe we denken dat te realiseren. Met de TELOS-Duurzaamheidscan beoordeel je of projecten of investeringen bijdragen aan die gewenste duurzame ontwikkeling. De methode is een communicatiemiddel, bij uitstek geschikt voor grote groepen. Er wordt immers aan belangenvertegenwoordigers gevraagd om ook een oordeel te geven over het andere dan het belang waar je voor staat. Deze methode biedt inzicht in eenieders belang en laat zien waar de mogelijkheden liggen om de balans tussen People, Profit en Planet te herstellen.

Bekijk de TELOS-duurzaamheidscan op de website <https://www.telosduurzaamheidscan.nl/pppscan/>

Met deze Telos Duurzaamheidscan kun je concrete beleidsvoornemens en projectplannen beoordelen op hun bijdrage aan duurzame ontwikkeling. Iedereen kan een scan starten. De scan gaat uit van drie kapitalen (people, planet en profit) die op hun beurt weer bestaan uit verschillende onderdelen, voorraden in de woorden van Telos. Op de website staan voorbeelden van scans en wordt getoond hoe het scoren in zijn werk gaat en hoe je de resultaten moet aflezen.

Hfdst 4 ambities

Volksgezondheid/ lucht (kwaliteit)

inleiding pag 6

Gem.: *De wet heeft twee maatschappelijke doelen:*

1 Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede (leef)omgevingskwaliteit;

2 De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

*De fysieke leefomgeving moet integraal worden benaderd en **is meer dan een optelsom van 'sectorale' opgaven.** Onder de fysieke leefomgeving vallen ook gezondheid, energietransitie, klimaat(adaptatie), externe veiligheid, infrastructuur, natuur, water, bodem, circulaire economie, et cetera. Integrale afwegingen moeten uiteindelijk leiden tot verantwoorde keuzes bij....*

Ten aanzien van de missie hfdst 1.3 pag 10 :

De missie van de gemeente Maashorst is:

- *Bevordering van de gezondheid*
- *Verbeteren van de omgevingskwaliteit*
- *Werken aan een duurzame samenleving*

.....ontbreekt een **integraal hoofdstuk** over de leefbaarheid. Bv Hoofdstuk 4 Ambities, is sectoraal opgezet.

Nb onder aspecten van de fysieke leefomgeving wordt verzuimd te noemen **de luchtkwaliteit!**

En dat terwijl de leefbaarheid (oa luchtkwaliteit) juist sterk onder druk staat in de gemeente. Met name de intensieve landbouw veroorzaakt in Maashorst grote leefbaarheids problemen. De dichtheid van Intensieve landbouw in Maashorst, de veehouderij en intensieve teelten, is zeer groot, mede door het gevoerde uitstel beleid.

Gevolgen van uitstelbeleid

Wij (en de toekomstige generaties) krijgen te maken met de gevolgen van het tot nu toe gevoerde uitstelbeleid: De landbouw, met name de veehouderij, heeft door zijn onbelemmerde groei en intensivering, conflicten met de omgeving tot gevolg gehad. Het draait daarbij in essentie om verlies van de kwaliteit van lucht (stikstof, fijnstof, stank, CO₂), bodem (nitraat, fosfaat, bodemkwaliteit) en water (bestrijdingsmiddelen, geneesmiddelen, vermisting en verdroging). Zie voor vele relevante cijfers ten aanzien van dit kwaliteitsverlies bijvoorbeeld www.atlasleefomgeving.nl en www.clo.nl. Uit diverse rapporten blijkt dat dit onze gezondheid schaadt. Het besluiteloze bestuurlijke wikken en wegen heeft grote ruimtelijke gevolgen gehad en die zullen nog eeuwen zichtbaar zijn ook in de gemeente Maashorst. Soms onherstelbaar en soms wel te repareren.

4.1 toevoegen paragraaf lucht (kwaliteit)

SLA:

De gemeenteraad van Maashorst neemt wel met 95 andere gemeenten en de provincies deel aan het Uitvoeringsprogramma **Schone Lucht Akkoord**, maar heeft dit nog niet zoals andere 35 gemeenten en de provincies ondertekend. Het zou een goede zaak zijn dat de gemeente dit akkoord ondertekent. In het uitvoeringsprogramma wordt oa ingegaan op de geurhinder veroorzaakt door de veehouderij. Natuurlijk is harmonisatie van alle geurvisies van de voormalige gemeenten een noodzaak.

De noodzaak komt voort uit de stank die veel inwoners van Maashorst ervaren in hun woonomgeving. Als het gaat om geurnormen, zijn wij voorstander een maximum van 5 Ou/m³ voor het buitengebied en 2 Ou/m³ voor de kernen (voor achtergrondbelasting). Voor nieuwe situaties leggen we de lat nog wat hoger met een maximum van 4 Ou/m³, vergelijkbaar met de norm voor de industrie. Dit heeft grote consequenties voor alle ontwikkelingen in de toekomst. Het betekent in ieder geval een moratorium op de bouw van stallen voor de niet-grondgebonden veehouderij.

Een gerechtelijke uitspraak 11 op 14 september 2022 geeft aan dat het overschrijden van de dosis 19,4 Ou/m³ in concentratiegebieden in strijd is met het Europese verdrag voor de rechten van de mens. Het rapport "Geur bekennen" van de commissie-Biesheuvel vormt hiervoor mede de basis. Het gevolg van deze gerechtelijke uitspraak impliceert ook de verantwoordelijkheid die de gemeente heeft in deze. Schadeclaims van boeren en burgers in de richting van de gemeente zijn zeker mogelijk. Om een reëel risico voor de begrotingen tot 2030 in te perken, zou de gemeente een aanhoudingsbesluit moeten nemen, om te voorkomen dat te ruime normen uiteindelijk leiden tot (zeer) grote claims. Een risico-inschatting vanuit het perspectief van de gemeente is daarbij dringend noodzakelijk.

Intensieve landbouw:

Naast het aspect geur/ stank zijn er nog de fysieke kwaliteiten van **de lucht** in verband met **intensieve landbouw** die de gezondheid beïnvloeden en die nadrukkelijk aandacht behoeven, zie 4.2.1 Intensieve landbouw.

Terugdringen van houtstook

De gemeente is qua regelgeving erg afhankelijk van Haags beleid op het gebied van houtstook. Terwijl ook particuliere houtstook tot schadelijke stoffen leidt in de lucht (roet, walm en fijnstof) en overlast en gezondheidsschade kan geven voor omwonenden. Het is nodig een programma en/of bindende regels te maken voor het gebruik van houtkachels, open haarden, barbecues en vuurkorven. Waarbij het uitgangspunt is: vermijden van deze

milieubelastende activiteit door overlast van houtstook te beperken en het ontmoedigen van houtkachels in nieuwe woningen. Belangrijk hierbij is bewoners bewust te maken van luchtvervuiling en mogelijke overlast en het gebruik van

fijnstoffilters voor bestaande rookkanalen te stimuleren. Hiervoor is een communicatieprogramma wenselijk.

Om invloed uit te oefenen op Den Haag om wetgeving vast te stellen die het recht op schone lucht laat prevaleren boven het recht op stoken, zou een raadsbrede oproep een mooi gebaar zijn.

Vuurwerk

Het afsteken van vuurwerk levert elke keer weer schade op aan onze leefomgeving. In eerste instantie gaat het om luchtverontreiniging. Later verplaatst die zich naar de bodem. Het aandeel fijnstof in de lucht op jaarbasis bedraagt ongeveer 7,5%. Dat is aanzienlijk, gezien de korte periode. De bodemverontreiniging verplaatst zich langzaam naar het oppervlaktewater. Zo is 18 procent van al het koper in het oppervlaktewater afkomstig van vuurwerk. Daarnaast is er de overlast voor mensen en dieren die angstig worden van het geknal. Gezien de enorme milieu- en gezondheidsschade die het afsteken van vuurwerk veroorzaakt in die zeer korte periode, zou een discussie in de gemeenteraad op basis van een feitenanalyse wel het minste moeten zijn, een verbod is beter.

4.1.h robuust natuurnetwerk

Om een robuust natuurnetwerk kansrijk te laten zijn voor bescherming en ontwikkeling van natuurwaarden waaronder biodiversiteit zijn de volgende punten van belang.

1. **Aantal hectares:** Op de eerste plaats door het **aantal hectares**. Dit is geheel in lijn met het VN-akkoord biodiversiteit: in 2030 moet 30 procent van de aarde beschermd natuurgebied zijn.
2. **Sterke verbindingen** tussen de natuurgebieden. De uitgangspunten bij het inrichten van de verbindingen voor de natuur zijn, ten eerste dat zij robuust zijn. Wil natuur op termijn een kans krijgen dan dient die voldoende omvang te hebben. De noodzakelijke mate van robuustheid is natuurlijk per plant- en diersoort verschillend, maar essentieel.

Een versneld proces voor herstel van deze verbindingen is noodzakelijk, wil de achteruitgang van de biodiversiteit niet onomkeerbaar worden. Een dergelijke natuurlijke verbinding bestaat uit een combinatie van landbouw en natuur. Dit stelt eisen aan het type landbouw: er dient een omslag te komen in het verdienmodel van de boeren. We gaan naar een veebezetting van 2 GVE (Groot Vee Eenheden)/ha. Economische activiteiten vinden plaats binnen het raamwerk van de natuur. Ook de agrarische sector zal een bijdrage moeten leveren aan dit raamwerk dat leidt tot het herstel van het agrarische cultuurlandschap. We streven naar landbouwmethoden die intrinsiek een bijdrage leveren aan meer natuur en biodiversiteit.

Natuurinclusieve (kringloop)landbouwbedrijven en biologische bedrijven passen goed in die majeure verbindingen. De natuur bestaat hier uit robuuste verbindingen die gevormd worden door kleinschalig landschap; singels, houtwallen, heggen, slootkanten, bosjes, etc. Door de aanleg van zandpaden, overhoekjes en poelen ontstaan specifieke microbiotopen waarmee de biodiversiteit verder wordt ver groot.

Daarbij door gebruik te maken van **Gradiënten**. Dit zijn overgangen in een natuurlijk systeem. Bijvoorbeeld: hoog-laag (sinusbeheer van bossen en houtwallen), droog-nat, voedselrijk-voedselarm, kalkrijk, kalkarm of warm-koud. In gradiëntsituaties vind je altijd de meest interessante, levendige natuur en biodiversiteit. Zo zou je kunnen stellen dat Nederland met (natuurinclusieve) boeren meer gradiënten oplevert dan een landschap zonder boeren. Ook regeneratieve landbouw kan zorgen voor een klimaatrobuust buitengebied zonder monocultuur.

Ook is een voorwaarde : **Schone lucht** (zie Schone en frisse lucht en Schone Lucht Akkoord), schoon water (conform

Europese richtlijnen) en een rijke en schone bodem met voldoende organische stof en een rijk bodemleven. Met daarnaast het minimaliseren van bestrijdingsmiddelen- en stikstofgebruik, ook met het oog op de gezondheid van de inwoners. Het gemeentelijk pachtbeleid sluit hierop aan. De biologische landbouw voldoet aan al deze voorwaarden.

Vervolgens moeten de verbindingen leiden tot **Ontsnippering**. Daar waar verbindingen voor de natuur doorsneden worden door wegen en waterwegen dienen faunapassages (tunnels, bruggen en looprichels) aangelegd te worden.

Statische elementen. Samen met de kernstructuren, (de grotere natuurgebieden) vormen statische elementen zoals

stijlranden, keerdijken, beekdalen, stuifduinen, poelen, wielen, bolle akkers, enz. de ruggengraad van de natuur in de gemeente Maashorst. De gemeente inventariseert deze elementen en tekent ze op in een legger die deel zal uitmaken van het omgevingsplan. Statische elementen krijgen de hoogst mogelijke beschermingsstatus.

4.1.1. biodiversiteit buitengebied

Ecologisch bermbeheer

De gemeente beheert alle wegbermen en sloten zowel binnen als buiten de bebouwde kom op ecologische wijze, zodat de bermen in Maashorst optimaal kunnen functioneren. Zie de veldgids Ecologisch bermbeheer van de Vlinderstichting en Floron voor een goede beschrijving van ecologisch bermbeheer. Verschralling is daarbij een uitgangspunt, maar niet het enige. Op sommige plekken kan een zekere verruiging dekking bieden aan andere soorten zoals bijvoorbeeld de egel. De berm is dus belangrijk als leefgebied, schuilplaats en verbindingzone

voor planten en dieren. Tevens bevordert een mooie berm de groene beleving van de inwoners en verbindt het de natuur in het buitengebied met de natuur in de dorpskernen. De gemeente versmalt daarom de bermen niet. En waar wél nodig, dient er functioneel gecompenseerd te worden. De gemeente neemt bermen die (deels) zijn ingenomen door andere gebruiksvormen weer in gebruik als wegberm.

Natuurcompensatie

De gemeente stelt op zijn minst natuurcompensatie verplicht voor alle ruimtelijke ontwikkelingen met impact op natuur en milieu. Uiteraard is verbetering van bestaande natuur het uitgangspunt, en waar dat niet mogelijk is: natuurbehoud. Als het echt niet anders kan vindt natuurcompensatie plaats onder de volgende strikte voorwaarden:

- Natuurcompensatie heeft een kwaliteitsverbetering tot gevolg.
- Deze kwaliteitsverbetering is financieel geborgd door middel van een bankgarantie en juridisch geborgd in de nieuw af te geven vergunning door middel van een door een ecooloog getoetst beplantingsplan.
- De hoogte van het geldbedrag aan natuurcompensatie is gekoppeld aan de waardevermeerdering als gevolg van het ruimtelijke plan en betreft minimaal 30% van de ontwikkelingskosten.
- De natuurcompensatie moet ingezet worden op eigen terrein of binnen de eigen dorpskern. Is dat niet mogelijk, dan kan het bedrag worden gestort in een door de gemeente te beheren natuurcompensatiefonds.
- De gemeente handhaaft de compensatieverplichting. De verplichting wordt geregistreerd (hoe, wanneer en waar compensatie moet plaatsvinden). Een jaar en drie jaar nadat de ruimtelijke ontwikkeling heeft plaatsgevonden

controleert de gemeente of de natuurcompensatie volgens het beplantingsplan is uitgevoerd en wordt beheerd. De handhaver is deskundig op het gebied van ecologie en groenbeheer.

- Er wordt uitsluitend inheems en indien beschikbaar biologisch plantmateriaal gebruikt.

Burgerparticipatie en biodiversiteit

Het is belangrijk dat mensen binnen de gemeentelijke kaders voor groenbeleid betrokken zijn bij hun eigen leefomgeving en hier invloed op mogen hebben. Daarom is het belangrijk dat er in ieder gebiedsteam, in ieder dorp of wijk één persoon verantwoordelijk is voor het thema natuur en biodiversiteit. Deze persoon is zichtbaar en vindbaar als aanspreekpunt.

Verlichting openbare ruimte en particuliere tuinen

De gemeente gaat lichtvervuiling tegen. Op plekken waar dat kan wordt niet of minder verlicht. Waar dat niet kan wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van verlichting waar nachtdieren geen hinder van ondervinden. De gemeente

maakt haar burgers – met inachtneming van het aspect veiligheid – ervan bewust dat onnodig lichtgebruik in tuinen en rondom huizen negatieve gevolgen heeft voor nachtdieren. Er wordt nagegaan in hoeverre 'light on demand' een oplossing kan bieden om de veiligheid op zelden gebruikte verbindingen te waarborgen zonder dat daar altijd verlichting is.

4.2.1. Impact van Intensieve Landbouw

Tav Pachtbeleid

Hoewel de gemeente gebonden is aan landelijke regels, kunnen ze wel een voorbeeld stellen via ons eigen pachtbeleid.

In haar streven naar een snelle transitie in het buitengebied op de doelen zoals die geformuleerd zijn kan de gemeente al stappen zetten. Een daarvan is om het gemeentelijk pachtbeleid te steunen op die doelen. De gemeente Maashorst is niet alleen een bestuurlijke eenheid, maar ook eigenaar van veel landbouwgrond. Uitgaande van het dienen van het algemeen belang zou je er van uit moeten kunnen gaan dat die eigendomspositie ten volle benut wordt in een gewenste richting. Dus met groot respect voor de natuur en de leefomgeving. Daar hoort een andere landbouw bij.

Voorwaarden voor verpachten

Wij zijn sterk voorstander van grote, samenhangende, verbindende zones. In die zones zien wij naast natuuraanleg nadrukkelijk een functie voor de boer weggelegd. Het kan daar niet zonder de boer. Daarom dient de pacht van gemeentegronden, voor zover die gelegen is in die zones, te voldoen aan een aantal voorwaarden:

a) Teelt volgt waterpeil in plaats van waterpeil volgt teelt. Er dienen gewassen geteeld te worden die horen bij het natuurlijke grondwaterpeil. Dat betekent dat op de zandgronden droogtegevoelige gewassen vermeden moeten worden. Op lagere, natte gronden dienen juist gewassen geteeld te worden die daar tegen kunnen. Niet beregenen en niet draineren.

b) Geen gebruik van kunstmest. Het tast de kwaliteit van de bodem aan. Beter is goede organische vaste mest, al dan niet in combinatie met compost of Bokashi.

c) Geen chemische bestrijdingsmiddelen. Het gif vernietigt het bodemleven en onze insectenwereld en bedreigt onze gezondheid. Glyfosaat en andere pesticiden worden onder andere in verband gebracht met bijvoorbeeld de ziekte

van Parkinson. De Hoge Raad heeft op 26 november 2021 het 'Didam-arrest' gewezen. Uit dit arrest volgt dat gemeenten bij uitgifte van onroerende zaken (zoals verkoop en verhuur) transparant moeten handelen, zodat iedere gegadigde kenbaar kan maken dat deze ook in aanmerking wil komen om een dergelijke overeenkomst te sluiten. Afhankelijk van de eisen kan een boer inschrijven op de pacht. De drie meter langs een sloot die van 'Brussel' niet langer bemest en gespoten mag worden, biedt een extra kans. Van belang is dat er gekozen wordt voor een langere

pacht, zodat de boer er belang bij heeft goed om te gaan met de bodem. Verder kan monitoring van de bodemkwaliteit een bijdrage leveren. Zeker als de boer daar de vruchten van kan plukken. Transparant pachtbeleid dat de toets van de Grondkamer kan doorstaan, is een voorwaarde.

Aanvullend

a) de gemeente moet uitsluitend verpachten als het resultaat de natuur inclusiviteit bevordert. Biologische bedrijven dienen bevoordeeld te worden omdat zij voldoen aan alle criteria zoals vermeld bij de kernambities.

Als het gaat om

vrijkomende langdurige pacht krijgen boeren die willen omschakelen van regulier naar biologisch altijd voorrang tegen een gereduceerde pachtsoort.

b) Als er geen gegadigden zijn krijgen ook niet boeren, die bijvoorbeeld een voedselbos willen beginnen, de kans om in te schrijven.

c) Zowel bij langdurige pacht (als de pacht hernieuwd wordt) als bij geliberaliseerde pacht worden eisen gesteld aan het gebruik, bijvoorbeeld geen kunstmest of drijfmest en geen bestrijdingsmiddelen.

d) Grasland blijft grasland. Dit zorgt voor relatief veel koolstofopslag en een beter bodemleven. Het past in een visie waarin natuur en landschap hand in hand gaan.

6.6 ... en participatie

Een burgerberaad

Het is wenselijk dat burgers – ook in de gemeente Maashorst – meer sturing kunnen geven aan hun omgeving en daarmee aan hun toekomst. Wij zijn daarom groot voorstander van een burgerberaad als experiment. Omdat individuele burgers vrijwel altijd rekening houden met hun netwerk en relaties zijn wij er voorstander van om structureel ook vertegenwoordigers van organisaties, die niet geremd worden door persoonlijke betrokkenheid maar het algemeen belang dienen vanuit het perspectief van hun organisatie, deel uit te laten maken van een burgerberaad. Het idee van een burgerberaad is niet nieuw en op tal van plekken worden hiermee goede resultaten behaald.

De opzet:

- De gemeente nodigt een van tevoren bepaald aantal burgers uit om deel te nemen aan zo'n burgerberaad. Dit kan willekeurig gebeuren met een computer of door loting.
- De gemeenteraad geeft van tevoren aan welk gewicht het advies krijgt
- De burgers krijgen een opleiding rond het onderwerp dat besproken wordt. Alle ins en outs komen daarbij aan de orde.
- De burgers worden gefaciliteerd. Ze krijgen een vergoeding. Zij doen immers iets voor de samenleving en anderen hoeven dat niet te doen.

De voordelen:

- Een burgerberaad is aanvullend voor de besluitvorming door de gemeenteraad.
- Er wordt besloten met kennis van zaken

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 30.**

pdf

Verzonden: zondag 24 september 2023 13:34

Aan: Omgevingsvisie | Gemeente Maashorst <omgevingsvisie@gemeentemaashorst.nl>

Onderwerp: Indienen zienswijze omgevingsvisie Gemeente Maashorst

Noodzakelijke aanvulling in de omgevingsvisie betreffende de toegankelijkheid van openbare gebouwen en ruimten.

Sinds Nederland het VN verdrag Handicap heeft geratificeerd is dit een plicht van alle overheidsinstanties en gemeenten.

Zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechten-van-mensen-met-een-handicap/positie-mensen-met-een-beperking-verbeteren-vn-verdrag-handicap>

Op 1 juli 2015 Omgevingswet aangenomen met amendementen over:

- de toegankelijkheid van nieuwe bouwwerken en de directe omgeving daarvan voor mensen met een functiebeperking

- het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen

Het is derhalve noodzakelijk dat het item “Toegankelijkheid” wordt genoemd in de omgevingsvisie.

Graag wijs ik u dat er op 20 april 2017 het Convenant “Uden, beter toegankelijk en bruikbaar voor iedereen” is ondertekend door wethouder [REDACTED] namens het College en ondergetekende namens de toenmalige Stichting Platform Mensen met een Handicap Uden (opgegaan in de adviesraad Sociaal Domein).

Hierin staan bepalingen die noodzakelijk zijn te komen tot een goede toegankelijkheid voor iedereen.

Dit Convenant of het bepaalde hierin dient in de omgevingsvisie opgenomen te worden.

Een gescande versie van het ondertekende Convenant vindt u in de bijlage van deze mail.

Met vriendelijke groeten

[REDACTED]

Niet meer actief in de ASD, maar wel als voorzitter van het ROG (Regionaal Overleg Gehandicaptenbeleid Noord-oost Brabant)

Convenant

Uden, beter toegankelijk en bruikbaar voor iedereen

GEMEENTE

UDEN

DREMPELS WEG UDEN

ZORG - WELZIJN - TOEGANKELIJKHEID

Convenant 'Uden; beter toegankelijk en bruikbaar voor iedereen'

Ondergetekenden:

- I. Stichting Platform mensen met een handicap, handelend onder de naam Dremfels Weg Uden, ingeschreven het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41083512, gevestigd aan de Bisschop Bekkerslaan 1 te Uden, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw [REDACTED] voorzitter, hierna ook genoemd: "DWU"

en

- II. De Gemeente Uden, ten deze ingevolge artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer drs. [REDACTED] die zijn vertegenwoordigingsbevoegdheid ingevolge artikel 171 lid 2 van de Gemeentewet ten deze heeft opgedragen aan wethouder [REDACTED] en als zodanig de Gemeente verbindende, ter uitvoering van het besluit van het College van burgemeester en wethouders van 18 april 2017, hierna ook te noemen: "de Gemeente";

De Gemeente en de Initiatiefnemer worden hierna gezamenlijk ook genoemd: "Partijen".

Partijen spreken met elkaar af dat:

Partijen de samenwerking wensen aan te gaan om met behulp van het onderhavige convenant bij te dragen aan een betere toegankelijkheid en bruikbaarheid van de openbare ruimte in Uden voor iedereen.

Overwegende dat:

1. Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in 2016 is geratificeerd. Toegankelijkheid in de openbare ruimte is geen gunst, toegankelijkheid is de norm;
2. Bij nieuwe ontwerpen en grootschalig onderhoud gestructureerd en consequent rekening moet worden gehouden met een goede toegankelijkheid voor alle Udenaren en de steeds groter wordende groep met een beperking (handicap) en ouderen (30-40%);
3. Een methodische aanpak bij te realiseren projecten noodzakelijk is om de openbare ruimte te verbeteren en prettig toegankelijk te maken voor alle groepen gebruikers.

Partijen hebben daarom hun samenwerking nader geconcretiseerd in de volgende punten die zij zijn overeengekomen.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Doelen van de samenwerking

Een methodische aanpak bij projecten draagt bij aan het verbeteren van de openbare ruimte en het toegankelijk maken voor alle groepen bewoners. Bij nieuwe ontwerpen en plannen voor herinrichting is daarom benodigd dat:

- a. Udense toegankelijkheidscriteria onderdeel uit maken van een alomvattende kijk op toegankelijkheid;
- b. Bij projecten waarbij klankbordgroepen en/of projectgroepen (stakeholders) worden samengesteld, ook Dremfels Weg Uden uitnodigen. Gehandicapte deelnemers mogen zich laten ondersteunen door een extra deelnemer. Gezamenlijk hebben zij één stem;
- c. Inspraak van belanghebbende burgers op het ontwerp;
- d. Meedenken over uitvoeringsaspecten zoals materiaalkeuze, detaillering en faseringsaspecten;

- e. Toetsing van het ontwerp in de uitvoering;
- f. Evaluatie van het gerealiseerde ontwerp;
- g. Bij onderhoudsprojecten (op basis van de jaarlijkse onderhoudsbegroting) en projecten van geringe omvang wordt DWU tijdig geïnformeerd en adviseert DWU gevraagd en ongevraagd. Wederzijds doel is 'werk met werk maken' en het voorkomen van dubbele kosten;
- h. De afspraken in dit convenant zijn uitgangspunt bij de uitvoering van werken. In situaties waarin de maatvoering technisch niet haalbaar is wordt in overleg tussen partijen een oplossing afgesproken.

Artikel 2. Definities

- ASVV: Een door het CROW uitgebrachte richtlijn voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom.
- ARGU: Algemene Richtlijnen Gemeente Uden, betreft richtlijnen voor ontwerpen en inrichten van de openbare ruimte voor de gemeente Uden.
- CROW: non-profit kennispartner voor (decentrale) overheden op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte en verkeer en vervoer.

Artikel 3. Duur, wijziging, beëindiging en toetreding

1. Dit convenant treedt in werking met ingang van de datum van ondertekening van het convenant.
2. Indien als gevolg van wijzigingen in beleid en/of regelgeving dan wel ontwerp van een werk het niet mogelijk is om het bepaalde in dit convenant na te komen, is de Gemeente bevoegd eenzijdig af te wijken van het bepaalde in dit Convenant. De Gemeente zal DWU hierover tijdig informeren en in samenspraak met DWU eventuele alternatieve mogelijkheden onderzoeken.
3. Het is mogelijk dat een partij die niet deel neemt aan dit convenant, gedurende de looptijd van dit convenant als deelnemende partij toe treedt. Daartoe is toestemming van de convenantpartijen vereist.

Hoofdstuk 2. Principes en aanbevelingen

Artikel 4. De 7 Basisprincipes van Universal Design

De doelstelling van de 7 basisprincipes van Universal Design is het vergemakkelijken en veraangenamen van het leven van alle gebruikers.

De zeven basisprincipes zijn:

1. Bruikbaar voor iedereen
2. Flexibiliteit in het gebruik
3. Eenvoudig en intuïtief gebruik
4. Begrijpelijke informatie
5. Marge voor vergissingen
6. Beperkte inspanning
7. Geschikte afmetingen en gebruiksruidten

Die zeven principes kunnen binnen een ontwerp- en bouwproces van omgevingen, gebouwen, ruimten bijdragen aan het realiseren van een goede bruikbaarheid en gebruikskwaliteit voor een grote verscheidenheid van gebruikers.

Ze worden niet beschouwd als dé te volgen principes die steeds resulteren in een goed ontwerp. Wel kunnen ze een ontwerp of project toetsen aan een meer universele aanpak, waarin ook het gebruik door iedereen aan bod komt.

Artikel 5. CROW

Overheden hanteren over het algemeen ontwerpisen die zijn vastgelegd in CROW publicaties waaronder de ASVV 2012, Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom.

Artikel 6. Aandachtspunten en afwijkingen ASVV aanbevelingen

De ASVV is erg belangrijk om tot een toegankelijke inrichting van de openbare ruimte binnen de bebouwde kom te komen. Op een aantal punten is DWU van mening dat de aanbeveling moet worden aangescherpt. Deze punten zijn besproken met de wethouder en vertegenwoordigers van de gemeente Uden.

In Hoofdstuk 3. is onderdeel van het ASVV aangegeven hoe met de aanbevelingen om te gaan en waar mogelijk van de ASVV-aanbeveling af te wijken.

Dit convenant zal als basis gebruikt worden bij de uitvoering van (nieuwe) projecten en zal ook bij het tot stand komen van het Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP), in voorbereiding, als input dienen.

Ook zullen de uitgangspunten van dit convenant verwerkt worden in de ARGU.

Hoofdstuk 3. Toepassing van aanbevelingen

Artikel 7. Hoofdstuk 5 ASVV, Gegevens over mens en voertuig

Ben bij de ontwerpprocessen voortdurend bewust van de ruimtebehoefte van mensen met een beperking, gehandicapten, te voet (met rollator), in rolstoel, scootmobiel, driewieler of duofiets.

Artikel 8. Hoofdstuk 8.4 ASVV, Oversteekplaatsen langzaam verkeer

Het GVVP voorziet in extra element bij voetgangersoversteekplaatsen (VOP) over 50km/u wegen m.b.v. uithouder en verkeersbord L2 met voldoende verlichting. De uithouder wordt uitgevoerd in goed reflecterend materiaal zodat ook op trottoir voldoende attentie aan de VOP gegeven wordt. Er wordt een proeflocatie ingericht.

Artikel 9. Hoofdstuk 8.6.6, ASVV Openbaar vervoer en toegankelijkheid

De verschillende haltes voor openbaar vervoer in Uden zijn de afgelopen jaren aangepakt. Een gezamenlijke schouw van alle haltes moet plaatsvinden om de bereikbaarheid en fysieke routegeleiding te beoordelen en waar nodig aan te passen.

Artikel 10. Hoofdstuk 10.7, ASVV Ontwerpprincipes voorzieningen voor mensen met een handicap

Bij de ontwerpprocessen voortdurend bewust zijn van de ontwerpprincipes voor de aangegeven verschillende groepen gehandicapten. Bewust toepassen is een vereiste voor een goede toegankelijke en veilige openbare ruimte, die bruikbaar is voor iedereen.

Artikel 11. Hoofdstuk 13.2, ASVV Poort 30-km zone

De poortconstucties van 50km naar 30km/uur heeft een verkeersremmende functies voor de veiligheid van voetgangers. En een verkeerswerende functie om doorgaand verkeer te voorkomen. Uitgangspunt is dat een inritconstructie aan de zijde van de gebiedsontsluitingsweg (50km/uur) op gelijk niveau met een verlaagde band in het trottoir begint met een helling over 1.20 m. en aan de zijde van de erftoegangsweg met een inritblok van 80 cm eindigt.

Artikel 12. Hoofdstuk 14.1.1, ASVV Voetpad

In een gastvrij en toegankelijk centrum is ruimte om gemakkelijk te bewegen belangrijk. Er wordt daarom gewerkt met de volgende uitgangspunten:

1. In verkeersgevaarlijke situaties is het, ter bescherming van de voetganger in het centrum, noodzakelijk om verkeerssoorten, bv. voetgangers en fietsers/(vracht)auto's visueel te scheiden.
2. Materiaalovergangen maximaal 1,5 cm in verband met nazakken materialen. Maximaal 1,0 cm bij oversteek gelegenheden.
3. De trottoirbreedte bij > 100 voetgangers per uur: minimaal 2.40 exclusief uitstallingen. Het uitstallingen beleid wordt in nader overleg uitgewerkt.
4. Het uitstallingenbeleid van de gemeente Uden zal besproken worden tussen partijen. Drempels Weg Uden wordt bij dit onderwerp betrokken;
5. In voetgangersgebieden minimaal 3.5 m vrije doorgang voor hulpdiensten houden;
6. De maatvoering van 0.90 m bij 'harde' puntvernauwingen (lichtmasten, verkeersborden) dient in centrum- en horecagebieden, waar voldoende ruimte beschikbaar is, 1.20 m te bedragen.
7. Het onderhoudsniveau wat vastgesteld is in de Nota Openbare Ruimte verhogen van A naar A+ wordt in het overleg tussen partijen aan de orde gesteld bij de herijking van het onderhoudsbeleid in 2019 voor de periode 2020 tot nader te bepalen einddatum.

Artikel 13. Hoofdstuk 14.1.2, ASVV Trottoir op-/afrit

1. Een helling van 1:10 wordt in de ASVV aangegeven. In voetgangersgebied wordt gestreefd naar gelijkvloersheid.
2. Op locaties met verhoogde trottoirs is een op/afrit van minimaal 1.80 cf de stopstreep voor slechtzindenden.
3. Tijdens uitvoering van werken wordt aandacht besteed aan de in- en uitritten.
4. Er wordt rekening gehouden met plaatsing van kolken en goten om verlagingsen bij oversteken te voorkomen
5. Looproutes langs hoofdwegen (GVVP) en naar voorzieningen voorzien van verlaagde banden.

Artikel 14. Hoofdstuk 14.1.4, ASVV Plaatselijke trottoirverlaging (en 14.1.5)

1. Toepassing van plaatselijke trottoirverlaging (helling 1:10) heeft de voorkeur boven de toepassing van inritbanden. Het verloopt voor rolstoelers, rollators maar ook voor slechtzindenden natuurlijker en is beter begaanbaar.
2. Bij oversteekplaatsen worden geleidepalen met contrastmarkering toegepast.

Artikel 15. Hoofdstuk 14.1.10, ASVV Hellingbaan (al of niet geschakeld)

1. Een bordes bij een geschakelde helling dient minimaal 1.50 m te bedragen.
2. Waar voldoende ruimte beschikbaar is wordt een maatvoering van de helling 1:20 - 1:25 toegepast.
3. In de uitvoering is stroefheid volgens vigerende richtlijnen/normen van materiaal een vereiste.

Artikel 16. Hoofdstuk 14.1.12, ASVV Trap

Traptreden dienen goed onderscheiden te zijn door een contrastmarkering.

Bovenste en onderste trede over de volle breedte markeren en overige treden aan de zijkanten over een breedte van 0.3 m.

Artikel 17. Hoofdstuk 14.1.14, ASVV Natuurlijke gidslijn voor mensen met een visuele beperking

Bij de uitwerking van inrichtingsplannen zal de toepassing van geleide- en/of gidslijnen in overleg met DWU worden bekeken. De toepassing van gidslijnen of geleidelijnen en de bekostiging daarvan maakt deel uit van ter plaatse uit te voeren projecten en zal als maatwerk worden uitgewerkt.

Artikel 18. Hoofdstuk 14.1.18, ASVV Plaats van straatmeubilair en obstakels (horizontaal)

De maatvoering bij toepassing van geleidelijnen dient minimaal 0.30 (geleidetegel) + 2 x 0.60, dus totaal 1.50 m obstakelvrij te bedragen.

Artikel 19. Hoofdstuk 14.1.20, ASVV Gedeeltelijke afsluiting van voetpaden

1. Bij het ontbreken van een alternatieve route zal een doorgangruimte van 1.50 m worden aangehouden. Deze maat sluit ook aan bij de maatvoering van geleidelijnen.
2. Gedeeltelijke afsluitingen moeten zo veel mogelijk worden voorkomen.

Artikel 20. Hoofdstuk 14.1.21, ASVV Voetgangerssluis

Bij het ontbreken van een alternatieve route de gewenste doorgangruimte van 1.50 m zo veel als mogelijk aan te houden. Daar waar geen 1,50 m mogelijk is de mogelijkheden voor bredere tussenruimte en/of manoeuvreerruimte in overleg met DWU te bepalen alsmede de materialisering.

Artikel 21. Hoofdstuk 14.2.17 ASVV Gedeeltelijke afsluiting van fietspaden

1. Bij het plaatsen van goed contrasterende paaltjes afstand van minimaal 1:20 m te hanteren (ivm breedte aangepaste fietsen).
2. Aan beide zijden van de paal dient inleidende markering te worden aangebracht.

Artikel 22. Hoofdstuk 15.1.1, ASVV Langs parkeerplaats voor mensen met een handicap

1. De breedte maat van 3.50 m is van groot belang voor veilig in- en uitstappen en laden en lossen van een rolstoel en soortgelijke hulpmiddelen. Waar voldoende ruimte beschikbaar is wordt 3,50 m toegepast.
2. Bij een parkeervak dient een verlaagde trottoirband te worden toegepast, waarbij de gehandicapte niet via de rijweg op het trottoir kan komen.
3. Straatkolken dienen ter hoogte van gehandicaptenparkeerplaatsen te worden vermeden.

Artikel 23. Hoofdstuk 15.1.2, ASVV Haakse parkeerplaats voor mensen met een handicap

1. De breedtemaat van een gehandicaptenparkeerplaats moet 3.50 m bedragen. Een dieptemaat van 6.00 m zal waar mogelijk toegepast worden.
2. Bij een parkeervak dient een verlaagde trottoirband te worden toegepast, waarbij de gehandicapte niet via de rijweg op het trottoir kan komen.
3. Uitgangspunt is dat straatkolken ter hoogte van gehandicaptenparkeerplaatsen dienen te worden vermeden.

Artikel 24. Hoofdstuk 16.2.40, ASVV Geleidelijn

1. Enkele punten om te komen tot een richtlijn/voorschrift voor het gebruik van geleidelijnen in Uden:
  - a. Het centrum van Uden heeft een regiofunctie. Daardoor is het nodig om de geleidelijnen in het centrum goed en zorgvuldig aan te leggen. Uden dient namelijk ook Gezellig en Gastvrij en Goed Bereikbaar en bruikbaar te zijn voor mensen met een beperking en/of handicap;
  - b. Onder geleidelijnen wordt in dit convenant verstaan een ribbeltegel die volgens de nieuwe richtlijnen geleidelijnen 30 cm breed is cf. het handboek "Richtlijnen geleidelijnen". De tegel heeft een kleurcontrast volgens de vigerende richtlijnen en normen;
  - c. Partijen maken afspraken over welke gebieden in aanmerking komen voor het toepassen van geleidelijnen in de openbare ruimte, bij dorps-, wijk- en buurtcentra, bij het ziekenhuis, bij openbare gebouwen en voorzieningen.

- d. Onder gidslijnen wordt in dit convenant verstaan natuurlijke lijnen. Dit kan bijvoorbeeld zijn: een lijngoot, een muur van een pand, straatwerk. Winkelpuien, waarin deuren zitten, worden niet aangemerkt als gidslijn.
  - e. De geleidelijnen behoren op elkaar aan te sluiten. Hierdoor ontstaat een patroon van geleidelijnen.
2. Structurele planning:
- a. Bij het plannen van geleidelijnen en gidslijnen gebruik maken van de meest recente uitgave van het handboek "Richtlijnen geleidelijnen". Geleidelijnen en gidslijnen, dienen structureel, bij aanvang van het project, meegenomen te worden in de plannen en de ontwerpen.
  - b. Uitgangspunt is het gebruik van dezelfde, herkenbare materialen om de geleidelijnen bij projecten en onderhoudswerken te realiseren.
  - c. Geef goede voorlichting bij realisatie van een plan.
  - d. Pas materialen toe kleurcontrast volgens de vigerende richtlijnen en normen;
  - e. Bestaande roestvrij stalen paaltjes voorzien van een markering.

Artikel 25. Hoofdstuk 17.4.1, ASVV Afwatering van straten

De afwatering van straten heeft twee aspecten:

- 1. Bij op-/afritten voor voetgangers zijn roosters een goede oplossing als de molgoot te diep is. Materiaalovergangen dienen maximaal 1.0 cm te zijn.
- 2. Bij de schouw van wegen dient voldoende aandacht te worden besteed aan het dwarsprofiel van de weg.

Ondertekening

Overeenkomstig het door het college van Uden hiervoor genoemde besluit in tweevoud opgemaakt en ondertekend door:

Stichting Platform mensen met een handicap, handelend onder de naam Dremfels Weg Uden

op: 20 april 2017

(datum ondertekening)

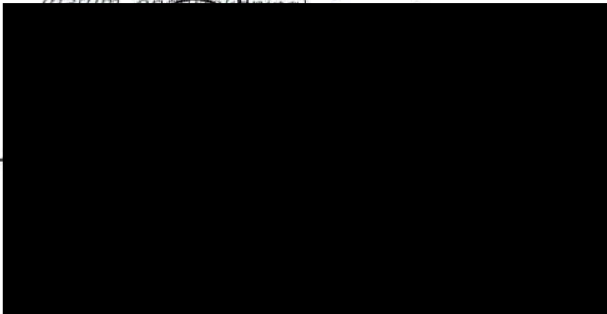
De gemeente Uden,

dr. [redacted] burgemeester

namens dezen,

op: 20 april 2017

(datum ondertekening)

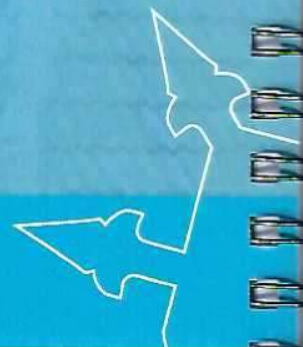

Wethouder

Gemeente Uden
Ruimte
Maart 2017

Contactgegevens
Telefoon: 14 0413
E-mail: Postbus83@uden.nl
Internet: www.uden.nl

50_OMSLAG

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 31.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:

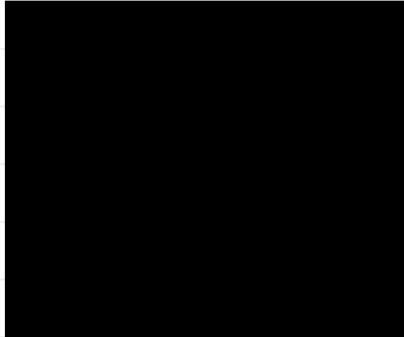
Achternaam:

Telefoonnummer:

Herhaal e-mailadres:

Postadres:

E-mail:

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:

14-07-2023

Waarom bent u het niet eens met de omgevingsvisie?

Ihkv verduurzaming vd woningvoorraad en irt planregels zijn er tegenstrijdigheden. Er wordt geen marge/ruimte geboden om woningen zeer duurzaam te isoleren (aan de buitenzijde), waarbij de plangrens wordt overschreden met de dikte van het isolatiepakket. Veel woningen dienen nog verduurzaamd te worden. Als initiatiefnemers hun woning zeer duurzaam willen isoleren, goed voor klimaat, cyclische gedachte (weinig afval), verfraaiing woning, waarom dan tegen te houden door de planregels?

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?

Nee

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 32.**

Geacht College en Gemeenteraad,

Wij maken ons al jaren sterk voor de belangen van mensen met een beperking of handicap in onze gemeente. Graag willen wij onze zienswijze beginnen met passages uit de website van Ieder(in), die de belangen behartigt van mensen met een beperking of handicap en die betrekking hebben op hun doelstelling en aandachtsgebieden bij de Omgevingsvisie zowel landelijk als gemeentelijk.

Ieder(in)

De belangenorganisatie Ieder(in) is de koepelorganisatie van mensen met een lichamelijke handicap, verstandelijke beperking of chronische ziekte. Tweehonderdachtendertig organisaties zijn bij Ieder(in) aangesloten. Ieder(in) behartigt de belangen van meer dan twee miljoen mensen en heeft zich sterk gemaakt voor de belangen van de doelgroep in Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Daarnaast hoopt Ieder(in) dat de NOVI ook inspiratie biedt voor gemeenten die bezig zijn met het opstellen van hun lokale omgevingsvisie, want ook die moeten volgens Ieder(in) inclusief zijn.

'Ieder(in) maakt zich sterk voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen en niemand wordt uitgesloten. Mensen met een beperking of chronische ziekte moeten kunnen rekenen op zorg en ondersteuning op maat. En ze moeten net als iedereen vrij kunnen kiezen hoe ze willen wonen, leren, werken, reizen en recreëren.

Het VN-verdrag Handicap is een belangrijk kompas. Ieder(in) baseert haar standpunten en argumenten voor een belangrijk deel op het VN-verdrag Handicap. Dit internationale verdrag is glashelder over de mensenrechten van mensen met een beperking of chronische aandoening. Of het nu gaat om naar school kunnen gaan, passend wonen, werken, een toereikend inkomen, passende de zorg, vervoer, vrijetijdsbesteding. Het VN-verdrag Handicap verplicht de overheid op al deze terreinen vooruitgang te boeken.

Goede toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte wordt in de Nationale Omgevingsvisie door het kabinet benoemd als zaak van nationaal belang, met daarbij een verwijzing naar het VN-verdrag Handicap. Dat is volgens Ieder(in) een mooi resultaat, maar wat betekent dat in de praktijk?

Naast de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) heeft het kabinet een uitvoeringsagenda. Bij twee belangrijke programma's uit die agenda, namelijk 'Gezonde leefomgeving' en 'Verstedelijking en wonen' moet het nationale belang 'toegankelijkheid' een rol spelen. Ieder(in) zet zich ervoor in dat dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren. Daarnaast hoopt Ieder(in) dat de NOVI ook inspiratie biedt voor gemeenten die bezig zijn met het opstellen van hun lokale omgevingsvisie, want ook die moeten volgens Ieder(in) inclusief zijn.'

De NOVI, vastgesteld december 2020, bladzijde 54:

'8. Waarborgen van een goede toegankelijkheid van de leefomgeving

Ongeveer 2 miljoen mensen in Nederland hebben een matige of ernstige beperking. Een groot deel van deze groep behoort tot de senioren. Omdat iedereen mee moet kunnen doen aan de samenleving is een goede toegankelijkheid van de leefomgeving, waaronder woningen, gebouwen, openbaar vervoer en openbare ruimten, van nationaal belang. Een toegankelijke omgeving nodigt ook uit om meer activiteiten buitenshuis te doen, maakt het makkelijker om mensen te ontmoeten en bijvoorbeeld zelf boodschappen te kunnen doen.

Opgave

In de praktijk zijn er tal van belemmeringen bij het gebruik van openbare ruimten, gebouwen en het openbaar vervoer door senioren en minder validen. De opgave is het verbeteren van de toegankelijkheid van gebouwen, het openbaar vervoer en de openbare ruimte (ook voor nood- en hulpdiensten) en het zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende geschikte woningen en woonvormen voor mensen met een beperking.

Rijksrol

De rol van het Rijk is om te zorgen voor het nakomen van de verplichtingen die voortkomen uit het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking. Het Rijk heeft dit verdrag op 14 juli 2016 geratificeerd.'

Samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten maakt Ieder(in) zich ook sterk voor het opstellen van een Lokale Inclusie Agenda. De verplichting hiertoe bestaat sinds 2016! De voormalige gemeente Uden, maar ook de gemeente Maashorst heeft nog geen Lokale Inclusie Agenda!

Omgevingsvisie gemeente Maashorst

De Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst gaat niet concreet in op de belangen van mensen met een beperking of handicap.

Op bladzijde 15 wordt ingegaan op het verbeteren van de omgevingskwaliteit. Op bladzijde 16 wordt ingegaan op de samenhang met overig overheidsbeleid.

Er wordt echter niet ingegaan op het opheffen van fysieke belemmeringen en het ontwerpen vanuit het oogpunt van deze doelgroep.

Concreet stellen wij voor om aan te sluiten bij de NOVI en met name bovenvermelde tekst uit de NOVI over te nemen in de gemeentelijke Omgevingsvisie.

De afgelopen jaren hebben wij het initiatief genomen en zijn we betrokken geweest bij tal van onderwerpen met betrekking tot de toegankelijkheid van de openbare ruimte (o.a. 'Convenant Openbare Ruimte' met toenmalige College van B&W), gebouwen (basisscholen), openbaar vervoer (verbeteren toegankelijkheid bushaltes) en natuur ('Naar een meer toegankelijke Maashorst').

Vanuit onze brede en jarenlange ervaring moeten wij constateren dat het waarborgen van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking of handicap nog onvoldoende aandacht krijgt en beleidsmatig moet worden vastgelegd. Een brede verankering in de voorliggende omgevingsvisie is daarom een vereiste en passend in het door het Rijk voorgestane beleid.

Wij zijn graag bereid om onze zienswijze toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 33.**

Omgevingsvisie

Kort een zienswijze ingediend betreffende de omgevingsvisie. Nu volgt de verdere uitdieping ervan en enkele toevoegingen met uitleg erbij.

Ik wil hierbij de volgende volgorde hanteren:

- 1) Wonen (bij HOV-knooppunten) in de gemeente Maashorst en busroutes
- 2) Komst BRT Maashorst en Uden, Centraal
- 3) Woningbouw onder andere in relatie tot parkeren
- 4) STOMP; ook aandacht voor wandelen, fietsen, parkeren op bedrijfsterreinen
- 5) Groene Campus en woningen aan de Peelweg (N277) en/of Middenpeelweg (N277)
- 6) Cirkellijn gemeente Maashorst
- 7) Kleine busjes
- 8) Enkele cijfers over Uden + gegevens uit eigen decennialange ervaringen en inzichten
- 9) CBSinuwbuurt Udense buurten (Melle, Raam, Schutsveld, Flatwijk, Zoggel, Hoeven, Moleneind-Groenewoud)
- 10) Wonen in Maashorst met name in Uden voor starters (in nieuwbouwwoningen)
- 11) Slotopmerkingen

Ik ben het er over eens dat water en bodem leidend dienen te zijn bij de (her)inrichting van de gemeente Maashorst. Dit betekent dat er kritisch gekeken moet worden, waar infrastructuur en huizenbouw (nog) mogelijk is.

“Binnen een straal van 300 meter loopafstand wordt ca. 3 ½ keer zoveel van het OV gebruik gemaakt als gemiddeld in het gehele gebied tot 700 meter loopafstand.

Bovendien blijkt dat binnen een zone tot 300 meter loopafstand ca. 50 % meer reizigers te verwachten zijn dan binnen een zone tot 400 meter loopafstand.

(...)

“HALTEN ZIJN ‘OV-VERKOOPPUNTEN’

De tram- en bushaltes vormen de ‘toegang’ tot het (voor)stedelijke vervoersnetwerk. Ze zijn feitelijke ‘verkooppunten’ en geen bron van tijdverlies. Ervaring toont aan dat halteschrappingen weinig winst opleveren. Aan halten wordt immers uitsluitend op uitdrukkelijk verzoek gestopt.

Halteschrapping heeft wél ontevredenheid én reizigersverlies tot gevolg. Verwijzingen zoals “de vervangende halte bevindt zich op X meter van de geschrapte halte” maken abstractie van de initiële wandelafstand van het eigenlijke vertrekadres naar de geschrapte halte.”

2) Komst BRT Maashorst en Uden, Centraal

Ik heb het liefst behoud van de bus in het centrum van Uden met alle bushaltes die nu (anno 2023) in Uden liggen. Ik ben bang, dat door de komst van halte Uden, Centraal aan de rand van Uden in de buurt van de A50, dat de bus op termijn niet meer in het centrum van Uden stopt. Door de HOV-halte dichterbij de A50 te leggen neemt de loopafstand toe. Wat ervoor zorgt dat de aantrekkelijkheid van de bus drastisch afneemt. Neem nu haltes Sleeuwijk Tol Oost en Sleeuwijk Tol West. Allebei haltes in de gemeente Werkendam, waar je niet voor je plezier staat overdag. Laat staan in de (late) avonduren in de herfst of winter. (foto van Sleeuwijk Tol Oost; website Foursquare

<https://foursquare.com/v/busstation-tol-oost/4bfa32bbb182c9b659077a5a?openPhotoid=5aa6406ff03062a4b8c6249>

(Added March 2018 door ██████████)

Ook niet bepaald fijn te noemen is verder te moeten lopen. Dat geldt zeker voor de wat minder mobiele dan wel valide bezoekers van het ziekenhuis of het Foodcourt. Men wil niet altijd aan vrienden, kennissen of familie vragen om gehaald en/of gebracht te worden. Bovendien is de kans groot dat men van een kleine naar een grote bus moet overstappen of omgekeerd. Zeker als er haltes in Uden niet meer worden aangedaan of men een minder snelle bus moet nemen. Die minder snelle bus zal naar alle waarschijnlijkheid veel minder frequent rijden. Net zoals lijn 157 nu al doet in het weekend. Lijn 157 rijdt namelijk in het weekend niet.

Of heel ver te lopen dan wel te wandelen of te fietsen of een combinatie ervan. Wel meer dan 2 kilometer of zelfs meer dan 3 kilometer. Dit geldt zeker als je bedenkt dat het merendeel van Uden woont in de Flatwijk, het Centrum, een gedeelte van Zoggel. Wat hun extra gecompliceerd maakt is het gegeven dat de kleine bus door middel van een app of telefonisch besteld zal moeten worden. Net zoals Brevoflex <https://www.bravo.info/reizen/diensten/bravoflex>

in:

- Loon op Zand, Dongen en Waalwijk
- Moerdijk, Halderberge, Drimmelen en Altena
- Bergen op Zoom

En dat terwijl Bravoflex in Eindhoven geen daverend succes was. Zo wilde de Eindhovense gemeenteraad van Bravoflex af.

<https://www.ed.nl/eindhoven/eindhoven-wil-af-van-omstreden-busdienst-bravoflex>

(,,)

“Een steeds groter aantal partijen in de Eindhovense gemeenteraad wil van het busvervoerssysteem Bravoflex af. De kans dat dit busvervoer op afspraak de nek wordt omgedraaid is echter klein. Het Brabantse provinciebestuur, verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, houdt hardnekkig vast aan dit tot op heden nauwelijks succesvolle busvervoer.”

Al eerder was bekend dat Bravoflex in Eindhoven en Veldhoven uitgelopen was op een enorm fiasco:

EINDHOVEN - De flexbusjes waarmee busmaatschappij Hermes sinds december vorig jaar in Eindhoven-zuid, Waalre en Veldhoven rijdt, worden nauwelijks gebruikt. Van Bravoflex maken per dag gemiddeld nog geen tien reizigers gebruik. Het streven was dagelijks 175 reizigers.

06-03-19, 16:33 Laatste update: 06-03-19, 21:17 Bron: ED

Niet voor niets is er een einde gekomen aan de treintaxi:

<https://www.treinreiziger.nl/doek-valt-voor-treintaxi/>

Doek valt voor Treintaxi

24 okt 2013 13:34

[mobiliteit](#)

[ns zonetaxi](#)

NS stopt op 1 januari 2014 na bijna een kwart eeuw met de landelijke Treintaxi. De door overheden gesubsidieerde taxi van en naar stations wordt dan definitief vervangen door het commerciële zusje van de Treintaxi: de NS Zonetaxi. Dat meldt OV-Magazine in een nieuwsbrief.

(...)

111 stations

NS begon in 1989 met de Treintaxi. Het revolutionaire was dat je als treinreiziger niet de hele taxi huurde, maar één zitplaats. Dat hield de prijs laag: 5 gulden per rit. Daar stond tegenover dat de chauffeur maximaal 10 minuten mocht wachten op andere klanten en maximaal 10 minuten mocht omrijden om hen eerder af te zetten. Rond 2000 stond de Treintaxi op 111 stations. Het tarief steeg naar 5 euro. En de wachttijd werd een probleem. Door de slechtere prijs-kwaliteitverhouding kwam de Treintaxi in een neerwaartse spiraal.

Ik heb dan ook geen vertrouwen in te moeten overstappen van een kleine bus op een grote bus. Zeker als blijkt dat bravoflex te duur blijkt te zijn. Of dat de kleinere busjes te duur blijken te zijn of er te weinig vrijwilligers voor gevonden kunnen worden.

Wel ben ik voorstander van een snelle busroute van Eindhoven via Veghel, Uden, Grave naar Nijmegen.

Zeg maar de introductie van Interliner 2.0. De route te volgen via de website van openstreetmap laag (layer) Transportkaart

www.openstreetmap.org

Eindhoven, Centraal Station (Busstation Neckerspoel)

Eindhoven, Tue

St. Oedenrode, oprit A50

Veghel, Corridor

Veghel, Biezendijk

Veghel, oprit N265

Veghel, Busstation

Veghel, Bolkenplein

(Van mij had de bus gewoon door het centrum van Veghel mogen rijden, wachten bij het nieuwe busstation is een enorme achteruitgang te noemen. Bij het oude busstation op het Bolkenplein kon ik nog een frietje eten of zo het winkelcentrum in lopen. Nu rijd ik Veghel als busreiziger. Ook was overstappen van de ene op de andere bus een stuk makkelijker. Een enorme drempel is te moeten wachten op de verkeerslichten. Brede straten met veel rijstroken mogen dan handig zijn voor automobilisten. Voor overstekende fietsers en voetgangers vormen ze een enorm obstakel.)

Veghel, Bundersweg

Veghel, de Bunders

Veghel, Muntelaar

Veghel, Hintelstraat

Uden, Burenstraat

Uden, Wilhelminastraat

Uden, Koopmanstraat

Uden, Busstation

Uden, Raam-Jonkerveld

Uden, Melle

via de Industrielaan naar halte

Uden, Hoevenesweg

Zeeland, Udenseweg/N265

Zeeland, Eikenhof

Zeeland, Gemeentehuis

Zeeland, Melkpad

Zeeland, Peelweg

Zeeland, Kreitsberg

Zeeland, Duifhuis

Reek, Monseigneur Borretstraat

Velp, Binckhof

Grave, Generaal de Bonsweg

Grave, Stoofweg

Grave, Busstation

Nederasselt, Eindsestraat

?, Rijdtsestraat

Wijchen, Huurlingsedam

Wijchen, Oosterweg

Alverna, Heumenseweg

?, Havenweg

Wijchen, Teersdijk

Nijmegen, Streekweg

Nijmegen, Station Dukenburg

Nijmegen, Graafsebrug

Nijmegen, Neerbosscheweg

Nijmegen, Dennenstraat

Nijmegen, Cavaljeweg

Nijmegen, Graafseweg/Wolfkuilseweg
Nijmegen, Rozenstraat
Nijmegen, Centraal Station

Ook voorstander van...

Wel ben ik ook voorstander van een soort van keerlus dan wel rotonde bij Uden, Ziekenhuis. In ieder geval de mogelijkheid om met de bus te halteren bij Uden, Ziekenhuis komende van Zeeland, halte Uden, Hoevenseweg. Een soort van mini-busstation bij Uden, Ziekenhuis, waarbij makkelijk kan overstapt kan worden van de ene op de andere bus. Waarbij de loopafstand van de bus naar Uden - Ziekenhuis en v.v. ook voor de minder valide dan wel mobiele busreizigers niet al te groot is.

Zoals eerder gezegd ben ik voorstander van verdichting in de buurt van OV-knooppunten. Dat wil wat mij betreft zeggen binnen 300 - 500 meter loopafstand van de desbetreffende halte. Rekeninghoudend dat niet elke weg hetzelfde is. Voor moeilijker af te leggen wegen zou ik punten in aftrek willen nemen.

3) Woningbouw onder andere in relatie tot parkeren

Ik wil rekening houden met de enorme woningbouwopgave die men kent. Er is naar mijn idee vooral behoefte aan betaalbare woningen. Betaalbaar wil voor mij zeggen naar verhouding van het inkomen, betaalbaar. Voor alleenverdieners is dat op basis van een salaris rond de € 20.000. Voor tweeverdieners is dat op basis van € 32.000. Voor het gemak afronden naar beneden. Naar € 30.000. Stel je wilt dat een aanzienlijk deel van de mensen een koophuis kan kopen, moet je ervoor zorgen dat huizen niet meer dan € 75000 kosten.

Huizen zijn ook heel duur door de hoge parkeernormen. Vooral parkeren op eigen terrein. Veel mensen zijn zich hier niet van bewust.

(...) "De berekening maakt volgens de onderzoekers duidelijk dat de openbare parkeerplaatsen feitelijk de maatschappij veel meer kosten dan via de directe parkeertarieven wordt verrekend. 'Iedere belastingbetaler betaalt fors mee aan de openbare parkeerplaatsen, of hij nu over een auto beschikt of niet en of hij gebruik maakt van een openbare parkeerplaats of niet', aldus de onderzoekers."

<https://www.verkeersnet.nl/parkeren/12441/parkeren-wordt-fors-gesubsidieerd>

Hoge parkeernormen maken woningen veel duurder. Hetzelfde geldt voor meer ruimte reserveren voor elektrische laadpalen.

4) STOMP; ook aandacht voor wandelen, fietsen, parkeren op bedrijfsterreinen

Uitgaande van het STOMP-principe zou er meer werk gemaakt kunnen worden van fijne wandelroutes. Hierbij moeten wandelroutes op een bedrijventerrein kritisch onder de loep genomen worden. Lopen over een bedrijfsterrrein heen is niet echt iets wat een grote hobby zal zijn voor mensen. Ik heb dit zelf mogen ervaren toen ik halverwege de jaren 90 weken geschouwd heb op het bedrijfsterrrein in Erp. (Eventuele) **vergroening van bedrijfsterrreinen** draag ik een warm hart toe. De voetganger en/of fietser als uitgangspunt nemen. Het is geen ramp als automobilisten door de inrichting van de fysieke omgeving worden uitgenodigd om een stukje (verder) te lopen. Bedrijfsterrreinen zijn nu hoofdzakelijk ingericht voor de (vracht)auto. Veel schaarse ruimte wordt gebruikt voor parkeren. Het aantal parkeerplekken is berekend op basis van de piekdruk, wat betreft parkeren. Parkeren op eigen terrein klinkt fantastisch, maar dit zorgt er ook voor dat ruimte minder efficiënt gebruikt wordt. Beter zou zijn om een vorm van betaald parkeren in te voeren op bedrijfsterrreinen. Parkeren kost nu eenmaal geld

NOS Nieuws•Maandag 1 maart 2010, 18:28•Aangepast maandag 8 maart 2010, 11:07

<https://nos.nl/artikel/140044-parkeren-kost-geld>

Eindhoven University of Technology
MASTER

Parkeerkeuzegedrag op bedrijventerrreinen
een onderzoek naar maatregelen om het keuzeprocess voor een parkeervoorziening op een bedrijventerrrein te beïnvloeden

Award date: 2008

<https://pure.tue.nl/ws/files/46937159/641175-1.pdf>

(...)

“Het parkeren wordt in Nederland per gemeente geregeld met een parkeerbeleid. Dit beleid kan tot stand komen door middel van overleg met belanghebbende en belangstellende instanties en groeperingen. Echter zijn er wel enkele overeenkomstige punten waarop het beleid wordt gebaseerd. Dit zijn de volgende punten:

- Parkeerregulering : Maatregelen om de parkeerdruk te verminderen, hierbij kan gedacht worden aan betaald parkeren, parkeervergunningen en gereserveerde parkeerplaatsen.

- Parkeerkencijfer: Dit zijn kencijfers die door onderzoek zijn bepaald en worden aangeraden als minimale of maximale grens. Deze cijfer zijn onder andere terug te vinden in de Aanbevelingen voor Stedelijke Verkeer Voorzieningen (ASW) van het CROW (2004).
- Parkeernormen: Aan de hand van de parkeerkencijfers kan iedere gemeente of organisatie voor zich een parkeernorm vaststellen.”

Dubbelgebruik

“Openbare parkeerplaatsen op straat worden over het algemeen goed gebruikt door diverse groepen, zoals bewoners, werknemers en bezoekers van voorzieningen.

(...)

Om maximaal dubbelgebruik mogelijk te maken, zijn drie punten essentieel;

- De parkeervoorziening moet volledig openbaar toegankelijk zijn;
- Er worden géén parkeerplaatsen verkocht of gereserveerd;
- De parkeerbehoefte is op een maatgevend moment van de week bepalend voor het vaststellen van de te realiseren parkeercapaciteit.

(,,)

Parkeertrends

- Meervoudig ruimtegebruik: Door functiemenging kunnen verschillende parkeervoorzieningen meerdere keren per dag gebruikt worden.

(,,)

- Mechanische parkeervoorzieningen: Tegenwoordig worden er steeds meer mechanische parkeervoorzieningen ontwikkeld, zodat er meerdere auto's op een kleinere oppervlakte of in een kleinere ruimte kunnen staan.
- Mechanische parkeervoorzieningen: Tegenwoordig worden er steeds meer mechanische parkeervoorzieningen ontwikkeld, zodat er meerdere auto's op een kleinere oppervlakte of in een kleinere ruimte kunnen staan
- Marktwerking van de kosten van het parkeren: Op het moment dat er veel schaarste is aan parkeerplaatsen, dan gaan de kosten omhoog. Dit zorgt er weer voor dat mensen meer gaan nadenken over andere vervoerswijzen. Hierdoor neemt de schaarste weer af en de parkeerkosten dus ook. Door slim om te gaan met deze ontwikkeling kunnen er op meerdere locaties parkeerkosten ingevoerd worden. Een voorbeeld hiervan is betaald parkeren op het werk. Dit kan natuurlijk door de werkgever worden vergoed, op basis van secundaire arbeidsvoorwaarden. Op die manier wordt het niet vanzelfsprekend gevonden dat er altijd gratis geparkeerd kan worden bij werklocaties.”

5) Groene Campus en woningen aan de Peelweg (N277) en/of Middenpeelweg (N277)

Het idee van een **Groene Campus** biedt een enorm perspectief. Ik zou hierbij (op termijn) een vorm van schoolgebouw willen toevoegen. In ieder geval een plek waar men zowel voor enkele groepen presentaties als demonstraties kan houden. Ook enkele klaslokalen zou fijn zijn. Naast de gelegenheid om er iets te eten. Een campus waarbij plek is voor 50 - 100 leerlingen zou in principe te doen moeten zijn.

De campus zou alleen naar ligging kijkend hier het best gesitueerd kunnen worden:

<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.6573&mlon=5.7359#map=12/51.6573/5.7359&layers=N>

Echter de aanwezigheid van vliegbasis Volkel maakt dit lastig te realiseren.

Eventuele alternatieven gelegen aan de Middenpeelweg zouden onderzocht kunnen worden.

Bij het schoolgebouw dient een halte te komen met een overdekte fietsenstalling.

Ook zou men kunnen nadenken over eventuele woningbouw in de buurt van de groene campus. Zeker als men mensen dicht bij het werk wil laten wonen.

Verder kan er gekeken worden naar eventuele (grote) woningbouw aan de N277:

- tussen rotonde Peelweg // Langenboomseweg en
  - rotonde Peelweg // Kerkstraat // Reekseweg
https://www.openstreetmap.org/directions?engine=fossgis_osrm_car&route=51.7062%2C5.6818%3B51.7002%2C5.6933#map=16/51.7030/5.6876
- en tussen:
- rotonde Peelweg // Kerkstraat // Reekseweg en
  - rotonde Peelweg // Bergmaas
https://www.openstreetmap.org/directions?engine=fossgis_osrm_car&route=51.7062%2C5.6818%3B51.7125%2C5.6687
- en bij de T-splitsing
- Oudedijk // Middenpeelweg > Peelkensweg
<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.6355&mlon=5.7461#map=14/51.6485/5.7273>

Dit alles met het oog op de komst van een eventuele busroute, die loopt via de N277.

6) Cirkellijn gemeente Maashorst

Daarbij zou ik de cirkellijn (Gemeente Maashorst) willen introduceren.

Busroute:

Uden, Busstation

Uden, Raam/Jonkerveld

Uden, Melle

Uden, Loopkantstraat

Uden, Liessentstraat

Uden, Erfstraat

via de Goorkensweg, Wisselstraat, Nieuwstraat naar

Volkel, Kroatenweg

Volkel, Antoniusstraat

Odiliapeel, Rouwstraat

Odiliapeel, Koolmeesstraat

Odiliapeel, Kerk

Odiliapeel, Beukenlaan

Odiliapeel, Rogstraat

via de Nieuwedijk (N264) naar de Peelweg (N277)

halte Groene Campus

halte bij Graspeel

via de Langenboomseweg in Zeeland naar de Puttelaar

Zeeland, Gemeentehuis

Zeeland, Melkpad

Zeeland, Voederheil; opwaarderen naar HOV-halte-plus

Reek, Monseigneur Borretstraat oftewel hub Reek-Zuid

via de rotonde Bosschebaan//Zandkruiersweg//Tolschestraat naar

Velp, Binckhof

via Venesteinlaan, Heijtmorgen, Monseigneur Borretstraat; alleen in Reek gelegen
naar

Reek, Monseigneur Suijsstraat

Reek, Langstraat

Reek, Waterstraat

Schaijk, Scheisestraat

Schaijk, Waalstraat

Schaijk, Europaplein

Schaijk, Netjeshof

Schaijk, Schutsboomstraat

Schaijk, Schutskooi

via de Zeelandsedreef, Schaijkseweg

Zeeland, Voederheil

Zeeland, Tweehekkenweg

Uden, Hoevenseweg;

in de toekomst opwaarderen naar een Hub met overdekte fietsenstalling, stuk
aangenamere looproutes en verblijfsmogelijkheid bij de halte. Ook in de gure winter

en de herfst, als het donker, nat en koud is. En om niet te vergeten flink waait en er grote hagelstenen uit de lucht vallen.

Uden, Ziekenhuis (!);

Daarvoor dient wel de mogelijkheid geschapen wordt dat de bus makkelijk naar de halte Uden, Hobostraat kan draaien komende vanuit Zeeland. Bijvoorbeeld met een keerlus voor de bus bij het ziekenhuis.

Uden, Hobostraat

Uden, Kornetstraat

Uden, Busstation.

7) kleine busjes

Persoonlijk ben ik van mening dat extra overstappen, waarbij wachten op de bus een extra belemmering vormt voor busreizigers. Vaak is het goedkoper om een grote bus te laten rijden dan meerdere kleine busjes. Mocht er toch besloten worden om kleine busjes te laten rijden dan is het goed om te kijken naar slimme routes, waarbij een grote groep mensen wordt bediend.

8) Enkele cijfers over Uden + gegevens uit eigen decennialange ervaringen en inzichten

<https://allecijfers.nl/woonplaats/uden/>

(geraadpleegd 21 september 2023)

- Het merendeel van de huizen in Uden is gebouwd in de jaren 1950 - 1990.
- Om bij stil te staan, een meerderheid van de Udenaren is in de leeftijd 45 - 65.
- De helft van de migranten in Uden heeft een westerse migratie-achtergrond.
- Het merendeel van de Udenaren is ongehuwd. (zo'n 47,4%).
- Het merendeel van de woningen in Uden is een koopwoning. (zo'n 61)

Een aanzienlijk deel van de inwoners is niet geboren in Uden. Of (een van) hun ouders is niet geboren in Uden. Hetzelfde kan gelden voor broers en/of zussen. En dan heb ik het over binnenlandse migratie. Veel mensen zijn vanwege het werk in Uden komen wonen dan wel terug komen te wonen. Een deel van deze mensen had al kinderen toen ze in Uden kwamen wonen. Een deel heeft kinderen gekregen in Uden. Die kinderen hebben ook weer kinderen gekregen. Een deel van de kinderen is elders gaan wonen.

Mijn persoonlijke ervaring is dat mensen in een sociale huurwoning veel meer verbonden zijn met de plaats waar men woont. Dit komt omdat het nu eenmaal minder makkelijk te verhuizen is om te verhuizen van een sociale huurwoning dan van een koopwoning elders naar Nederland. De eerlijkheid gebied mij te zeggen, dat er veel veranderd is wat betreft

samenstelling van de Udense bevolking in decennia. Het verloop van mensen, die in bepaalde straten wonen kan enorm zijn.

9) CBSinuwbuurt Udense buurten (Melle, Raam, Schutsveld, Flatwijk, Zoggel, Hoeven, Moleind-Groenewoud)

https://cbsinuwbuurt.nl/#buurten2020_aantal_inwoners

(geraadpleegd dinsdag en woensdag 19 en 20 september 2023)

Bevolkingsdichtheid per km².

Raam in 2020 een bevolkingsdichtheid van 5219 inwoners per km².

En Melle van 4.859 inwoners per km².

Centrum van 4900 per km².

Schutsveld van 3 886 inwoners per km².

de Flatwijk van 11.253 inwoners per km².

Zoggel van 3.723 inwoners per km².

Hoeven van 3.234 inwoners per km².

Moleneind-Groenewoud van 2.415 inwoners per km².

Inwoners in de leeftijdscategorie 15 - 25

in Raam is 12% van de mensen in de leeftijdscategorie 15 - 25; 12% van 2915

in Melle is dat ook 12%.; 12% van 4025

in Centrum 8%; 8% van 3435

In Schutsveld 11%.; 11% van 1185

in de Flatwijk is dat 11%; 11% van 910

in Zoggel 12%; 12% van 3710

in Hoeven 11%; 11% van 1975

in Moleneind-Groenewoud 11%, 11% van 1380

Eigen opmerkingen

Hierbij dient aangetekend dat de dichtstbevolkte gebied van Uden ligt aan de volgende straten:

Koopmanstraat, Nieuwe Markt, Markt (oneven nummers), Sacramentsweg, Julianastraat, Koopmanstraat, Velmolenweg 2 - 2V, Velmolenweg 1 - 75, Fabriekslaan (even nummers), Botermarkt, Veilingstraat, Kazernestraat, Biggenstraat, Hoogzoggel, Abdijlaan, Nonnenveld, Burenstraat, Broekmorgen, Beatrixhof, Wilhelminastraat, Willem Alexanderhof, Margrietstraat, Oranjestraat, Promenade, Pastoor Spieringsstraat, Carolushof, Kerkstraat (met name Kerkstraat 8; ook wel bekend als de St. Jan), Walterus Pijnenborghhof, Lieve Vrouweplein, de Cour, Odiliastraat,

Aloysiusstraat, Burgemeester Buskensstraat, Burgemeester Thijssenstraat, Prior van Milstraat, Mondriaanplein, De Misse.

10) Betaalbaar wonen in Maashorst met name in Uden voor starters (in nieuwbouwwoningen)

Het percentage koopwoningen gaat alleen maar toenemen. Zeker als men blijft bij minimaal 30% sociale huurwoningen. En zich vooral richt op dure koopwoningen. Wie kan een (starters)woning betalen van €355.000 (Ruiter Uden)?

<https://www.wijzeringeldzaken.nl/rekenhulpen/bereken-hoeveel-je-moet-verdiene-n-om-een-huis-te-kopen/>

Om zo'n huis te kunnen kopen heb je minimaal een bruto maandinkomen van €6019 nodig. Een jaarinkomen van €78.000.

Dat terwijl niet bekend is hoe het exact zit met het modale inkomen van alle Udenaren. Modaal wil in dit geval zeggen de meest voorkomende inkomenscategorie.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/inkomensverdeling>

(knop - aantal kostwinners ingedrukt)

(geraadpleegd op donderdag 2 september 2023)

Wat er wel te zeggen valt, dat een merendeel van huishoudens in Nederland

met één inkomen heeft een inkomen tussen de €20.000 en €22.000.

met twee inkomens een inkomen heeft tussen de €32.000 en €34.000.

Voor huishoudens met drie inkomens is dat tussen €32.000 en €36.000.

En voor huishoudens met vier inkomens tussen €36.000 en €42.000.

Op basis daarvan zou men eerder moeten denken aan een nieuwbouwwoning van ... (op basis van hypotheekrente 5%. - zonder eigen geld en/of overwaarde:

<https://www.wijzeringeldzaken.nl/rekenhulpen/bereken-hoeveel-je-moet-verdiene-n-om-een-huis-te-kopen/>

(geraadpleegd op donderdag 21 september 2023)

€60.000 - jaarinkomen nodig van €19.819

€66.000 - jaarinkomen nodig van €21.801

€126.000 - jaarinkomen nodig van €31.837

€134.000 - jaarinkomen nodig van €33.858

€142.000 - jaarinkomen nodig van €35.880

€166.000 - jaarinkomen nodig van €41.944

Voor het gemak een nieuwbouwwoning zou (in principe) niet meer mogen kosten €120.000 als starterswoning. Veel van hetgeen wat in Uden gebouwd is, is geen starterswoning voor mensen zonder (veel) eigen geld. Dit betekent dat er in feite gebouwd is voor mensen met veel eigen geld en/of mensen met een riant inkomen en/of voor mensen met al een eigen woning.

11) Slotopmerkingen

- Ik ben geen voorstander van GMO, ook niet van crispr-cas.
- Liever meer voorzorg vooraf dan achteraf te moeten herstellen.
- Wel ben ik mits goed voorbereid en overdacht voorstander van (industriële) hennepcultuur.
- Ik ben geen voorstander van de plaatsing van nog meer laadpalen. Pas op de plaats is belangrijk.

Geen toestanden zoals in het gelderse Duiven

<https://www.gld.nl/lokaal/7984799/duivenaren-reageren-op-komst-920-laadpalen-het-is-chaos-hier>

“DUIVEN - De komende jaren worden er 920 nieuwe laadpalen geplaatst in Duiven. Het besluit van de gemeente zorgt direct al voor irritatie bij bewoners die de ‘gewone’ parkeerplekken nu langzaam zien verdwijnen. Want ga je staan op de plek van de laadpaal met je niet-elektrische auto, dan wordt hij weggesleept of krijg je een boete.

Langzaam ga je de laadpalen dus steeds meer zien in Duiven. De gemeente speelt alvast in op de vraag die er volgens hen over 10 jaar is: “Naar verwachting is over 10 jaar de helft van alle auto’s elektrisch. We spelen in op de vraag in de toekomst”, zegt [REDACTED] burgemeester van Duiven. Als er een laadpaal op een parkeervak staat, dan mag je er niet meer met een gewone auto parkeren. De bewoners van de Kuiperstraat zijn ‘not amused’ en hebben een brief geschreven naar de gemeente. Aangezien er in deze ‘drukbevolkte’ straat volgens hen niet tot nauwelijks geïnteresseerden zijn in de elektrische laadpalen.”

- Ook pas op de plaats met verdere elektrificatie van het energienetwerk. Zeker omdat niet alle vervoer van elektriciteit via hoogspanningskabels ondergronds kan.

<https://www.kennisplatform.nl/waarom-kunnen-niet-alle-hoogspanningslijnen-ondergronds/>

(geraadpleegd op donderdag 21 september 2023)

“Nieuwe hoogspanningslijnen

Voor een nieuw te plannen hoogspanningslijn geldt dat ondergrondse aanleg meer dan twee keer zo duur is als bovengrondse aanleg. Bovendien kan dit meestal maar over een beperkte afstand. Voor de hoogste spanning die in Nederland gebruikt wordt (380 kilovolt) is het technisch (nog) niet mogelijk om een betrouwbare ondergrondse kabel aan te leggen die langer is dan 20 kilometer.

(...)

Verschillen tussen bovengrondse lijnen en ondergrondse kabels

Het energieverlies van een ondergrondse kabel is groter dan dat van een bovengrondse kabel. Recht boven een ondergrondse hoogspanningskabel is op stahoogte het magneetveld sterker dan op stahoogte recht onder een bovengrondse hoogspanningslijn, tenzij de kabel dieper dan de gebruikelijke 1 à 2 meter wordt gelegd. Op wat grotere afstand is het magneetveld van een ondergrondse kabel lager dan van een bovengrondse hoogspanningslijn.”

- Hierbij zou ik aandacht willen vragen voor het primair energieverbruik, wat nodig is voor elektriciteit.
- Elektriciteit is namelijk voor een deel geen primaire energiebron. Dit in tegenstelling tot energie uit fossiele brandstoffen zoals hout, kolen, aardolie, aardgas en uranium en hernieuwbare bronnen zoals zon en wind. Bij de omzetting van een fossiele primaire energiebron naar elektrische energie gaat er altijd energie verloren. Maar $\frac{1}{3}$ van de opgeslagen energie in de fossiele primaire energiebron wordt omgezet in bruikbare elektrische energie. Dus eerst met een fossiele brandstof elektrische energie opwekken om vervolgens een huis te verwarmen is eigenlijk energieverpilling. Zeker als men dit vergelijkt met rechtstreeks datzelfde huis te verwarmen met diezelfde fossiele energiebron. Bovendien schijnt er een relatie te bestaan tussen energiedichtheid en het koolstofgehalte. Namelijk, hoe hoger het koolstofgehalte, hoe hoger de energiedichtheid. Zo heeft antraciet, wat een vorm van steenkool is, een stuk hogere energiedichtheid dan nat hout. In zekere zin zou men kunnen zeggen dat steenkool en daarmee ook antraciet een vorm van opgeslagen zonne-energie is.

- Vooral focus op fietsers, voetgangers, maar ook spelende (kleine) kinderen alsmede jongeren. Dus opheffen van parkeervakken in de buurt bij sportvelden, parken, scholen en speelpleinen. Hoe minder plek is om te parkeren, hoe minder autoverkeer. Hoe meer er gefietst of gelopen zal worden. Bewegen is gezond. Goede voorbeelden wat betreft speelruimte vind ik:

- nabij Hurk en Breukrand
<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.66947&mlon=5.63097#map=18/51.67020/5.63085>
- in het Bevrijdingspark
<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.6606&mlon=5.6231#map=15/51.6606/5.6231>
- in het Sportpark
<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.6521&mlon=5.6319#map=15/51.6521/5.6319>
- in het Mellepark
<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.6645&mlon=5.6344#map=15/51.6645/5.6344>
- in het Abdijpark
<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.65482&mlon=5.61083#map=18/51.65482/5.61083>

Goede voorbeelden wat betreft plekken waar geen auto's mogen vind ik bepaalde gedeelten van Raam. Zoals bijvoorbeeld:

een gedeelte van Keizershof 3__

<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.66053&mlon=5.62985#map=18/51.66053/5.62985>

of een gedeelte van Vaarzenhof 4__

<https://www.openstreetmap.org/?mlat=51.66188&mlon=5.63732#map=18/51.66188/5.63732>

- Een enorme misser vind ik veel parkeerplekken (op eigen) terrein aanleggen. En al helemaal voor grote zware elektrische auto's die extra veel plaats in beslag nemen. Parkeerplekken gaan namelijk ten koste van groen, woningbouw, een tuin en/of speelruimte voor kinderen.
- Om bij stil te staan Enschede en Winterswijk zijn wat betreft oppervlakte (bijna) ongeveer even groot als Maashorst.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_Nederlandse_gemeenten

(geraadpleegd donderdag 21 september 2023)

Maashorst - 138,24 km².

Winterswijk - 138,14 km².

Enschede - 140,83 km².

Wat inwonertal betreft is Maashorst vergelijkbaar met:

Rijswijk - 58050

Maashorst - 58934

Doetinchem - 59265

Wat aantal inwoners per vierkante kilometer betreft kan Maashorst het best vergeleken worden met:

Goes - 426

Maashorst - 426

Vaals - 426

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 34.**

Betreft zienswijze tav ontwerp Omgevingsvisie Maashorst

Aan gemeente Maashorst

Van [REDACTED]

20-9-23

Bij deze wil ik enkele kanttekeningen plaatsen bij dit ontwerp.

Helaas moet ik constateren dat in dit ontwerp geen enkele visie is tav de landbouw, behoudens rekening houden met alle denkbare facetten.

Er worden alleen containerbeprippen als externsiveren, nevenactiviteiten, natuurinclusief, kringlooplandbouw en biobased gebruikt.

Dit zijn allemaal facetten die onder ondernemerschap vallen en die dus door een ondernemer bepaald moeten worden. Een boer zou zelf moeten mogen beslissen hoe hij zijn bedrijf invult en niet allerlei zaken opgedrongen krijgen.

Daarnaast zijn deze begrippen dermate vaag dat je er niets mee kunt.

Kringlooplandbouw is bijvoorbeeld een term die door iedereen anders wordt omschreven, maw wat bedoelen jullie inhoudelijk met deze term.

Tevens lees ik in hoofdstuk 5 dat de landbouw in schil 2 ondergeschikt is aan andere thema's. Wat wordt hier dan mee bedoelt.

Ook lees ik dat de Graspeel een natte parel moet worden. Tegelijkertijd wil de gemeente dit hele gebied vol stoppen met Tiny Houses. Waarschijnlijk is jullie uitgangspunt dat alles kan behalve landbouw.

Tot slot wil ik aandacht vragen voor de voedselvoorziening.

Europa stevent af op een voedseltekort. Het antwoord van de gemeente is het afbreken en ontmoedigen van de landbouw. Dit lijkt mij extreem onverstandig.

Hopende hiermee mijn visie duidelijk te hebben gemaakt,

Met vriendelijke groet

[REDACTED]

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 35.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:

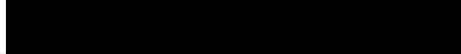
Achternaam:

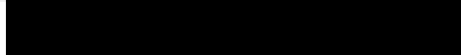
Telefoonnummer:

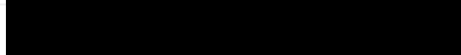
Herhaal e-mailadres:

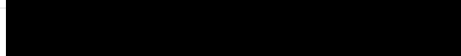
Tussenvoegsel(s):

Postadres:

E-mail:

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:

14-08-2023

Waarom bent u het niet eens met de omgevingsvisie?

2 Transitie Landelijk gebied Zeeland:

Tekst.

andersoortige concepten die agrarische ontwikkeling combineren met prettig wonen en leven (bij voorkeur aansluitend bij bestaande bebouwingsconcentraties)

Gaarne dit aanpassen, het buitengebied hoort niet volgebouwd te worden met allerlei zorgboerderijen, vakantiehuisjes of wat dan ook, het moet gewoon buitengebied blijven met akkers. Ik denk ook dat we over enkele jaren grond tekort komen voor de voedselproductie als we blijven verstedelijken!

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?

Nee

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 36.**

Odiliapeel, 18-9-2023

Betreft: Zienswijze concept Omgevingsvisie

Aan: De Gemeente Maashorst,

Middels dit schrijven, namens het Peels Platform, willen wij onze bezwaren uiten ten aanzien van de recent opgestelde concept omgevingsvisie aangaande Odiliapeel. In deze visie kiest U voor 3 hoofdlijnen voor de toekomst nl een gezonde leefomgeving en verbeteren van de gezondheid, verbeteren van de omgevingskwaliteit en werken aan een duurzame samenleving. Op zich vinden wij dit goede uitgangspunten die wij dan ook ondersteunen. Alleen de manieren om deze doelen te behalen staan wat ons betreft ter discussie. Met name als het gaat over werken aan een duurzame samenleving hebben wij onze bedenkingen.

Een van de manieren om dit te bereiken is, volgens deze conceptvisie, zuinig ruimtegebruik. U kiest daarvoor de volgende principes: inbreiding boven uitbreiding, meervoudig ruimtegebruik en terughoudendheid met bestemmen van uitbreiding buiten de (huidige) komgrenzen. Deze uitgangspunten zijn wellicht passend voor grotere kernen zoals Uden, maar naar onze mening zijn ze niet geschikt voor een dorp als het onze. In de eerder dit jaar opgestelde Kernen CV werden expliciet de ruimtelijke opzet, de lange zichtlijnen en de overwegend lage bebouwing benoemd als sterke punten van ons dorp. Juist deze punten conflicteren met de eerdergenoemde principes uit de voorgestelde visie, met name het streven naar meervoudig ruimtegebruik (dus meer in de hoogte), wat naar onze mening niet passend is voor ons dorp.

Op dit moment is uitbreidingsplan Odiliapeel Oost in procedure als uitbreidingsplan voor Odiliapeel. Dit is in onze ogen te laat opgestart aangezien het laatste bestemmingsplan al vol zit en er nog geen nieuw plan is. Hierdoor zijn er met name voor starters weinig tot geen mogelijkheden in ons dorp, wat resulteert in het vertrek van veel jeugd naar andere plaatsen. Voor ons dorp een slechte zaak. Ditzelfde dreigt nog vaker te gebeuren als er terughoudend wordt omgegaan met toekomstige uitbreidingen. Wij vragen U daarom om in Uw visie op te nemen dat dit punt voor de kleinere dorpen, zoals het onze, niet van toepassing is.

In Uw visie besteedt U ook aandacht aan de energietransitie. Als een van de mogelijke oplossingen voor deze transitie kiest u voor grootschalige zonne-opwek van energie. Hoewel dit niet als eerste keuze wordt genoemd, worden zonneparken op landbouwgrond wel als optie gepresenteerd in de visie. Daarbij geeft U nog een voorkeur aan voor zonneparken in de peelkernontginningen. Dat is het grootste gedeelte van het agrarisch gebied in Odiliapeel. Dit vinden wij geen goede zaak. Wat ons betreft zouden er helemaal geen zonneparken op landbouwgrond moeten komen en zeker

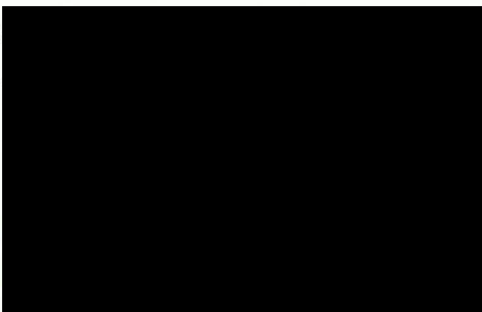
niet als die voornamelijk geconcentreerd liggen in het landbouwgebied van Odiliapeel. Wij verzoeken U dit aan te passen in Uw visie.

In de visie wordt ook aandacht geschonken aan de transitie van de landbouw. Daarbij wijst U het landbouwgebied ten oosten van Odiliapeel als primair landbouwgebied aan wat wij op zich een goede zaak vinden. In dit gebied bent U voornemens om terughoudend te zijn met het toevoegen van woningen en andere niet agrarische bestemmingen. Maar ook in dit gebied zullen in het kader van de landbouwtransitie bedrijven gaan stoppen met hun agrarische productie. Vaak blijft er dan een woning over die niet als zodanig bestemd kan worden. Dit belemmert de transitie en is ook nadelig voor de stoppende agrariër. Wij vragen dan ook aan U om hier aandacht voor te hebben in Uw visie en mogelijkheden te bieden. Het zijn tenslotte ook inwoners van ons dorp.

In uw visie wordt tevens aangegeven dat aanvullend beleid gevoerd zal worden met betrekking tot de landbouw rondom de Peelse bossen, met als doel negatieve invloeden van deze landbouw op de bossen te verminderen en extra bescherming van deze bossen te bewerkstelligen. Wij vragen ons af of dit verstandig is. Wat ons betreft hebben de Peelse bossen, door de ligging ervan zeer nabij het dorp, vooral een recreatieve functie voor ons dorp. Extra bescherming die uiteindelijk moet leiden tot slechts meer natuurwaarden zou op termijn ook kunnen betekenen dat bepaalde recreatieve delen niet meer openbaar en bereikbaar blijven voor onze inwoners. Dit vinden wij geen gewenste ontwikkeling.

Wij gaan ervanuit dat bovenstaande voor U duidelijk is en leidt tot aanpassing van Uw visie. Mocht dit niet geheel duidelijk zijn dan zijn wij graag bereid tot een nadere toelichting.

Namens Peels Platform

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 37.**

Zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst

Aan: gemeente Maashorst

Van:

Datum: ...21-9-2023

Hierbij vind u mijn/onze zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

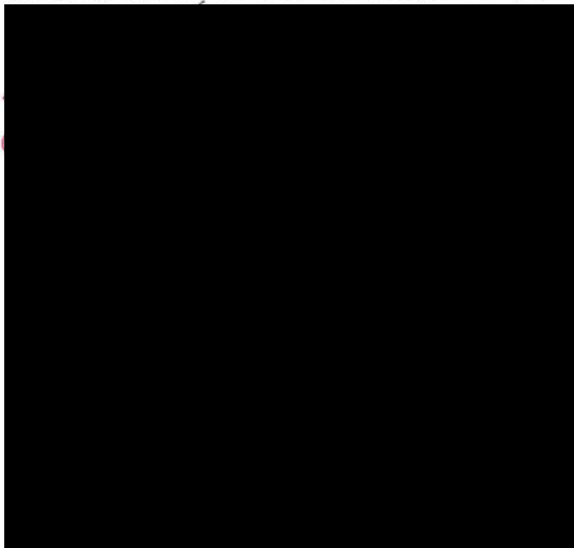
Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische - ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarisch ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 38.**

Reactie van SRM:

- Op hoofdlijnen zijn we blij met de Omgevingsvisie. We zien dit als een stimulans voor onze sector.
- Kruisbestuiving tussen diverse sectoren zien wij nog niet sterk genoeg aangezet. Het klopt dat bedrijven in het ene gebied bedrijven in een ander gebied en een andere sector positief beïnvloeden. We maken dus allemaal onderdeel uit van een ecosysteem. Ons lijkt dat binnen gebieden of binnen bedrijven ook verschillende sectoren samen kunnen komen. Recreatie bij de boer is hiervan een bekend voorbeeld. Ook zoekt de recreatiesector naar verbreding en risicospreiding. Werk wordt mobieler en sommige mensen werken vanuit bijv. de camping. Ondernemers kunnen zo'n trend gaan faciliteren. Omgekeerd zijn er accountantskantoren in het buitengebied die een B&B starten en "Kunst in de Tuin" organiseren. Peel Natuurdorpen is een initiatief om permanent wonen in tiny houses bij agrarische bedrijven mogelijk te maken. Zo'n initiatief zou mogelijkwijs ook of beter passen bij verblijfsrecreatieve bedrijven.
- In de Omgevingsvisie noemt u "verbeteren van de omgevingskwaliteit" als doel. Op sommige plaatsen beperken burens elkaar. Als sector zien wij graag dat als recreatieondernemers de woning van hun burens kunnen opkopen, dat ze dan dit woonrecht naar een geschikte plek in het buitengebied mogen verplaatsen. Dit draagt zowel bij aan de duurzame exploitatie van het recreatiebedrijf als aan het woongenot van de inwoners van het buitengebied.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 39.**

Reactie BillyBird op Omgevingsvisie

De missie van de gemeente Maashorst ligt in het verlengde van de visie van BillyBird.

1. U streeft bijv. naar “Bevordering van de gezondheid”. Wij streven naar “Happy together!” We zien spelen en bewegen als middel voor mensen om hun onderlinge banden te verstevigen. Uiteraard draagt dit ook bij aan de gezondheid.
2. Verder streeft u naar “Verbeteren van de omgevingskwaliteit”. Wij willen ons bedrijf laten groeien op een manier die past in de omgeving. Niet alleen dient de dagrecreatie te groeien. Ook willen we verblijfsrecreatie realiseren, kantoren bouwen en ondersteunende voorzieningen laten groeien. Dat kan door met onze bedrijven tevens producten voor andere bedrijven te maken c.q. voor hen diensten te verlenen.

Omgevingskwaliteit kan ook worden verbeterd door niet alleen de verblijfsrecreatie te realiseren, maar door die te verweven met de natuur. Belangrijk is in onze ogen dan ook dat niet alleen de natuur oprukt in de verblijfsrecreatie, maar dat ook het omgekeerde kan. Zo zouden wij vakantiehuisjes in de bossen aan de Hemelrijkstraat kunnen bouwen en een heideveld op agrarische terreinen aan kunnen leggen. Kortom, een gebiedsontwikkeling die integraal is.

In het kader van “verbeteren van omgevingskwaliteit” kan recreatie als bufferzone dienen tussen het agrarisch gebied ten zuiden van BillyBird Park Hemelrijk en het groeiende industrieterrein ten noorden van Hemelrijk. De recreatieve zone strekt zich uit van het dorpspark van Volkel, via de (overloop)parkeerterreinen van Hemelrijk, de waterplassen, de dag- en verblijfsrecreatie tot aan de Torenavalkweg. De drukte zone ligt bij ons hierbij voornamelijk aan de noordzijde (Oosterheidestraat) en oostzijde. De rustzone ligt meer aan de Heikantstraat. Verweving van natuur en recreatie is, gezien vanuit de beleving van toeristen en recreanten, wenselijk!

Voor de groei van BillyBird is zeer belangrijk dat de bebouwing van de dagrecreatie verder kan toenemen. Zo ontstaat er een logische overgang naar de (agrarische) industrieterreinen ten noorden van de Oosterheidestraat/oosten en westen van de Zeelandsedijk. Verder is wenselijk om de verblijfsrecreatie zich tot de Torenavalkweg te laten ontwikkelen.

Ontwikkeling van de dagrecreatie leidt tot een verkeersaantrekkende werking. Hierdoor stijgt de behoefte aan parkeerplaatsen. Belangrijk is dan ook, dat er door situering van de nieuwe N605 geen parkeerplaatsen verloren gaan. Een alternatief is de Industrielaan doortrekken onder de hoogspanningsmasten. Dit geeft een veel kortere verbinding richting Helmond, ev. via de rondweg van Boekel en bespaart dus iedere dag auto's energie. Bovendien is deze korte, rechte, variant veel goedkoper te realiseren. Situering van de geprojecteerde N605 aan de Volkelse zijde van de sloot is waarschijnlijk inmiddels procedureel gemakkelijker. Ontwikkeling van recreatie kan vervelend zijn voor een nabij wonende buur. Het mogen verplaatsen van de betreffende woning, althans woonfunctie, naar een locatie elders in het buitengebied, zou niet alleen bij kunnen dragen aan het verbeteren van de omgevingskwaliteit maar ook aan de economische haalbaarheid van die verbetering. In ons geval zouden wij graag zien dat als wij woningen aan bijv. de Luttelweg op zouden kunnen kopen, dat we deze aan de Oosterheidestraat of Heikantstraat, dus in bebouwingslinten, mogen herbouwen.

3. Verder staat in de missie van de gemeente Maashorst “Werken aan een duurzame samenleving”. Wij willen graag carports met zonnepanelen op ons overloopparkeerterrein

mogelijk maken. Wij hebben hiertoe al enkele jaren geleden een verzoek bij de gemeente Uden ingediend.

Juist op zonnige dagen hebben wij de meeste bezoekers en de meeste bezoekers met elektrische auto's. Juist dan is er de mogelijkheid om stroom direct aan de eindgebruiker te leveren.

In de Omgevingsvisie wordt geen aandacht besteed aan de relatie tussen zelfrijdende elektrische auto's en duurzaamheid. Zelfrijdende auto's kunnen buiten de woonomgeving parkeren en opladen. De woonomgeving en ev. ook de werkomgeving heeft hierdoor minder parkeerplaatsen nodig en kan groener worden.

Op Drakenrijk hebben we 5,5 ha drijvende zonnepanelen gerealiseerd. Misschien dat op een klein deel van de plassen van Hemelrijk dit ook zo kan worden gerealiseerd.

U biedt bij Hemelrijk de mogelijkheid van groei voor intensieve recreatie. Bovenstaande plannen lijken ons dan ook allemaal al in het verlengde van uw visie te liggen.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 40.**

Zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst

Aan: gemeente Maashorst

Van:

Datum: ... 23-9-2023

Hierbij vind u mijn/onze zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische - ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarisch ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

... 23-9-2023

Ondertekening

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 41.**

20-09-2023

Betreft: zienswijze Omgevingsvisie Gemeente Maashorst

Geachte leden van het college van Burgemeester en Wethouders,

Graag maken we van de mogelijkheid gebruik om een zienswijze in te dienen betreffende de ontwerp omgevingsvisie van de gemeente Maashorst die op 14 augustus 2023 ter inzage is gelegd.

Wij willen onze zorgen uiten rondom de plannen voor het plaatsen van tiny houses en mogelijk maken van permanente bewoning daarvan in het buitengebied op wat nu landbouwgrond is. Wij zijn voor nieuwe natuur echter het aanleggen van een nieuwe woonwijk in het buitengebied vinden wij zeer onwenselijk om meerdere redenen. Wij vrezen een negatieve invloed op de leefomgeving. Hieronder een opsomming van de grote zorgen die wij hebben omtrent de plannen:

1. Door het plaatsen van 42 tot 57 woningen vindt een ernstige ontwrichting van de bestaande buurt- en leefgemeenschap plaats. Een bestaand landelijk buitengebied, met slechts enkele woningen, wordt omgevormd tot een compleet nieuwe woonwijk met een groot aantal nieuwe bewoners;
2. Daarnaast maken wij ons zorgen over de verkeersveiligheid. Een forse toename van het aantal verkeersbewegingen en hiermee samenhangend, de belasting van de huidige infrastructuur, heeft een negatieve invloed op de verkeersveiligheid in onze buurt. Als voorbeeld hiervan noemen we de verkeersveiligheid op de kruising Graafsebaan – Reekseweg – Duifhuis en de kruising Reekseweg - Kreitsberg;
3. Wij maken ons zorgen over de te verwachte parkeeroverlast op de diverse aan te leggen nieuwe parkeerplaatsen door bewoners, bezoekers en overige recreanten;
4. Het gebrek aan handhaving en toezicht, bij eventuele excessen mbt toekomstige bewoning en/of bewoners, door zowel de grondeigenaren als de gemeente is voor ons een groot zorgpunt;
5. Het is voor ons als omwonenden en buurtbewoners, zorgelijk dat door de plannen van Peel Natuurdorpen, een forse waardevermindering van bestaande woningen en gebouwen in dit gebied plaatsvindt;
6. Zorgelijk is de vermindering van het woongenot en de leefbaarheid voor de huidige bewoners en buurtgenoten;
7. De verwachte schending van privacy voor omwonenden, is een punt van zorgen van huidige bewoners;
8. Bewoning van Tiny houses zorgt voor geluidsoverlast door de toekomstige bewoners;
9. Bestaande bedrijven maken zich zorgen over te verwachte klachten van nieuwe bewoners. Dit in verband met 24/7 activiteiten bij hun bedrijven, in het bijzonder ivm licht-, geur- en/of geluidsoverlast;
10. Door het ontbreken van schuurtjes of opbergmogelijkheden, wordt verwacht dat op de demolocatie of zijn omgeving, een rommelige aanblik ontstaat;
11. Voor omwonenden en andere buurtbewoners is het zorgelijk, dat verlies van kwaliteit van wonen plaatsvindt. Denk hierbij aan het verlies van de bestaande weidse uitzichten, de rust en het ruimtelijk gevoel in dit gebied;

12. Een aantasting van de huidige flora en fauna baart ons zorgen. Door 'een woonwijk' in een bestaand landelijk buitengebied te plaatsen, wordt bestaande flora en fauna in dit gebied ernstig belast of bedreigd.
13. Door onze buurtschap loopt een ecologische verbindingzone. Dit feit rijmt in onze optiek absoluut niet met de voorgenomen plannen om in dit gebied een nieuwe woonwijk te realiseren. De website van de provincie Brabant benoemt het als volgt: "De ecologische verbindingzones vormen een essentiële bouwsteen van het Natuurnetwerk Brabant. Door groene verbindingen te leggen tussen de natuurgebieden zorgen zij ervoor dat dieren en planten niet geïsoleerd raken." (www.brabant.nl)

De ontwerpvisie leidt tot ernstige aantasting van het woongenot van de huidige bewoners.

Onderstaand wil ik enkele punten uit de omgevingsvisie uitlichten die wij als bezwaarlijk en conflicterend met onze belangen ervaren.

- A. Pagina 38 van 174¹ *"Door te werken vanuit het principe 'inbreiding boven uitbreiding', zetten we in op het optimaliseren van het bestaande ruimtegebruik."*
De gemeente spreekt over inbreiding boven uitbreiding. Dat rijmt volgens ons niet met forse uitbreiding van het aantal woningen in het buitengebied.
- B. Pagina 76 van 174: *"De gemeente Maashorst biedt beperkt ruimte aan nieuwe vormen van (kleinschalig) wonen in het buitengebied. De gemeente Maashorst hanteert bij toevoegingen het uitgangspunt dat het gebied of buurtschap haar karakter/identiteit behoudt en, waar mogelijk, ook versterkt (in lijn met de vastgestelde streefbeelden per bebouwingsconcentraties). De in de buurtschap liggende cultuurhistorische waardevolle bebouwingen, historische elementen en landschappelijke waarden dienen daarbij behouden te blijven."*
Wij zijn van mening dat het bouwen van een woonwijk met tiny houses niet past bij de in de buurtschap liggende cultuurhistorische waardevolle bebouwingen, historische elementen en landschappelijke waarden. Deze zullen daarbij verloren gaan.
- C. Pagina 155: *"De kern van Zeeland kent relatief weinig openbaar groen en doorgaande groenstructuren. Het bestaande groen in de kern wordt nu beperkt tot laanbomen en particuliere tuinen."*
Het is vreemd om op de ene plek meer natuur te willen creëren terwijl je in het landelijk buitengebied natuur om gaat vormen tot een nieuwe woonwijk in het buitengebied en daar (tiny)woningen plaatst.
- D. Pagina 157 *"Schil 1 (Natuur Centraal) bevindt zich voornamelijk ten westen van Zeeland (rondom bebouwingsconcentraties zoals Zevenhuis en Nabbegat) en grenst aan natuurgebied De Maashorst. Ook het gebied ten noorden van Zeeland grenzend aan de Reekse bossen valt hier binnen."*
We vinden dat de beschrijving van schil één en verderop in het document schil twee conflicterend met elkaar zijn. In schil één wordt een globaal gebied aangegeven wat ter interpretatie onderhevig is en in schil twee worden de betreffende buurtschappen zeer

---

¹ We verwijzen vanaf hier steeds naar het betreffende paginanummer uit het document: "ontwerp-omgevingsvisie-gemeente-maashorst-14-07-2023" zoals deze op de website van de gemeente Maashorst te vinden is.

specifiek beschreven. Het lijkt er daarbij op alsof er in schil twee al voorgesorteerd wordt op toekomstige plannen.

- E. Pagina 157: *“In deze schil liggen ook kansen voor innovatie en vernieuwing, zoals andersoortige concepten die agrarische ontwikkeling combineren met prettig wonen en leven (bij voorkeur aansluitend bij bestaande bebouwingsconcentraties).”*

Het is met name deze tekst uit de omgevingsvisie waarop onze zorgen zoals eerder in deze zienswijze uitgebreid opgesomd van toepassing zijn.

- F. Pagina 161: *“Rondom Zeeland hebben ook de verschillende buurtschappen (o.a. Zevenhuis, Oventje, Trent, Kreitsberg, Duifhuis en Nabbegat), het cultuurhistorische landschap (o.a. de bolle akkers) en enkele kenmerkende gebouwen een belangrijke recreatieve waarde. We behandelen deze karakteristieke plekken met respect; uitgangspunt is dat de buurtschappen en de lintbebouwing zoveel mogelijk herkenbaar blijven.”*

Wij vragen ons ten eerste af hoe dit cultuurhistorische landschap behouden kan blijven met de huidige plannen zoals PeelNatuurdorpen deze gepresenteerd heeft. De bolle akkers worden benoemd. Hoe verhoudt dit open boeren landschap zich tot de ambitie om een coulissenlandschap te creëren met daarin tiny houses (functie wonen)?

- G. Pagina 171: *“Sommige ambities vragen een trekkersrol van de gemeente. Dit betekent echter niet altijd dat de gemeente dit alleen uitvoert. Op onderdelen is de gemeente afhankelijk van externe partijen. Die externe partijen kunnen bedrijven zijn, maar ook zorg- en onderwijsinstellingen, maatschappelijke partners, private groepen zoals bewoners(groepen) en dorpsverenigingen en medeoverheden. Ook zien wij het als onze belangrijke rol om, om ambities tot uitvoering te brengen, nadrukkelijk de samenwerking en afstemming te zoeken binnen regionale en provinciale samenwerkingsverbanden. Meer dan eens komen innovatie en ontwikkeling voort uit ideeën van ondernemers, inwoners en organisaties. Daar waar de regierol bij de externe partijen ligt, zal de gemeente Maashorst waar nodig een stimulerende, ondersteunende of faciliterende rol pakken.”*

Hoe zorgt de gemeente ervoor dat de belangen van de bewoners van de demolatie Heihorst behartigd worden en hoe zorgt zij ervoor dat deze belangen niet ondergesneeuwd raken door de ambitieuze plannen van initiatiefnemers (PND) in de trekkersrol.

We vrezen dat de visie zoals die in de omgevingsvisie benoemd wordt waarbij de ambitie om de groenste gemeente van Nederland te zijn ondergeschikt raakt aan de financiële belangen van projectontwikkelaars, bedrijven en grondeigenaren om het landbouwgebied met financieel gewin te exploiteren. Hoe gaat de gemeente Maashorst dit waarborgen?

Op basis van de bovenstaande argumenten hebben wij bezwaar tegen het ontwerp omgevingsvisie.

Daarom verzoek ik u met inachtneming van mijn zienswijze het ontwerp omgevingsvisie op het onderdeel ‘Landbouw afstemmen op lokale leefkwaliteit’ zoals te lezen is op pagina 157 en dan met name de volgende passage “In deze schil liggen ook kansen voor innovatie en vernieuwing, zoals andersoortige concepten die agrarische ontwikkeling combineren met prettig wonen en leven (bij voorkeur aansluitend bij bestaande bebouwingsconcentraties).” niet vast te stellen.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 42.**

Zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst

Aan: gemeente Maashorst

Van: [redacted] en voor deze [redacted]

En

[redacted] en voor deze [redacted]

Datum: 23-9-2023

Hierbij vind u mijn/onze zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische - ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarisch ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

Plaats: [redacted]

Datum: 23-09-2023

Ondertekening: [redacted] en [redacted]

[redacted]

[redacted]

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 43.**

Zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst

Aan: gemeente Maashorst

Van: [redacted] en voor deze [redacted]

En

[redacted] en voor deze [redacted]

Datum: 23-9-2023

Hierbij vind u mijn/onze zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische - ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarisch ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

Plaats: Uden (Gemeente Maashorst)

Datum: 23-09-2023

Ondertekening: [redacted] en [redacted]

[redacted]

[redacted]

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 44.**

Zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst

Aan: gemeente Maashorst

Van: .....

Datum: ...

23-9-2023

Hierbij vind u mijn/onze zienswijze op de ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst.

1. Een visie op de landbouw

Volgens deze ontwerpvisie is de doelstelling voor de landbouw dat de landbouw toe zou moeten naar kringlooplandbouw. In onze optiek is kringlooplandbouw echter geen doel, maar een middel om iets anders (het verminderen van emissies naar lucht, water en bodem bijvoorbeeld) te bereiken. Wij verwachten in deze visie van de gemeente een duidelijke uitspraak over wat de gemeente wil met de landbouw; Hoe belangrijk vindt de gemeente voedselproductie? Wil je als gemeente richting de toekomst bijvoorbeeld meer voedsel gaan produceren gelet op een groeiende bevolking?

Met een heldere doelstelling op landbouw, kan er een transparante afweging plaatsvinden ten opzichte van andere doelstellingen (zoals meer woningen of meer biodiversiteit).

2. Kom niet achter de voordeur van een bedrijf

Wij zijn van mening dat het goed is wanneer overheden heldere doelen stellen. Dus geformuleerde doelstellingen t.a.v. het verbeteren van waterkwaliteit en het verbeteren van biodiversiteit (ook in de bodem!) onderschrijven wij van harte. Immers; De landbouw is gebaad bij een goede en gezonde bodem en de beschikbaarheid van water. Zij draagt daar zelf ook aan bij. Wij zijn echter ook van mening dat het niet aan de overheid is om zich te bemoeien met de bedrijfsvoering van - in dit geval agrarische - ondernemingen door uitspraken te doen over schaalgrootte (kleinschalig/grootschalig) en/of bedrijfstype (biologisch, natuurinclusief, multifunctioneel, etc). Het is aan de ondernemer om zelf invulling te geven aan de gestelde doelen. Ons verzoek is dan ook om deze bedrijfsmatige invulling weg te laten uit deze omgevingsvisie.

3. Werk samen bij verdere uitwerking ten behoeve van de uitvoerbaarheid

We constateren dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. Agrarisch ondernemers hebben hun plek ook gekozen op basis van gebiedseigenschappen die passen bij hun type bedrijf en bedrijfsvoering. Onze oproep is dan ook om de uitvoeringsvraagstukken vooral samen met de agrariërs (en ook andere stakeholders) bespreekbaar te maken in een volgende uitwerkingsfase. Alleen op die manier komen alle eigenschappen die een gebied kenmerkt op tafel.

....

Ondertekening

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 45.**

Onderwerp:

Reactie op het ontwerp zienswijze omgevingsvisie van de gemeente Maashorst

Langs deze weg willen wij als bewoners van de gemeente Maashorst graag een reactie geven op het door u opgestelde ontwerp zienswijze omgevingsvisie. Voor uw informatie: wij zijn woonachtig [REDACTED] in het buitengebied (schil 1, 2) van de woonkern Zeeland.

Allereerst willen wij een compliment geven over de wijze waarop dit ontwerp is gemaakt. Zeer inzichtelijk en, iets wat wel eens anders is met dit soort stukken, goed, begrijpelijk en makkelijk leesbaar. Graag willen wij toch enkele aanvullingen, gedachten gangen en opmerkingen van onze kant, via dit schrijven, met u delen.

- Mogelijk hoort het niet in dit soort visies thuis maar lees erg weinig over het aanbod van onderwijs in onze gemeente Maashorst. Denken dat we een ruim aanbod van onderwijs in de gemeente aanbieden en dat kan voor veel mensen van groot belang zijn. Temeer daar we zien dat aan de oostgrens van onze gemeente (Mill, Langenboom, Wilbertoord) het aanbod minder wordt (Merletcollege Mill).
- In dit verband mogelijk toch nog eens te overwegen over een geen betere fietsverbinding moet komen in die richting van onze gemeente. Een snelfietspad over het oude Duits Lijntje is misschien een overweging. Denken dat dit moet kunnen met behoud van de natuur en de bereikbaarheid aan die kant van onze gemeente sterk kan verbeteren. Buiten het feit dat het de mobiliteit ten goede komt kan het ook een toeristische (historische) aanvulling betekenen.
  - recent onderzoek zou hebben uitgewezen dat er weinig bewegingen tussen Uden en Mill plaatsvonden maar is mogelijk een kip of ei verhaal. Als er een slechte verbinding is, zal er ook weinig beweging zijn. Het kan juist een stimulans zijn.
- In het mobiliteitsplan staat wel het idee van busverbinding richting Langenboom maar moeten we niet in dit geheel het veel grotere Mill ook eens betrekken. Met daarbij wel de kanttekening dat de huidige Langenboomseweg wel al erg druk is en dat het onlangs aangelegde natuurgebied (Wijsthoeve) dwars doorkruist wordt door deze weg.
- Heroverweging misschien mogelijk om het tunneltje Graspeel/Verbindingsweg richting Langenboom voor landbouwverkeer open te stellen. Heel veel landbouwverkeer nu over Langenboomsweg.
- Iets wat wij nu al beginnen te merken is dat bij hevige regenval (wat steeds vaker lijkt voor te komen) mogelijk in combinatie met de verhoogde waterstand de riolering (toilet en douchewater) moeite heeft goed te werken. Mogelijk in de visie grondwaterstand, overstorten en inzet stuwten nogmaals extra tegen het licht te houden en deze problemen te analyseren
- Aan deze kant van de gemeente ook goed om de Patersweg te benoemen. Dit blijft een ongekend drukke gevaarlijke weg binnen onze gemeentegrenzen. Vanuit dat oogpunt zou de factor veiligheid best separaat benoemd mogen worden.
- Cultureel erfgoed wordt ook als belangrijk onderdeel gezien van de visie. Goed om met u te delen dat Zeeland mogelijk, in de toekomst, een belangrijk onderdeel zou kunnen vormen in de beroemde Camino naar Santiago de Compostela. Zeeland heeft hiervoor enkele belangrijke onderwerpen (Parochiekerk Jacobus de Meerdere, Jacobuskapel (2x) en een Sint

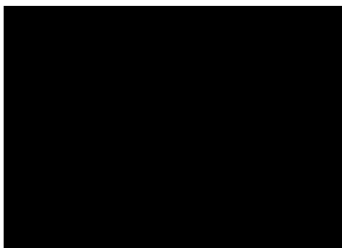
Jacobusgilde) die interessant kunnen zijn voor de vele wandelaren die jaarlijks deze weg volgen. Impuls voor het toerisme in Zeeland. Voor uw informatie: het Nederlandse Jacobgenootschap dat adviseert over deze wandeling kent ruim 10.000 leden in Nederland.

- Dan een opmerking over de eerder genoemde Wijsthoeve die gevormd is rond de breuklijn op de wijstgronden. Ondanks het feit dat de aanplant nog jong is belooft dit zeker een mooi natuurgebied te worden in ons agrarische buitengebied. Nu lijken er plannen te zijn dat praktisch tegen dit gebied, nota bene op de historische breuklijn, een zonnepark van vele hectaren gepland wordt. In de visie niets over te vinden. Maar het zou wel doodzonde en onbegrijpelijk zijn dat we enerzijds een mooi natuurgebied, passend binnen de visie, hebben gecreëerd en dan in diezelfde omgeving een industrieel zonnepark laten bouwen.
  - is er überhaupt plaats op het huidige elektriciteitsnetwerk of gaan deze parken onze bewoners die duurzaam geïnvesteerd hebben van het netwerk verdringen?
  - moeten we willen en toestaan dat er op of in de buurt van de breuklijn dit soort projecten gebouwd gaan worden?
  - begrijp dat we als gemeente een verplichting richting de landelijke overheid hebben om medewerking te verlenen om zonneparken en windmolens te ontwikkelen. Maar vanwege de vliegbasis mogen we binnen onze gemeente maar beperkt windmolens bouwen. Het lijkt ons onredelijk om te verwachten dat we dit alles nu in de vorm van zonneparken binnen onze gemeente moeten compenseren.

Het zijn enkele gedachten van onze kant. We hebben het gedaan met de gedachten om mee te helpen om van onze mooie gemeente een nog fijnere woonplek te maken. En een plek die door iedereen gewaardeerd wordt. Het is fijn om een goede en degelijke visie die in brede zin gedragen kan worden. Wij hopen op deze manier daar een positieve bijdrage aan te leveren.

Rest ons om succes te wensen met de opzet van een degelijke omgevingsvisie.

Met vriendelijke groeten

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 46.**

Betreft: zienswijze Omgevingsvisie Gemeente Maashorst.

Geachte leden van het college van Burgemeester en Wethouders,

Graag wil ik van de mogelijkheid gebruik om een zienswijze in te dienen betreffende de concept / ontwerp omgevingsvisie van de gemeente Maashorst.

In de concept omgevingsvisie van de gemeente Maashorst worden een aantal punten genoemd die wat mij betreft niet overeenkomen met huidige of toekomstige plannen van de gemeente Maashorst. Op basis van de onderstaande argumenten wil ik op twee punten mijn visie op de concept omgevingsvisie van de gemeente Maashorst aan u kenbaar maken.

- 1) Een paar jaar geleden werd door de werkgroep 'Initiatief Zeeland' een project gestart om binnen de gemeente Zeeland te starten met de oprichting van een beperkt aantal (ongeveer 8-10), Tiny houses specifiek bedoeld voor bewoning door jongeren uit Zeeland. Het woningaanbod voor deze doelgroep was toen al beperkt vandaar dat men dit initiatief nam. De gemeente Landerd ondersteunde het initiatief maar vond dat er een locatie gevonden moest worden gelegen binnen de bebouwde kom van de gemeente Zeeland. Vanuit de gemeente werd voor het overleg met deze initiatiefgroep een gesprekspartner aangewezen. Door de initiatiefgroep jongeren werden diverse locaties binnen de bebouwde kom aangedragen, echter telkens werden ze om verschillende redenen door de gemeente Landerd afgewezen. Door de initiatiefgroep werd voorgesteld om ook te gaan zoeken naar locaties buiten de bebouwde kom. Dit voorstel was voor de gemeente onbespreekbaar, omdat volgens de gemeente in het buitengebied geen bebouwing of plaatsing van Tiny houses mogelijk was. Bouwplannen in het agrarisch buitengebied waren voor dit project absoluut onmogelijk aldus de gemeente. Het initiatief van de jongeren om Tiny houses te plaatsen tbv bewoning door jongeren in Zeeland is hierdoor in een 'pauzestand' geraakt. In de huidige concept omgevingsvisie is voor wat betreft bebouwing, inbreiding voor uitbreiding het credo. Hiermee wordt door de gemeente Maashorst bedoeld dat, overeenkomstig de wens van de provincie Brabant, eerst gekeken moet worden naar plekken binnen de bebouwde kom van gemeenten waar eventueel (woning)bouw kan plaatsvinden. Als dat onmogelijk blijkt kan uitbreiding (dus bouwen buiten de bebouwde kom) worden overwogen. Op dit moment wordt, in tegenstrijdigheid met bovenstaande, door de gemeente Maashorst een project ondersteund wat woningen in het buitengebied (dus buiten de bebouwde kom) wil plaatsen. Het project van Peelnatuurdorpen om Tiny houses in het agrarisch landelijk buitengebied (demolocatie de Heihorst) te plaatsen, is in strijd met het in de concept omgevingsvisie genoemd uitgangspunt inbreiding boven uitbreiding. De steun van de gemeente Maashorst voor het project PND is bovendien ook in strijd met de ambitie van de gemeente Maashorst om de 'groenste' gemeente van Nederland te worden. Het plaatsen van woningen (Tiny houses zijn gewoon woningen) in een agrarisch buitengebied past totaal niet bij deze ambitie. Door (veel) woningen in het buitengebied te plaatsen wordt het landelijk gebied ontworcht en de gemeente Maashorst zeker niet groener. Ook het cultuurhistorisch landschap en de historische waarde van de buurtschappen en zijn al honderden jaren bestaande bebouwing, wordt door de plannen van Peelnatuurdorpen aangetast, ontworcht en op den duur mogelijk zelfs vernietigd. De destijds door de werkgroep Initiatief Zeeland ingediende plannen tot de plaatsing van een beperkt aantal Tiny houses binnen de bebouwde kom, ten behoeve van bewoning door jongeren van Zeeland, past veel beter bij de concept omgevingsvisie van de gemeente

Maashorst. Het is dan ook onbegrijpelijk dat dit initiatief destijds door de gemeente Landerd (telkens) werd afgewezen. Ik verzoek u dan ook om bij de planning en uitvoering van (woning)bouw vast te houden aan het in de concept omgevingsvisie beschreven principe: Inbreiding boven uitbreiding en het genoemde initiatief van de werkgroep Initiatief Zeeland alsnog te heroverwegen.

- 2) In de concept omgevingsvisie wordt gemeld dat de ambitie van de gemeente Maashorst en de provincie Brabant is om natuurgebieden via ecologische verbindingzones naar elkaar te laten overlopen. Zo stelt men onder andere verbindingzones voor tussen de Maashorst en de Reekse- en Trentse bossen. Vanuit de provincie worden deze zogenaamde ecologische verbindingzones ondersteund. In 2021 werd het rapport 'Ontwikkel- en beheerperspectief 2034, de Maashorst' uitgebracht. Onderdeel van het ontwikkel- en beheerperspectief voor 2050 zoals dit is geschetst in het 'Natuurplan de Maashorst 2050'. Hierin worden ecologische verbindingzones aangegeven die o.a. de Maashorst – de Reekse bossen en het natuurgebied de Tongelaar (Langenboom /Mill) met elkaar moeten verbinden. Volgens deze plannen zou de zuidgrens van deze verbindingzone het water van de Rusvense loop zijn. Ten noorden van deze Rusvense loop zou een ecologische verbindingzone tussen genoemde natuurgebieden mogelijk gemaakt moeten worden.

Het door de gemeente Maashorst ondersteunde project van de stichting Peelnatuurdorpen tot de plaatsing van een (groot) aantal Tiny houses op de demolocatie Heihorst, is in strijd met de aanleg van genoemde ecologische verbindingzone. De door PND gewenste demolocatie ligt voor een groot deel ten noorden van de Rusvense loop. Dit zou betekenen dat (veel) woningen (Tiny houses) geplaatst worden in de toekomstige ecologische verbindingzone die o.a. de Maashorst – de Reekse bossen en het natuurgebied de Tongelaar met elkaar verbindt. Nieuwe woningen (Tiny houses) in een ecologische verbindingzone van natuurgebieden (volgens de concept omgevingsvisie schil 1) is in strijd met de concept omgevingsvisie van de gemeente Maashorst. Ik verzoek u, met inachtneming van mijn zienswijze op de concept omgevingsvisie, in het bijzonder het onderdeel "Natuur centraal" binnen de zogenoemde schil 1 te respecteren. Dit heeft tot gevolg dat binnen deze schil 1 uitbreiding van woningen zoals het plaatsen van Tiny houses, niet mogelijk kan zijn.

Uiteraard ben ik bereid om deze zienswijze mondeling toe te lichten. Mag ik u verzoeken om mij van de verdere procedure op de hoogte te houden.

Met vriendelijke groet,

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 47.**

Betreft: zienswijze Omgevingsvisie Gemeente Maashorst

Geachte leden van het college van Burgemeester en Wethouders,

Graag maken we van de mogelijkheid gebruik om een zienswijze in te dienen betreffende de ontwerp omgevingsvisie van de gemeente Maashorst die op 14 augustus 2023 .

Wij maken ons grote zorgen over de plannen voor het plaatsen van tiny houses en permanente bewoning daarvan in het buitengebied op wat nu landbouwgrond is.

Wij denken dat het een negatieve invloed heeft op de leefomgeving.

Door het plaatsen van 42 tot 57 woningen komt er een hele nieuwe woonwijk in de bestaande buurtschap.

Hierdoor ontstaat vanzelfsprekend meer verkeer waardoor de verkeersveiligheid in geding komt. Daarbij komen er veel extra parkeerplaatsen met verkeersoverlast als gevolg.

Ons woongenot en leefbaarheid en de waardevermindering van ons huis is ook een grote zorg.

Ook geluidsoverlast van de bewoners van de Tinyhouses maar ook de klachten die ongetwijfeld zullen komen vanuit hen naar de omliggende bedrijven ivm geluid(denk aan haspels, vrachtauto's)geur en licht, is een groot zorgpunt.

Er mogen geen schuurtjes en verder aanbouw zijn bij de Tinyhouses; waar laten zij hun bakfietsen, vuilniscontainers etc?

Waar blijft ONS gevoel van rust en ruimte? Het wonen in een buurtschap ipv in een woonwijk.

Blijft het cultuurhistorisch landschap behouden? Hoe zit het met de ecologische verbindingzone?

Is de gemeente er ook voor onze belangen zodat deze niet ondergesneeuwd worden door de plannen van PND, projectontwikkelaars en "boeren" (grondeigenaren).

Daarom hebben wij bezwaar tegen het ontwerp omgevingsvisie.

Natuurlijk willen we het bovenstaande mondeling toelichten.

Een verzoek om ons van de verdere procedure op de hoogte te houden,

Met vriendelijke groet,

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 48.**

Zienswijze concept omgevingsvisie

Aan: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maashorst

Betreft: Zienswijze op concept omgevingsvisie gemeente Maashorst

Geacht college,

Om te beginnen mijn complimenten voor dit concept. De ambities en visies per omgeving spreken aan en duiden op maatwerk. En dat is nodig. Ook de insteek van inbreiding voor uitbreiding is een verstandige.

Er zijn ook punten van zorg. Deze omgevingsvisie biedt ruimte voor maatwerk, en zoals gezegd, dat is prima. Ik zie ook een gevaar en dat is dat de belangen van individuen ondergeschikt gemaakt worden aan belangen van investeerders, belangenverenigingen etc. Zeker als er veel (subsidie)geld beschikbaar is waar een individuele burger nooit tegenop kan boksen.

Deze zorg komt niet uit de lucht vallen. Deze wordt ingegeven door de actuele ervaringen rondom het project Peel natuurdorpen. Een megalomaan project wat zeer veel impact gaat hebben als dat op deze wijze wordt doorgeduwd. In de omgevingsvisie wordt dit soort initiatieven gestimuleerd. Ik mag hopen dat de manier waarop dit nu allemaal loopt niet de intentie is van deze omgevingsvisie. Onder de paraplu van prachtige vergezichten worden er hele andere dingen gedaan die niet kunnen en velen schade berokkenen.

Er zitten overigens passages in die één op één overgenomen lijken te zijn uit de brochure van peel natuurdorpen. Dat baart ook zorgen. De invloed van deze lobbyclub lijkt nu al groot.

Het zou fijn zijn als er meer duidelijkheid kan komen over in welke schil bepaalde gebieden zijn ingedeeld. Want dat maakt nogal uit voor wat mogelijk is.

Er is een stevige woningbouwopgave, en gelukkig wordt er gekozen voor inbreiding boven uitbreiding. Wat ik mis is de aandacht voor het creëren van extra woonruimte door het gemakkelijk toestaan van woningsplitsing, zowel binnen de bebouwde kom als in het buitengebied. Zonder extra verstening en zonder verstoring van het karakter van de omgeving toch extra woningen. Een voor de hand liggende en gemakkelijke oplossing.

Ook zou er meer mogen worden ingezet om mantelzorgwoningen gemakkelijker toe te staan.

M.b.t. het toestaan van recreatie wil ik benadrukken dat hier zeer goed rekening gehouden moet worden met de belangen van de huidige bewoners/omwonenden.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 49.**

Zienswijze OVO Ontwerp-omgevingsvisie

In het Ontwerp-omgevingsvisie ontbreekt de afspraak (overleg economische visie waar ik namens OVO heb aangeschoven) dat passende bedrijvigheid in de kernen meer ruimte krijgt en de wens van een bedrijfsverzamelgebouwen voor iedere kern dus ook Odiliapeel. Ook missen wij een bedrijventerrein zodat bedrijven niet genoodzaakt zijn om onze Odiliapeel te verlaten als het niet meer in hun 'garage' past. Destijds is expliciet uitgesproken dat iedere kern in gemeente Maashorst ruimte moet krijgen voor een bedrijventerrein waarmee bedrijvigheid ook in de kernen kan blijven en tegelijk de schaarste in de grotere kernen minder nijpend wordt. Dit moet ook in de omgevingsvisie worden opgenomen. Ook is er destijds gesproken over herbestemming van voormalige agrarische bedrijven voor bedrijvigheid. Dit kwam vanuit Landerd maar is wel omarmd dus zou deze mogelijkheid ook voor Odiliapeel in de visie opgenomen behoren te worden.

De huidige visie voor Odiliapeel is vooral veel op natuur en landschaps- en dorpsaanzicht geënt terwijl Odiliapeel zo veel meer is. Het te veel vast houden aan historie mag positieve evoluties van ons dorp niet gaan tegen werken. We hebben al een kerk die tot aan de kerkbanken monumentaal is, wat herbestemming zo goed als uitsluit, laat deze omgevingsvisie niet Odiliapeel verder aan de ketting leggen.

Namens bestuur ondernemersvereniging Odiliapeel (OVO),

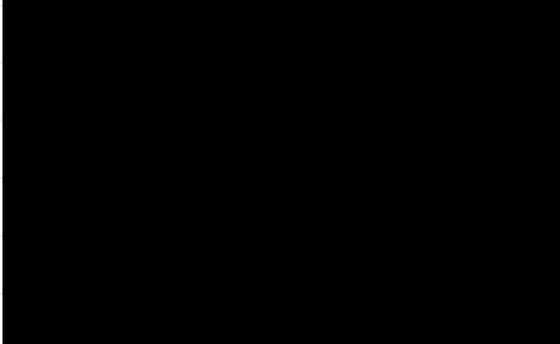
**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 50.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:	
Achternaam:	
Telefoonnummer:	
Herhaal e-mailadres:	
Postadres:	
E-mail:	

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:	25-09-2023
Waarom bent u het niet eens met de omgevingsvisie?	Goedemorgen, in een buitengebied laat vooral de natuur een hele grote rol spelen, het wordt al belast door een paar grote megabedrijven en dan nu toestaan wordt dat er in het buitengebied ook extra woningen met name van tinyhouses worden gebouwd is voor mij onaanvaardbaar. Bebouwde kom voor woningen, buiten de kom niet

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?	Nee
---	-----

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 51.**

Reek, 25 september 2023

De gemeenteraad van de gemeente Maashorst,
Postbus 83,
5400 AB Uden.

Betreft: Zienswijze, "ontwerp Omgevingsvisie van de Gemeente Maashorst en de Ontwerp
omgevingseffectrapportage".

Geachte leden van Gemeenteraad,

Met deze brief geef ik mijn zienswijze weer aangaande de ontwerp-Omgevingsvisie van de Gemeente Maashorst en de Ontwerp omgevingseffectrapportage (hierna: **ontwerp omgevingsvisie**). De ontwerp omgevingsvisie ligt ter inzage tot en met 25 september 2023.

Indeling in Schillen en Thema's;

Geconstateerd wordt dat de gemeente kiest voor een bepaalde zonering en/of gebiedsgerichte benadering. Dat is begrijpelijk, want niet ieder gebied is hetzelfde. De gemeente verzuimt daarbij echter om duidelijkheid te scheppen.

In het ontwerp is het onduidelijk waar de schillen beginnen en ophouden. Zonder duidelijke begrenzing geeft dit allerlei interpretatiemogelijkheden. Dit biedt ruimte aan willekeurigheid waardoor de mogelijkheid ontstaat om het ene initiatief af te wijzen omdat het niet in de schil past en het andere weer toe te staan. Het zou de gemeente sieren om een duidelijk afwegingskader te maken zodat initiatiefnemers weten waar ze aan toe zijn indien er een plan wordt ingediend.

Definities

Ook ontbreekt het aan definities. Indien heldere definities gehanteerd worden weet eenieder wat er bedoeld wordt. Voorstel is dan ook om een paragraaf op te nemen met definities. Ten voorbeeld: Wat wordt in deze omgevingsvisie bedoeld met bebouwingsconcentraties? Waar liggen deze? Door deze term wel te gebruiken maar ze niet aan te wijzen of te definiëren blijft dit ongewis.

Thema's te beperkt en overlappend.

In de structuurvisie Landerd van de voormalige gemeente Landerd ook “maatschappelijke voorzieningen” als een zelfstandig thema opgenomen. Nu is dat weggestopt in het verhaal en valt het terug te vinden onder “Transitie Landelijk Gebied” en onder “Mobiliteit, voorzieningen en verstedelijking”. De ontwerp-omgevingsvisie biedt geen duidelijkheid waar de gemeente nu maatschappelijke voorzieningen wil of kan faciliteren. Het lijkt goed om de huisvesting van maatschappelijke voorzieningen te beperken tot de bestaande kernen en eventueel in bebouwingsconcentraties en zeker niet in het buitengebied.

Indien toch voor maatschappelijke voorzieningen in het buitengebied gekozen wordt dan zou zich dit moeten beperken tot zorg in de vorm van extensief wonen in voormalige of vrijkomende agrarische bedrijven. Zoals ook in de visie genoemd komt er een enorme opgave op de gemeente af voor de herbestemming van agrarische bedrijven. Gebruik dan deze vrijkomende locaties voor invulling van nieuwe initiatieven maar houdt dat kleinschalig. Ten voorbeeld zoals de bekende Thomashuizen.

Dit sluit aan bij paragraaf 4.2.h van de omgevingsvisie. Het is dan wel wenselijk om dit expliciet op te schrijven en te beperken tot vrijkomende agrarische bedrijven.

Gemis aan duidelijkheid.

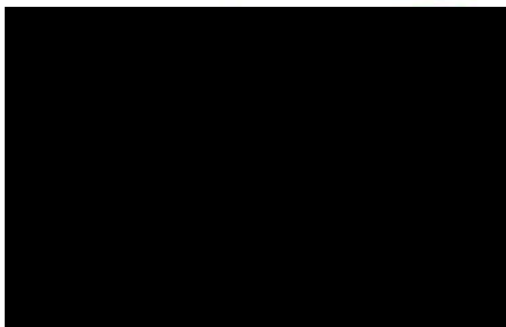
Durf duidelijke keuzes te maken. Het is onzin dat de ruimte beperkt is. Er is volop ruimte in de gemeente Maashorst. Durf te kiezen voor groter denken. Woningbouw is nodig. Maashorst heeft daar uitermate geschikte gebieden voor. Denk aan Uden-Oost, Schaijk-Noord en Reek-Zuid. Nu keuzes maken en ruimte bieden in de omgevingsvisie biedt gigantische kansen voor de noodzakelijke huisvesting van inwoners maar ook om de leefbaarheid van kernen als Reek en Odiliapeel te bevorderen.

Reek Zuid

Onduidelijk met betrekking tot Reek. Onder het thema Transitie Landelijk Gebied wordt een gebied ten zuiden van Reek aangeduid als 't Gaal. 't Gaal is een buurt ten westen van Reek behorende bij Schaijk. Onder Schaijk wordt dit correct benoemd. In Reek bestaat geen gebied dat 't Gaal heet. In de tekst wordt verwezen naar bebouwingsconcentraties in dit gebied. Dit is een voorbeeld van onduidelijkheid van de ontwerp omgevingsvisie. Ten eerste is niet duidelijk welk gebied bedoeld wordt. Ten tweede is niet duidelijk hoe dit gebied begrensd wordt. Ten derde is volslagen onduidelijk welke bebouwingsconcentraties bedoeld worden. De ontwerp omgevingsvisie is in dit geval dus echt onjuist en moet aangepast worden.

Verzocht wordt het voorgaande te verwerken in de vast te stellen omgevingsvisie. Een helder stuk met duidelijke keuzes maakt het mogelijk om een goede invulling te geven aan omgevingsplannen.

Hoogachtend,

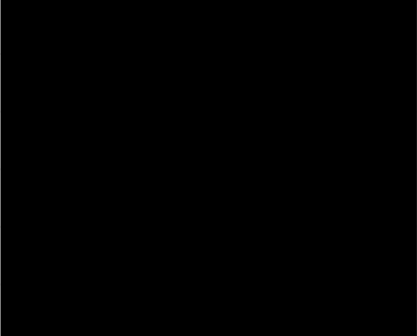
**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 52.**

Uw gegevens

Controleer uw gegevens hieronder. Indien deze niet correct zijn kunt u deze wijzigen via de Kamer van Koophandel.

Voorletters:	
Achternaam:	
Telefoonnummer:	
Herhaal e-mailadres:	
Postadres:	
E-mail:	

Contactgegevens

Verzoek

Datum bekendmaking:	25-09-2023
Waarom bent u het niet eens met de omgevingsvisie?	<p>Graag zou ik/ omwonenden van de rondweg uden specifiekere omschrijving van de visie willen zien. Denk hierbij aan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verlagen van huidige geluid belasting voor omwonenden van de rondweg ter verbetering van het leefklimaat 2. Uitbreiding industrie/ woningen mag niet leiden voor extra geluidbelasting op de gevel van omwonenden van de rondweg.

Bijlagen

Wilt u één of meerdere bijlage(n) toevoegen?	Nee
---	-----

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 53.**

Opmerkingen bij Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst

Initiatiefgroep Gezondheidscentrum Zeeland

De gemeente Maashorst heeft haar burgers uitgenodigd om mee te denken en actief inbreng te hebben op de Concept-Omgevingsvisie, die een belangrijk richtsnoer vormt voor de toekomstbestendige inrichting van onze gemeente.

Wij als Initiatiefgroep Gezondheidscentrum Zeeland maken graag gebruik van dit aanbod om enkele aanvullingen en aanpassingen te doen in de Concept-Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst.

1) Vooropgesteld:

Onze Initiatiefgroep streeft er naar om in het voormalig gemeentehuis in Zeeland een gezondheidscentrum te ontwikkelen. De behoefte aan en het draagvlak om een dergelijk centrum te ontwikkelen, hebben wij vastgesteld aan de hand van een enquête onder alle reguliere zorgaanbieders (minus de tandarts) en de grote maatschappelijke organisaties (Initiatief Zeeland, KBO en Coöperatie Zeeland). De uitkomst van deze enquête was eensluidend; er is op dit moment een grote behoefte aan een gezondheidscentrum in Zeeland. Met het oog op de toekomst neemt deze behoefte alleen maar toe. *Zie bijlage; deelnemers en uitkomsten*. En, het beschikbaar komen van het voormalig gemeentehuis is een eenmalige kans om op een overzichtelijke termijn een dergelijk centrum te realiseren.

Dit is onze wens, en ons verzoek aan de 'politiek' is om via de Omgevingsvisie hieraan medewerking te geven.

Relevant voor het vervolg van onze inbreng: Onze Initiatiefgroep heeft over dit onderwerp ook suggesties gedaan voor het Kernencv Zeeland. Onze belangrijkste hoofdpunten daarin zijn:

In Zeeland zijn weliswaar veel eerstelijns zorgvoorzieningen aanwezig (zorg waarvoor geen verwijzing nodig is zoals de huisarts en tandarts), maar enkele belangrijke zorgverleners zijn in ons dorp niet vertegenwoordigd. Zo ontbreekt het onder meer aan een verloskunde praktijk, diëtiste en een eerstelijnspsycholoog. Belangrijk is ook dat de samenhang en afstemming tussen al deze zorgverleners niet optimaal is geregeld/georganiseerd; onder andere vanwege het feit dat ze niet onder één dak werkzaam zijn. Met een vergrijzende bevolking, die in toenemende mate in de huiselijke omgeving verzorgd zal worden, is het van groot belang dat de eerstelijns voorzieningen in voldoende mate aanwezig zijn. En dat de betrokken zorgverleners de complexe zorgvragen vanuit één organisatorische setting in samenhang kunnen bespreken. Tenslotte zijn er nog zorgen of Zeeland in de toekomst over voldoende eerstelijns zorgverleners kan beschikken (met name de huisarts en apotheker). Een goede en integrale infrastructuur maakt Zeeland aantrekkelijker voor nieuwe medewerkers. Daarbij ook aandacht voor het feit dat veel zorgverleners nu al kampen met chronisch ruimtegebrek.

Samenvatting: Het ontbreekt in Zeeland, nu al én zeker met het oog op de toekomst (vergrijzing), aan een brede en samenhangende infrastructuur voor de eerstelijns zorgvoorzieningen.

Focuspunten voor Zeeland:

verbetering eerstelijns zorg, versterken van de vitaliteit bewoners met nadruk op preventie. Een vitale bevolking is een weerbare bevolking op alle aspecten van het leven en met name de gezondheid.

Wij willen in Zeeland focussen op .....

- *Verbeteren van de eerstelijns infrastructuur (in lijn met het IZA-akkoord) met als gemeenschappelijk doel om de zorg in de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Ombouw van het oude gemeentehuis naar een gezondheidscentrum, is een prima voorwaardelijke stap om deze doelstellingen dichterbij te brengen.*
- *Versterken van de vitaliteit van al onze burgers, met nadruk op de meest kwetsbare groepen. Door aandacht te vragen voor, inhoud te geven aan, en actie te ondernemen op alle verschillende functies van positieve gezondheid. Dit met als doel om het vermogen om je aan te passen te versterken en om je eigen regie te voeren in het licht van alle sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Dat geldt zowel op individueel- als op groeps- en bevolkingsniveau. Voor verdere uitleg google: iph (Institute for positive health).*
- *Preventie is een wezenlijk onderdeel van het optimaliseren van de eerstelijns en het verbetering van de vitaliteit van onze burgers. Of het gaat om: voedingsprogramma's bijvoorbeeld voor schoolgaande jeugd, preventie en opvoedingsondersteuning, activeren van ouderen en verminderen van eenzaamheid, maatschappelijke integratie, de fysieke omgeving, drugs en criminaliteit et cetera. Voorkomen is beter dan genezen, maar leidt vooral tot een gelukkiger samenleving.*

Rolverdeling Zeeland

m.b.t. Vitaliteit inwoners

Mogelijke rol samenleving:

- *Het maken van een vitaliteitsagenda voor Zeeland op basis van de zes aspecten van positieve gezondheid (diagnose stellen).*
- *Inwoners, belanghebbenden burgers en professionals stellen deze agenda samen op en prioriteren deze.*
- *Genoemde groepen gaan hiermee aan de slag en treden hiermee in de publiciteit.*

Mogelijke rol gemeente:

Daar waar landelijk en/of gemeentelijk, politiek beleidsdoelen samenvallen met de vitaliteitsagenda van Zeeland; samen optrekken, ondersteunen en communiceren.

- *Waar nodig de vitaliteitsdoelen van Zeeland faciliteren via soepele procedures en eventueel met mensen en (financiële) middelen. Een vitaliteitsfonds voor elk dorp??*
- *Waar gewenst het actief ondersteunen en faciliteren van zorgverleners bij het vinden van praktijkruimte, om te voorkomen dat er tekorten in de keten van het zorgaanbod ontstaan. (helpen, niet financieren).*

2) Beoordeling van Omgevingsvisie Maashorst

Wij als Initiatiefgroep begrijpen dat een grote bestemmingswijziging, zoals door ons wordt voorgesteld, moet passen binnen de nieuwe Omgevingswet, en alle daaraan verbonden onderliggende regelgeving.

In dat kader hebben wij de concept-omgevingsvisie van de gemeente Maashorst bestudeerd, en hebben daarbij de volgende opmerkingen, aanvullingen en suggesties. Met daarbij als kanttekening dat wij het concept alleen maar op 'ons onderwerp' hebben beoordeeld.

- 1.3 Pag. 10 Onze missie, en relaties met overig beleid. In deze paragraaf wordt de missie van de gemeente Maashorst toegelicht. Als eerste wordt genoemd: bevordering van de gezondheid.

Wat opvalt is de tweeledig uitleg van het begrip gezondheid. Enerzijds gaat het hier om de fysieke component van gezondheid, de directe leefomgeving die grote invloed heeft op de gezondheid van mensen. Op dit aspect ligt in dit concept-stuk de nadruk. Overigens, wordt in dit kader ook het gevaar van een te laag voorzieningenniveau bij; dit wordt verder niet uitgewerkt. Anderzijds (maar in de kantlijn !) wordt gewezen op het belang van een integrale kijk op gezondheid door middel van gebruik te maken van alle aspecten van positie gezondheid.

Voorstel toevoeging (pag. 10) Bij positieve gezondheid gaat het allereerst om een brede kijk op de oorzaak en achtergrond van een gezondheidsklacht. Voorbeeld hoofdpijn kan vele oorzaken hebben (slaaptekort, tumor, zorgen over dreigend ontslag, drankgebruik, ruzie met de buurman et cetera. Voor de aanpak van een klacht dient te worden gekeken binnen welk domein(en) naar een mogelijke oplossing moet worden gezocht. De oplossing (altijd persoonsgericht) is ook afhankelijk van de aanwezigheid en toegang tot voorzieningen en hulpverleners. En, vooral de bereidheid van om samen te werken om die persoonsgerichte oplossing mogelijk te maken. De ervaring leert dat dit niet vanzelf gaat. De gemeente krijgt een steeds grotere rol (IZA-akkoord) om deze samenwerking verder te ontwikkelen. De gemeente kan op vele manieren een ondersteunende en een voorwaardenscheppende rol vervullen. Dit document biedt richting en een aantal concrete voorbeelden hoe de gemeente Maashorst inhoud kan geven aan deze rol.

-Pag.11 Opmerking bij: Onderlinge samenhang in onze missie. Hier wordt gezondheid weer -enkelgekoppeld aan de fysieke leefomgeving.

-2.9 Pag. 20 Opmerking bij: Gezondheid. Landelijk. Zie herhaling opmerking pag.11. Bovendien, de laatste zin van dit tekstdeel is een open deur die verder in het stuk geen vervolg krijgt, waarmee het een nietszeggende opmerking is.

-3.1 Pag. 25 Opmerking bij een leven lang gezond en prettig wonen. Zie opmerking pag.11. Maar ..... wat een triviale tekst. Dit is toch niet de realiteit. De politiek dient waarborgen te scheppen om deze ideale omstandigheden te bevorderen. En daar waar het niet lukt, extra inspanningen te leveren, binnen haar mogelijkheden, om problemen hanteerbaar te houden.

-4.3.2. Pag. 66 Voorzieningen. 1^e alinea, derde zin. Daarbij streven we naar het behouden, (aanvulling) *waar nodig aanvullen en verbeteren*, als ook het goed ontsluiten van voorzieningen.

-Hst 5 Ambities voor voorzieningen in Zeeland. Opmerking bij 2^e alinea, met name de laatste zin. Deze zin vervangen door:

En het gemeentehuis zelf biedt een unieke kans voor de ontwikkeling van een gezondheidscentrum voor de eerstelijns zorgvoorzieningen. Immers centraal gelegen en dus goed voor de bereikbaarheid. Maar vooral goed voor het verbeteren van de samenwerking tussen alle zorgmedewerkers (gezondheidszorg en sociaal domein) die daar werkzaam zijn, en samen garant staan voor kwaliteit en doelmatigheid van ons zorgbestel. De toenemende vergrijzing, en dus een toenemende zorgvraag, terwijl patiënten langer in de eigen omgeving moeten worden geholpen, maakt de ontwikkeling van een goede gezondheidszorgcentrum alleen maar noodzakelijker.

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 54.**

Zienswijze omgevingsvisie Maashorst, 25-9-2023

Inleiding

Het deel Graspeel van deze omgevingsvisie een voortzetting van het oude desastreuze beleid. Dit moet worden gewijzigd naar de nieuwe wetten en regels.

Hieronder vindt u uitspraken over de Graspeel van de gemeenteraad Landerd, en de Rechtbank Den Haag, alsmede de uitspraak van demissionair landbouwminister ████████ over megastallen.

Gemeenteraad Landerd, 8-4-2021

“De grenzen in de Graspeel zijn bereikt.” ... “Wij schamen ons.” ... “Dit is afwijkend van het beleid dat we al 10 jaar voorstaan.” (NPO Opstandelingen 7-7-2021; Brabants Dagblad, 11-4-2021).

Rechtbank Den Haag, 14-9-2022

“De burgerrechter in Den Haag oordeelde dat de Nederlandse overheid haar burgers zo slecht beschermt tegen stank door vee, dat ze hun mensenrechten schendt.” (Brabants Dagblad, 14-12-2022). Er is *“geen sprake meer is van een fair balance tussen economische belangen en de gezondheidsbelangen van het individu.”* (Rechtbank Den Haag, 14-9-2022)

Demissionair minister van landbouw ████████

“Dit type landbouw (lees megastallen) past niet meer bij Nederland.” ... “We moeten naar een andere schaal van landbouw in Nederland, passend bij het echte familiebedrijf. Daar past dit soort stallen niet bij.” (Minister ████████ 17-9-23).

Verzoeken voor aanpassing van de omgevingsvisie Maashorst

Daarom verzoeken wij de gemeente Maashorst om de volgende zaken vast te leggen in de Omgevingsvisie voor de Graspeel:

1. Graspeel dient nu te worden geëxtensieerd. De Graspeel wordt in de omgevingsvisie opgenomen als een ‘schil 2’ gebied in plaats van ‘schil 3’ (megastallen). De Graspeel is belangrijk voor de voedselvoorziening. De hoofdrol is voor familiebedrijven, kleinschaligheid, natuurinclusief, verbreed en kringlooplandbouw. Er komen geen uitbreidingen van megastallen en geen nieuwe vergunningen voor stalruimte en dieren. Ook wordt de huidige aanwezige hoeveelheid stalruimte en dieren bekrachtigd in het omgevingsplan. In de omgevingsvisie staat nu *“er is ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, mits de bestaande situatie niet verslechterd.”* In de praktijk betekent dit beleid: doorgaan met de megastallen en een ernstige verslechtering van de huidige zeer slechte situatie. Want de gehanteerde rekenmodellen bij de vergunningverlening wijken sterk af, met wel 1000% (!), van de werkelijkheid (Brabants Dagblad, 12/12/2021). Wij hebben geen enkel vertrouwen in deze onrealistische belofte van de gemeente. Hetzelfde werd beloofd bij de Heijderhoeve.
2. Per direct neemt de gemeente die maatregelen zoals in het vonnis van de rechtbank staan beschreven. Om kort te gaan alle geur boven de 19,4 OU moet worden gestopt (Rechtbank Den Haag, 14-9-2022). Bedrijven met een grote kans op een zoönose besmetting gevolgd door een pandemie moeten met onmiddellijke ingang worden gesloten. Volgens ████████ ████████ (Hoogleraar Virologie) is de combinatie vogelgriep en varkens enorm risicovol.
3. Er wordt een afwegingskader op basis van ‘brede welvaart’ met een ‘fair balance’ gehanteerd in de verdere besluitvorming over de gebiedsontwikkeling. Dat wil zeggen het beleid herbergt ook de waarde van een gezond woon-, leef- en werkklimaat herbergen, met schone lucht conform het schone luchtakkoord en niet slechts de financiën van 1 enkele partij.
4. Er komt een transparant en gezamenlijk afwegingsproces

5. Er wordt gemeten, en de meetdata worden gedeeld.

Ook willen wij dat onze onderstaande vragen worden beantwoord.

Het LOG beleid en de gevolgen voor de Graspeel

Circa 20 jaar geleden was de Graspeel een aantrekkelijk landelijk gebied met wonen, landbouw, recreatie en natuur.

Toen kwam o.a. het LOG beleid. De gedacht hierachter was efficiëntie en minder milieuoverlast. Maar het werd een grote mislukking in plaats van een verbetering een grote verslechtering;

- 1) Langs de Peelweg is een industrieel complex ontstaan (met honderdduizenden dieren). Dergelijke complexen horen op industrieterreinen, en niet in het landelijk gebied.
- 2) Er zijn reeds langdurige ernstige overschrijdingen van milieu- en natuurnormen, o.a. geur, lawaai, luchtkwaliteit. Dit veroorzaakt onacceptabele overlast bij de reeds aanwezigen: bewoners, bedrijven (Graspeel en Trent) en de natuur (Trentse Bos, Duits lijntje). Zo overschrijdt de geuroverlast door de Heijderhoeve zelfs de norm voor de rechten van de mens (Rechtbank Den Haag, 14/9/2022). Ook de gemeenteraad van gemeente Landerd heeft haar excuus aangeboden voor haar medewerking in het verleden (Brabants Dagblad 11/4/2021).
- 3) Familiebeprijven, die doorgaans veel meer binding hebben met de grond en met de omgeving werden verdreven en megastallen werden mogelijk.
- 4) Burgers worden vanwege de stank verdreven en gaan noodgedwongen verhuizen.

20 Jaar later neemt de minister [REDACTED] afscheid van de megastallen en aanverwant beleid (NOS, 17/9/23). *“Dit type landbouw past niet meer bij Nederland.” ... “We moeten naar een andere schaal van landbouw in Nederland, passend bij het echte familiebedrijf. Daar past dit soort stallen niet bij.”*

Vragen

Echter, in de concept Omgevingsvisie Maashorst, deel Graspeel, blijft de gemeente hangen in het megastallenbeleid van 20 jaar geleden. Deze visie gaat over het verleden en niet over de toekomst! Hoe kan dat? En waarom verzuimt het bestuur haar eigen belofte, dat de grenzen van de Graspeel zijn bereikt (8-4-2021) vast te leggen in de Omgevingsvisie? Dit is het moment om de daad bij het woord te voegen! En waarom verankert Maashorst voortzetting van de megastallen in haar omgevingsvisie, terwijl minister [REDACTED] aangeeft dat dit type landbouw niet meer in Nederland past?

En wat is de inhoudelijke onderbouwing voor deze keuze? Wat is de maatschappelijke meerwaarde van deze industrie voor de gemeente Maashorst in termen van winst, arbeidsplaatsen, voedselvoorziening, natuur, milieu en gezondheid, ook gezien vanuit een breed welvaartsperspectief? Wat is het nut en noodzaak van doorgaan met megastallen?

En wie genieten de baten en wie dragen de kosten? Hoe gaat de gemeente om met een onevenredige welvaartsverdeling t.g.v. haar keuzes? Zelfs de rechten van de mens (stank) zijn hier in het geding en volgens de rechtbank ontbreekt de ‘fair balance’!

Maashorst is het grootste niet-Natura 2000 gebied van Nederland, waar de gemeente enorm in investeert. Het Trentse Bos is onderdeel van Maashorst en verbindt Maashorst met het naastgelegen natuurgebied de Kuilen. Het Trentse Bos is essentieel voor het voortbestaan van de 2 natuurgebieden. Hoe gaat de gemeente (de aantasting van) deze functies meenemen en waarderen?

En welk afwegingskader gaat de gemeente hanteren voor de toekomstige gebiedsontwikkeling en besluitvorming rond de Graspeel?

De gemeente wil op de Graspeel, een postzegelgebied, maar liefst 3 schillen hanteren: schil 1 (natuur van het Trentse Bos, onderdeel van Natuurgebied Maashorst), schil 2 (gemengd samenleven), schil 3 (intensieve landbouw/megastallen). Hoe realistisch is dit? Nu grenst schil 3 reeds aan schil 1. Dit geldt voor het oostelijke deel van de Buntweg van de stal aan Peelweg 20 en het noordoostelijke deel van het Trentse Bos. Volgens jullie eigen beleid is dit niet mogelijk.

De doelen in dit gebied zijn zeer tegenstrijdig. Er dient nu naar de toekomst te worden gekeken met de vitaliteit van het gebied als prioriteit. Dat betekent in deze omgevingsvisie kiezen voor extensivering en een expliciet afwegingskader benoemen. Anders gaan de huidige praktijken gewoon door. En dat betekent, doorgaan met megastallen, een verdere toename van normoverschrijdingen, en een achteruitgang van het gebied.

Verwijzingen

Brabant Dagblad, ██████████ (11/04/21). *Gemeenteraad Landerd schaamt zich over gang van zaken op Graspeel*, Brabants Dagblad, Den Bosch.

Brabants Dagblad, ██████████ (10/12/2021). *Brabants Dagblad, Heijderhoeve Zeeland stoot tien maal meer stank uit dan toegestaan*, Brabants Dagblad, Den Bosch.

Brabants Dagblad, ██████████ (14-12-2022). *Strijder tegen stank Piet Catsburg kreeg in 2022 vooral hoop: 'Ze gaan de wet nu echt aanpassen'*, Brabants Dagblad, Den Bosch.

Gemeenteraad Landerd, (8-4-2021) in: NPO Opstandelingen, (8-7-2021). *De Beerput van Graspeel*, NPO, Hilversum. [De beerput van Graspeel gemist? Start met kijken op NPO Start](#). Raadsvergadering Landerd van 8 april 2021, kijk op 34:29 minuten.

NOS, (17/9/23). *Steeds meer megastallen, terwijl kabinet er juist minder wil*, NOS, Hilversum.

Rechtbank Den Haag, (14-9-2022). *Zaaknummer / rolnummer: C/09/594148 HA ZA 20-547*, Rechtbank Den Haag, Den Haag.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:9119, Rechtbank Den Haag, C-09-594148-HA ZA 20-547 \(rechtspraak.nl\)](#), [Dossier stankoverlast: Kamervragen over rechterlijke uitspraak - Zembla - BNNVARA](#)

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 55.**

Gemeente Maashorst / Omgevingsvisie
Markt 145
5401 EJ Uden

Datum: Schaijk, 25-09-2023
Onderwerp: Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie

Geacht college,

Hierbij willen wij graag onze zienswijzen indienen ten behoeve van de ontwerp omgevingsvisie die nu ter inzage ligt. Hieronder volgen onze punten:

- Pagina 48, onze agrarische ondernemers zorgen voor ... gezond, duurzaam en betaalbaar voedsel. **Wat wordt hier met duurzaam bedoelt en volgens welke lichtlijnen en procedures geproduceerd?. Welke gezondheids- en duurzaamheidsdoelstellingen heeft de gemeente Maashorst? Licht toe en maak concreet. En wat wordt bedoelt met:** dat de landbouw een ontwikkeling doormaakt waarbij het ... op de transitie van het landelijk gebied.
- In Hoofdstuk 4 pagina 50 gebiedsgerichte aanpak toekomstbestendige landbouw worden drie agrarische gebieden of schillen onderschreven. In alle drie de gebieden is en blijft perspectief voor de landbouw. Uitgangspunt voor alle gebieden is wel dat er bij nieuwe ontwikkelingen sprake moet zijn van een verbetering van de situatie. **Wat wordt exact bedoeld met de verbetering van de situatie (wat, hoe en waar)? Kunt u daar voorbeelden van benoemen?**

Graag vernemen wij een reactie op bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

████████████████████

██

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 56.**

Reek, 25 september 2023

Gemeente Maashorst / Omgevingsvisie
Markt 145,
5401 EJ Uden

Onderwerp: zienswijze ontwerp-omgevingsvisie gemeente Maashorst

Geacht college,

In de gepresenteerde ontwerp-omgevingsvisie gemeente Maashorst worden uw keuzes voor de transitie van het buitengebied in de komende jaren in het bijzonder belicht vanuit de begrippen duurzaamheid, het herstel van de biodiversiteit, de kwaliteit voor de fysieke leefomgeving en het differentiëren van de landbouw. Bij deze insteek moeten bodem en water meer leidend worden dan tot nu toe het geval is geweest. Uw keuzes en ambities sluiten daarbij qua woordgebruik en doelstellingen vaak naadloos aan bij de verschillende definities die in het kader van de landbouwtransitie gebruikt worden. Dat voelt op zich in eerste instantie als een logisch verband want het is onomstreden dat Nederland in 2030 koploper wil zijn op het gebied van kringlooplandbouw. Maar het is ook merkwaardig te constateren dat de verschillende begrippen die opgang doen in de landbouwtransitie door u gebruikt worden in situaties die absoluut niet binnen dit raamwerk passen. Daarmee husselt u diverse visies en definities door elkaar heen en ontbreekt die ene echte leidende en verbindende insteek.

Wat betekent landbouwtransitie eigenlijk en wat beoogt het?

Landbouwtransitie is een langdurig proces, gericht op een **nieuwe definitieve status** met een integrale insteek op alle verwante geledingen, die zich richt op **omvorming** van de huidige intensieve landbouwsystemen (in het bijzonder de veeteelt en akkerbouw) naar boeren op basis van natuurprocessen met het oogmerk de biodiversiteit te herstellen. Kernbegrippen zijn daarbij klimaatneutraliteit, circulariteit en natuurinclusiviteit.

De kern van deze definitie behelst dat er niet halfbakken op zo'n transitie ingestoken kan worden maar dat er binnen de mogelijkheden een volledige inzet gewenst en vereist is. Een nieuwe omgevingsvisie biedt de mogelijkheid om nieuwe, andere keuzes te maken en een nieuwe weg in te slaan. Gebiedsbestemmingen kunnen heroverwogen worden, nieuwe initiatieven kunnen aan een toekomstgericht natuurinclusief toetsingskader onderworpen worden en u kunt ambiëren in te steken op transformatie van bestaande bedrijfsvoering

Dat alles laat u echter na en daarmee verworden uw ambities tot papieren tijgers.. U ondergraaft uw eigen beoogde-groene-gemeente voortdurend door te blijven hinken op twee gedachten, namelijk dat we toekomstgericht, circulair en groen willen zijn maar toch absoluut niet aan de oude structuren mogen tornen. U brengt continue begrenzings aan in uw toekomstige omgevingsvisie waardoor de transitie die u zegt voor te staan, gedoemd is te mislukken. Uw insteek dat u met bestuurlijke hand landschappelijke schillen kunt aanbrengen en gebieden kunt aanwijzen waar de transitie – vooralsnog - niet of in een andere vorm geldt, maken zo'n transitie gedoemd te mislukken.

Wellicht preludeert u met deze omgevingsvisie op een aantal inmiddels in gang gezette ontwikkelingen zoals in de Broksteeg die u koste wat kost tot een goed, door u gewenst, einde wilt brengen. Misschien kunt u zich daarbij alsnog afvragen voor wiens woon- en leefgenot dat einde dan eigenlijk goed is en of een ommekeer in dat denken niet eerder wenselijk is. Omdat de opmaat voor de toekomst al vast lijkt te staan vóór deze omgevingsvisie definitief het licht heeft gezien!

Wat u voorstelt in de ontwerp-omgevingsvisie is hetzelfde als de energietransitie ingaan met de boodschap dat nieuwe en bestaande woningen en bedrijven in bepaalde gedeelten van de gemeente Maashorst buiten de energietransitie vallen en met behulp en met instemming van de gemeente kunnen gaan investeren in nieuwe gasaansluitingen. Hoe reëel is het om op afzienbare termijn te eisen dat er alsnog overgeschakeld wordt op andersoortige energiebronnen? Dat kan niet en dat zal ook niet gebeuren en het gevolg laat zich raden. Veel blijft bij het oude en met name de oude landbouwsystemen en bedrijfsstructuren veranderen niet. En dat is het gevolg van het theoretisch formuleren van een inwisselbare beleidsvisie zonder diepgewortelde betekenis. Die probeert de kool en de geit te sparen en voorbij gaat aan het feit dat de transitie van het buitengebied en daarmee de landbouwtransitie een weloverwogen keuze moet zijn. Mét praktische consequenties voor nu en de toekomst.

Welke vogels, welke insecten en welke zoogdieren houden zich overigens aan menselijke grenzen en beperken hun bewegingen tot uw landkaartje?

Heeft u greep op de kwaliteit en de bewegingen van de (grond)waterstromen, de uitstoot en de gewasbestrijdingsmiddelen in de landschapsegmenten die u heeft aangebracht?

Kunt u garanderen dat de gevolgen van land- en akkerbouwverrichtingen en bollenteelt binnen de kaders blijven die u al dan niet wenselijke vindt?

Nee, dat kunt u niet.

Vogels, insecten en zoogdieren kunnen hun leefomgeving niet toetsen op waterkwaliteit, vervuilde grond en bespoten producten, Ze zoeken en ontvangen hun voedsel binnen de beschikbare en bereikbare ruimte en zijn afhankelijk van het aanbod. Als deel van de keten zijn ook de inwoners van uw gemeente afhankelijk van de keuzes die in hun leefomgeving worden gemaakt.

De huidige landbouwsystemen leiden niet alleen tot existentiële filosofische vragen zoals hoe om te gaan met onze verantwoordelijkheid voor de aarde maar ook tot heel veel praktische vragen.

*Zoals gezondheidsvragen`- welke gevolgen hebben de huidige productiemethoden voor ons voedsel en onze omgeving en daarmee voor onze gezondheid en die van de generaties na ons?

*Zoals vragen over dierenwelzijn en de overdaad aan voedselbeschikbaarheid, op ieder moment uit elk werelddeel, gekoppeld aan belastende vervoersbewegingen.

*En zoals vragen over rechtmatigheid en ongelijke verhoudingen – ten koste van wie of wat is het overheden, bedrijven en particulieren toegestaan om voort te gaan op de ingeslagen weg? Wie kan en mag er beslissingen nemen en kan keuzes maken die slechts selectief leiden tot financiële verrijking en uitbreiding van macht en status? Keuzes waarvoor met name burgers letterlijk en figuurlijk de prijs moeten betalen.

Een aantal voorbeelden:

Nog alarmerend veel landbouwgif in het oppervlaktewater van natuur- en recreatiegebieden.

In 80% van de wateren werd landbouwgif aangetroffen, soms zelfs honderd keer zo veel gif als de norm. Dieren en planten worden ziek en gaan dood. De gevonden hoeveelheden landbouwgif staan haaks op het doel dat het kabinet zich in 2013 stelde: 90% minder overschrijding van de milieunormen voor oppervlaktewater in 2023. De waterkwaliteit in de onderzochte natuur- en recreatiegebieden is dus de afgelopen 10 jaar niet verbeterd. En deze constatering gaat dus alleen over natuur- en recreatiegebieden waar verbetering nota bene beoogd en gepland was.

Bron: Actiegroep Natuur & Milieu augustus 2023

“Water wordt niet meer schoner.” De kwaliteit van het water lijkt niet snel beter te worden, erkent de Unie van Waterschappen. Het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen heeft een negatief effect op de leefomgeving en de waterkwaliteit. Eerdere verbeteringen van de waterkwaliteit lijken nu te stagneren. In 40% van de wateren worden milieunormen overschreden.

Bron: onderzoek Universiteit Leiden najaar 2023.

Wat die gegevens betekenen voor de waterkwaliteit in onze regio/onze gemeente waar voor wat betreft bestrijdingsmiddelen geen beperkingen gelden en geen inzet op verbetering van toepassing is, laat zich raden.

Ondanks de inzet op de vermindering van het aantal megastallen in Nederland zijn deze alleen maar in aantal toegenomen. Ook het totaal aantal dieren in de megastallen nam toe.

Dit type landbouw past niet meer bij Nederland en ik vind het een ongewenste ontwikkeling, aldus demissionair minister ██████ van landbouw. De groei gaat ten koste van kleinere bedrijven.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek september 2023.

Er is een relatie tussen de hersenziekte Parkinson en het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

De afgelopen 30 jaar is het aantal patiënten met de diagnose ziekte van Parkinson meer dan verdubbeld. Veroudering is slechts ten dele een verklaring. Vanwege de relatie met landbouwgif is nog meer “landkaartonderzoek” nodig waarbij de relatie tussen de ziekte en de beroepsbevolking en/of de blootstelling aan bestrijdingsmiddelen wordt onderzocht. Het risico is het hoogst voor boeren en loonwerkers die met de bestrijdingsmiddelen werken maar ook omwonenden die in de buurt wonen waar deze middelen worden gebruikt lopen extra risico.

Bron: Neuroloog ██████ van het Radboudumc in samenwerking met internationale collega's in The Lancet, september 2023.

Deze kleine bloemlezing staat voor de inmiddels breed en landelijk gedragen visie dat doorgaan op de oude weg op basis van de oude landbouwsystemen geen optie meer is omdat de prijs op alle fronten inmiddels te hoog is gebleken.

Halfbakken doorgaan is eveneens geen optie – wanneer u zich niet duidelijk uitspreekt zult u steeds vaker geconfronteerd worden met – juridische – procedures waar de tegenstrijdige belangen van bedrijfsinitiatieven en burgers om voorrang strijden. U weet zelf waar het ontbreken van visie en uitstelgedrag toe kan leiden zoals in de Graspeel. Een dergelijke trend begint overigens ook steeds meer zichtbaar te worden in het achterland tussen de Elsstraat en de Haagstraat en de Pastoor van Winkelstraat waar steeds meer industriële bedrijven en grootschalige veehouderijen en uitbreidingen daarvan verschijnen. Met slechts één schaap over de dam.....

Laten we er niet pas als het te laat is achter komen wat er allemaal op het punt staat te verdwijnen door steeds meer geplande bedrijfsuitbreidingen ruimte te geven ten koste van de natuur en de leefbaarheid.

Laten we met de wetenschap van nu procesmatig een einde proberen te gaan maken aan alle zaken en ontwikkelingen waarvan we nu al weten dat het de individuele burger niet dient. Wanneer u daarbij een scherp oog houdt voor allerlei nieuwe – ook landelijke - ontwikkelingen kan een omgevingsvisie een prachtig instrument zijn. Nu kan de koers nog verlegd worden.

Deze omgevingsvisie is bindend voor de nabije en verdere toekomst. Laat er geen misverstanden bestaan over de invulling.

Wij verzoeken u daarom op grond van alle bovenstaande overwegingen en alle landelijk in gang gezette ontwikkelingen en ambities die beogen het welzijn en de gezondheid van mens en dier én de leefbaarheid van de totale samenleving te bevorderen daadwerkelijk over te gaan tot een concrete en toekomstbestendige aanpak van de Maashorsttransitie.

1. Door uw groene ambities te concretiseren middels het duidelijker en onverkort formuleren van uw doelstellingen.
2. Door te kiezen voor een basis van het meten-is – weten – principe, beginnend met nulmetingen voor wat betreft bodemgesteldheid, waterkwaliteit en luchtkwaliteit (stank en cumulatieve verontreiniging) en deze metingen na een planperiode van bijvoorbeeld 4 jaar vervolgens te herhalen. Het monitoren van de verkregen uitkomsten is als aanpak uiteindelijk de enige manier om duidelijk in beeld te krijgen of alle ambities en genomen maatregelen ook ergens toe geleid hebben.
3. Door uit te spreken dat het gebruik van het bestrijdingsmiddel glyfosaat op gemeentelijke percelen niet toegestaan is.
4. Door uit te spreken dat lelie- of andersoortige bollenteelt op gemeentelijke percelen vanwege de intensieve gewasbestrijding niet toegestaan is.
5. Door sowieso in te zetten op een gebruik van landbouwgronden waar gewasbestrijdingsmiddelen waar mogelijk vermeden worden.
6. Door duidelijk aan te geven binnen welke vrije ruimte er moet bestaan tussen woningbouw en landbouwpercelen waar bestrijdingsmiddelen worden gebruikt.
7. Door uit te spreken dat landbouwpercelen in de bebouwde kom, in het buitengebied én grenzend aan lintbebouwing niet meer met gewasbestrijdingsmiddelen mogen worden bespoten wanneer deze aan meer dan twee zijden omsloten worden door bebouwing.
8. Door uw ambities en de stappen die in dit traject over natuurinclusiviteit gezet worden regelmatig publiekelijk onder de aandacht te brengen.
9. Door een landbouwtransitiefonds in het leven te roepen waarmee ondernemers en groepen burgers ondersteund kunnen worden en om initiatieven financieel te ondersteunen.
10. Door in te steken op behoud van het specifieke cultuurlandschap wat fungeert als buffer tussen de Elstraat in Herpen en de Haagstraat en de Pastoor van Winkelstraat in Maashorst door geen verdere bebouwing meer toe te staan.

In uw ontwerp-omgevingsvisie staat niet vermeld met welke bedrijven en maatschappelijke organisaties u bij de totstandkoming van deze omgevingsvisie heeft gesproken. Kunt u aangeven of natuur- en milieuorganisaties eveneens betrokken zijn geweest bij deze raadpleging teneinde hun ideeën kenbaar te maken over bestaande en toekomstige landschapswaarden?

Tenslotte vragen wij u vanuit ons persoonlijk woon- en omgevingsperspectief in het buitengebied van Reek nog in het bijzonder uw aandacht voor het volledig ontbreken van enige tekst over de leefbaarheid en het toekomstige perspectief van de bestaande lintbebouwing in de Helstraat te Reek. Met het oog op inwonersbelevingen in een groeiende straat met ouderen, jongeren, kinderen en kleinkinderen verzoeken wij u om aandacht te schenken aan de volgende zaken.

- A. Onderzoek doen naar de bestaande wegenstructuur, waaronder de Helstraat, die inmiddels volkomen ongeschikt is vanwege de intensiteit, de zwaarte en de breedte van de grote hoeveelheid dagelijks passerende landbouwvoertuigen, vrachtwagens en personenauto's.
- B. Onderzoek doen naar de trillingen van dit benoemde wegverkeer op de woninggevels waar in de loop der jaren waarneembaar scheuren zijn ontstaan.
- C. Onderzoek doen naar de geluidsnormen op de woninggevels van dit benoemde wegverkeer.
- D. Onderzoek doen naar de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers in dit gebied vanwege het ontbreken van loop- en fietspaden en een praktische toets of een dergelijke gevaarlijke route nog wel genoemd moet worden als toeristisch ommetje.

Hoogachtend,

_____

_____

**Omgevingsvisie Gemeente Maashorst
Zienswijze 57.**

PER DIGITAAL FORMULIER

Gemeente Maashorst

Datum 25-09-2023

Pagina 1/4

T.a.v. de gemeenteraad van de gemeente Maashorst
Postbus 83
5400 AB Uden

Betreft Zienswijze ontwerp-omgevingsvisie van de
Gemeente Maashorst

Uw kenmerk XXXXXXXXXX

Geachte leden van de gemeenteraad,

Via deze weg willen wij een reactie geven op de ter inzage gelegde ontwerp-omgevingsvisie. Als inwoners van en agrariërs binnen de gemeente Maashorst zijn wij direct betrokken bij deze omgevingsvisie. Wij vinden het dan ook van belang om onze reactie daarop bij u kenbaar te maken.

Als opmerking vooraf willen wij aangeven dat de bij de omgevingsvisie gevoegde verbeeldingen van schetsmatige aard zijn. Hierdoor is het voor ons lastig te bepalen welke onderdelen specifiek op ons betrekking hebben. Gezien deze onduidelijkheid willen wij een algemeen voorbehoud maken ten aanzien van de volledigheid van onze reactie. We wensen derhalve de mogelijkheid open te houden om in een later stadium een aanvullende of gewijzigde reactie te geven.

1. Omgevingsvisie onvoldoende afgekaderd

De omgevingsvisie vervult een belangrijke en formele rol binnen de Omgevingswet en de planvorming van de gemeente. Deze visie dient niet alleen als fundament voor het omgevingsplan (voorheen: bestemmingsplan), maar kan ook een referentiepunt vormen binnen inspraakprocedures bij nieuwe initiatieven.

Het is in dat kader van belang dat de visie van de gemeente zich strikt beperkt tot die zaken die binnen de reikwijdte van het omgevingsplan vallen. Dat is hier niet het geval; op veel punten gaat de visie in op zaken, die buiten de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de gemeente vallen. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- Vele "doelen" / "indicatoren" / toetsingscriteria, zoals opgesomd in de tabel op pagina 50;
- Doelen om waterpeilen te verhogen, water 'vast te houden' en beperkingen op te leggen t.a.v. waterontrekkingen in het landelijk gebied (zie bijv. pagina 19, 40, 41,47, 50, 51, 52, 54, 91, 101, 121, 131, 141, 151);
- De wens om zich te bemoeien met gewaskeuzes en bodemgebruik van agrarische bedrijven (zie pagina 19, 32, 41, 50, 54).

Veel van deze punten behoren niet tot de verantwoordelijkheid van de gemeente. In een aantal gevallen behoren ze tot de verantwoordelijkheid van andere overheden (waterschap, provincie, rijksoverheid en/of EU) of behoren ze zelfs in zijn geheel niet tot de beoordelingscriteria en invloedssfeer van de overheid.

De huidige visie kan daarom leiden tot situaties waarin niet duidelijk is of bepaalde zaken nu wel of niet meegewogen dienen te worden in de beoordeling van nieuwe initiatieven, terwijl vanuit de (Omgevings)wet duidelijk is dat deze niet tot de bevoegdheid van de gemeente behoren. Daarnaast leidt het tot onduidelijkheid over welk document nu meegewogen dient te worden en leidend is: de (breed omschreven) omgevingsvisie of het (specifiek omschreven) omgevingsplan?

Gezien dit belang is het essentieel dat de omgevingsvisie zich strikt beperkt tot zaken die vallen binnen de reikwijdte van de Omgevingswet, het omgevingsplan en de bevoegdheden van de gemeente.

2. Omgevingsvisie grijpt te ver in op de agrarische bedrijfsvoering

In lijn met de voorgaande sectie constateren we dat de gemeente zich sterk met (details in) de agrarische bedrijfsvoering wenst te bemoeien. Voorbeelden daarvan zijn bemoeienis met:

- Gewaskeuzes, gewasdiversificatie, bufferstroken;
- Bodemgebruik, organische stof gehalte bodem, verdichting;
- Schaalgrootte (kleinschalig, grootschalig);
- Wateronttrekkende activiteiten, beregening, en;
- Ketencertificeringen (Beter Leven, biologisch).

Naar onze mening gaat deze bemoeienis te ver. Het ondermijnt de ruimte om te ondernemen en te innoveren en beperkt de vrijheid van agrariërs in bredere zin. Een overheidsorgaan, zoals de gemeente Maashorst, zou zich moeten richten op doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften (uiteraard passend binnen de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bevoegd gezag).

3. Zorgen over respecteren bestaand gebruik/ontwikkelingen

De nu volgende sectie is gerelateerd aan de voorgaande sectie. De bemoeienis met de agrarische bedrijfsvoering lijkt namelijk zóver te strekken dat bestaand (agrarisch) gebruik niet meer gerespecteerd gaat worden. Op pagina 34 wordt namelijk gesteld dat 'andere sturingsprincipes ertoe kunnen leiden dat lopende ontwikkelingen bijgestuurd worden. Dus: meer ruimte voor groen(beleving) of meer nadruk op een duurzaam bodemgebruik.'

Het is niet bekend wat wordt bedoeld met "andere sturingsprincipes". Het is daarom onduidelijk wat redenen kunnen zijn om 'bij te sturen' op het gebied van bodemgebruik en ruimte voor groen en hoe waarschijnlijk het is dat er daadwerkelijk 'bijgestuurd' gaat worden. Hoe dan ook, verzoeken wij u bestaand agrarisch gebruik te respecteren, zodat dit gecontinueerd kan worden.

4. Perspectief voor agrarische sector te beperkt

Op pagina 18 wordt gemeld dat de gemeente de agrarische sector 'een duidelijk perspectief' wenst te bieden en 'in staat wil stellen om toekomstbestendige keuzes te maken'. Woorden van dezelfde strekking zijn te vinden op pagina 48. Naar onze mening is het geboden perspectief te beperkt.

De omgevingsvisie voorziet in een agrarisch perspectief dat slechts bestaat uit het bieden van ruimte voor extensivering, nevenactiviteiten en een 'natuurinclusieve bedrijfsvoering' (zie pagina 43), maar het versterken van de hoofdactiviteiten lijkt niet mogelijk te zijn. Sterker nog: het lijkt erop dat

er veel extra belemmeringen opgeworpen gaan worden in de vorm van de voornoemde onterechte additionele 'doelen'/indicators' (zie sectie 1) en ingrepen op de bedrijfsvoering (zie sectie 2).

Daarnaast wordt op pagina 48 gesteld dat de agrarische sector een transitie dient door te maken richting 'hoogproductieve kringlooplandbouw, die past binnen het bodem- en watersysteem' of richting een vorm van 'extensieve, natuurinclusieve kringlooplandbouw'. De visie licht niet toe waarom de huidige agrarische sector niet reeds aan deze vormen van kringlooplandbouw voldoet en/of op welke vlakken er sprake is van tekortkomingen. De invulling van deze voorgestelde vormen van kringlooplandbouw blijven tevens ongedefinieerd, waardoor ook op dit punt een concreet perspectief mist. Bovendien suggereren de ambities in de visie aangaande kringlooplandbouw wederom ingrepen in de bedrijfsvoering, hetgeen wij, zoals eerder in deze brief aangegeven, als ongewenst beschouwen.

5. Kritische kanttekeningen bij stikstofverwijzingen

Op pagina 17 en 51 wordt een directe link gelegd tussen enerzijds (het grondgebruik in) het landelijk gebied en anderzijds 'uitputting van de bodem en overbelasting van het watersysteem', 'verslechtering van de kwaliteit van de natuur', 'negatieve effecten op het klimaat en biodiversiteit', 'het verdwijnen van dieren en planten' en het 'behoud van schoon zoet water'. Deze verwijzen zijn ongefundeerd en het is kwalijk dat dit op het conto van het landelijk gebied wordt weggeschreven. Dit is een onterecht verwijt richting de agrarische sector en ook onnodig stigmatiserend en polariserend.

Daarnaast wordt op pagina 51 gesteld dat natuurgebied De Maashorst gevoelig zou zijn voor verzuring en vermesting door stikstofdepositie. Dit is onjuist. Natuurgebied De Maashorst is niet aangewezen als Natura 2000 gebied en is derhalve niet aangemerkt als stikstofgevoelig. Het is daarom van belang dat de gemeente in haar visie bij de feiten blijft en geen onnodige beperkingen oplegt t.a.v. de stikstofuitstoot.

Daarnaast behoort het stikstofbeleid niet tot de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar tot die van de provincie en de rijksoverheid (zie ook Sectie 1).

Gezien de genoemde bezwaren en misvattingen, en om verwarring en beleidsfouten te voorkomen, zou het beter zijn om de termen 'stikstof' en 'ammoniak' uit de omgevingsvisie te schrappen of tenminste deze te heroverwegen in lijn met feitelijke informatie en gemeentelijke verantwoordelijkheden.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze brief, dan zijn wij gaarne bereid deze nader toe te lichten.

Wij ontvangen graag een bevestiging van ontvangst van deze brief.

Hoogachtend,

